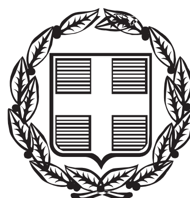

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ — Αρ. Φύλλου 1899

1 Αυγούστου 2013

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 556/VII/2012*

Λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 - 3 ν. 3959/2011, της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» σε σχέση με την απόκτηση του ελέγχου της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», δι' εξαγοράς της δεύτερης από την πρώτη.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 24η Δεκεμβρίου 2012, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης
Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης
Εμμανουέλα Τρούλη
Βικτωρία Μερτικοπούλου (Εισηγήτρια)
Δημήτριος Δανηλάτος
Ιωάννης Αυγερινός
Γραμματέας: Παρασκευή Α. Ζαχαριά

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 - 3 ν. 3959/2011, της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» σε σχέση με την απόκτηση του ελέγχου της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», δι' εξαγοράς της δεύτερης από την πρώτη.

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Παρασκευή Α. Ζαχαριά με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην αρμόδια Εισηγήτρια, Βικτωρία Μερτικοπούλου, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθ. οικ. 10284/21.12.2012 Έκθεσή της και πρότεινε για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή την έγκριση από την ΕΑ, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 ν. 3959/2011, της γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 του ιδίου νόμου, συγκέντρωσης που προκύπτει από την απόκτηση από την ανώνυμη τραπεζική εταιρεία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» του αποκλειστικού ελέγχου της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», δεδομένου ότι η εν λόγω γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας Βικτωρίας Μερτικοπούλου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη της την Έκθεση της εν λόγω Εισηγήτριας, όλα τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

* Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54/Β΄/16.1.2013), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

Α. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

Α.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Με το υπ’ αρ. 8653/02.11.2012 έγγραφό του το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» (εφεξής και «Alpha Bank» ή «γνωστοποιούσα»), με έδρα την Αθήνα, γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ»), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2011, την από 16.10.2012 «Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών» (εφεξής η «Σύμβαση»), μεταξύ αυτού και του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Crédit Agricole S.A.» (εφεξής και «CASA»), με έδρα τη Γαλλία, Place des États-Unis 12, 92127 Montrouge. Με την εν λόγω Σύμβαση συμφωνείται να μεταβιβαστεί από την CASA στην ALPHA BANK το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής και «ΕΜΠΟΡΙΚΗ»), με έδρα την Αθήνα, Σοφοκλέους αρ. 11, το οποίο με την ολοκλήρωση της συναλλαγής θα έχει περιέλθει στην κυριότητα της CASA. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η CASA κατέχει ποσοστό ανερχόμενο στο 94,9997% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και ασκεί αποκλειστικό έλεγχο, ενώ το υπόλοιπο 5,000% ανήκει σε άλλες εταιρίες και αμοιβαία κεφάλαια εξωτερικού. Η μεταβίβαση του υπολοίπου ποσοστού στην CASA ήταν προγραμματισμένη για το Νοέμβριο 2012[1]. Με την πλήρωση των όρων και των αναβλητικών αιρέσεων που προβλέπονται στη Σύμβαση, η ALPHA BANK θα κατέχει το σύνολο των κοινών μετοχών μετά δικαιωμάτων ψήφου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ. Συνοπτικά, με την ολοκλήρωση των πράξεων κεφαλαιακής ενίσχυσης, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο κεφάλαιο Α.3.3 της παρούσας, και την καταβολή τιμήματος […] από τον Αγοραστή στον Πωλητή για την απόκτηση των προαναφερομένων μετοχών εκδόσεως της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, η ALPHA BANK θα αποκτήσει το σύνολο (ποσοστό 100%) των μετοχών εκδόσεως της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και κυριότητος της CASA και η ΕΜΠΟΡΙΚΗ θα καταστεί θυγατρική επιχείρηση της πρώτης. Συνεπεία της συναλλαγής, η ALPHA BANK θα αποκτήσει το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, και τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των επιχειρήσεων που, κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της Συναλλαγής,

[1] Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η CASA κατέχει το 94,99% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ενώ πρόκειται να αποκτήσει το 100% του ολοσχερώς καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου ως την ολοκλήρωση της κρινόμενης συναλλαγής.

ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα, αντιστοίχως, από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ (όπως αυτές περιγράφονται κατωτέρω).

Επισημαίνεται ότι η παρούσα απόφαση αφορά στην αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης με βάση τις διατάξεις ελέγχου συγκεντρώσεων στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού, και όχι στην αξιολόγηση των επιμέρους όρων της εν λόγω μεταβίβασης. Αντιστοίχως, τα ζητήματα που τίθενται στην από 20.12.2012[2] «Εξώδικη Δήλωση, Πρόσκληση, Διαμαρτυρία, Αναφορά» του Σωματείου με την επωνυμία Πανελλήνια Συνδικαλιστική Κίνηση Εργαζομένων στην Εμπορική Τράπεζα – ΟΔΟΣ ΕΥΠΟΛΙΔΟΣ (ημ. αρ. πρωτ. 10163/20.12.2012) εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων, και άρα της δυνατότητας διερεύνησης από μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού[3].

Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η Συγκέντρωση δεν έχει κοινοτική διάσταση[4] και για το σκοπό αυτό γνωστοποιήθηκε στην ελληνική αρχή ανταγωνισμού. Έγινε επίσης γνωστοποίηση της προτεινόμενης συναλλαγής και στην εποπτική αρχή της Κύπρου στις 23.10.2012.

Α.2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Η CASA ανακοίνωσε με τη δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων έτους 2011 του Ομίλου της ότι αναζητεί την καλύτερη δυνατή λύση για τη θυγατρική του Ομίλου, ΕΜΠΟΡΙΚΗ, στο πλαίσιο της περαιτέρω ισχυροποίησης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και με σκοπό την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας. Στις 8.8.2012 τα πιστωτικά ιδρύματα ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK

---

[2] Ήτοι μετά την παρέλευση της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 21 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης ΕΑ.

[3] Στην εν λόγω Εξώδικη Δήλωση κοινοποιείται από το ως άνω Σωματείο Εργαζομένων ότι γίνεται προσπάθεια με νόμιμα μέσα να αποτραπεί η πώληση – μεταβίβαση της Εμπορικής Τράπεζας στην Alpha Bank πριν εξοφληθούν από την Εμπορική Τράπεζα τα χρηματικά ποσά, «τα οποία επί σειρά ετών αρνείται να καταβάλει στα ασφαλιστικά … ταμεία». Το ζήτημα τίθεται ιδίως σε σχέση: α. με εθελούσιες αποχωρήσεις, με επίκληση του ν. 3371/2005, του ν. 3620/2007, β. με ποσό παρακράτησης αναφορικά με το άρθρου 5 παρ. 1 εδ. Α του καταστατικού του ΤΕΑΠΕΤΕ, γ. με τη μη αναπροσαρμογή συντάξεων, δ. τη μη εφαρμογή από τα μέλη ΔΣ της Εμπορικής Τράπεζας και του ΕΤΑΤ διατάξεων του ΤΑΥΤΕΚΩ – ΤΑΠΕΤΕ για τη μη κανονική καταβολή των εφάπαξ βοηθημάτων στους συνταξιούχους της Εμπορικής Τράπεζας από τον Αύγουστο του 2011, ε. την άρνηση εφαρμογής από τα μέλη ΔΣ της Εμπορικής Τράπεζας και του ΕΤΑΤ διατάξεων του καταστατικού του ΤΕΑΠΕΤΕ για την κανονική συνταξιοδότηση από άποψη ορίου ηλικίας των εργαζομένων της Εμπορικής, στ. άρνηση είσπραξης από το ΔΣ του ΕΤΑΤ οφειλών της Εμπορικής Τράπεζας, ζ. μη απάντηση της ελεγκτικής εταιρίας για την συμπερίληψη των προαναφερόμενων χρηματικών ποσών ή μη στους ελεγχθέντες από αυτήν ισολογισμούς της Εμπορικής Τράπεζας. Ως αίτημα προβάλλεται ιδίως η μη έγκριση της υπό εξέταση συγχώνευσης [και], εάν διαπιστωθεί ότι υπήρξαν «παραβάσεις της κείμενης νομοθεσίας, σχετικά με την μη αναφορά αποτύπωση των προαναφερόμενων πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών στους ισολογισμούς της Τράπεζας, Σας παρακαλούμε με την παρούσα μας να ενημερώσετε άμεσα… τις αρμόδιες εποπτικές και ελεγκτικές αρχές […] ώστε να διενεργηθούν οι απαραίτητοι έλεγχοι, προκειμένου να έχουμε την ορθή αποτύπωση των χρηματικών αυτών ποσών στους ισολογισμούς της Τράπεζας».

[4] Κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 2 και 3 του Κοινοτικού Κανονισμού Συγκεντρώσεων 139/2004 του Συμβουλίου της 20ης Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων.

ERGASIAS AE, ALPHA BANK και ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. ανακοίνωσαν με Δελτία Τύπου προς το επενδυτικό κοινό ότι υπέβαλαν δεσμευτικές προσφορές προς την CASA για την εξαγορά του 100% του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ. Αντίστοιχα η CASA ανακοίνωσε με Δελτίο Τύπου της 9.8.2012 ότι δέχθηκε δεσμευτικές προσφορές από ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα για την εξαγορά του 100% του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ (στο ίδιο Δελτίο Τύπου επισημαίνεται ότι οι σχετικές προσφορές θα υποβληθούν ταυτοχρόνως προς έγκριση στην Τράπεζα της Ελλάδος -εφεξής και ΤτΕ-, στο Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας -εφεξής και ΤΧΣ- και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

Στις 28.8.2012 η CASA στο πλαίσιο της δημοσίευσης των εξαμηνιαίων οικονομικών της καταστάσεων για το 2012 ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου της έχει λάβει γνώση των δεσμευτικών προσφορών που υποβληθήκαν, ωστόσο δεν έχει προχωρήσει σε αποκλειστικές διαπραγματεύσεις (με κάποιο από τα υποψήφια πιστωτικά ιδρύματα), δεδομένων των διαβουλεύσεων που γίνονται με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις που πρέπει να υφίστανται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 3601/2007 περί επάρκειας ιδίων κεφαλαίων της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, προκειμένου να λάβει χώρα η μεταβίβασή της σε νέο ιδιοκτήτη. Την 01.10.2012 και κατόπιν νέων αναθεωρημένων δεσμευτικών προσφορών που υπέβαλαν τα πιστωτικά ιδρύματα εντός του μηνός Σεπτεμβρίου 2012, η CASA ανακοίνωσε ότι προέβη σε αποκλειστικές διαπραγματεύσεις με την ALPHA BANK για την πώληση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και ότι της μεταβίβασης θα προηγηθεί αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από την CASA. Στις 12.10.2012 το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του, ενέκρινε τη σκοπούμενη μεταβίβαση. Στις 16.10.2012 υπεγράφη μεταξύ των εταιρειών ALPHA BANK και CASA η προεκτεθείσα Σύμβαση με αντικείμενο την εξαγορά της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από την ALPHA BANK, όπου περιγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των μερών και τα γεγονότα που πρέπει να λάβουν χώρα για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης.

Α.3. Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ALPHA BANK – CASA

Όπως προεκτέθηκε, στις 16.10.2012 τα μέρη προέβησαν στη σύναψη μεταξύ των συμφωνίας για την απόκτηση από την ALPHA BANK του 100% των μετοχών εκδόσεως της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ που θα κατέχει η CASA κατά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής. Με τους όρους και υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στη Σύμβαση, η CASA συμφωνεί να πωλήσει στην ALPHA BANK, και η ALPHA BANK συμφωνεί να αγοράσει από την CASA το σύνολο των κοινών μετά δικαιωμάτων ψήφου μετοχών που η δεύτερη κατέχει στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ, απαλλαγμένο από κάθε βάρος και συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που επιφυλάσσονται υπέρ αυτής της κατηγορίας μετοχών από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (κ.ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών και ν. 3601/2007 περί λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων) και το κωδικοποιημένο καταστατικό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ. Με τον τρόπο αυτόν, η ΕΜΠΟΡΙΚΗ θα καταστεί εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά θυγατρική εταιρία της ALPHA BANK και μετ' αυτής

πλήρως θα ενοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας. Έτσι, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η ALPHA BANK θα αποκτήσει το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, και τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των επιχειρήσεων που, κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της Συναλλαγής, ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα, αντιστοίχως, από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της Μεταβίβασης (σύμφωνα με τον όρο 7 της Σύμβασης) ορίζεται η 10η εργάσιμη μέρα μετά την πλήρωση των υποχρεωτικών συμβατικών δεσμεύσεων και ακόλουθων αναβλητικών αιρέσεων η οποία κατά τη γνωστοποιούσα τοποθετείται εντός του Δεκεμβρίου 2012.

Α.3.1. Μεταβιβαζόμενα Στοιχεία

Σύμφωνα με τη Σύμβαση μεταξύ ALPHA BANK και CASA, κατά την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, το μεταβιβαζόμενο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ανερχόταν στο ποσό των […] Ευρώ και διαιρείτο σε […] κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης […] Ευρώ. Κατά την Ημερομηνία ολοκλήρωσης της μεταβίβασης, η CASA θα είναι ο μοναδικός μέτοχος της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, οι δε μετοχές θα αντιπροσωπεύουν το 100% του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ. Δεν θα υπάρχουν εκκρεμή δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών μέσων ή άλλων δικαιωμάτων που υποχρεώνουν την ΕΜΠΟΡΙΚΗ για την έκδοση μετοχών ή άλλων κινητών αξιών οποιασδήποτε φύσης και τα οποία θα οδηγούν σε έμμεση ή άμεση κυριότητα τρίτων επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ. Ως αποτέλεσμα της Μεταβίβασης όλα τα περιουσιακά στοιχεία της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ θα περιέλθουν στην κυριότητα της ALPHA BANK. Ως προς την αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, αυτά εκτιμώνται με γενικό τρόπο στη σύμβαση χωρίς λεπτομερή καταγραφή. Κατά προσέγγιση το ενεργητικό του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ υπολογίζεται σε […] ευρώ, ενώ η καθαρή θέση του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ που προκύπτει από τα μεταβιβαζόμενα στοιχεία ενεργητικού αφαιρουμένων των μεταβιβαζόμενων στοιχείων παθητικού του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ υπολογίζεται σε […] ευρώ. Για τη λεπτομερέστερη αξιολόγηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ που πρόκειται να μεταβιβαστούν στην ALPHA BANK εκκρεμεί πλήρης οικονομικός έλεγχος.

Σε ό,τι αφορά το […] της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, σύμφωνα με τη Σύμβαση, η ΕΜΠΟΡΙΚΗ […] της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και τα […]. Με την ολοκλήρωση της μεταβίβασης και εντός 3 μηνών ο Όμιλος της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ θα παύσει να χρησιμοποιεί το διακριτικό τίτλο της CASA (ήτοι Crédit Agricole Group), τα εμπορικά σήματα της CASA και όλα τα σχετικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που παραμένουν στην ιδιοκτησία της CASA.

Οι εταιρίες του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ που, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, μεταβιβάζονται στην ALPHA BANK, παρατίθενται στο παράρτημα 2 της παρούσας.

Α.3.2. Η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εμπορικής πριν τη Μεταβίβαση και η χρηματοδότηση της CASA

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, κατά την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης ανερχόταν στο ποσό των [...] ευρώ σχηματίσθηκε ως ακολούθως:

- Στις 31.12.2011 το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ανερχόταν σε 512.228.885 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης 1 Ευρώ. Προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή επάρκεια της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, το Δ' Τρίμηνο του 2010 και κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2011, η CASA κατέβαλε μετρητά 400 εκατομμύρια Ευρώ και 1.600 εκατομμύρια Ευρώ αντίστοιχα, ως κύριος μέτοχος, έναντι αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου[5].
- Χρησιμοποιώντας τα ως άνω κεφάλαια (συνολικού ύψους […] δις ευρώ), η CASA αγόρασε […] νέες κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης […] Ευρώ (αλλά με τιμή διάθεσης […] ευρώ ανά μετοχή), κατά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗ που πραγματοποιήθηκε στις 24.1.2012.
- Στις 19.7.2012[6] πραγματοποιήθηκε νέα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους […] δισεκατομμυρίων ευρώ με την έκδοση […] νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας εκάστης […] Ευρώ (ήτοι τιμή διάθεσης […] ευρώ ανά μετοχή) στο πλαίσιο ισόποσου συμψηφισμού (νέας) χρηματοδότησης της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από την CASA.

Σύμφωνα με το στοιχείο Η του Προοιμίου της Σύμβασης κατά ή πριν την ολοκλήρωση της Μεταβίβασης η CASA πρόκειται να καλύψει συμπληρωματική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ποσού [...] εκατομμυρίων Ευρώ[7].

Κατά την 30.9.2012 και σύμφωνα με το στοιχείο Ι του Προοιμίου της Σύμβασης, η CASA διατηρούσε απαίτηση έναντι της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ αξίας [...] εκατομμυρίων Ευρώ λόγω υπολειπόμενης χρηματοδότησης (αφαιρουμένων τυχόν απευθείας καταθέσεων του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ στην CASA) που είχε δοθεί από την CASA, προκειμένου να στηριχθεί η κεφαλαιακή επάρκεια της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ στην Ελλάδα και Κύπρο. Η υπολειπόμενη χρηματοδότηση αξίας [...] εκατομμυρίων Ευρώ θα συμψηφιστεί ή θα μεταβιβαστεί σε ονομαστική αξία (πλέον τόκων και άλλων απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί στο πλαίσιο αυτής) κατά ή πριν την Ολοκλήρωση της μεταβίβασης και αποκλειστικά, ως ακολούθως:

---

[5] Σ. 53 επ. των Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεως 2011 του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ.

[6] Σύμφωνα με το στοιχείο Ζ του Προοιμίου της Σύμβασης.

[7] Το ακριβές, ωστόσο, ποσό της συμπληρωματικής αύξησης μετοχικού κεφαλαίου υπόκειται σε αναπροσαρμογή:

- Επί τη βάσει των ευρημάτων οικονομικού ελέγχου στα βιβλία της ΕΜΠΟΡΙΚΗ (με ημερομηνία αναφοράς την 30.9.2012) που θα διενεργηθεί από την ALPHA BANK εντός δύο μηνών από την υπογραφή της Σύμβασης και έως την ολοκλήρωση της Μεταβίβασης (όπως περιγράφεται αναλυτικά στον όρο 4.1 της Σύμβασης).
- Σε περίπτωση μεταβολής από την ΤτΕ, έως την 30.06.2013, του ελάχιστου δείκτη Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Core Tier 1) σε ποσοστό κάτω του 10% (στον όρο 4.4 της Σύμβασης αναφέρεται ότι η ανωτέρω συμπληρωματική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ έχει υπολογιστεί με […]%).

- Κατά το ποσό της ανωτέρω συμπληρωματικής αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ (περίπου […] εκατομμύρια Ευρώ, έτσι ώστε η συνολική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ (λαμβάνοντας υπόψη το ποσό της αυξήσεως κεφαλαίου που ολοκληρώθηκε την 19η Ιουλίου 2012) να ανέλθει στο ποσό Ευρώ […].
- […][8].[…][9][…][10].
- […][11].[…].
- […].

[...].

Α.3.3. Οι αναβλητικές αιρέσεις για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης

Η υποχρέωση των μερών να ολοκληρώσουν τη Μεταβίβαση υπόκειται στην πλήρωση προϋποθέσεων - αναβλητικών αιρέσεων κατά ή πριν την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης, εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι ακόλουθες:

1. Θα έχουν ληφθεί οι εκ της νομοθεσίας οριζόμενες άδειες και εγκρίσεις από τις αρμόδιες εποπτικές Αρχές.
2. Οι τραπεζικές άδειες της Εμπορικής θα βρίσκονται εν ισχύι.
3. Δεν θα έχει επισυμβεί Ουσιώδης Αρνητική Επίδραση[12].
4. Θα έχουν λάβει χώρα όσα λεπτομερώς προβλέπονται στη Σύμβαση και αφορούν την επικείμενη Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και την υπολειπόμενη χρηματοδότηση της CASA.
5. Η Ολοκλήρωση της Συναλλαγής τελεί υπό την αίρεση οικονομικού ελέγχου που θα διενεργηθεί μετά την ημερομηνία υπογραφής του συμφωνητικού αγοραπωλησίας των μετοχών της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και σύμφωνα με οδηγίες του ελληνικού ΤΧΣ. Τα ευρήματα του ελέγχου θα συνεκτιμηθούν για τον υπολογισμό της οριστικής Εισφοράς Κεφαλαίου. Η CASA δικαιούται να μην ολοκληρώσει τη Συναλλαγή εφόσον το σύνολο των αναπροσαρμογών υπερβαίνει το ποσό των […] εκατ. ευρώ.

Α.3.4. Έτεροι όροι της Σύμβασης

[8] Βλ. όρο 4.5 της Σύμβασης.
[9] Οι προϋποθέσεις είναι οι εξής: **α)** […] και **β)** […].
[10] […].
[11] […].
[12] Αναφέρεται σε κατάσταση ουσιωδώς αρνητική για την επιχείρηση, τις οικονομικές συνθήκες κ.λπ. του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗ, χωρίς να περιλαμβάνεται επίδραση η οποία θα αποτελεί αποτέλεσμα μεταβολής στις γενικές οικονομικές ή επιχειρηματικές συνθήκες ή της υπογραφής και εκπλήρωσης ή της δημόσιας ανακοίνωσης της συναλλαγής. Δεν θα θεωρείται ότι έχει λάβει χώρα Ουσιώδης Αρνητική Επίδραση εκτός εάν οι καταθέσεις του Ομίλου της Εμπορικής είναι λιγότερες από […]Ευρώ.

Σχετικά με τις υφιστάμενες εμπορικές συνεργασίες μεταξύ της CASA και των θυγατρικών Επιχειρήσεών της, αφενός, με επιχείρηση του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, αφετέρου, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι πρόκειται να τερματιστούν με την ολοκλήρωση της συναλλαγής και ότι η όποια κατάρτιση νέων συμβάσεων (μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής) και οι όποιοι όροι τους βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση.

Α.4. ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η ΕΜΠΟΡΙΚΗ θα καταστεί εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά θυγατρική εταιρεία της ALPHA BANK και το νέο σχήμα θα διαθέτει τα ακόλουθα μεγέθη όσον αφορά στο ενεργητικό, παθητικό και την καθαρή του θέση:

ALPHA Ενεργητικό
€[redacted]δισ

ALPHA Παθητικό
€[redacted]δισ

ALPHA Ίδια Κεφάλαια
€[redacted]δισ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ Ενεργητικό
€[redacted]δισ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ Παθητικό
€[redacted]δισ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ Ίδια Κεφάλαια
€[redacted]δισ

Σύνολο Ενεργητικού €[redacted]δισ

Σύνολο Ενεργητικού €[redacted]δισ

Με την εξαγορά της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από την ALPHA BANK σχηματίζεται Τραπεζικός Όμιλος σημαντικού μεγέθους, με αυξημένα εποπτικά ίδια κεφάλαια, με [...]

υποκαταστήματα, συνολικές χορηγήσεις [...] δις ευρώ, συνολικές καταθέσεις [...] δις ευρώ, στον οποίο θα απασχολούνται [...] άτομα. Κατά τη γνωστοποιούσα, μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης η ALPHA BANK θα εξετάσει το ενδεχόμενο συγχωνεύσεως της ALPHA BANK δι' απορροφήσεως της εξ ολοκλήρου θυγατρικής της ΕΜΠΟΡΙΚΗ και των σχετικών δραστηριοτήτων της.

Α.4.1. Θυγατρικές/Συμμετοχές της CASA, με έδρα την Ελλάδα ή την Κύπρο, που δεν μεταβιβάζονται στην ALPHA BANK

Δεν μεταβιβάζονται από την CASA στην ALPHA BANK οι θυγατρικές τράπεζες της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ στα Βαλκάνια, ήτοι οι εταιρείες EMPORIKI BANK – BULGARIA AD, EMPORIKI BANK – ALBANIA SA και EMPORIKI BANK – ROMANIA SA[13], στις οποίες συμμετέχει πλέον αποκλειστικά η CASA μέσω αγοραπωλησιών που έλαβαν χώρα από τις 29.6.2012 -3.9.2012. Επίσης θυγατρικές του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ στις δραστηριότητες των ασφαλειών, των χρηματοδοτικών μισθώσεων και της επενδυτικής τραπεζικής μεταβιβάστηκαν στην CASA κατά τα παρελθόντα έτη. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν δραστηριοποιείται πλέον μέσω θυγατρικής της ασφαλιστικής επιχείρησης σε κανένα κλάδο της ασφαλιστικής αγοράς. Η ασφαλιστική εταιρεία CREDIT AGRICOLE Α.Α.Ε.Ζ. (πρώην Εμπορική Life Α.Α.Ε.Ζ.) πέρασε στον αποκλειστικό έλεγχο της CASA το 2010[14], ενώ το 2009 περιήλθε στην αποκλειστική κυριότητα της CASA το σύνολο των μετοχών της ασφαλιστικής εταιρείας ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Γ.Α. Αντίστοιχα το 2010 η εταιρεία Εμπορική Leasing ΑΕ είχε περάσει κατά 100% στον έλεγχο της Credit Agricole Leasing & Factoring SA.

Μεταξύ των θυγατρικών επιχειρήσεων που διατηρεί η CASA στην Ελλάδα αναφέρονται η Amundi Ελλάς Α.Ε.Δ.Α.Κ, που δραστηριοποιείται στην ευρύτερη αγορά των Αμοιβαίων Κεφαλαίων (σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, στις 31.12.2009 η Credit Agricole Asset Management S.A. απέκτησε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορική Asset Management Α.Ε.Δ.ΑΚ, η οποία στη συνέχεια μετονομάστηκε σε Amundi[15] Ελλάς Α.Ε.Δ.Α.Κ.), και η Credicom Consumer Finance Τράπεζα Α.Ε.[16]

---

[13] Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη γνωστοποίηση. Βλ και Παράρτημα 2 της παρούσας.

[14] Με βάση στοιχεία της Υπηρεσίας η εν λόγω εταιρία κατείχε 7,94% μερίδιο αγοράς στην ασφαλιστική αγορά Ζωής στην Ελλάδα το 2011. Η διάθεση των ασφαλιστικών προγραμμάτων της Crédit Agricole Life πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του δικτύου καταστημάτων της Εμπορικής Τράπεζας. Επίσης […].

[15] Η Amundi Ελλάς Α.Ε.Δ.Α.Κ. προέκυψε από τη συγχώνευση των Εταιρειών ΕΡΜΗΣ Α.Ε.Δ.Α.Κ. και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ASSET MANAGEMENT Α.Ε.Π.Ε.Υ. δι' απορροφήσεως της δεύτερης από την πρώτη. Η Amundi Ελλάς Α.Ε.Δ.Α.Κ. είναι η θυγατρική εταιρεία (100%) του Ομίλου της Amundi που δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3283/2004, με σκοπό την δημιουργία και διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων καθώς και την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών. Ο όμιλος της Amundi ανήκει κατά 75% στον όμιλο της CREDIT AGRICOLE και κατά 25% στον όμιλο της SG.

[16] Η Εμπορική Credicom Τράπεζα Α.Ε. ιδρύθηκε το 2003 στο πλαίσιο στρατηγικής συμμαχίας της Εμπορικής Τράπεζας με το διεθνή χρηματοοικονομικό Όμιλο της Crédit Agricole S.A. Αρχικά, στη μετοχική της σύνθεση συμμετείχαν ισοδύναμα η Εμπορική Τράπεζα και η Sofinco. Το 2011 η εταιρεία μετονομάζεται από Εμπορική Credicom Τράπεζα ΑΕ σε Credicom Finance Τράπεζα ΑΕ. Από 1.1.2012

Β. ΤΑ ΜΕΡΗ

Για την εξέταση της υπό κρίση πράξης, ως συμμετέχοντα μέρη λογίζονται αφενός ο Όμιλος του οποίου ηγείται η ALPHA BANK και αφετέρου ο Όμιλος της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ. Όπου δει, για λόγους πληρότητας, παρατίθενται στοιχεία και για την πωλήτρια CASA.

Β.1. ALPHA BANK

Β.1.1. ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η εταιρία φέρει την επωνυμία «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», δυνάμενη να αποδοθεί και ως «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και σε ξένη γλώσσα «ALPHA BANK A.E.» και διακριτικό τίτλο «ALPHA BANK». Έδρα της τράπεζας είναι ο Δήμος Αθηναίων, οδός Σταδίου αριθμός 40 και είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 6066/06/Β/86/05. Η ALPHA BANK λειτουργεί ως ανώνυμη τραπεζική εταιρία[17]. Η μετοχή της Τραπέζης είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1925 και κατατάσσεται σταθερά μεταξύ των εταιριών με την υψηλότερη κεφαλαιοποίηση[18].

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καταστατικού της ALPHA BANK: *«4.1 Σκοπός της Τραπέζης είναι η διενέργεια, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινοπραξίας, μετά τρίτων, του συνόλου, άνευ περιορισμού ή ετέρας διακρίσεως, των (κυρίων και παρεπομένων) εργασιών, δραστηριοτήτων, συναλλαγών και υπηρεσιών, που η εκάστοτε κείμενη (ημεδαπή, κοινοτική, αλλοδαπή) νομοθεσία επιτρέπει σε πιστωτικά ιδρύματα.*

4.2 Για την εκπλήρωση του κατ' άρθρο 4.1 σκοπού, η Τράπεζα δύναται να διενεργεί οποιαδήποτε πράξη, εργασία ή συναλλαγή που, αμέσως ή εμμέσως, είναι συναφής, συμπληρωματική ή επιβοηθητική των κατ' άρθρο 4.1 σκοπών».

το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Emporiki Credicom ανήκει στη Sofinco, εταιρία παραγωγής και διαχείρισης προϊόντων καταναλωτικής πίστης του Ομίλου της Crédit Agricole. Η εταιρία έχει λάβει άδεια πιστωτικού ιδρύματος. Δραστηριοποιείται κυρίως στη χρηματοδότηση αγοράς αυτοκινήτου και στις υπηρεσίες καταναλωτικής πίστης μέσω εναλλακτικών δικτύων όπως χρηματοδότηση στα σημεία Πώλησης (POS Finance), στην παροχή πιστωτικών υπηρεσιών σε συνεργασία με εμπορικά σήματα και μεγάλες αλυσίδες καταναλωτικών προϊόντων μέσω έκδοσης πιστωτικών καρτών. Η Credicom Finance Τράπεζα Α.Ε. εξαγόρασε από τον Όμιλο της Εμπορικής, το 2007, την εταιρία Emporiki Rent S.A. που δραστηριοποιείται στη χρηματοδότηση αυτοκινήτου και το 2008 την εταιρία Emporiki Credicom Insurance Brokers SA που διαθέτει ασφαλιστικά προϊόντα και υπηρεσίες.

[17] Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 περί ανώνυμων εταιριών, τις διατάξεις του Ν. 3601/2007 περί πιστωτικών ιδρυμάτων και τις διατάξεις των λοιπών συναφών νομοθετημάτων.

[18] Η μετοχή της ALPHA BANK συμμετέχει επίσης σε σημαντικούς διεθνείς δείκτες όπως, μεταξύ άλλων, ο S&P Europe 350, ο FTSE Med 100 και ο FTSE4Good. Εκτός από την ελληνική κεφαλαιαγορά, η μετοχή είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου με τη μορφή διεθνών πιστοποιητικών (GDRs), και είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης εκτός χρηματιστηριακού κύκλου στην αγορά της Νέας Υόρκης (ADRs).

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της τράπεζας δύνανται: (α) να ιδρύονται, σε οποιαδήποτε πόλη του εσωτερικού ή του εξωτερικού, ή/και να καταργούνται, υποκαταστήματα, γραφεία, μονάδες, θυρίδες ή παραρτήματα της τράπεζας και (β) να καθορίζονται οι όροι λειτουργίας, ως και η φύση και έκταση των εργασιών τους.

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχει η ALPHA BANK προσφέρεται μέσα από το πανελλαδικό δίκτυο των 406 καταστημάτων της και από την υπηρεσία ηλεκτρονικής τραπεζικής (μέσω διαδικτύου, τηλεφώνου, κινητής τηλεφωνίας και 800 μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης).

Β.1.2. Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (εφεξής και «ΔΣ») της ALPHA BANK εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση (εφεξής και «ΓΣ») των μετόχων για περίοδο τεσσάρων ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Η σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22.6.2010 έχει ως εξής:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
Κωστόπουλος Ιωάννης	Εκτελεστικό Μέλος - Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Τάνες Γ. Μηνάς	Μη Εκτελεστικό Μέλος – Αντιπρόεδρος
Ματζούνης Π. Δημήτριος	Εκτελεστικό Μέλος - Διευθύνων Σύμβουλος & C.E.O.
Φιλάρετος Σπύρος	Εκτελεστικό Μέλος - C.O.O
Θεοδωρίδης Αρτέμης	Εκτελεστικό Μέλος
Αρώνης Γεώργιος	Εκτελεστικό Μέλος
Καράκωστας Παύλος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μάνεσης Νικόλαος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παπαδοπούλου Ιωάννα	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αγουρίδης Γεώργιος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Βερέμης Θάνος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Καλούσης Ευάγγελος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Λύρας Ιωάννης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Λώλος Ευάγγελος	Εκπρόσωπος Ελληνικού Δημοσίου του ν. 3723/2008
Κουτσός Ν.	Εκπρόσωπος Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010

Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν συμμετέχουν σε Δ.Σ. άλλων επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες στην ελληνική τραπεζική αγορά. Επίσης δεν υφίστανται καταστατικοί κανόνες στην ALPHA BANK για το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στους ν. 3601/2007, ν. 3016/2002 και κ.ν. 2190/1920 όπως ισχύουν. Στο ΔΣ της ALPHA BANK έχει ορισθεί εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου υπό την έννοια του ν. 3723/2008 ο οποίος έχει τα δικαιώματα που ο ανωτέρω νόμος ορίζει (όπως δικαίωμα αρνησικυρίας σε ορισμένες αποφάσεις του ΔΣ και της ΓΣ, δικαίωμα παραστάσεως στη ΓΣ των Μετόχων της Τράπεζας και δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας για τους σκοπούς του ανωτέρω νόμου). Τέλος επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και μέχρι την ολοκλήρωση μελλοντικού προγράμματος της Τράπεζας για την ενίσχυση των εποπτικών της κεφαλαίων, το ΤΧΣ έχει ήδη ορίσει εκπρόσωπο του στο ΔΣ της ALPHA BANK. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει τις εξουσίες που ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3864/2010 και επιπλέον δύναται να διενεργεί ελέγχους (due diligence), κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του ιδίου νόμου.

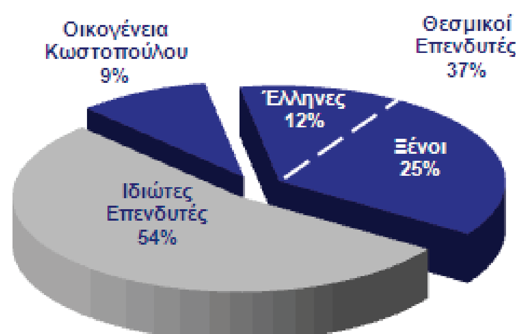
B.1.3. Μετοχική Σύνθεση

Την 30.6.2012, το μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης ανερχόταν σε €1.100.280.894,40, διαιρούμενο σε 734.269.648 μετοχές, εκ των οποίων 534.269.648 κοινές, ονομαστικές, μετά δικαιώματος ψήφου, άυλες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης ίσης προς €0,30 και 200.000.000 προνομιούχες, ονομαστικές, άνευ δικαιώματος ψήφου (στη Γενική Συνέλευση των μετόχων), ενσώματες και εξαγοράσιμες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης ίσης προς €4,70.

Οι προνομιούχες μετοχές έχουν εκδοθεί μέσω του ν. 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της ελληνικής Οικονομίας» στο πλαίσιο του οποίου η ALPHA BANK έχει προβεί σε έκδοση ομολογιακών δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου συνολικής αξίας στις 31/12/2011, 14 δις € για την κάλυψη των αναγκών της ρευστότητας. Το ελληνικό Δημόσιο είναι κάτοχος όλων των προνομιούχων μετοχών. Οι προνομιούχες μετοχές παρέχουν, ειδικότερα, δικαιώματα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Προνομιούχων Μετόχων στις περιπτώσεις που ορίζει ο ν. 2190/1920, δικαίωμα παραστάσεως στη Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων της Τραπέζης και δικαίωμα αρνησικυρίας, εφόσον ο εκπρόσωπος του Δημοσίου κρίνει ότι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης των Κοινών Μετόχων της Τραπέζης δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει ουσιωδώς τη φερεγγυότητα και την εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας.

Όλες οι κοινές μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Οι κοινές μετοχές είναι ονομαστικές, αδιαίρετες με δικαίωμα ψήφου και εκδίδονται σε άυλη μορφή ή ως ο νόμος εκάστοτε ορίζει. Επισημαίνεται ότι οι κοινές μετοχές αντιπροσωπεύουν μόλις το 14,6% και οι προνομιούχες μετοχές

αντιπροσωπεύουν το 85,4% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου. Για το χρονικό διάστημα συμμετοχής της Τράπεζας στα προγράμματα ενισχύσεως της ρευστότητας της οικονομίας του ν. 3723/2008, δεν επιτρέπεται κατ' άρθρο 28 παρ. 2 ν. 3756/2009 η αγορά ιδίων μετοχών της, συνεπώς η Τράπεζα δεν κατέχει ίδιες μετοχές. Η μετοχική βάση της ALPHA BANK επί των κοινών μετοχών παρουσιάζει μεγάλη διασπορά και αποτελείται από θεσμικούς επενδυτές του εσωτερικού και εξωτερικού, άλλα νομικά πρόσωπα καθώς και πολλούς ιδιώτες επενδυτές[19]:

Η μετοχική βάση της ALPHA, με στοιχεία της 31.10.2012, αποτελείται από περίπου [...] ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές, ενώ η διάρθρωση σύμφωνα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν οι μέτοχοι είναι η εξής:

Αριθμός Μετοχών	Μέτοχοι	Πλήθος Μετοχών	%επί του συνόλου
1 έως 500 μετοχές	[...]	[...]	[...]
501 έως 1.000 μετοχές	[...]	[...]	[...]
1.001 έως 5.000 μετοχές	[...]	[...]	[...]
5.001 έως 10.000 μετοχές	[...]	[...]	[...]
10.000 έως 50.000 μετοχές	[...]	[...]	[...]
Περισσότ. από 50.000 μετοχές	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	**534.269.648**	**100%**

Β.1.4. Καθεστώς ελέγχου

[19] Περιγραφική διάρθρωση της μετοχικής συνθέσεως της ALPHA BANK την 31.10.2012. Πηγή Ιστοσελίδα της ALPHA BANK: http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=548

Η γνωστοποιούσα επιχείρηση είναι πολυμετοχική εταιρία και δεν υπάρχουν, κατά δήλωσή της, κατά το χρόνο υποβολής της υπό κρίση γνωστοποίησης, φυσικά ή νομικά πρόσωπα με δικαιώματα ελέγχου επ' αυτής κατά την έννοια του άρθρου 10 παρ. 4 στ. β΄ του ν. 3959/2011 ή/και κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 3959/2011.

Ιδίως, δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στη μεταβίβαση των κοινών μετοχών, πλην των εκ του νόμου προβλεπομένων και δεν υφίστανται κάτοχοι μετοχών οι οποίες, δυνάμει καταστατικής διατάξεως, παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου, εξαιρουμένου του ελληνικού Δημοσίου ως προς τα προνόμια και δικαιώματα που το τελευταίο απολαμβάνει δυνάμει του Καταστατικού της ALPHA BANK[20]. Ομοίως, δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου και στις προθεσμίες ασκήσεως δικαιωμάτων ψήφου, πλην των εκ του νόμου προβλεπομένων. Κατά τη γνωστοποιούσα, *«ουδείς μέτοχος της ALPHA κατέχει ποσοστό ανώτερο του 5% των δικαιωμάτων ψήφου της τελευταίας. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την ανυπαρξία διατάξεων του καταστατικού της ALPHA ή/και συμφωνιών μετόχων, εκ των οποίων απορρέει (αποκλειστικός ή κοινός, άμεσος ή έμμεσος) έλεγχος επί της ALPHA, σαφώς αποδεικνύει ότι η τελευταία, -ως άλλωστε και μέχρι σήμερα-, θα παραμείνει μη ελεγχόμενη, αμέσως ή εμμέσως, επιχείρηση από οιονδήποτε τρίτο, φυσικό ή νομικό, πρόσωπο».*

Β.1.5. Δικαιώματα ΤΧΣ και ελληνικού Δημοσίου

Με την εφαρμογή του ν. 4046/2012 για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους, η ALPHA BANK συμμετείχε στο εθελοντικό πρόγραμμα ανταλλαγής Ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) με αποτέλεσμα να υποστεί συνολικές ζημιές 4,8 δις € το 2011[21]. Αποτέλεσμα της διαγραφής Ελληνικού Δημόσιου Χρέους ήταν να κατέλθει ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας της ALPHA BANK στο […]%, κάτω από τα όρια του ν. 3601/2007 για τη βιωσιμότητα των Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε ό,τι αφορά τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια της ALPHA BANK. Συνεπεία του ανωτέρω γεγονότος και κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3864/2010, όπως ισχύει, η Τράπεζα υπέγραψε την 28.5.2012 σύμβαση προεγγραφής με το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας με την οποία το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας εισέφερε ομολογιακούς τίτλους εκδόσεως του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ονομαστικής αξίας €[...] δισ. ως προκαταβολή έναντι συμμετοχής του σε μελλοντικό πρόγραμμα αντλήσεως κεφαλαίων της Τραπέζης και (εισήλθε στο ΔΣ της ALPHA BANK ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ)[22].

[20] Παράρτημα VI της γνωστοποίησης - Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου Διαχειριστικής Χρήσεως 2011 της ALPHA BANK, σελ. 21.

[21] Μέσω λογιστικών προβλέψεων για την απομείωση της αξίας των Ελληνικών Ομολόγων που ως τις 31.12.2011 είχε στην κατοχή της.

[22] Το ποσό των €[…] δις συνυπολογιζόμενο στα κεφάλαια της Τραπέζης με ημερομηνία την 31.3.2012 διαμορφώνει το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου σε […]%. Η ALPHA BANK σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3601/2007 κατάθεσε επιχειρηματικό σχέδιο βιωσιμότητας στην ΤτΕ, όπου περιλαμβάνονται τρόποι για την ενίσχυση των εποπτικών του κεφαλαίων έτσι ώστε τα Κύρια Βασικά

Σημειώνεται ότι, επί του παρόντος, δεν υφίσταται συμμετοχή του ΤΧΣ επί του μετοχικού κεφαλαίου της ALPHA BANK, καθώς δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί η σκοπούμενη ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων της ALPHA BANK. Συνεπώς, δεν δύναται να οριστεί ποσοστό συμμετοχής του ΤΧΣ επί των δικαιωμάτων ψήφου της ALPHA BANK.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 3864/2010 «*Περί ιδρύσεως Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας*»[23], όπως ισχύει[24], το ΤΧΣ μπορεί στο μέλλον να συμμετάσχει στο μετοχικό κεφάλαιο των πιστωτικών ιδρυμάτων στα οποία έχει χορηγήσει κεφαλαιακή ενίσχυση, μέσω αύξησης του μετοχικού τους κεφαλαίου και έκδοσης κοινών μετοχών ή υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών (contingent convertible securities), οι οποίες, κατά το άρθρο 8 του ιδίου νόμου, διατίθενται σε τρίτους εντός πέντε ή δύο ετών από τη συμμετοχή του ΤΧΣ στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του ιδρύματος, αναλόγως της εφαρμογής ή μη αντίστοιχα του άρθρου 7α του νόμου αυτού.

Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 10 και του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 3864/2010, παρέχεται στο ΤΧΣ βάσει της ως άνω συμμετοχής του ειδικό δικαίωμα συμμετοχής στο ΔΣ του πιστωτικού ιδρύματος με δύο πρόσθετα μέλη, τα οποία, μεταξύ άλλων[25], θα έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος:

i) σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους γενικούς διευθυντές και τους αναπληρωτές τους, ή

ii) εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος (όπως επιχειρηματική στρατηγική, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού − παθητικού κ.λπ.).

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 10 ν. 3864/2010, «[κ]ατά την άσκηση των δικαιωμάτων του, ο εκπρόσωπος του Ταμείου στο Γενικό Συμβούλιο, λαμβάνει υπόψη του την επιχειρηματική αυτονομία του πιστωτικού ιδρύματος».

Ίδια Κεφάλαια να ανέρχονται σε 9% του σταθμισμένου Ενεργητικού του, στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2012 και σε 10%, αντίστοιχα, τον Ιούνιο του 2013.

[23] ΦΕΚ Α΄ 119/21.07.2010.

[24] Ο ν. 3864/2010 τροποποιήθηκε από τους ν. 3870/2010, ν. 3899/2010, ν. 4021/2011, ν. 4031/2011, ν. 4051/2012, ν. 4056/2012, ν. 4063/2012, και 4099/2012 και τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου της 19.04.2012 (ΦΕΚ Α 94/19.04.2012), της 30.04.2012 (ΦΕΚ Α 103/30.04.2012) και της 09.11.2012 (ΦΕΚ Α 223/12.11.2012).

[25] Επιπλέον, οι εκπρόσωποι του ΤΧΣ στο ΔΣ των πιστωτικών ιδρυμάτων θα έχουν το δικαίωμα α) να ζητούν τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ως άνω νόμου, β) να ζητούν την αναβολή επί τρεις (3) εργάσιμες ημέρες της συνεδρίασης του ΔΣ του πιστωτικού ιδρύματος, έως το πέρας της συνεδρίασης του ΔΣ του πιστωτικού ιδρύματος, προκειμένου να λάβουν οδηγίες από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, το οποίο διαβουλεύεται για το σκοπό αυτόν με την Τράπεζα της Ελλάδος, γ) να ζητούν τη σύγκληση του ΔΣ, και δ) να εγκρίνουν τον Οικονομικό Διευθυντή.

Πέραν των ανωτέρω, δυνάμει του ν. 3723/2008 περί της «*Ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, κ.α.*», το ελληνικό Δημόσιο ανέλαβε όλες τις προνομιούχες, μη μεταβιβάσιμες μετοχές των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι της ενίσχυσης της κεφαλαιακής τους επάρκειας[26] [27]. Βάσει των διατάξεων του εν λόγω νόμου, παρέχεται στο ελληνικό Δημόσιο δικαίωμα διορισμού ενός μέλους στο Δ.Σ. των πιστωτικών ιδρυμάτων ως εκπροσώπου του Δημοσίου, το οποίο θα διαθέτει δικαίωμα αρνησικυρίας «*στη λήψη αποφάσεων με στρατηγικό χαρακτήρα ή αποφάσεων με τις οποίες μεταβάλλεται ουσιωδώς η νομική ή χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας και για την έγκριση των οποίων απαιτείται απόφαση της συνέλευσης των μετόχων ή απόφαση για τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή εφόσον κρίνει ότι η απόφαση αυτή δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει ουσιωδώς τη φερεγγυότητα και την εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας*»[28] [29]. Η προπεριγραφείσα *ex lege* συμμετοχή του ΤΧΣ και του ελληνικού Δημοσίου έχει, βάσει της σχετικής νομοθεσίας, έκτακτο χαρακτήρα.

Η παρούσα δεν προκαταλαμβάνει σε κάθε περίπτωση την αξιολόγηση από απόψεως δικαίου ελέγχου συγκεντρώσεων των δικαιωμάτων και των εν γένει συμμετοχών που θα προκύψουν στο πλαίσιο της εξαγγελθείσας ανακεφαλαιοποίησης.

Β.1.6. Όμιλος ALPHA BANK

Η ALPHA BANK ηγείται Ομίλου επιχειρήσεων (εφεξής και «Όμιλος ALPHA BANK») που καλύπτουν το σύνολο των εργασιών και δραστηριοτήτων του χρηματοοικονομικού τομέα, αλλά επεκτείνεται και σε άλλες δραστηριότητες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η ALPHA BANK δραστηριοποιείται ιδίως

---

[26] Το σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων από το ελληνικό Δημόσιο βασίζεται σε 3 πυλώνες: α) τη διάθεση κεφαλαίων μέχρι 5 δις ευρώ, β) την παροχή εγγυήσεων συνολικού ύψους μέχρι 15 δις ευρώ για σύναψη νέων δανείων, και γ) τη διάθεση ειδικών τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου μέχρι του συνολικού ποσού 8 δις ευρώ.

[27] Σημειωτέον ότι σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 εδ. έβδομο «*Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, οι προνομιούχες μετοχές που εκδίδονται σύμφωνα με τα ανωτέρω μετατρέπονται σε κοινές ή μετοχές άλλης υφιστάμενης κατά το χρόνο της μετατροπής κατηγορίας, εφόσον δεν είναι δυνατή η κατά τα ως άνω εξαγορά λόγω του ότι δεν πληρούται ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος*».

[28] Και δικαίωμα παράστασης στις Γενικές Συνελεύσεις των κοινών μετοχών των Τραπεζών με δικαίωμα αρνησικυρίας στις περιπτώσεις που ήδη παρατέθηκαν (βλ. άρθρο 1 παρ. 3 Ν. 3723/2008).

[29] Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3723/2008, όπως ισχύει τροποποιηθέν εκ του άρθρου 39 παρ. 1 του ν. 3844/2010, οι προνομιούχες μετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων που αναλήφθηκαν από το ελληνικό Δημόσιο σε εφαρμογή του ως άνω νόμου εξαγοράζονται από την τράπεζα εντός πέντε ετών. Προβλέπονται, δε, αυστηρές διαδικαστικές προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος αρνησικυρίας του Δημοσίου (απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών - άρθρο 1 παρ. 3 εδ. 3 ν. 3723/2008, όπως ισχύει).

Πρβλ. Κωδικοποιημένη ανακοίνωση, παρ. 53 και απόφαση της ΕΕ Μ.493-Tractebel/Distrigaz (II), σκ. 11 επ.

στους εξής κλάδους: τραπεζική αγορά, παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, χρηματιστηριακές εργασίες (στην ελληνική επικράτεια μέσω της θυγατρικής «Alpha Finance Α.Ε.Π.Ε.Υ.»), διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων (στην ελληνική επικράτεια μέσω της θυγατρικής «Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.»), εργασίες πρακτορείας ασφαλίσεων και ασφαλίσεις (στην Ελληνική επικράτεια μέσω των θυγατρικών «Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις Α.Ε» και «Alphalife Α.Α.Ε.Ζ.»), στην αγορά χρηματοδοτικής και λειτουργικής μίσθωσης (στην ελληνική επικράτεια μέσω της θυγατρικής «Alpha Leasing Χρηματοδοτικές Μισθώσεις»), παροχή υπηρεσιών επιχειρηματικών συμμετοχών, αγορά και προεξόφληση επιχειρηματικών απαιτήσεων (στην ελληνική επικράτεια μέσω της «ABC FACTORS A.E.»), στη διαχείριση ακινήτων και κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων στην ελληνική επικράτεια (μέσω της θυγατρικής «Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε.»), στις ξενοδοχειακές υπηρεσίες (στην ελληνική επικράτεια μέσω της «Ιονική Ξενοδοχειακαί Επιχειρήσεις Α.Ε.») στην επενδυτική τραπεζική (στην ελληνική επικράτεια μέσω της «Alpha Α.Ε. Επενδυτικών Συμμετοχών») και στις ευρύτερες υπηρεσίες υποστήριξης χρήσης καρτών πληρωμών (μέσω της «Cardlink A.E.»).

Η παρουσία του Ομίλου της ALPHA BANK στο εξωτερικό εστιάζεται στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειο, με παρουσία επίσης στο Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη[30]. Ο αριθμός του συνολικά απασχολουμένου προσωπικού στον Όμιλο κατά την 31.12.2011 ήταν 14.337, ενώ κατά την 31.12.2010 ήταν 14.765 άτομα[31].

Τα τελευταία 3 χρόνια, κατά τη γνωστοποιούσα, δεν έχει υλοποιηθεί από τον Όμιλο της ALPHA BANK εξαγορά επιχειρήσεων που ασκούν συναφείς δραστηριότητες με τις επηρεαζόμενες αγορές που η παρούσα συγκέντρωση αφορά. Στο Παράρτημα 1 της παρούσας παρουσιάζονται οι επιχειρήσεις που ανήκουν στον Όμιλο ALPHA BANK.

Β.1.7. Κύκλος εργασιών

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, ο υπολογισθείς κατ' άρ. 10 ν. 3959/2011 κύκλος εργασιών του Ομίλου ALPHA BANK που επετεύχθη κατά τη χρήση 2011 ανήλθε παγκοσμίως σε 4.270.296.000 ευρώ, εκ των οποίων [...] ευρώ στην ελληνική επικράτεια.

Β.2. Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Β.2.1. Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ

---

[30] Συγκεκριμένα, ο Όμιλος της ALPHA BANK δραστηριοποιείται στη Ρουμανία με την τράπεζα ALPHA Bank Romania SA (το Δίκτυό της αριθμεί 154 Καταστήματα), με την εταιρεία χρηματοδοτικών μισθώσεων Alpha Leasing Romania IFN SA, στη Σερβία με την τράπεζα ALPHA Bank Srbjia A.D., στην Αλβανία με την ALPHA BANK ALBANIA (με 42 καταστήματα), στη FYROM με την τράπεζα ALPHA Bank AD Skopje (με 19 καταστήματα), στην Ουκρανία με την τράπεζα JSC Astra Bank, στην Κύπρο με την ALPHA Bank Cyprus (με 31 Καταστημάτα) και στο Ηνωμένο Βασίλειο με την τράπεζα ALPHA Bank London LTD.

[31] Εξ αυτών, 7.721 άτομα κατά την 31.12.2011 και 8.010 άτομα κατά την 31.12.2010 εργάζονταν στο εσωτερικό και 6.616 άτομα κατά την 31.12.2011 και 6.755 άτομα κατά την 31.12.2010 εργάζονταν στο εξωτερικό.

Η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., με το διακριτικό τίτλο «Emporiki Bank», ιδρύθηκε το 1907 έπειτα από μετατροπή της «Τράπεζας Γρ. Εμπεδοκλέους» σε Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία με την επωνυμία «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.». Έδρα της τράπεζας είναι ο Δήμος Αθηναίων, οδός Σοφοκλέους αριθμός 11, και είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 6064/06/Β/86/03. Τον Ιούνιο του 2000 η Εμπορική Τράπεζα συνήψε συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας με το διεθνή χρηματοοικονομικό όμιλο γαλλικών συμφερόντων της Crédit Agricole, που απέκτησε αρχικά το 6,7% του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής ενώ σήμερα κατέχει το 95%.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καταστατικού της:

«1. Η Τράπεζα διενεργεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, για λογαριασμό της και για λογαριασμό τρίτων, ή σε συνεργασία ή κοινοπραξία με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, οποιασδήποτε ιθαγένειας, όλες τις τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές εργασίες που επιτρέπονται σε Ανώνυμες Τραπεζικές Εταιρίες από το εκάστοτε ισχύον δίκαιο.[…]».

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η Εμπορική Τράπεζα διαθέτει 303 καταστήματα στην Ελλάδα και παρουσία με 20 υποκαταστήματα μέσω θυγατρικής της Τράπεζας στην Κύπρο[32]. Κατά το 2011, η Τράπεζα ΕΜΠΟΡΙΚΗ απασχολούσε 4.116 άτομα.

Β.2.2. Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗ εκλέγονται από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων με τετραετή θητεία και με δυνατότητα επανεκλογής. Η παρούσα σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου έχει ως εξής:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
Εμπέογλου Νικόλαος	Μη Εκτελεστικό Μέλος - Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Strub Alain	Εκτελεστικό Μέλος – Αντιπρόεδρος ΔΣ- Διευθύνων Σύμβουλος και C.E.O.
Charrier Bruno-Marie	Εκτελεστικό Μέλος – Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Δημακάκος Φωκίων	Εκτελεστικό Μέλος
Σπηλιόπουλος Γεώργιος	Εκτελεστικό Μέλος
Χαλκίδη Δέσποινα	Εκτελεστικό Μέλος
Delpit Bertand	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Noel Christophe	Μη Εκτελεστικό Μέλος

[32] Μέχρι και προσφάτως διέθετε Θυγατρικές Τράπεζες στην Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Αλβανία

De Laage Bruno	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Nanquette Yves	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Gavalda Olivier	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Oppenheim Mark	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Δαυίδ Χαράλαμπος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Hocher Jean Yves	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντακόπουλος Αχ.	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Χατζόπουλος Χριστόφορος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παπαδιαμάντης Κωνστ.	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν συμμετέχουν σε Δ.Σ. άλλων επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες σε κάποια από τις επηρεαζόμενες σχετικές αγορές που η παρούσα Συγκέντρωση αφορά. Επισημαίνεται ότι ενώ κάποια από τα ανωτέρω στελέχη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ προέρχονται από τον Όμιλο της CASA και έχουν παρουσία στα Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών επιχειρήσεων του Ομίλου της CASA που συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, αναμένεται να αποχωρήσουν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την ολοκλήρωση της Μεταβίβασης της Τράπεζας στην ALPHA BANK όπως αναφέρεται στη Σύμβαση. Το ελληνικό Δημόσιο δεν έχει συμμετοχή άμεση ή έμμεση στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας στο πλαίσιο ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας / της ρευστότητας της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ κατά την έννοια των ν. 3864/2010 και 3723/2008.

Β.2.3. Μετοχική Σύνθεση

Η CASA κατέχει τον άμεσο έλεγχο της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ υπό την έννοια του ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το γνωστοποιούν μέρος στα Πρακτικά της αυτόκλητης καθολικής Γενικής Συνέλευσης της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ της 19.7.2012[33] εμφαίνεται η CASA να κατέχει ποσοστό […]% επί του μ.κ. της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ενώ το εναπομείναν ποσοστό του […]% κατέχει επιχείρηση με την επωνυμία "SACAM INTERNATIONAL SAS"[34].

[33] Στην εν λόγω Συνέλευση ελήφθη απόφαση […].
[34] Η Sacam International ιδρύθηκε στις 24.04.2001 ως διατραπεζική εταιρεία, υπό το γαλλικό δίκαιο με έδρα στην οδό 48 rue de la Boetie, στο Παρίσι και με αριθμό μητρώου στο μητρώο εμπορίου και εταιρειών του Παρισιού 437 579 949. Το πλήρως καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Sacam International στις 23/05/2011 ήταν €778.834.695,54 διηρημένο σε 60.002.673 μετοχές ονομαστικής αξίας €12,98 εκάστη. Το 100% του κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Sacam International κατά την 31.12.2010 κατείχαν περίπου 38 περιφερειακές τράπεζες της Γαλλίας.

Η είσοδος της Γαλλικής Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ με ποσοστό 6,7% έγινε το 2000. Το 2002 η CASA αύξησε το ποσοστό της στο μετοχικό κεφάλαιο της Εμπορικής Τράπεζας σε 8,74%, και ομοίως τα έτη 2006, 2007 και 2008 σε 71,97%, 82,47% και 91,00% αντίστοιχα. Στις 23.05.2011 η CASA από κοινού με την SACAM International SAS, ενεργώντας συντονισμένα υπό την έννοια του άρθρου 2 του ν. 3461/2006, υποβάλλει δημόσια πρόταση εξαγοράς για το σύνολο των μετοχών της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ (ήτοι το εναπομείναν 4% που βρισκόταν σε διασπορά) και την απόσυρσή τους από την ελεύθερη διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών (υπό την έννοια του ν. 3461/2006). Στις 09.09.2011 η CASA έχει στην κατοχή της το 94,99% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ.

Β.2.4. Συμμετοχές της Εμπορικής Τράπεζας

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ συμμετέχει στην ασφαλιστική εταιρεία [...] (η οποία δραστηριοποιείται στην ασφάλιση πιστώσεων) με ποσοστό [...]%, το οποίο δεν δημιουργεί δικαίωμα ή δυνατότητα ελέγχου της επιχείρησης (συμμετέχουν επίσης ο Όμιλος Euler Hermes με μερίδιο [...]%, η εταιρία [...] με [...]%). Επίσης, κατά τη γνωστοποιούσα, δεν υφίσταται σύμβαση μετόχων ή άλλη, η οποία να παρέχει στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ το δικαίωμα ή τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στα όργανα διοίκησης της επιχείρησης[35].

Β.2.4. Κύκλοι εργασιών

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, ο υπολογισθείς κατ' άρ. 10 ν. 3959/2011 κύκλος εργασιών του Ομίλου της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ που επετεύχθη κατά τη χρήση 2011 ανήλθε παγκοσμίως σε 1.200.658.000 ευρώ, εκ των οποίων [...] ευρώ στην ελληνική επικράτεια.

Β.3. Ο ΟΜΙΛΟΣ ΤΗΣ CASA

Η Crédit Agricole S.A. (CASA) είναι ανώνυμη εταιρεία που έχει συσταθεί σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο, με έδρα στην οδό 91-93 boulevard Pasteur, 75015 Παρίσι και με αριθμό μητρώου στο μητρώο εμπορίου και εταιρειών του Παρισιού 784 608 416. Δραστηριοποιείται σε ολόκληρο το φάσμα των τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Είναι από τις μεγαλύτερες τράπεζες στις αγορές της Γαλλίας και της Ευρώπης στη λιανική τραπεζική και στις συναφείς δραστηριότητες ενώ η θυγατρική του Ομίλου, η Crédit Agricole CIB, είναι από τις μεγαλύτερες επενδυτικές τράπεζες της Ευρώπης. Η CASA δραστηριοποιείται στους ακόλουθους τομείς: (α) Λιανική τραπεζική στη Γαλλία (μέσω των περιφερειακών τραπεζών της Crédit Agricole και μέσω της Crédit Lyonnais), (β) Εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (όπως καταναλωτική πίστη, χρηματοδοτικές μισθώσεις, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων), (γ)

---

[35] -Η γνωστοποιούσα συμπληρώνει ότι η ΕΜΠΟΡΙΚΗ διαθέτει […] μη εκτελεστικά μέλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Euler Hermes εκ συνόλου […] μελών, δεν διαθέτει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου και δεν έχει δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης ενώ κανένα μέλος ΔΣ που έχει υποδειχθεί από την Εμπορική Τράπεζα δεν έχει δικαίωμα διαχείρισης των υποθέσεων της επιχείρησης.

Διαχείριση διαθεσίμων, ασφάλειες και ιδιωτική τραπεζική, (δ) Εταιρική και επενδυτική τραπεζική (μέσω της Crédit Agricole Corporate and Investment Bank), (ε) Διεθνή λιανική τραπεζική (κυρίως στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο[36]). Απασχολούσε στο τέλος του 2010 87.520 εργαζομένους και την ίδια χρονιά είχε συνολικό κύκλο εργασιών 30 δις Ευρώ.

Γ. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Γ.1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Κατά το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο[37]. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του ίδιου νόμου ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών. Εν προκειμένω, η CASA ασκεί κατά το χρόνο εξέτασης της παρούσας συγκέντρωσης αποκλειστικό έλεγχο επί της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ καθώς κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών μετά δικαιωμάτων ψήφου επί της θυγατρικής της επιχείρησης. Η μειοψηφική συμμετοχή της εταιρείας SACAM INTERNATIONAL S.A. δεν θα ασκούσε ούτως ή άλλως επιρροή σε σχέση με την παρούσα μεταβολή ελέγχου. Εξάλλου, με την ολοκλήρωση της μεταβίβασης του υπολειπόμενου ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου προς την CASA κατά τα προαναφερθέντα, η CASA θα κατέχει την απόλυτη πλειοψηφία των μετοχών μετά δικαιωμάτων ψήφου (100%). Η σκοπούμενη εξαγορά του συνόλου των κοινών μετοχών μετά δικαιωμάτων ψήφου από την ALPHA BANK θα επιφέρει μόνιμη μεταβολή του *de jure* ελέγχου επί της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από την CASA στην ALPHA BANK και συνεπώς συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. β΄ του ν. 3959/2011, η οποία πραγματοποιείται μέσω της αγοράς τίτλων που αντιπροσωπεύουν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου μίας επιχείρησης. Η ALPHA BANK θα αποκτήσει το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, και τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των επιχειρήσεων που, κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της συναλλαγής, ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα, από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ.

Η υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης εκτιμάται από πλευράς επηρεασμού των συνθηκών ανταγωνισμού σε έκαστη οριζόμενη σχετική αγορά, λαμβανομένων υπόψη των

[36] Δραστηριοποιείται στην Ιταλία, Πολωνία, Τσεχία, Αρμενία, Ελλάδα, Σερβία, Ουκρανία, Μαρόκο και Αίγυπτο.

[37] Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ2008, C95, σ.1 (στο εξής: Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση) - παρ. 24, για το αντικείμενο του ελέγχου.

πραγματικών και νομικών δεδομένων που ισχύουν στο χρόνο της εν λόγω γνωστοποίησης[38].

Γ.2. ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ, ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά. Η υπό εξέταση συγκέντρωση υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα από τη γνωστοποιούσα στοιχεία, πληρούνται τα κριτήρια του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει.

Η εθνική διάσταση της εξεταζόμενης συγκέντρωσης προκύπτει σύμφωνα με το νόμο από τον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών[39] των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων[40]. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 139/2004[41] άρθρο 1 παράγραφος 2, μία συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν:

α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και

β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250

[38] Η από 30.8.2012 γνωστοποίηση συγκέντρωσης περί της απόκτησης ελέγχουσας συμμετοχής από την εταιρία «EDGEPAY HOLDINGS LIMITED» επί της εταιρίας «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ» («Κάρντλινκ ΑΕ»), στην οποία τα μέρη αιτήθηκαν παράταση των προθεσμιών εξέτασης της πράξης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, δεν μπορεί εν προκειμένω να ληφθεί υπόψη για την αξιολόγηση των συνεπειών της παρούσας συγκέντρωσης, δεδομένου ότι η εν λόγω συναλλαγή ενδέχεται να μεταβάλει τις ανταγωνιστικές συνθήκες κατά τρόπο που δεν δύναται κατά τον παρόντα χρόνο να εξειδικευθεί επαρκώς. Κατά συνέπεια, η Κάρντλινκ ΑΕ λαμβάνεται για τους σκοπούς της παρούσας ως μια μη λειτουργικά αυτόνομη θυγατρική επιχείρηση των πιστωτικών ιδρυμάτων Alpha Bank και Eurobank (περί του διαρθρωτικού δεσμού μεταξύ των μητρικών της επιχειρήσεων και της Κάρντλινκ ΑΕ, μεταξύ άλλων, βλ. απόφαση ΕΑ 321/V/2006).

[39] Σε σχέση με τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών των μερών που συμμετέχουν στη συγκέντρωση βλ. άρθρο 10 ν. 3959/2011. Ειδικές διατάξεις σχετικά με τα πιστωτικά ιδρύματα, τις ασφαλιστικές εταιρίες, τους λοιπούς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και τις κοινές επιχειρήσεις περιέχονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 3, 4 και 5.

[40] Για τον ορισμό της συμμετέχουσας επιχείρησης βλέπε άρθρα 5, 6 και 10 ν. 3959/2011, όπως ισχύει, καθώς και σχετική νομολογία της Επιτροπής Ανταγωνισμού (www.epant.gr) και επικουρικά τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

[41] Του Συμβουλίου, της 20.01.2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός Κανονισμός Συγκεντρώσεων»), ΕΕ L 024 της 29/01/2004 σ. 1 – 22.

εκατομμυρίων ευρώ, **εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος**.

Κατά τη γνωστοποιούσα, όσον αφορά στις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ, οι κάτωθι κύκλοι εργασιών πραγματοποιήθηκαν ως προς την εθνική, κοινοτική και παγκόσμια διάσταση για το τελευταίο οικονομικό έτος:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2011 *(σε χιλ €)*			
	Εθνικός Κύκλος Εργασιών	**Κοινοτικός Κύκλος Εργασιών**	**Παγκόσμιος Κύκλος Εργασιών**
ALPHA BANK	[...]	[...]	4.270.296
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	[...]	[...]	1.200.658

Συνεπώς, σε σχέση με την εξέταση της κοινοτικής διάστασης της συγκέντρωσης, κρίσιμη παράμετρος εν προκειμένω είναι για κάθε μία από τις συμμετέχουσες ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ η πραγματοποίηση άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της στην Ελλάδα. Όπως φαίνεται από τον ανωτέρω πίνακα, όντως, και οι δύο Τράπεζες πραγματοποιούν άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών στην Ελλάδα (η ALPHA BANK πραγματοποιεί στην Ελλάδα το [...]% του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της, ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ πραγματοποιεί στην Ελλάδα το [...]% του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της), επομένως η υπό κρίση γνωστοποίηση υποβάλλεται αρμοδίως ενώπιον της Ε.Α. επειδή πληρούται η αρνητική προϋπόθεση του άρθρου 1 παρ. 2 εδάφ. γ΄ του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004.

Η γνωστοποίηση υποβλήθηκε εμπροθέσμως στην ΕΑ βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 - 3 και, σε συνέχεια επιστολών της ΓΔΑ για παροχή πρόσθετων και διευκρινιστικών στοιχείων, ο σχετικός φάκελος συμπληρώθηκε εντέλει προσηκόντως στις 19.11.2012[42]. Συγκεκριμένα, η υπόχρεη προς γνωστοποίηση επιχείρηση ALPHA BANK γνωστοποίησε στην Ε.Α. στις 2.11.2012 (αρ. πρωτ. 8653) την από 16.10.2012 σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών μεταξύ της ALPHA BANK και της CASA, ως αφετηρία δε της προθεσμίας των 30 ημερών (άρθρο 6 παρ. 2 ν. 3959/2011) λογίζεται η ημερομηνία υπογραφής της ως άνω Σύμβασης Μεταβίβασης, ήτοι η 16.10.2012. Εξάλλου, η

[42] Μετά την εξέταση του υποβληθέντος φακέλου, η Υπηρεσία έκρινε ότι υπήρχαν ελλείψεις και ασάφειες στη συμπλήρωση του εντύπου γνωστοποίησης και στα προσκομισθέντα στοιχεία. Ύστερα από ανταλλαγή επιστολών σχετικά και με αναστολή των προθεσμιών δυνάμει της παρ. 11 επ. του άρθρου 8 ν. 3959/2011, η γνωστοποιούσα συμμορφώθηκε πλήρως προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών και ο φάκελος της γνωστοποίησης συμπληρώθηκε προσηκόντως στις 26.11.2012 (έγγραφο υπ' αρ. πρωτ. 9327).
Επιπλέον, η ΓΔΑ ζήτησε από 14 εμπορικές τράπεζες στοιχεία για τις σχετικές αγορές που αφορά η υπό κρίση πράξη, την άποψή τους για τα αποτελέσματα της υπό κρίση πράξης στη λειτουργία του ανταγωνισμού στις αγορές στις οποίες αυτή αφορά, καθώς και ποσοτικά στοιχεία.

γνωστοποιούσα ALPHA BANK κοινοποίησε στην Ε.Α. αντίτυπο του φύλλου[43] της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας «ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ» της 08.11.2012, στο οποίο δημοσίευσε την υπό κρίση πράξη, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 ν. 3959/2011, το δε κείμενο της ως άνω δημοσίευσης αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο της Ε.Α. στις 14.11.2012.

Επιπλέον, τη γνωστοποίηση συνόδευε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 ευρώ[44].

Δ. ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δ.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα[45] αποτελείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις αγορές χρήματος, πιστώσεων και κεφαλαίων και τις σχετικές υποδομές[46]. Η κύρια λειτουργία του είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ πλεονασματικών οικονομικών μονάδων (αυτών δηλαδή που αποταμιεύουν) και ελλειμματικών οικονομικών μονάδων (εκείνες που δανείζονται για να επενδύσουν στις παραγωγικές ευκαιρίες που έχουν επιλέξει), με στόχο την ανακατανομή της ρευστότητας. Στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνονται:

- τα πιστωτικά ιδρύματα, που αποτελούν τον πυρήνα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, δηλ. ελληνικές εμπορικές τράπεζες, υποκαταστήματα ξένων τραπεζών, συνεταιριστικές τράπεζες και ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί,
- οι θεσμικοί επενδυτές, δηλ. ασφαλιστικές εταιρίες, φορείς κοινωνικής ασφάλισης και οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), και
- οι λοιπές μη τραπεζικές επιχειρήσεις, ιδίως χρηματιστηριακές εταιρίες, εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), εταιρίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring), εταιρίες παροχής πιστώσεων και εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (εταιρίες venture capital).

Η ανακατανομή της ρευστότητας επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της παροχής τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών όπως οι καταθέσεις ιδιωτών και επιχειρήσεων (όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας) και οι χορηγήσεις στεγαστικών, καταναλωτικών και επαγγελματικών δανείων. Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν, δε, επεκταθεί είτε απευθείας είτε μέσω θυγατρικών τους, στην παροχή και άλλων χρηματοοικονομικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως έκδοση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ανάπτυξη και διάθεση αμοιβαίων κεφαλαίων, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακές υπηρεσίες, υπηρεσίες πληρωμών, ασφαλιστικές εργασίες κ.ά.

[43] Αρ. φύλλου 4660.
[44] Σειρά Ζ 4067744 α/α 22646/29.10.2012.
[45] Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα*, Ιούνιος 2009, σ. 61.
[46] Οι υποδομές περιλαμβάνουν τα συστήματα πληρωμών και συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών.

Δ.2. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην ελληνική αγορά σήμερα δραστηριοποιούνται με μόνιμη παρουσία 52[47] πιστωτικά ιδρύματα υπό διαφορετικά εποπτικά καθεστώτα αναλόγως της χώρας στην οποία εδρεύουν[48]. Αναλυτικότερα:

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (ΜΕ ΕΔΡΑ Ή ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (Σεπτέμβριος 2012)		
Είδος ιδρύματος	**Αριθμός**	**Πλαίσιο λειτουργίας**
Εμπορικές Τράπεζες με έδρα στην Ελλάδα	16	-Αδειοδότηση και εποπτεία από την ΤτΕ -Υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης (ενιαία άδεια λειτουργίας) του Ν. 3601/2007
Συνεταιριστικές Τράπεζες με έδρα στην Ελλάδα	13	-Αδειοδότηση και εποπτεία από την ΤτΕ -Υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης (ενιαία άδεια λειτουργίας) του Ν. 3601/2007
Τράπεζες με έδρα σε χώρα εντός ΕΕ που λειτουργούν υποκαταστήματα στην Ελλάδα	18	-Εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής -Υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης (ενιαία άδεια λειτουργίας) του Ν. 3601/2007
Τράπεζες με έδρα σε χώρα εκτός ΕΕ που λειτουργούν υποκαταστήματα στην Ελλάδα	4	- Εποπτεία από την ΤτΕ - Μη υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης του Ν. 3601/2007
Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	1	-Εξαίρεση από την εφαρμογή του Ν. 3601/2007
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	**52**	
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος		

Επιπλέον των παραπάνω πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν μόνιμη παρουσία στην Ελλάδα, 368 πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε άλλο κράτος – μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) δύνανται να παρέχουν τραπεζικές υπηρεσίες πληρωμών ή χρηματοδότησης προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εποπτευόμενα από τις αρμόδιες αρχές

[47] Για τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται βλέπε ιστοσελίδα της ΤτΕ με στοιχεία Δεκεμβρίου 2012: http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Supervision/SupervisedInstitutions/default.aspx

[48] Ελληνική Ένωση Τραπεζών, *Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2010*, Ιούνιος 2011, σ. 13-14 και Τράπεζα της Ελλάδος, *Πίνακας Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε λειτουργία*, στην ιστοσελίδα *http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/1_Πίνακας_Πιστωτικών_Ιδρυμάτων_σε_λειτουργία.xls*, ως είχε στις 27/9/12.

της χώρας καταγωγής τους[49]. Σε αντίθεση με τα πιστωτικά ιδρύματα του ανωτέρω πίνακα, τα παρακάτω έχουν γνωστοποιήσει στο πλαίσιο του ν. 3601/2007 στην ΤτΕ *«ενδιαφέρον παροχής υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση»*[50].

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΟΧ[51] ΧΩΡΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (Σεπτέμβριος 2012)					
Χώρα	**Αριθμός**	**Χώρα**	**Αριθμός**	**Χώρα**	**Αριθμός**
Αυστρία	32	Ιρλανδία	30	Μάλτα	7
Βέλγιο	6	Ισλανδία	2	Νορβηγία	4
Γαλλία	43	Ισπανία	6	Ολλανδία	24
Γερμανία	47	Ιταλία	11	Ουγγαρία	2
Γιβραλτάρ	5	Κύπρος	7	Πολωνία	1
Δανία	5	Λιχτενστάιν	5	Πορτογαλία	3
Εσθονία	1	Λετονία	1	Σουηδία	3
Ην. Βασίλειο	81	Λουξεμβούργο	38	Τσεχία	1
				Φινλανδία	3
ΣΥΝΟΛΟ: 368					

Στην Ελλάδα επίσης δραστηριοποιούνται και εταιρίες οι οποίες εξειδικεύονται στην παροχή συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών[52] και εποπτεύονται είτε από την ΤτΕ είτε από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:[53]

ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Σεπτέμβριος 2012)	
Είδος επιχείρησης	**Αριθμός[54]**
Ανταλλακτήρια Συναλλάγματος	11

[49] Ελληνική Ένωση Τραπεζών, *Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2010*, Ιούνιος 2011 , σ. 13-15 και www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/7_πίνακας_πι_cross_border_κατά_χώρα_site.pdf, ως είχε στις 27/9/12.

[50] Βλ. Άρθρο 14 παρ. 5β ν. 3601/2007 και www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/7_πίνακας_πι_cross_border_κατά_χώρα_site.pdf. .

[51] Ο ΕΟΧ περιλαμβάνει τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

[52] Εκτός της αποδοχής καταθέσεων που, βάσει νομοθεσίας, παρέχεται μόνο από τα πιστωτικά ιδρύματα.

[53] "Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2010», ό.π. και *http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Supervision/SupervisedInstitutions/default.aspx*, ως είχε στις 27/9/12.

[54] Για όλα τα στοιχεία πλην αυτών που ορίζεται διαφορετικά, βλ. *Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2010*, ό.π. και http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Supervision/SupervisedInstitutions/default.aspx, ως είχε στις 27/9/12.

Εταιρίες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης	12
Εταιρείες Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων	5
Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων	4
Ανώνυμες Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ)	20[55]
Χρηματιστηριακές εταιρίες	70[56]
Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος (χωρίς εγκατάσταση)	13
Χρηματοδοτικά Ιδρύματα (χωρίς εγκατάσταση)	1
Ιδρύματα Πληρωμών	11

Δ.3. ΕΓΧΩΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Σύμφωνα με δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία, τα σημαντικότερα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα είναι τα εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (σε εκατ. ευρώ)				
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	**2010**		**2011**	
	Ενεργητικό	**Μερίδιο**	**Ενεργητικό**	**Μερίδιο**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	96.304,86	20,79%	87.307,55	20,01%
EUROBANK - ERGASIAS	90.372,00	19,51%	75.782,00	17,37%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	**63.770,90**	**13,76%**	**55.196,95**	**12,65%**
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	51.699,71	11,16%	43.840,31	10,05%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	30.430,83	6,57%	[...]	[...]
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	**26.403,10**	**5,70%**	**20.856,70**	**4,78%**
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	16.564,93	3,58%	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	12.311,93	2,66%	11.323,92	2,60%
MILLENNIUM BANK A.E.	7.034,94	1,52%	6.259,98	1,44%
ATTICA BANK	4.780,73	1,03%	4.181,96	0,96%
HSBC BANK plc	[...]	[...]	[...]	[...]

[55] Εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.
[56] Σύμφωνα με τα στοιχεία Αυγούστου 2012 του Χρηματιστηρίου Αθηνών (www.ase.gr) και τα στοιχεία Σεπτεμβρίου 2012 της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών (www.ethe.org.gr).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (σε εκατ. ευρώ)				
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	2010		2011	
	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο
PROBANK A.E.	3.883,45	0,84%	3.376,85	0,77%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	4.309,05	0,93%	3.321,30	0,76%
CITIBANK International plc	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	963,74	0,21%	741,39	0,17%
ΛΟΙΠΕΣ	48.569,09	10,48%	66.889,93	15,33%
Σύνολο Αγοράς	**463.327**	**100%**	**436.226**	**100%**

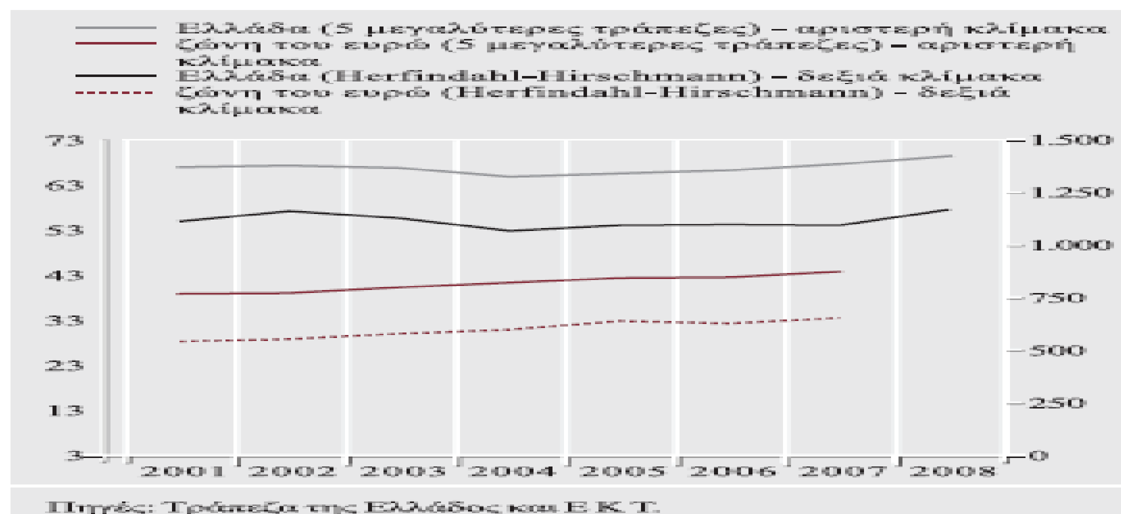
Δ.4. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ο δείκτης συγκέντρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος βάσει μεριδίων αγοράς ενεργητικού, όπως αυτός υπολογίζεται με βάση το δείκτη *Herfindahl-Hirschman* (*HHI*)[57], σημείωσε σταδιακή αύξηση κατά την περίοδο 2004-2008, μετά την πτωτική τάση που είχε παρουσιάσει τα προηγούμενα έτη. Αντίστοιχη τάση δείχνει και ο δείκτης CR_5[58], ο οποίος το 2008 ανήλθε στο 69,5%, όπως παρουσιάζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί[59]:

[57] Ο δείκτης *Herfindahl-Hirschman* (*HHI*) δίνει μια εικόνα του βαθμού συγκέντρωσης της υπό εξέταση αγοράς ενώ ο υπολογισμός του στηρίζεται σε μεγέθη μετρήσιμα που είναι εφικτό να διαθέτουν οι Αρχές Ανταγωνισμού. Όσο πιο συγκεντρωμένη είναι η αγορά, τόσο μεγαλύτερη είναι η τιμή που λαμβάνει ο δείκτης. Η Ε.Α. είναι ελάχιστα πιθανό να εντοπίσει οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε αγορές όπου ο δείκτης HHI μετά τη συγκέντρωση δεν θα ξεπερνά το 1000 ή που κυμαίνεται μεταξύ 1000-2000 και 'δέλτα' κάτω από 250 ή που είναι πάνω από 2000 και κάτω από 150 εκτός ειδικών περιστάσεων. Όταν υπερβαίνει τις 2000 μονάδες, αυτό αποτελεί ένδειξη μιας συγκεντρωμένης αγοράς (βλ. Γ. Κατσουλάκο - Ν. Βέττα, Τυπωθήτω - Γιώργος Δάρδανος, Ρυθμιστική Πολιτική και Πολιτική Ανταγωνισμού, 1998, σ. 326-327). Στην ακραία περίπτωση όπου η αγορά είναι μονοπωλιακή (και λειτουργεί σε αυτή μία μόνο επιχείρηση με μερίδιο ίσο με 100%), ο δείκτης λαμβάνει τιμή ίση με 10.000 μονάδες. Εφόσον ο υπολογισμός του δείκτη λαμβάνει υπόψη τα τετράγωνα των μεριδίων αγοράς ($HHI = \sum_{i=1}^{n} s_i^2$, όπου s_i είναι το μερίδιο της i επιχείρησης και i = 1,2,…n.), όσο πιο μεγάλη είναι η επιχείρηση τόσο μεγαλύτερη βαρύτητα έχει στον υπολογισμό του HHI. Ο δείκτης *HHI* δίνει μια **στατική** εικόνα για την αγορά εφόσον στηρίζεται αποκλειστικά στα τρέχοντα μερίδια αγοράς. Σε μια συγκεντρωμένη αγορά διευκολύνεται η επικοινωνία μεταξύ των επιχειρήσεων και ο συντονισμός των στρατηγικών και πολιτικών τους.

[58] Αφορά στο άθροισμα των μεριδίων αγοράς των πέντε μεγαλύτερων επιχειρήσεων του κλάδου.

[59] Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα* Ιούνιος 2009, σ. 63-64.

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος και Ε.Κ.Τ.

Από το 2008 έως και το 2011 ο δείκτης HHI, με βάση το ύψος ενεργητικού των τραπεζικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα, παραμένει σχεδόν αμετάβλητος. Παρά, δε, το γεγονός ότι εμφανίζεται υψηλότερος του μέσου όρου της ΕΕ-27, παραμένει χαμηλότερος του αντίστοιχου βαθμού συγκέντρωσης τραπεζικών συστημάτων χωρών με πληθυσμό αντίστοιχο της Ελλάδος, όπως π.χ. της Ολλανδίας, της Φινλανδίας και του Βελγίου, όπως προκύπτει απ’ τον κάτωθι πίνακα:

Δείκτης HHI για Πιστωτικά Ιδρύματα[60]						
Χώρα	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Ελλάδα	1.101	1.096	1.172	1.184	1.214	1.278
Βέλγιο	2.041	2.079	1.881	1.622	1.439	1.294
Ολλανδία	1.822	1.928	2.168	2.032	2.052	2.061
Πορτογαλία	1.134	1.098	1.114	1.150	1.207	1.208
Φινλανδία	2.560	2.540	3.160	3.120	3.550	3.700

Πρόσφατη εμπειρική μελέτη για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα[61] έχει δείξει ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα βρίσκεται σε μακροχρόνια ισορροπία, ενώ υποστηρίζεται ότι η αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης μπορεί να επιδράσει θετικά στο επίπεδο αποτελεσματικότητας και ανταγωνιστικότητας του τραπεζικού συστήματος και ότι σε περιόδους χαμηλής ρευστότητας των τραπεζών, ενδεχόμενη συγκέντρωση στον τραπεζικό κλάδο αυξάνει τον βαθμό εμπιστοσύνης των καταθετών προς τα μεγαλύτερα τραπεζικά ιδρύματα.

[60] EU Structural financial indicators (http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000002869).
[61] Βλ. Τσιριτάκης & Τσιριγωτάκης (2011), Τραπεζική – τάσεις (πριν) και προοπτικές (μετά την κρίση), στο Η διεθνής κρίση, η κρίση στην ευρωζώνη και το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, Ελληνική Ένωση Τραπεζών, σ. 193-207. Βλ. και σ. 218, 220.

Δ.5. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ – ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ως επί το πλείστον, οι τράπεζες προσφέρουν (οι ίδιες ή μέσω θυγατρικών τους) πλήρες φάσμα τραπεζικών/χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ενώ, γενικότερα, υπάρχει σημαντικός βαθμός ομοιογένειας μεταξύ τουλάχιστον των σημαντικότερων προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. Η διαφοροποίηση των υπηρεσιών στις υπό-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και της χρηματοδότησης επιχειρήσεων εναπόκειται κυρίως στο όφελος των καταθετικών προϊόντων (επιτόκιο καταθέσεων) και στο κόστος των χορηγήσεων (επιτόκιο δανείου). Ωστόσο, παρά τον υψηλό βαθμό τυποποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών, δεν παρατηρείται αντίστοιχη συμμετρία στην αποδοτικότητα αλλά και τη διάρθρωση του συνολικού κόστους των ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων, δεδομένου ότι, σύμφωνα με έρευνα της ΓΔΑ[62, 63], ο δείκτης λειτουργικών εξόδων (χωρίς προβλέψεις) προς τα λειτουργικά έσοδα των συμμετεχουσών και των πλησιέστερων ανταγωνιστών τους, διαμορφώνεται ως εξής (με σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των τραπεζών):

Δείκτης λειτουργικών εξόδων (χωρίς προβλέψεις) προς λειτουργικά έσοδα			
Τράπεζα	**2009**	**2010**	**2011**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK - ERGASIAS A.E.	[...]	[...]	[...]
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.	[...]	[...]	[...]
CYPRUS POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	[...]	[...]	[...]
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
PROBANK ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]

[62] Τα σχετικά στοιχεία ζητήθηκαν από τη γνωστοποιούσα και τις ανταγωνίστριες Τράπεζες.
[63] Μικρές αποκλίσεις παρατηρούνται μεταξύ των στοιχείων που προσκόμισαν οι τράπεζες για το 2011.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	[...]	[...]	[...]
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε	[...]	[...]	[...]
MILLENIUM ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε	[...]	[...]	[...]
HSBC ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε	[...]	[...]	[...]

Κατόπιν σχετικού ερωτήματος της Υπηρεσίας, η γνωστοποιούσα και οι ανταγωνίστριές της ανέφεραν ότι θεωρούν ότι η διαφοροποίηση στη διάρθρωση κόστους των ελληνικών τραπεζών δύναται να εξηγηθεί από τη διαφοροποίηση[64]:

- Των κεφαλαιακών αναγκών κάθε τράπεζας και του κόστους αυτών.
- Του μισθολογικού κόστους κάθε τράπεζας το οποίο εξαρτάται από το επίπεδο εξειδίκευσης, εμπειρίας και παραγωγικότητας του προσωπικού.
- Των δαπανών προώθησης των προσφερόμενων υπηρεσιών κάθε τράπεζας ανάλογα με την πελατειακή ομάδα στην οποία στοχεύουν βάσει της στρατηγικής τους.
- Του κόστους που συνδέεται με τις δαπάνες προμηθειών κάθε τράπεζας οι οποίες συνδέονται με τη διαπραγματευτική δύναμη τους.
- Του βαθμού επίτευξης και εκμετάλλευσης οικονομιών κλίμακας, και άρα της υψηλότερης ή χαμηλότερης αποτελεσματικότητας.
- Του επιχειρησιακού σχεδιασμού αναδιάρθρωσης λειτουργιών κάθε τράπεζας.

Πέραν των ανωτέρω, η παραγωγική ικανότητα ως προς τις περισσότερες τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες εξαρτάται ουσιαστικά από το εκάστοτε ύψος του ενεργητικού των τραπεζικών ιδρυμάτων, μεταξύ άλλων από τη διαθέσιμη ρευστότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων, τη ζήτηση και την εν γένει κατάσταση της εγχώριας και διεθνούς οικονομίας, καθώς και από τους ισχύοντες κανονιστικούς περιορισμούς (ύψος ιδίων κεφαλαίων, επίπεδα ανάληψης ρίσκου, επενδυτικό ενδιαφέρον κ.ά.). Ως εκ τούτου, στο παρόν χρονικό σημείο, και δεδομένης της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, η ικανότητα αυτή είναι περιορισμένη.

Όσον αφορά στην κάθετη ολοκλήρωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των βασικών ανταγωνιστών τους, από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων προκύπτει ότι αυτή είναι μάλλον συμμετρική.

Δ.6. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Από τα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ ως προς την ύπαρξη διαρθρωτικών δεσμών, προέκυψαν τα εξής:

[64] Βλ. τη γνωστοποίηση της ALPHA BANK και απαντητικές επιστολές […], […] και […] στο πλαίσιο της έρευνας της ΓΔΑ για τη συγκέντρωση ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΓΕΝΙΚΗ.

- Δεν υφίστανται σταυροειδείς συμμετοχές στα Διοικητικά Συμβούλια τουλάχιστον των τεσσάρων μεγαλύτερων τραπεζών[65],
- Ορισμένες εκ των τραπεζών συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στο μετοχικό κεφάλαιο ανταγωνιστών τους[66] (βλ. Παράρτημα 3).
- Υφίστανται συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ αφενός των συμμετεχουσών και αφετέρου των λοιπών τραπεζών, οι σημαντικότερες εκ των οποίων όσον αφορά στις υπό κρίση επηρεαζόμενες αγορές έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του διατραπεζικού συστήματος ΔΙΑΣ και της εταιρίας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.[67] (βλ. Παράρτημα 4)[68].

Δ.7. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Σύμφωνα με την έκθεση του Διοικητή της ΤτΕ για το 2011[69], ο τραπεζικός κλάδος δέχθηκε έντονες και αυξανόμενες πιέσεις κατά τη διάρκεια του 2011. Όσον αφορά στην κερδοφορία, με βάση τα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία της περιόδου Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2011, οι τραπεζικοί όμιλοι εμφάνισαν ζημίες ύψους 7,3 δισ. ευρώ.

Δ.7.1. Καταθέσεις και Χορηγήσεις: Επισκόπηση τριετίας

Από τις αρχές του 2010 οι τράπεζες έχουν να αντιμετωπίσουν συνεχή μείωση των καταθέσεων, κατά περίπου €70 δισ. από τις αρχές του 2010 έως τον Ιούνιο του 2012, γεγονός που συνέβαλε στην άνοδο του δείκτη δανείων προς καταθέσεις άνω του 130%. Βάσει των στοιχείων της Τράπεζας Ελλάδος[70], το 2010, το υπόλοιπο των καταθέσεων και συμφωνιών επαναγοράς νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα έφθασε τα €247,2 δισ., έναντι €279,5 δισ. το 2009. Η μείωση αυτή συνεχίστηκε με αποτέλεσμα κατά το 2011 το υπόλοιπο των καταθέσεων και συμφωνιών επαναγοράς νοικοκυριών και επιχειρήσεων να προσεγγίζει τα €202 δισ. ενώ κατά το α΄ εξάμηνο του 2012 έπεσε στα €176,3 δισ.

[65] Ήτοι μεταξύ ALPHA BANK, Eurobank, Εθνικής Τράπεζας και Τράπεζας Πειραιώς.

[66] Οι συγκεκριμένες συμμετοχές κρίνονται ήσσονος σημασίας, είναι επενδυτικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης ενεργητικού αμοιβαίων κεφαλαίων των θυγατρικών Α.Ε.Δ.Α.Κ των Τραπεζών.

[67] Η Τειρεσίας ΑΕ είναι διατραπεζική εταιρία με αντικείμενο την ανάπτυξη και λειτουργία των ηλεκτρονικών διατραπεζικών πληρωμών. Μέτοχοί της μπορεί να είναι μόνο πιστωτικά ιδρύματα και θυγατρικές εταιρίες πιστωτικών ιδρυμάτων, που σκοπό έχουν τη χρηματοδοτική μίσθωση ή την πρακτόρευση επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων ή τη διαχείριση, για λογαριασμό των μητρικών πιστωτικών ιδρυμάτων, προϊόντων καταναλωτικής πίστης και μέσων πληρωμών. Μέτοχοι της εταιρείας είναι οι μεγαλύτερες ελληνικές Τράπεζες (βλ. και http://www.tiresias.gr/company/index.html).

[68] Περαιτέρω, υφίστανται συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ διαφόρων τραπεζών στο πλαίσιο συνδιοργάνωσης κοινοπρακτικών δανείων. Παράλληλα, 26 τράπεζες συμμετέχουν στην Ελληνική Ένωση Τραπεζών (http://www.hba.gr).

[69] http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2011.pdf , σ. 165.

[70] Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας Ιούλιος – Αύγουστος 2012.

Η μείωση της ζήτησης για καταθετικά προϊόντα περιόρισε την προσφορά δανείων, ενώ η σημαντική υποχώρηση των προσδοκιών των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, η οποία συνεπάγεται μείωση της ροπής προς κατανάλωση και προς επένδυση σε κατοικίες, καθώς και της διάθεσης για ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων, περιόρισε και τη ζήτηση δανείων[71]. Από την άλλη, στη διάρκεια της διετίας 2010-2011, τα πιστοδοτικά κριτήρια των εγχώριων τραπεζών εξακολούθησαν να καθίστανται αυστηρότερα. Έτσι, οι απαιτήσεις των τραπεζών από τους δανειολήπτες για παροχή εξασφαλίσεων αυξήθηκαν, ενώ οι τράπεζες επίσης περιόρισαν τη διάρκεια και το ύψος των χορηγούμενων δανείων και, στην περίπτωση της στεγαστικής πίστης, το ποσοστό της αξίας των υπέγγυων ακινήτων το οποίο επιτρέπεται να καλύπτουν τα χορηγούμενα δάνεια[72]. Ως αποτέλεσμα, αντίστοιχη με τις καταθέσεις πτωτική πορεία έχουν επιδείξει και οι χορηγήσεις προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά οι οποίες μετά την αύξηση των υπόλοιπων χρηματοδότησης, κατά το 2010, στα €257,8 δισ., έναντι €249,8 δισ. κατά το 2009, έκτοτε σημειώνουν συνεχή πτώση μειούμενες στα €248,5 δις κατά το 2011 και €240,1 δις κατά το α' εξάμηνο του 2012[73].

Παράλληλα, το Δεκέμβριο του 2010[74] παρατηρήθηκε αύξηση:

- στο λόγο των δανείων σε καθυστέρηση προς το σύνολο των δανείων καταναλωτικής πίστης προσεγγίζοντας το 20,5% έναντι 13,4% το 2009 και 8,2% το 2008 και
- στο λόγο των δανείων σε καθυστέρηση προς το σύνολο των δανείων στεγαστικής πίστης προσεγγίζοντας το 10% έναντι 7,4% το 2009 και 5,3% το 2008[75].

Η έρευνα της ΕΚΤ του Δεκεμβρίου 2011, η οποία αναφέρεται στην πρόσβαση των επιχειρήσεων μικρού και μεσαίου μεγέθους σε πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης, πιστοποιεί τις πολλές επισφάλειες στα χαρτοφυλάκια των ελληνικών τραπεζών, διαπιστώνοντας ότι το ποσοστό των αιτήσεων των επιχειρήσεων για τραπεζικά δάνεια που ικανοποιούνται καθ' ολοκληρίαν από τα πιστωτικά ιδρύματα είναι σημαντικά χαμηλότερο στην Ελλάδα από ό,τι στις άλλες χώρες-μέλη της ζώνης του ευρώ[76].

Δ.7.2. Επιτόκια Εμπορικών Τραπεζών[77]

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της μείωσης ρευστότητας των τραπεζικών ιδρυμάτων ως επακόλουθου της μείωσης των καταθέσεων και της μείωσης του ρυθμού αποπληρωμής των χορηγήσεων, οι τράπεζες επιδίωξαν να συγκρατήσουν την απόσυρση των καταθέσεων εκ μέρους των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών,

---

[71] Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας 2009 (σ. 11-12).
[72] Έκθεση Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος για το 2011 (σ. 157-158).
[73] Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας Ιούλιος – Αύγουστος 2012.
[74] Βλ. «Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2010», Ελληνική Ένωση Τραπεζών, Ιούνιος 2011, σελ. 28.
[75] Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.
[76] Έκθεση Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος για το 2011 (σ. 157 επ.).
[77] Έκθεση Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος για το 2011 (σ. 144 επ.).

προσφέροντας υψηλές ονομαστικές αποδόσεις στις καταθέσεις προθεσμίας. Παρά τις μειώσεις των βασικών επιτοκίων του Ευρωσυστήματος και των επιτοκίων Euribor μετά τον Οκτώβριο του 2011, το μέσο επιτόκιο των νέων τραπεζικών καταθέσεων στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 19 μονάδες βάσης το δίμηνο που ακολούθησε (Δεκέμβριος 2011: 2,81%) και οριακά τους δύο πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους (Φεβρουάριος 2012: 2,83%). Η συνολική αύξηση από το Δεκέμβριο του 2010 (2,15%) έφθασε τις 68 μονάδες βάσης.

Στην κατηγορία νέων δανείων, η ανοδική τάση που παρουσίαζαν τα επιτόκια στην Ελλάδα από τα τέλη του 2009 αντιστράφηκε από τα μέσα του 2011 στα καταναλωτικά δάνεια και από τα τέλη του ίδιου έτους στα επιχειρηματικά και στα στεγαστικά δάνεια. Όσον αφορά τα καταναλωτικά δάνεια, οι μειώσεις επιτοκίου το 2011 ήταν σημαντικές, με αποτέλεσμα το μέσο επιτόκιο των δανείων αυτών να διαμορφωθεί το Δεκέμβριο του 2011 κατά 76 μονάδες βάσης χαμηλότερα από ό,τι το Δεκέμβριο του 2010. Εντούτοις, την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2012 το εν λόγω επιτόκιο αυξήθηκε κατά 17 μονάδες βάσης και διαμορφώθηκε σε 9,09%. Αντιθέτως, το μέσο επιτόκιο των στεγαστικών δανείων και εκείνο των επιχειρηματικών δανείων διαμορφώθηκαν το Δεκέμβριο του 2011 σε επίπεδα υψηλότερα, κατά 35 μονάδες βάσης και 128 μονάδες βάσης αντιστοίχως, από ό,τι το Δεκέμβριο του 2010. Την περίοδο ωστόσο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2012 τα εν λόγω επιτόκια υποχώρησαν κατά 39 μονάδες βάσης και 50 μονάδες βάσης σε 3,75% και 6,53% αντιστοίχως. Οι μειώσεις των επιτοκίων συνδέονται άμεσα με τις μειώσεις των βασικών επιτοκίων του Ευρωσυστήματος και τη συνακόλουθη υποχώρηση των επιτοκίων Euribor, καθώς τα τελευταία χρησιμοποιούνται ως επιτόκια αναφοράς στις περισσότερες συμβάσεις στεγαστικών δανείων στην Ελλάδα.

Επιπροσθέτως, η εξέλιξη των επιτοκίων, ιδιαιτέρως όσον αφορά στα υφιστάμενα καταναλωτικά δάνεια, επηρεάστηκε από την πραγματοποίηση αναδιαρθρώσεων - ρυθμίσεων δανείων (δηλαδή την επαναδιαπραγμάτευση των όρων μεταξύ δανειοληπτών και τραπεζών), οι οποίες δρομολογούνται λόγω της σημαντικής χειροτέρευσης της χρηματοοικονομικής κατάστασης ορισμένων νοικοκυριών. Όσον αφορά στα υφιστάμενα επιχειρηματικά δάνεια, οι μειώσεις των επιτοκίων δανεισμού ήταν πολύ μικρότερες, γεγονός που είναι συνεπές με το μικρότερο (σε σύγκριση με τα στεγαστικά και τα καταναλωτικά δάνεια) ποσοστό δανείων σε καθυστέρηση, με το αντιστοίχως μικρότερο ποσοστό των ρυθμιζόμενων επιχειρηματικών δανείων (σε σχέση με τα δάνεια προς τα νοικοκυριά), αλλά και με το γεγονός ότι η υποχώρηση της ζήτησης για επιχειρηματικά δάνεια είναι πιθανόν πιο περιορισμένη αλλά και πιο πρόσφατη από την υποχώρηση της ζήτησης για δάνεια από τα νοικοκυριά.

Δ.7.3. Προοπτικές

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΤτΕ (Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας 2010)[78], όσον αφορά στη δημοσιονομική κατάσταση της Ελλάδας και την παρατεταμένη ύφεση παρατηρείται ότι:

- Στα μεν νοικοκυριά η αυξημένη φορολογική επιβάρυνση και το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας επηρεάζουν αρνητικά το διαθέσιμο εισόδημα και την ικανότητα ομαλής εξυπηρέτησης οφειλών.
- Στις δε επιχειρήσεις, η δυσμενής μακροοικονομική συγκυρία και ο εισοδηματικός περιορισμός των νοικοκυριών κατατείνουν σε υποχώρηση των πωλήσεων και κατά συνέπεια σε περαιτέρω αύξηση των επισφαλών απαιτήσεων[79].

Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τα θέματα ρευστότητας των τραπεζών καθώς και την ποιότητα των δανειακών τους χαρτοφυλακίων. Σε αυτό το δυσμενές οικονομικό κλίμα θα πρέπει να προστεθεί και η αρνητική επίπτωση στα ίδια κεφάλαια και την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζών που είχε η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα απομείωσης ομολόγων του ιδιωτικού τομέα (Private Sector Involvement - PSI).

Σύμφωνα με την έκθεση του Διοικητή της ΤτΕ[80] όσον αφορά στις προοπτικές των καταθέσεων το 2012 και μεσοπρόθεσμα, ιδιαιτέρως αρνητική επίδραση ανεμένετο να ασκήσει στις καταθέσεις το 2012 η περαιτέρω υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας (όπως εξάλλου και η εξέλιξη του ΑΕΠ στο πρόσφατο παρελθόν)[81]. Όσον αφορά στις Χορηγήσεις[82], επειδή οι τράπεζες, εξαιτίας της κρίσης χρέους, έχουν απολέσει τη δυνατότητα πρόσβασης στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίων, ενώ

---

[78] Η δημοσιονομική προσαρμογή των τελευταίων ετών που είναι σε εξέλιξη, είχε ως αποτέλεσμα μεγάλη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε εθνικολογιστική βάση μειώθηκε από 15,6% του ΑΕΠ το 2009 σε 9,4% το 2011, ενώ περαιτέρω σημαντική μείωση (στο 6,6% του ΑΕΠ) προβλέπεται με την ολοκλήρωση του 2012. Ακόμη πιο εντυπωσιακή είναι η μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος, το οποίο από 10,5% του ΑΕΠ το 2009 περιορίστηκε σε 2,3% του ΑΕΠ το 2011 και αναμένεται με την ολοκλήρωση του 2012 να μειωθεί περαιτέρω στο 1,2% του ΑΕΠ. Βλ. σ. 11 της Ενδιάμεσης Έκθεσης της ΤτΕ για τη Νομισματική Πολιτική, Νοέμβριος 2012.

[79] Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας 2010 (σ. 20).

[80] Βλ. και Έκθεση Διοικητή ΤτΕ – Απρίλιος 2011 (σελ. 144-151).

[81] Ωστόσο, βλ. σελ. 11 της Ενδιάμεσης έκθεσης της ΤτΕ για τη Νομισματική Πολιτική, Νοέμβριος 2012 - http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Inter_NomPol2012.pdf: *«Δεύτερον, η αποκατάσταση ομαλών συνθηκών ρευστότητας. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι μεγάλες πιέσεις που αντιμετωπίζει το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ως προς τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια περιορίζουν τη δυνατότητά του να χρηματοδοτήσει νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και να στηρίξει επιχειρήσεις που, αν και βιώσιμες, έχουν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας. Η πρόοδος και η ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης και της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος θα συντελέσουν στην επιστροφή καταθέσεων και τη βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας, ενισχύοντας μεταξύ άλλων και την εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων και διευκολύνοντας τον αναπροσανατολισμό τους σε νέες αγορές και νέα προϊόντα. Η εξάλειψη της αβεβαιότητας ιδίως όσον αφορά την παραμονή της χώρας στη ζώνη του ευρώ θα συμβάλει και αυτή στην επιστροφή των καταθέσεων που έχουν εκρεύσει από το τραπεζικό σύστημα».*

[82] http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ekthdkth2011.pdf, σελ. 157.

έχει σημειωθεί εκτεταμένη απόσυρση καταθέσεων από τα τέλη του 2009[83], έχει περιοριστεί σημαντικά η ευχέρεια τους να διοχετεύουν δανειακά κεφάλαια προς την πραγματική οικονομία.

Από την άλλη πλευρά, η γενικότερη βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης, με την εξασφάλιση του δεύτερου προγράμματος χρηματοδοτικής στήριξης της ελληνικής οικονομίας (το οποίο συμπεριλαμβάνει πόρους για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών), την αύξηση της διαφάνειας λόγω του προσδιορισμού των κεφαλαιακών αναγκών των πιστωτικών ιδρυμάτων και τέλος τη δρομολόγηση της αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης στον τραπεζικό τομέα, αναμένεται να συμβάλει σε επιστροφή καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες μεσοπρόθεσμα. Συνεπώς, η αντιστροφή της πτωτικής τάσης των καταθέσεων θα εξαρτηθεί από την επιτυχία των πολιτικών αποκατάστασης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας[84].

---

[83] Η μηνιαία εκροή καταθέσεων υπήρξε αυξητική έως τον Ιούνιο του 2012, ωστόσο, από τον Ιούλιο του 2012, η εκροή ανεστράφη σε εισροή. Βλ. σελ. 151 επ. της Ενδιάμεσης έκθεσης της ΤτΕ για τη Νομισματική Πολιτική, Νοέμβριος 2012.

[84] Σύμφωνα με την Ενδιάμεση Έκθεση της ΤτΕ για τη Νομισματική Πολιτική Νοεμβρίου 2012 (σ. 5), *«– Η μείωση του βασικού επιτοκίου [ΣτΣ: της ΕΚΤ] μεταξύ άλλων ασκεί ευνοϊκή επίδραση στο κόστος της αναχρηματοδότησης των ελληνικών τραπεζών από την Τράπεζα της Ελλάδος.*
– Η δυνατότητα χρηματοδότησης χωρίς ποσοτικό περιορισμό από το Ευρωσύστημα διευκολύνει την αναπλήρωση της ρευστότητας και των ελληνικών τραπεζών». Επίσης σύμφωνα με την ΤτΕ (ibid., σ. 9) *«Η ισχυροποίηση των τραπεζών θα διευκολύνει την πρόσβασή τους στις αγορές του εξωτερικού και θα δώσει κίνητρα στους ιδιώτες επενδυτές να συμμετάσχουν στις επερχόμενες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών. [...] Η ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης και η ανασύνταξη του τραπεζικού συστήματος αποτελούν κομβικής σημασίας μεταρρυθμίσεις, καθώς η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη προς αυτές εκ μέρους των εγχώριων αποταμιευτών και των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών. Η εξέλιξη αυτή θα συμβάλει στη χαλάρωση των πιέσεων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες επί της ρευστότητάς τους, καθώς θα επηρεάσει θετικά τη ροή των καταθέσεων και τη δυνατότητα πρόσβασης των ελληνικών τραπεζών στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίων».* Κατά την ΤτΕ (*ibid*., σ. 37): *«Οι μεγαλύτερες σε μέγεθος τράπεζες: (α) είναι καλύτερα διαφοροποιημένες, με αποτέλεσμα να αντισταθμίζουν απώλειες από έναν τομέα ή μια χώρα μέσω εναλλακτικών δραστηριοτήτων (όπως άλλωστε έγινε εμφανές τα τελευταία χρόνια όταν οι μεγάλου μεγέθους ελληνικές τράπεζες αντιστάθμισαν εν μέρει τις εγχώριες απώλειές τους με τα κέρδη που δημιούργησαν οι δραστηριότητές τους στο εξωτερικό), (β) λόγω υψηλότερης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας έχουν ασθενέστερο κίνητρο να προσφεύγουν σε τοποθετήσεις υψηλού κινδύνου, (γ) έχουν καλύτερη δυνατότητα πρόσβασης στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίων»* και (σ. 38) *«Η ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης και η ανασύνταξη του τραπεζικού συστήματος αποτελούν κομβικής σημασίας μεταρρυθμίσεις, καθώς η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη προς αυτές εκ μέρους των εγχώριων αποταμιευτών και των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών. Η εξέλιξη αυτή θα συμβάλει στη χαλάρωση των πιέσεων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες επί της ρευστότητάς τους, καθώς θα επηρεάσει θετικά τη ροή των καταθέσεων και τη δυνατότητα πρόσβασης των ελληνικών τραπεζών στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίων. Μέσω και αυτού του διαύλου, η αναπλήρωση της κεφαλαιακής βάσης των πιστωτικών ιδρυμάτων θα αυξήσει τις δυνατότητές τους να χρηματοδοτούν την ελληνική οικονομία και να αμβλύνουν τις συσταλτικές επιπτώσεις της δημοσιονομικής προσαρμογής. Οι κλυδωνισμοί από την κρίση χρέους έθεσαν σε κίνηση δυνάμεις οι οποίες μετασχηματίζουν το πιστωτικό σύστημα προς την κατεύθυνση που εξασφαλίζει τη μακροχρόνια βιωσιμότητά του. Μέσω της συγκέντρωσης, λόγω εξαγορών ή στο πλαίσιο εξυγίανσης άλλων εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων, το μέγεθος των τραπεζικών ομίλων αυξάνεται, με αποτέλεσμα να υλοποιούνται οικονομίες κλίμακας και συνέργειες και να μειώνονται οι πιθανότητες εμφάνισης απειλών για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στο μέλλον, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, οι μεγαλύτερες τράπεζες είναι κατά κανόνα και περισσότερο ανθεκτικές».*

Ε. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ: ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ

Ε.1. Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΣΑΣ ALPHA BANK

Στο εβδομαδιαίο δελτίο οικονομικών εξελίξεων[85] της ALPHA BANK την 19.10.2012 με αφορμή την εξαγορά αναφέρεται «*Η εξαγορά της Εμπορικής Τραπέζης από την Alpha Bank αποτελεί ένα βήμα καθοριστικής σημασίας για την αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος και την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Έρχεται σε μια στιγμή μεγάλων ανακατατάξεων στο τραπεζικό σύστημα της χώρας όπου μέσω της συνενώσεως δυνάμεων δημιουργούνται εύρωστα τραπεζικά ιδρύματα. Μη βιώσιμες τράπεζες απορροφώνται και έτσι, τίθενται σε σταθερή πορεία αποτελεσματικής εξυγίανσης… δημιουργούνται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ ισχυρών τραπεζικών ιδρυμάτων ικανοποιητικού μεγέθους ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν με μεγαλύτερη επιτυχία τις προκλήσεις λειτουργίας σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον οικονομικής και τραπεζικής κρίσης*».

Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση «*η προτεινόμενη εξαγορά αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικής σημασίας ρόλο στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας δημιουργώντας έναν ισχυρό ιδιωτικό τραπεζικό πυλώνα. Στόχος της ALPHA είναι η περαιτέρω ενίσχυση του Ομίλου στην Ελλάδα, με μεγέθη που θα τον καθιστούν ανταγωνιστικό σε ευρωπαϊκό επίπεδο και με κεφαλαιακή επάρκεια που θα τον θωρακίζει για να αντέξει στους κραδασμούς της σοβαρής οικονομικής κρίσεως*». Κατά την γνωστοποιούσα, η εξαγορά αναμένεται να δημιουργήσει τόσο άμεσα οφέλη σε επίπεδο κεφαλαίων, δεδομένης της πρόσφατης κεφαλαιακής ενίσχυσης ύψους [...]. Ευρώ από την CASA, όσο και σημαντικές συνέργειες μεσοπρόθεσμα. Συγκεκριμένα, κατά την *ALPHA BANK*[86]:

- Το ενιαίο σχήμα ενισχύει την κεφαλαιακή του βάση κατά […] δισ. Ευρώ και ευρίσκεται σε πλεονεκτική θέση εν όψει της περαιτέρω ανακεφαλαιοποιήσεως του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Παράλληλα, ο νέος Όμιλος αναμένεται να αξιοποιήσει συνέργειες συνολικού ύψους [...] εκατ. Ευρώ κατ' έτος, εκ των οποίων [...] εκατ. Ευρώ αφορούν συνέργειες λειτουργικού κόστους και [...] εκατ. Ευρώ αφορούν συνέργειες κόστους χρηματοδοτήσεως και εσόδων. Οι εκτιμώμενες συνέργειες που αναμένεται να προκύψουν σε βάθος τριετίας αποτελούν το [...]% της ενιαίας βάσεως λειτουργικών εξόδων, και είναι σύμφωνες με προηγούμενες τραπεζικές συνενώσεις.
- Ταυτόχρονα, ο ισχυρός δείκτης καλύψεως καθυστερήσεων της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, ο οποίος την 31 Μαρτίου διαμορφώνεται σε [...]%, καθώς και το υψηλό απόθεμα συσσωρευμένων προβλέψεων ως ποσοστό του χαρτοφυλακίου της, το οποίο με στοιχεία 31 Μαρτίου 2012 ανέρχεται σε [...]%, ενισχύουν σημαντικά τις

---

[85] Βλ http://www.alpha.gr/files/infoanalyses/weekly20121019.pdf
[86] Βλ σελ 6 της από 02.11.2012 γνωστοποίησης.

συνολικές προβλέψεις του νέου Ομίλου σε σχεδόν [...] δισ. Ευρώ, και ενεργούν ως θετικοί καταλύτες λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα συγκυρία.

- Η απόκτηση και η εν συνεχεία ενσωμάτωση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ στην ALPHA BANK θα δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες ώστε ο νέος Όμιλος να επανέλθει σε αναπτυξιακή τροχιά και κερδοφορία. Στόχος του Ομίλου είναι η συνέχιση της αναδιοργάνωσης της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, σημαντικό τμήμα της οποίας έχει ήδη ολοκληρωθεί από την CASA[87], και η επιπλέον ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του νέου Ομίλου από την ενοποίηση των εργασιών.
- Ο Όμιλος, με γνώμονα τις αξίες και αρχές που τον διέπουν και με βάση ένα επιτυχημένο πελατοκεντρικό επιχειρηματικό μοντέλο, θα προσφέρει το πλέον ανταγωνιστικό εύρος υπηρεσιών προς ιδιώτες, επιχειρήσεις και θεσμικούς πελάτες σε ολόκληρη την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιείται.

Περαιτέρω, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι αναμένει η υπό κρίση συγκέντρωση να είναι επωφελής για τους καταναλωτές για τους ακόλουθους λόγους:

- Ο νέος όμιλος με την ALPHA BANK και την ΕΜΠΟΡΙΚΗ θα παρέχει έναν επαυξημένο αριθμό χορηγητικών και καταθετικών προϊόντων, τα οποία εκτιμάται ότι θα έχουν το εύρος και το βάθος για την πλήρη κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών.
- Το διευρυμένο δίκτυο καταστημάτων του νέου ομίλου παράλληλα με τη βελτίωση των εναλλακτικών δικτύων τα οποία θα ενισχυθούν δια της εστίασης στα ισχυρά σημεία καθεμίας τράπεζας αναμένεται να διατηρήσει και βελτιώσει το επίπεδο των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους καταναλωτές
- Η μείωση του λειτουργικού κόστους που θα προκύψει από την προτεινόμενη συγκέντρωση θα ωφελήσει τους πελάτες του νέου ομίλου, μέσω της επενδύσεως σε νέες τεχνολογίες, την ανάπτυξη της προϊοντικής βάσεως και της προσαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής του ενιαίου σχήματος.
- Η ενισχυμένη κεφαλαιακή βάση του νέου ομίλου θα τον καθιστά ασφαλέστερο και υγιή από κεφαλαιακής απόψεως, προς όφελος και ασφάλεια των πελατών του και της οικονομίας γενικότερα.

Ε.2. Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ALPHA BANK

Όπως επισημαίνεται στην πλειονότητα των απαντητικών επιστολών που έλαβε η ΓΔΑ, η εν λόγω συγκέντρωση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της απαιτούμενης αναδιάρθρωσης του τραπεζικού κλάδου, η οποία καθίσταται επιτακτική λόγω της απομείωσης της αξίας

[87] Σε παρουσίαση της ALPHA BANK προς Θεσμικούς Επενδυτές του εξωτερικού μετά την υπογραφή της Σύμβασης στις 17/10/2012 γίνεται λόγος για προσπάθεια αναδιοργάνωσης της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ που διεξήγαγε η CASA την τετραετία 2007-2011 που είχε ως αποτέλεσμα [...]. Είναι άγνωστο στην παρούσα φάση εάν η ALPHA BANK θα προχωρήσει σε αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων της ΕΜΠΟΡΙΚΗ κατά τρόπο που να επηρεάζεται το προσωπικό της ΕΜΠΟΡΙΚΗ και ο αριθμός των υποκαταστημάτων.

των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου που κατείχαν οι ελληνικές τράπεζες και της επακόλουθης ανάγκης για κεφαλαιακή επάρκεια. Η [...] αναφέρει ότι «*και αυτή η συγκέντρωση εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των πρόσφατων επιχειρηματικών κινήσεων συγκέντρωσης στο τραπεζικό κλάδο στην Ελλάδα, ως συνέπεια του παρατεταμένα πολύ αρνητικού οικονομικού περιβάλλοντος και της ανάγκης προσαρμογής στις νέες οικονομικές συνθήκες*». Η [...], αναφέρει ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα συμβάλει στην ενδυνάμωση και σταθεροποίηση του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος μέσω της δημιουργίας ενός δυνατού τραπεζικού ομίλου για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας και ανταγωνισμού του τραπεζικού τομέα. Σύμφωνα με τη [...], οι τρέχουσες τραπεζικές συγκεντρώσεις που επικρατούν στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα είναι «*μια μορφή αντίστασης στην τρέχουσα δυσμενή συγκυρία και ύφεση*».

Η πλειονότητα των ανταγωνιστών της γνωστοποιούσας θεωρεί ότι δεν φαίνεται να προκύπτουν σημαντικές επιπτώσεις από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης στη λειτουργία του ανταγωνισμού στις αγορές στις οποίες αφορά. Η [...] αναφέρει ότι δεν επιδεινώνεται η ανταγωνιστική της θέση στην αγορά από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Επίσης η [...] αναφέρει ότι «*δεν τίθεται ζήτημα ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης από την υπό εξέταση συγκέντρωση*». Η [...] θεωρεί ότι το μέγεθος και οι δυνατότητες του νέου σχήματος δεν εκτιμάται ότι θα δυσχεράνει την επέκταση μικρότερων εταιριών στη σχετική αγορά ή θα περιορίσει την ικανότητα των λοιπών επιχειρήσεων να την ανταγωνιστούν. Αναφέρει ειδικότερα ότι «*δεν θεωρούμε ότι υπάρχουν επιπτώσεις λόγω της **μη δυνατότητας** της προκύπτουσας από την υπό εξέταση συγκέντρωση επιχείρησης να δυσχεράνει την επέκταση μικρότερων εταιρειών στη σχετική αγορά ή να περιορίσει την ικανότητα των αντιπάλων επιχειρήσεων να την ανταγωνιστούν, της διαπραγματευτικής ισχύος των πελατών και της ικανότητας τους να στραφούν σε εναλλακτικά προϊόντα και σε εναλλακτικές επιχειρήσεις, της μη ύπαρξης εμποδίων εισόδου στις σχετικές αγορές, της δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στις σχετικές αγορές κ.λ.π.*».

Η [...] δεν θεωρεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση έχει σημαντική επίπτωση στην λειτουργία της ίδιας της [...] και εν γένει της τραπεζικής αγοράς και εκτιμά ότι οι συγχωνεύσεις των ελληνικών τραπεζών θα βοηθήσουν στη δημιουργία ενός μικρότερου αριθμού περισσότερο αποτελεσματικών και βιώσιμων τραπεζών, οι οποίες θα είναι καλύτερα τοποθετημένες ώστε να αντιμετωπίσουν την κρίση και τις προοπτικές της εγχώριας οικονομίας. Κατά την άποψή της «*η ενοποίηση των τραπεζών θα τις βοηθήσει στη σύναψη συνεργειών, ειδικά από την πλευρά του κόστους. Επιπλέον, οι ελληνικές τράπεζες μπορούν να επωφεληθούν βραχυπρόθεσμα λόγω της μείωσης του ανταγωνισμού για καταθέσεις ενώ τα κόστη των συνεργειών μπορούν να τις βοηθήσουν στην απορρόφηση των συνεχώς υψηλών απομειώσεων από την επιδείνωση της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού*». Η [...] θεωρεί ότι η υπό αξιολόγηση συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συρρίκνωση του ανταγωνισμού στην τραπεζική αγορά, εντούτοις εκτιμά ότι η εκπλήρωση των επιδιωκομένων σκοπών/ωφελειών προϋποθέτει τον εκ των ων ουκ άνευ

συγκερασμό των διαφορετικών εταιρικών φιλοσοφιών που χαρακτήριζαν τα μέρη ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ. Συμπληρώνει δε ότι εκτός από τις συνέργειες της συγκέντρωσης (οικονομίες κλίμακας, δείκτες βιωσιμότητας κ.λπ.) που προσδοκά το νέο σχήμα, εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν ευκαιρίες ανάπτυξης σε άλλα τραπεζικά σχήματα που κυρίως λόγω του μικρότερου μεγέθους μπορούν να επιτύχουν συνδυαστικά: ιδιαίτερη ευελιξία, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων και δυναμισμό, με αποτέλεσμα να αποτελέσουν, σημαντικό ενδεχομένως, πόλο προσέλκυσης πελατών και αξιόλογου στελεχιακού δυναμικού, προερχομένων από τις υπό εξέταση πρόσφατες τραπεζικές συγκεντρώσεις.

Προβληματισμοί τίθενται ως προς το μέγεθος του δικτύου, ειδικά σε τοπικό επίπεδο, ωστόσο μέσω του αναμενόμενου εξορθολογισμού των εργασιών το όποιο ζήτημα σταδιακά εκτιμάται ότι θα μειωθεί συναρτήσει των μεγεθών και εργασιών του νέου σχήματος στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του νέου τραπεζικού σχήματος. Επίσης παρατηρείται ότι ούτως η άλλως η ALPHA BANK διαθέτει ήδη εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων, συνεπώς η όποια πρόσθετη επίπτωση από την συγκέντρωση σε τοπικό επίπεδο θα είναι περιορισμένη.

ΣΤ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

ΣΤ.1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

«Οριζόντιες συγκεντρώσεις» είναι οι συγκεντρώσεις, στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που αποτελούν πραγματικούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές στην ίδια σχετική αγορά. Δύο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να εμποδίσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης: α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς), β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό· μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει το συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς).

ΣΤ.1.1. Επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς

Όπως προαναφέρθηκε, μία συγκέντρωση ενδέχεται να εμποδίσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό καταργώντας τις ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στη σχετική

αγορά χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς). Κατά κανόνα, μία συγκέντρωση με τέτοιου είδους επιπτώσεις θα εμποδίσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης από μία και μόνη επιχείρηση, η οποία θα έχει συνήθως αισθητά μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς από τον επόμενο σε μέγεθος ανταγωνιστή μετά τη συγκέντρωση[88].

Κατά την εκτίμηση των εν λόγω επιπτώσεων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη της τους ακόλουθους κυρίως παράγοντες:

i) **Υψηλά μερίδια αγοράς**, ώστε μία ενδεχόμενη αύξηση των τιμών να αποβεί επικερδής για τη νέα οντότητα. Έχει γίνει δεκτό ότι μεγάλα μερίδια αγοράς (άνω του 50%) μπορούν από μόνα τους να μαρτυρούν την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά[89, 90]. Εξάλλου, συνδυασμένα μερίδια αγοράς που δεν υπερβαίνουν το 25% κατατείνουν υπέρ της απουσίας οριζόντων επιπτώσεων μη συντονισμένης συμπεριφοράς[91]. Παράλληλα έχει γίνει δεκτό ότι αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης του 0-5% θεωρείται καταρχήν ανεπαίσθητη[92].

ii) **Επίπεδα συγκέντρωσης (δείκτης HHI)**: Η Ε.Α. είναι ελάχιστα πιθανό να εντοπίσει οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε αγορές όπου ο δείκτης HHI μετά τη συγκέντρωση δεν θα ξεπερνά το 1000 ή που κυμαίνεται μεταξύ 1000-2000 και η

---

88 Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 05-02-2004 για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 25.

89 Απόφαση ΠΕΚ στην υπόθ. Τ-210/01, General Electric κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκ. 570-574, όπου το ΠΕΚ αποδέχτηκε τη στοιχειοθέτηση δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης της GE στην αγορά των κινητήρων επιχειρηματικών αεροσκαφών κυρίως διότι διέθετε μερίδιο αγοράς *άνω του 50%* που θεωρήθηκε τεκμήριο δεσπόζουσας θέσης πλην εξαιρετικών περιστάσεων (που δεν επικαλέστηκε η προσφεύγουσα). Επίσης αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3732, Procter & Gamble/Gilette, παρ. 19-20, 22-24, όπου το μερίδιο αγοράς της νέας οντότητας κυμαινόταν μεταξύ 65-80% στις περισσότερες των σχετικών αγορών, με αποτέλεσμα τούτο να αποτελεί παράγοντα θεμελίωσης δεσπόζουσας θέσης (σε συνδυασμό με τα πολύ χαμηλά μερίδια των ανταγωνιστών), Μ.774, St Gobain/Wacker/NOM, παρ. 223, όπου μερίδιο αγοράς άνω του 60% θεωρήθηκε ενδεικτικό δεσπόζουσας θέσης της νέας οντότητας (σε συνδυασμό με τα μερίδια των ανταγωνιστών που κυμαίνονταν κάτω του 10%), Μ.2861 Siemens/Dragerwerk/JV, σκ. 86, όπου έγινε δεκτό ότι μερίδια άνω του 50% σε συνδυασμό με το ότι τα προϊόντα των δύο συμμετεχουσών ήταν στενά υποκατάστατα και των υψηλών εμποδίων εισόδου δημιουργούσαν σοβαρές υπόνοιες για δημιουργία δεσπόζουσας θέσης εκ της συγκεντρώσεως, Μ.3197 CANDOVER/CINVEN/BERTELSMANN-SPRINGER, σκ. 60-63 όπου μερίδιο της τάξεως του 50-60% σε συνδυασμό με την έλλειψη αντισταθμιστικής ισχύος των πελατών θεωρήθηκε αρκετό για την διαπίστωση δεσπόζουσας θέσης της νέας οντότητας, Μ.4494, EVRAZ/HIGHVELD, παρ. 91-93, όπου έγινε δεκτό ότι το μερίδιο αγοράς περίπου 70-80% (σε συνδυασμό με το χαμηλό μερίδιο αγοράς των ανταγωνιστών αλλά και της μη δυνατότητας άμεσης ανεύρεσης επαρκών και αξιόπιστων εναλλακτικών πηγών προμήθειας) συνιστούσε τεκμήριο ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης της νέας οντότητας. Βλ. και Ε.Α. 434/V/2009, σκ. 28.

90 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων της 05.02.2004, σημείο 17.

91 Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κατευθυντήριες Γραμμές»), 2004/C 31/03, παρ. 18.

92 Μ.5384, ό.π, σκ. 85, 90, 95-96, Μ.4844, ό.π., σκ. 137-138, 139-140,155-156, Μ.4155, BNP PARIBAS/BNL, σκ. 30-31.

διαφορά («δέλτα») είναι κάτω από 250 ή που είναι πάνω από 2000 και το δέλτα κάτω από 150 εκτός ειδικών περιστάσεων[93, 94].

iii) **Μη στενή υποκατάσταση μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των αντιπάλων τους**: Όταν υφίστανται δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των διαφόρων εταιριών, οι πιθανότητες παρακώλυσης του ανταγωνισμού περιορίζονται[95].

iv) **Εναλλακτικές επιλογές εφοδιασμού**: Δυσκολία των πελατών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να ανεύρουν εναλλακτικούς προμηθευτές, είτε διότι αυτοί είναι ελάχιστοι, είτε διότι αντιμετωπίζουν σημαντικά έξοδα προσαρμογής[96].

v) **Δυνατότητα αποκλεισμού ανταγωνιστών**: Δυνατότητα της προκύπτουσας από τη συγκέντρωση επιχείρησης να δυσχεράνει την επέκταση μικρότερων εταιριών στη σχετική αγορά ή να περιορίσει την ικανότητα των αντιπάλων επιχειρήσεων να την ανταγωνιστούν (π.χ. η νέα οντότητα μπορεί να ελέγχει ή να επηρεάζει σε τέτοιο βαθμό τις δυνατότητες διανομής), ώστε να είναι περισσότερο δαπανηρή η επέκταση δραστηριοτήτων ή η είσοδος αντιπάλων επιχειρήσεων[97].

vi) **Αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών**: Ως αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς πρέπει να νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο πελάτης έναντι του πωλητή στις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις, λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητας του πελάτη να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές[98]. Μία πηγή αντισταθμιστικής ισχύος είναι η δυνατότητα του πελάτη να απειλήσει ότι σε εύλογο χρονικό διάστημα θα στραφεί σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, αν ο προμηθευτής αποφάσιζε να αυξήσει τις τιμές ή να εφαρμόσει δυσμενέστερους όρους παράδοσης. Συνήθως η αντισταθμιστική ισχύς χαρακτηρίζει μεγάλους και πολυσύνθετους πελάτες παρά μικρές επιχειρήσεις σε ένα κατακερματισμένο κλάδο. Δεν αρκεί η ύπαρξη αγοραστικής ισχύος πριν τη συγκέντρωση, αλλά πρέπει να υπάρχει και μετά τη πραγματοποίησή της, καθώς η συγκέντρωση δύο προμηθευτών μπορεί να καταργεί μία αξιόπιστη πηγή εφοδιασμού[99].

---

93 Απόφαση Ε.Επ. Μ.4314, Johnson & Johnson/Pfizer, παρ. 73, όπου η αύξηση μετά τη συγκέντρωση του HHI από 2,904 σε 4,482 με 'δέλτα' 1,578 αποτέλεσε παράγοντα που λήφθηκε υπόψη για τη θεμελίωση δεσπόζουσας θέσης της νέας οντότητας σε συνδυασμό με το μερίδιο αγοράς άνω του 50% στη σχετική αγορά.

94 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 19-20.

95 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 28-29.

96 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 31.

97 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 36 (και νομολογία στην οποία παραπέμπει).

98 Απόφαση Ε.Επ. Μ.2533, ό.π., παρ. 128-132. Βλ. και Μ.3732, ό.π., παρ. 24, όπου λήφθηκε υπόψη η αγοραστική δύναμη των μεγάλων πελατών Metro και Carrefour, αλλά η Επιτροπή κατέληξε ότι τα μεγάλα μερίδια αγοράς και η μεγάλη δύναμη της νέας οντότητας δεν μπορούσαν να υπερκεραστούν από την ισχύ των μεγάλων αυτών πελατών. Βλ. και απόφαση Ε.Επ. Μ.774, ό.π., σημείο 228-229, όπου έγινε δεκτό ότι το γεγονός ότι η αγορά προμήθειας (buyer side) ήταν λιγότερο συγκεντρωμένη από την αγορά παραγωγής (supplier side) και είχε μεγαλύτερο αριθμό αγοραστών οδηγούσε σε μη θεμελίωση αγοραστικής ισχύος των πελατών γεγονός που λήφθηκε υπόψη για τη στοιχειοθέτηση της δεσπόζουσας θέσης (παρ. 265).

99 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 65, 67.

vii) **Δυνητικός ανταγωνισμός - Εμπόδια εισόδου**: Όταν η είσοδος σε μία αγορά είναι πιθανή, έγκαιρη και επαρκής, τότε είναι δυνατόν να ματαιώσει ή να αποτρέψει τις αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις μίας συγκέντρωσης[100]. Η είσοδος είναι πιθανή, εάν είναι επικερδής, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που θα έχει στις τιμές η αύξηση του όγκου παραγωγής που είναι διαθέσιμη στην αγορά και τις πιθανές αντιδράσεις των ήδη παρουσών επιχειρήσεων. Η είσοδος ενδέχεται να είναι δυσκολότερη αν οι ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις προστατεύουν τα μερίδια αγοράς τους προσφέροντας μακροχρόνιες συμβάσεις ή επιλεκτικές μειώσεις τιμών στους πελάτες που προσπαθεί να προσελκύσει ο νεοεισερχόμενος. Οι πιθανότητες εισόδου μειώνονται, επίσης, εάν το κόστος αποτυχίας είναι μεγάλο. Παραδείγματα επιχειρήσεων που εισήλθαν και εξήλθαν από το κλάδο κατά το παρελθόν μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος των εμποδίων εισόδου. Τα εμπόδια εισόδου μπορεί να λάβουν τις ακόλουθες μορφές: νομικά πλεονεκτήματα που περιορίζουν τον αριθμό επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά λόγω π.χ. περιορισμού αριθμού αδειών εκμετάλλευσης, τεχνικά πλεονεκτήματα υπαρχουσών επιχειρήσεων όπως π.χ. πρόσβαση σε βασικές διευκολύνσεις με προνομιακούς όρους ή η πρόσβαση σε βασικές τεχνολογίες, η ύπαρξη πείρας ή φήμης που είναι δύσκολο να αποκτηθεί από μία νεοεισερχόμενη επιχείρηση, η προσήλωση στο σήμα, οι στενές σχέσεις προμηθευτών-πελατών, η σημασία προώθησης της διαφήμισης, το απαγορευτικό κόστος μεταστροφής σε ένα άλλο προμηθευτή. Περαιτέρω, το εάν θα είναι επικερδής η είσοδος σε μία αγορά εξαρτάται και από το εάν η αγορά είναι υπό ανάπτυξη ή εάν είναι κορεσμένη ή αναμένεται να συρρικνωθεί[101, 102]. Η είσοδος είναι έγκαιρη εάν γίνει εντός δύο ετών, πάντοτε όμως εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά της αγοράς. Πρέπει δε να είναι επαρκής, ώστε να θεωρηθεί υπολογίσιμη[103].

ΣΤ.1.2. Επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς

Συγκεντρώσεις σε αγορές με υψηλό βαθμό συγκέντρωσης μπορεί να εμποδίσουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό με τη δημιουργία ή την ενίσχυση **συλλογικής δεσπόζουσας θέσης**, καθώς αυξάνουν την πιθανότητα συντονισμού της συμπεριφοράς τους και άρα αύξησης των τιμών, δίχως να προσφεύγουν σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική με την έννοια των άρθρων 1 ν. 3959/2011 και 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ»). Έτσι, μία συγκέντρωση που δημιουργεί ή ενισχύει δεσπόζουσα θέση κατεχόμενη από τους μετέχοντες στη

---

[100] Βλ. π.χ. απόφαση ΠΕΚ T-342/99, ό.π., σκ. 262, 266-268, όπου έγινε δεκτή η πιθανότητα άμεσης και έγκαιρης εισόδου επιχειρήσεων οργανώσεων ταξιδίων σε περίπτωση περιορισμού της προσφοράς εκ μέρους του δυοπωλίου. Επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.3732, ό.π., παρ. 26-27, όπου λήφθηκε υπόψη το κόστος δημιουργίας ενός ανταγωνιστικού σήματος, τα έξοδα προώθησης και τα σημαντικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας ως εμπόδια εισόδου ενός νέου ανταγωνιστή στη σχετική αγορά, γεγονός το οποίο συνέβαλε στη θεμελίωση δεσπόζουσας θέσης της νέας οντότητας.

[101] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.774, ό.π., σημείο 232, όπου το γεγονός ότι συνολικά η ζήτηση των σχετικών προϊόντων αναμένονταν να περιοριστεί αποτελούσε παράγοντα αποτροπής εισόδου στη σχετική αγορά.

[102] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 69-71.

[103] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 74-75.

συγκέντρωση μαζί με μία τρίτη επιχείρηση μπορεί να αποδειχθεί ασύμβατη προς το καθεστώς του ανόθευτου ανταγωνισμού.

Πάντως, κατά την Ευρωπαϊκή νομολογία, ένας υψηλός βαθμός συγκέντρωσης σε μια ολιγοπωλιακή αγορά δεν αποτελεί αυτός καθαυτός καθοριστικό παράγοντα για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Πρέπει επιπλέον να υπάρχουν ισχυρές αποδείξεις σχετικά με την έλλειψη πραγματικού ανταγωνισμού, καθώς και για την ανεπάρκεια της ανταγωνιστικής πίεσης εκ μέρους άλλων ανταγωνιστών (εφόσον αυτή υπάρχει στη σχετική αγορά)[104]. Βασικές προϋποθέσεις ανάπτυξης τέτοιων επιπτώσεων (κριτήρια ενδεχόμενης δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης) είναι[105]:

i) **(Ευρύτατα) μερίδια αγοράς - συμμετρία**: Η ύπαρξη ευρύτατων μεριδίων αγοράς έχει μεγάλη σημασία. Ωστόσο, η κατοχή σημαντικού μεριδίου δεν είναι στοιχείο αμετάβλητο που αποδεικνύει την ύπαρξη ή μη ατομικής ή/και συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Η σημασία του ποικίλλει από αγορά σε αγορά ανάλογα με τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης και τις διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού[106]. Η κατοχή υψηλών μεριδίων αγοράς από τα μέλη ενός ολιγοπωλίου δεν έχει κατ' ανάγκη την ίδια σημασία σε σχέση με την ανάλυση μίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης από τη σκοπιά των δυνατοτήτων των εν λόγω μελών να υιοθετήσουν μία συμπεριφορά ανεξάρτητη σε μεγάλο βαθμό έναντι των ανταγωνιστών τους, των πελατών και τελικά των καταναλωτών. Η κατοχή συνδυασμένου υψηλού μεριδίου αγοράς, ιδίως στην περίπτωση δυοπωλίου μπορεί, εντούτοις, εκτός αποδείξεως του εναντίου, να συνιστά σημαντική ένδειξη υπάρξεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως[107].

   Στις περιπτώσεις που μετά τη συγκέντρωση προκύπτει δυοπώλιο με μερίδιο αγοράς άνω του 60%, τότε υφίσταται σοβαρό έρεισμα για την εξέτασης της πιθανότητας συντονισμού λόγω δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης[108]. Αξιολόγηση της πιθανότητας ύπαρξης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης λαμβάνει χώρα και στις περιπτώσεις που μετά την συγκέντρωση προκύπτει ότι τρεις επιχειρήσεις κατέχουν

---

[104] Βλ. C-68/94, ό.π., σκέψη 228, M.1016, Price Waterhouse, σκέψεις 104-105, και N. Levy, EU Merger Control Law, παρ. 14.03, σελ. 10-11, Τ-342/99, ό.π., σκ. 63.
[105] Συνοπτική αναφορά των εν λόγω παραγόντων αναφέρονται στην απόφαση Ε.Επ. M.2533, BP/EON, παρ. 42. Σημειώνεται πάντως ότι οι εν λόγω παράγοντες δεν είναι ούτε απαραίτητο να συντρέχουν όλοι μαζί ούτε είναι εξαντλητικοί, αλλά παρέχουν κάποιες χρήσιμες ενδείξεις. Βλ. και απόφαση Ε.Επ. M.2498, UPM-Kymmene/Haindl, παρ. 77, όπου έγινε δεκτό ότι δεν είναι απαραίτητο σε συγκεντρώσεις, στις οποίες ερευνάται αν θα δημιουργηθεί ή θα ενισχυθεί μία συλλογική δεσπόζουσα θέση ως αποτέλεσμα της συγκεντρώσεως, να στοιχειοθετηθούν πλήρως όλοι οι παράγοντες που συνήθως διαπιστώνονται βάσει της νομολογίας σε τέτοιες υποθέσεις.
[106] Απόφαση ΠΕΚ, Gencor κ, Επιτροπής, Τ-102/96, ό.π., σκέψεις 201, 203.
[107] Τ-102/96, ό.π., σκέψεις 205-206, βλ. και απόφαση Ε.Επ. M.1517, Rhodia/Donau Chemie, παρ. 61.
[108] Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται στο N. Levy, The control of Concentrations Between Undertakings (2008), κεφ. 14.08. Βλ. και απόφαση ΔΕΚ της 31.03.1998, συνεκδ. υποθέσεις C-68/94, Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, παρ. 226, όπου κρίθηκε ότι ένα συνολικό μερίδιο αγοράς ανερχόμενο στο 60% και κατανεμόμενο μη συμμετρικά δεν μπορεί να συνιστά από μόνο του αποφασιστική ένδειξη για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως.

μερίδιο αγοράς άνω του 60%[109]. Αντίθετα, στις περιπτώσεις όπου τέσσερις και πλέον επιχειρήσεις κατέχουν μερίδιο αγοράς άνω του 60% μετά τη συγκέντρωση, θεωρείται καταρχήν ότι είναι δύσκολη η διατήρηση του ενδεχόμενου συντονισμού μεταξύ τους[110]. Μερίδια αγοράς που ανέρχονται έως 60% της σχετικής αγοράς δεν συνηγορούν στην ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης[111].

Παράλληλα, έχει γίνει δεκτό ότι αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης του 0-10% θεωρείται καταρχήν ότι δεν συνηγορεί στη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης[112].

Ταυτόχρονα, κατά τη συγκεκριμένη ανάλυση, θα πρέπει να συνεκτιμάται ότι ο συντονισμός είναι πιο εύκολος σε περίπτωση συμμετρικών μεριδίων αγοράς[113]. Αντίθετα, η ύπαρξη ασυμμετρίας ως προς τα μερίδια αγοράς συμβάλλει στη μη στοιχειοθέτηση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης[114]. Επίσης, θα πρέπει να συνυπολογίζεται ως στοιχείο ευνοϊκό για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης η σταθερότητα των μεριδίων αγοράς. Σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των μεριδίων αγοράς κατά τη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος αποτελούν ένδειξη ότι η αγορά είναι ανταγωνιστική, συνηγορώντας κατά της θεμελιώσεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά[115].

ii) ***Έλεγχος εκ μέρους των επιχειρήσεων των όρων συντονισμού***: Όσο λιγότερο περίπλοκο και περισσότερο σταθερό είναι το οικονομικό περιβάλλον τόσο πιο εύκολο για τις επιχειρήσεις είναι να καταλήξουν σε κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού. Ευκολότερο είναι π.χ. να υπάρξει συντονισμός σε μία αγορά με λίγες

---

[109] Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. στην υπόθεση CinvenWarburg Pincus/Casema/Multikabel, COMP/ M.4338, παρ. 42 επ., στην Degussa/Dow, COMP/M.4154, παρ. 28 επ. και νομολογία που παρατίθεται στο Nicholas Levy, The control of Concentrations Between Undertakings (2008), κεφ. 14.08.

[110] Βλ. και απόφαση Ε.Επ. IV/M.1016, Price Waterhouse/ Coopers & Lybrand, παρ. 103, όπου κρίθηκε ότι η δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ περισσότερων των τριών ανταγωνιστών είναι απίθανη.

[111] Απόφαση ΔΕΚ στην υπόθ. C-68/94, ό.π., σκέψη 226. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι τα μερίδια αγοράς 37% και 23% αντίστοιχα των δύο εμπλεκομένων επιχειρήσεων δεν αρκούσαν για τη στοιχειοθέτηση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά (βλ. EU Merger Control Law 2007, κεφ. 10, παρ. 14.08, σελ. 27-28 και εκεί νομολογία).

[112] Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Επ. IV/M.2883 - BERTELSMANN / ZOMBA, παρ. 27, M.2867, UPM/KYMMENE/MORGAN ADHESIVES COMPANY, παρ. 25-26.

[113] M.2533, BP/EON, παρ. 45, 72. Συνολικό μερίδιο περίπου 50-60% θεωρήθηκε ενδεικτικό συλλογικής δεσπόζουσας θέσης με δεδομένο ότι τα μερίδια ήταν αρκετά υψηλά και συμμετρικά για τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση οντότητες. Ταυτόχρονα λήφθηκαν υπόψη η υψηλή παραγωγική δυναμικότητα στα σχετικά προϊόντα των δύο επιχειρήσεων έναντι της αντίστοιχης των ανταγωνιστών (βλ. ιδίως παρ. 47), αλλά και ο μικρός αριθμός των ανταγωνιστών με πολύ χαμηλά μερίδια αγοράς (βλ. ιδίως παρ. 48, 50 και 52). Βλ. επίσης αποφάσεις ΠΕΚ T-102/96, ό.π., σκέψεις 207-208, 222, Ε.Επ. M.190, Nestle/Perrier, παρ. 123, M.3314, Air Liquide/Messer, σκέψη 92, 123, 94/208/ΕΚ, Mannesmann/Valourec/Ilva, σκέψεις 48-50, 53, 55, 59, 97/25/ΕΚ, ABB/Daimler-Benz, σκέψη 88, M.1673, VEBA/VIAG, παρ. 64.-65, M.2690, Solvay/Montedison-Ausimont, παρ. 46.

[114] Απόφαση Ε.Επ., M.1202, Renault/Iveco, παρ. 55, M.1298, Kodak/Imation, παρ. 59, M.1681, Akzo Nobel/Hoechst Roussel VET, παρ. 68. Βλ. συμπληρωματικά και νομολογία εις EU Merger Control Law, ό.π., 14.10 (4), σελ. 53-54.

[115] Απόφαση ΠΕΚ στην υπόθ. T-342/99, ό.π., σκ. 111, 117-119, Ε.Επ. M.190, Nestle/Perrier, σκ. 46 (στην υπόθεση αυτή παρά τις μικρές διακυμάνσεις των μεριδίων αγοράς ύψους περίπου 2,5%, θεωρήθηκε ότι τα μερίδια διατηρήθηκαν σταθερά κατά την εξεταζόμενη περίοδο).

επιχειρήσεις ή σχετικά με την τιμή που θα ισχύει για *ένα και μόνο ομοιογενές προϊόν* από ό,τι σε πολλά και ανόμοια προϊόντα. Επίσης, η ασταθής ζήτηση και η συχνή είσοδος νέων επιχειρήσεων ενδέχεται να δηλώνει ότι οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς δεν καθιστούν πιθανό το συντονισμό. Ευχερέστερος επιπλέον είναι ο συντονισμός κατανομής της αγοράς όταν οι πελάτες έχουν απλά χαρακτηριστικά που επιτρέπουν αμέσως την κατανομή πελατείας. Η δημοσιοποίηση πληροφοριών (π.χ. για τις τιμές) ή η ανταλλαγή τους μέσω εμπορικών ενώσεων ή μέσω σταυροειδών συμμετοχών ή συμμετοχής σε κοινές επιχειρήσεις μπορεί, επίσης, να βοηθά τις επιχειρήσεις να συμφωνήσουν τους όρους συντονισμού. Τέλος, πιο εύκολος είναι ο συντονισμός μεταξύ επιχειρήσεων που παρουσιάζουν κοινά σημεία π.χ. ως προς τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας ή/και κάθετης ολοκλήρωσης[116]. Περαιτέρω, πιο εύκολος είναι ο συντονισμός σε αγορές που δεν αναπτύσσονται, εμφανίζουν μία ωριμότητα και σταθερότητα, με αποτέλεσμα για την όποια έστω μικρή αύξηση της ζήτησης να μην υπάρχει κίνητρο εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά ή να μην υιοθετηθεί κάποια επιθετική στρατηγική οικειοποίησης της νέας ζήτησης από τις υπάρχουσες επιχειρήσεις. Επιπλέον, ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης μίας αγοράς ευνοεί την ανάπτυξη συντονισμού.

iii) Παρακολούθηση των παρεκκλίσεων και ύπαρξη αποτρεπτικών μηχανισμών: Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφάνεια στη σχετική αγορά τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα ανακάλυψης τυχόν παρεκκλίσεων από τους όρους συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων. Καθοριστικό στοιχείο είναι να διαπιστωθεί τί μπορούν να συναγάγουν οι επιχειρήσεις από τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες σχετικά με τις ενέργειες άλλων επιχειρήσεων. Πρακτικές που διευκολύνουν την παρακολούθηση παρεκκλίσεων είναι π.χ. η οικειοθελής δημοσίευση πληροφοριών ή η ανταλλαγή τους μέσω εμπορικών ενώσεων[117]. Στο πλαίσιο αυτό λαμβάνονται μέτρα αντιποίνων και αποτροπής ώστε να μην έχει συμφέρον να παρεκκλίνει κάποιο μέλος του ολιγοπωλίου από την κοινή συμπεριφορά, τα οποία (μέτρα) μπορεί να συνίστανται στη διακοπή εμπορικών σχέσεων ή εφαρμογή επιθετικής πολιτικής προς συρρίκνωση του μεριδίου αγοράς του παρεκκλίνοντος μέρους ή την απειλή επιστροφής σε κατάσταση πλεονασματικής προσφοράς ή τη δυνατότητα επιλεκτικών πωλήσεων σε βάρος της επιχείρησης. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να θεωρούνται αποτελεσματικά και εφικτά, ενώ λαμβάνεται υπόψιν ότι σε συνθήκες μη διαφάνειας της αγοράς δύσκολα μπορούν να λειτουργήσουν. Περαιτέρω, θα πρέπει να αναμένεται με αρκετή βεβαιότητα ότι σε περίπτωση που διαπιστώνεται παρέκκλιση από μια επιχείρηση, θα ενεργοποιηθούν οι αποτρεπτικοί μηχανισμοί. Τα αντίποινα που εκδηλώνονται μετά από αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα ή που δεν είναι

[116] Βλ. ανωτέρω Κατευθυντήριες, σημεία 41, 45-48.
[117] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 50-51.

βέβαιο ότι θα ενεργοποιηθούν δεν είναι τόσο πιθανόν ότι αρκούν για να αντισταθμίσουν τα οφέλη από την «παραβατική» συμπεριφορά[118].

iv) **Αντίδραση τρίτων**: Προκειμένου να κριθεί επιτυχής ο συντονισμός μεταξύ επιχειρήσεων, θα πρέπει, σε περίπτωση θέσεως όρων συντονισμού εκ μέρους των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, οι επιχειρήσεις που δεν συμμετέχουν να μην έχουν κίνητρο ή να μην είναι σε θέση να αντιδράσουν από απόψεως παραγωγικής ικανότητας[119].

v) **Η ενίσχυση αγοραστικής ισχύος της νέας οντότητας** μπορεί να παρεμποδίσει τον ανταγωνισμό ιδίως δια της μειώσεως των εισροών που αγοράζει. Τούτο μπορεί να προκύψει ιδίως όταν οι πωλητές των προηγούμενων σταδίων χαρακτηρίζονται από κατακερματισμό[120].

ΣΤ.2. ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

«Κάθετες συγκεντρώσεις» είναι οι συγκεντρώσεις που συμμετέχουν επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού (π.χ. ο παραγωγός ενός συγκεκριμένου προϊόντος[121] συγχωνεύεται με έναν από τους διανομείς του[122, 123]). Οι μη οριζόντιες συγκεντρώσεις δεν συνιστούν απειλή για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, εκτός εάν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση διαθέτει σημαντική ισχύ σε μία τουλάχιστον εκ των σχετικών αγορών[124]. Τα μερίδια αγοράς και το επίπεδο

---

[118] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 52-55.
[119] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 56.
[120] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 61-62.
[121] Η συγκεκριμένη επιχείρηση δραστηριοποιείται στην «αγορά ***προηγούμενης*** οικονομικής βαθμίδος».
[122] Η συγκεκριμένη επιχείρηση δραστηριοποιείται στην «αγορά ***επόμενης*** οικονομικής βαθμίδος».
[123] βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό Συμβουλίου για τον έλεγχο συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, της 18.10.2008, σημείο 4.
[124] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.1157- SKANSKA/SCANCEM, παρ. 69, 78. Στην υπόθεση αυτή, η εξέταση των τυχόν κάθετων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης εκκίνησε από το γεγονός ότι η εταιρία Scancem κατείχε μερίδιο αγοράς στην αγορά παραγωγής τσιμέντου περίπου 80-90%, ενώ η μοναδική ανταγωνίστρια εταιρία που εισήγαγε τσιμέντο από το εξωτερικό, η Embra, κατείχε μερίδιο αγοράς κάτω του 10% (βλ. ιδίως σημείο 75). Βλ. και M.4314-JOHNSON/PFIZER, παρ. 122-123. Στην υπόθεση αυτή, το μερίδιο αγοράς περίπου 50% του προμηθευτή σε συνδυασμό με το γεγονός ότι αυτός παρείχε τα σχετικά προϊόντα NRT με μακροχρόνιες συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας, μεταξύ των άλλων, και στον κύριο ανταγωνιστή του στη κάθετη συναφή αγορά GSK, θεωρήθηκε εκκίνηση δημιουργίας κάθετων προβλημάτων (βλ. και σημείο 125). Βλ. και απόφαση Ε.Επ. M.5005-GALP/EXXONMOBIL, παρ. 62, όπου μερίδιο αγοράς στην αγορά προηγούμενης βαθμίδος ύψους περίπου 90-100% οδηγούσε σε τεκμήριο δημιουργίας αντιανταγωνιστικών κάθετων πρακτικών (τελικά η συγκεκριμένη υπόθεση λύθηκε με δεσμεύσεις), M.4494, ό.π., παρ.94, 97, όπου θεωρήθηκε ότι μερίδιο αγοράς περίπου 40-50% στην αγορά προηγούμενης βαθμίδος (upstream market) θεωρήθηκε επαρκές για την έναρξη εξέτασης κάθετων επιπτώσεων της εν λόγω συγκέντρωσης. Βλ. αντίθετα M.3943- S.GOBAIN/BPB, σημείο 45, 48. Στην υπόθεση αυτή ο μεν προμηθευτής BPB των προϊόντων plasterboard κατείχε μερίδιο αγοράς περίπου 40-50%, ενώ στην κάθετη συναφή αγορά της διανομής οικοδομικών υλικών στη Γαλλία ο διανομέας S. Gobain διέθετε μερίδιο κάτω από 25%. Θεωρήθηκε ότι σε καμία αγορά- ούτε στην upstream ούτε στη downstream- δεν υπήρχε σημαντική ισχύς κάποιων εκ των δύο, με αποτέλεσμα στην αγορά προηγούμενης βαθμίδος - προμήθειας να υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός μεγάλων διεθνών ομίλων, στους οποίους σε περίπτωση άρνησης πώλησης εκ μέρους της

συγκέντρωσης παρέχουν χρήσιμες ενδείξεις σχετικά με τη δύναμη της επιχείρησης στην αγορά και την ανταγωνιστική σημασία των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων.

Ζ. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Ζ.1. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Ζ.1.1. Σχετικές αγορές προϊόντων - υπηρεσιών

Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης, για την οποία προορίζονται[125].

Σύμφωνα με πάγια πρακτική της ΕΑ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[126], η βασική κατηγοριοποίηση των κλασικών τραπεζικών υπηρεσιών περιλαμβάνει: **α)** τις υπηρεσίες προς ιδιώτες/ λιανική τραπεζική (retail banking), **β)** τις υπηρεσίες προς επιχειρήσεις/ επιχειρηματική τραπεζική (corporate banking), και **γ)** τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, καθεμία δε, από τις προαναφερθείσες κατηγορίες μπορεί να διακριθεί περαιτέρω, με βάση την υποκαταστασιμότητα των επιμέρους τραπεζικών προϊόντων από πλευράς προσφοράς και ζήτησης. Δεδομένων των δραστηριοτήτων της ALPHA BANK και της ΕΜΠΟΡΙΚΗ, οι αγορές στις οποίες αφορά η υπό κρίση συγκέντρωση περιλαμβάνουν την ευρύτερη τραπεζική αγορά στην Ελλάδα (ιδίως καταθέσεις και χορηγήσεις), καθώς και συναφείς αγορές του χρηματοπιστωτικού τομέα όπως αυτήν της προεξόφλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), των αμοιβαίων κεφαλαίων, των επενδυτικών

BPB θα μπορούσαν να στραφούν οι πελάτες (βλ. παρ. 55-57, 59, 65). Στην M.3231-PREEM/SCANDINAVISKA, παρ. 24-25 θεωρήθηκε ότι τα χαμηλά μερίδια αγοράς σε όλες τις σχετικές αγορές (κάτω του 25%) οδηγούσαν στη μη δημιουργία κάθετων επιπτώσεων εκ της εν λόγω συγκέντρωσης. Βλ. επίσης και M.4723-ENI/EXXON MOBIL, παρ. 30.

[125] Σύμφωνα με τους Βέττα-Κατσουλάκο (*Πολιτική Ανταγωνισμού & Ρυθμιστική Πολιτική*, ό.π., σελ. 283-286) η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς είναι μια λιγότερο προφανής αλλά περισσότερο πολύπλοκη μορφή υποκατάστασης, η οποία μπορεί να είναι εξίσου αποτελεσματική με την υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης. Πιο συγκεκριμένα, αναγκαία συνθήκη προκειμένου δύο προϊόντα να είναι υποκατάστατα από πλευράς προσφοράς είναι ότι οι προμηθευτές ενός εκ των προϊόντων ήδη κατέχουν όλα τα σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που απαιτούνται για να παράγουν το άλλο, χωρίς όμως αυτό να συνεπάγεται οπωσδήποτε τροποποίηση της παραγωγικής διαδικασίας (π.χ. η επανατοποθέτηση ενός υπάρχοντος σήματος προϊόντος-brand).

[126] Βλ. ενδεικτικά, απόφαση Ε.Α. 335/V/2007 – FBB/ASPIS BANK ATE και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844–FORTIS/ABN AMRO, παρ. 33-41, M.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 9-10, M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 39-40, M.3894–UNICREDITO/HBV, παρ. 16-17, M.6168–RBI/EFG EUROBANK/JV, παρ. 12 και 18, M.4155–BNP PARIBAS/BNL, παρ. 8, 9 και 19, (M.2567–NORDBANKEN/POSTGIROT). Σε κάποιες περιπτώσεις, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στη λιανική τραπεζική (retail) (βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS παρ. 9), ενώ σε άλλες όχι (βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.6168 – RBI/EFG EUROBANK/JV παρ. 12).

και χρηματιστηριακών υπηρεσιών), των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων καθώς και την ασφαλιστική αγορά[127].

Συγκεκριμένα, ενόψει των δραστηριοτήτων στην υπό εξέταση συναλλαγή μερών, παρουσιάζονται οριζόντιες αλληλεπικαλύψεις στις αγορές:

α) των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής,

β) των καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής τραπεζικής,

γ) των μέσων πληρωμής - καρτών,

δ) της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring),

ε) των αμοιβαίων κεφαλαίων (mutual funds)[128],

ζ) της επενδυτικής τραπεζικής (investment banking),

η) των χρηματιστηριακών υπηρεσιών (financial market services),

θ) των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων (real estate),

ι) των ασφαλιστικών εργασιών[129].

Συνεπώς, οι ανωτέρω (υπό α-ι) αγορές αποτελούν, κατ' αρχάς, τις σχετικές με την υπό κρίση συγκέντρωση αγορές[130]. Σημειώνεται ότι ορισμένες εκ των ως άνω αγορών δύνανται να αναλυθούν περαιτέρω σε διακριτές υπο-αγορές, σύμφωνα με την προβληματική που αναπτύσσεται στις οικείες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου (Ζ.2 έως και Ζ.7). Στις ίδιες ενότητες, θα αναλυθούν, πέραν των οριζόντιων επιπτώσεων της

---

[127] Βλ. και απόφαση ΕΑ 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE. H διάκριση των αγορών στην οποία προβαίνει η γνωστοποιούσα επιχείρηση εν πολλοίς συμπίπτει με αυτήν.

[128] Σημειώνεται ότι η ALPHA BANK δραστηριοποιείται στην αγορά ανάπτυξης και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων μέσω της Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ. και στην αγορά διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων μέσω του δικτύου της (καθώς και μέσω του δικτύου της ΑΧΑ Ασφαλιστικής Α.Ε.) ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν δραστηριοποιείται στην αγορά ανάπτυξης και διαχείρισης αλλά δραστηριοποιείται μόνο στην αγορά διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων διαθέτοντας προϊόντα της Amundi Ελλάς ΑΕΔΑΚ, η οποία ανήκει κατά 100% στην Amundi Asset Management International (η οποία με τη σειρά της ανήκει κατά 75% στην Credit Agricole και 25% στη Societe Generale).

[129] Η ALPHA BANK δραστηριοποιείται, μέσω θυγατρικών της, τόσο στην αγορά παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών όσο και σε αυτή της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

[130] Οι ανταγωνιστικές συνθήκες στις αγορές **της χρηματοδοτικής/λειτουργικής μίσθωσης** και της **διαχείρισης επενδυτικού χαρτοφυλακίου (asset management)** δεν πρόκειται να μεταβληθούν συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης, δεδομένου ότι σε αυτήν δραστηριοποιείται, μέσω θυγατρικών της, μόνο η ALPHA BANK. Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν δραστηριοποιείται πλέον στις αγορές αυτές καθώς το 2010 η Εμπορική Leasing πέρασε κατά 100% στον έλεγχο της Credit Agricole Leasing & Factoring Α.Ε., ενώ στα τέλη του 2009, η Credit Agricole Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ απέκτησε το σύνολο των μετοχών της Εμπορικής Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ. Οι δύο επιχειρήσεις, αν και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και ελέγχονται από τον Όμιλο CASA, δεν αποτελούν αντικείμενο της συναλλαγής.

συγκέντρωσης στις σχετικές αγορές, οι ενδεχόμενες επιπτώσεις της σε καθέτως συνδεόμενες αγορές.

Ζ.1.2. Σχετικές γεωγραφικές αγορές

Για τους λόγους που εκτίθενται στις οικείες ενότητες, για κάθε σχετική αγορά προϊόντος λαμβάνεται ως σχετική γεωγραφική αγορά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (βλ. οικείες ενότητες Θ.2 έως και Θ.7).

Ζ.1.3. Επηρεαζόμενες Αγορές

Με τον όρο «επηρεαζόμενη αγορά» νοείται **α)** κάθε σχετική αγορά προϊόντος, στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις), καθώς και **β)** κάθε σχετική αγορά, στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος, σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη (η περίπτωση αφορά στις κάθετες σχέσεις). Ενόψει της ανάλυσης στις ενότητες Ζ.2 έως και Ζ.6., ως επηρεαζόμενες από την υπό κρίση πράξη λαμβάνονται οι εξής:

- αγορά καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής και οι υποαγορές της,
- αγορά καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής τραπεζικής και οι υποαγορές της,
- αγορά μέσων πληρωμής-καρτών και οι υποαγορές της,
- αγορά πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και
- αγορά διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων.

Επίσης, θα εξεταστεί η επίπτωση της συγκέντρωσης στο δίκτυο διανομής των τραπεζικών προϊόντων.

Ζ.2. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ - ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

Ζ.2.1. Σχετικές αγορές

Ζ.2.1.1. Λιανική Τραπεζική – Καταθέσεις και Χορηγήσεις

Οι κύριες τραπεζικές υπηρεσίες προς φυσικά πρόσωπα περιλαμβάνουν τα καταθετικά προϊόντα και τα προϊόντα χορηγήσεων.

α) Καταθετικά Προϊόντα

Η σύμβαση κατάθεσης συνιστάται μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και του καταθέτη, έχοντας ως ελάχιστο περιεχόμενο τα στοιχεία της ανώμαλης παρακαταθήκης (830 ΑΚ), ήτοι την προσωρινή παράδοση από τον καταθέτη στην τράπεζα χρημάτων, με παραχώρηση προς την τράπεζα της εξουσίας χρησιμοποίησής τους, καθώς και την υποχρέωση της τελευταίας να εξασφαλίσει την αγοραστική δύναμη που τα χρήματα εμπερικλείουν υπέρ του καταθέτη[131], ενώ παράλληλα ο καταθέτης δικαιούται να εισπράξει τους συμφωνημένους τόκους.

Η τήρηση και κίνηση / διαχείριση των λογαριασμών καταθέσεων ενέχει σειρά επιβαρύνσεων για τον καταθέτη, μεταξύ των οποίων, ενδεχομένως, χρεώσεις[132] για απενεργοποίηση / «κλείσιμο» του λογαριασμού, για χρήση δικτύων άλλων τραπεζών (μέσω ΑΤΜ) και για μεταφορές κεφαλαίων εκτός δικτύου (προς και από τράπεζες του εξωτερικού και του εσωτερικού).

Τα βασικότερα είδη/κατηγορίες τραπεζικών λογαριασμών καταθέσεων είναι τα εξής:

i) Καταθέσεις όψεως. Ως *κατάθεση όψεως*[133] νοείται η τηρούμενη σε τράπεζα (με χρήση ατομικού ή κοινού λογαριασμού) κατάθεση χρημάτων, με βάση ομώνυμη σύμβαση κατά την οποία η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποδίδει μερικά ή ολικά το κατατεθειμένο ποσό στον καταθέτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), οποτεδήποτε ζητεί τούτο ο τελευταίος, με όρους -σχετικούς με επιτόκια, χρεωστικά τυχόν υπόλοιπα, χρήση βιβλιαρίων επιταγών, παροχή εγγύησης επιταγών κ.λπ.-, οι οποίοι μπορούν πλέον να καθορίζονται ελεύθερα από τις τράπεζες (ΕΤΠΘ/ ΤΕ 234/23/11.12.2006). Οι καταθέσεις αυτές ήταν αρχικά άτοκες. Με την ΠΔ/ΤΕ 1553/5.6.89 επετράπη, το πρώτον, τόσο η καταβολή τόκων επί των πιστωτικών υπολοίπων των λογαριασμών καταθέσεων όψεως με επιτόκιο ελεύθερα καθοριζόμενο από τις τράπεζες όσο και η χρηματοδότηση επιχειρήσεων και επαγγελματιών μέσω υπεραναλήψεων από τους εν λόγω λογαριασμούς με βάση τους ισχύοντες πιστωτικούς κανόνες και με επιτόκιο που καθοριζόταν πλέον ελεύθερα από τις τράπεζες, χωρίς περιορισμούς. Εξάλλου, οι αναλήψεις από έναν λογαριασμό καταθέσεως όψεως έπρεπε να γίνονται με χρησιμοποίηση βιβλιαρίου καταθέσεως ή με επιταγές, που σύρονταν επί των οικείων λογαριασμών. Στην πράξη είχε όμως ήδη επικρατήσει η κίνηση των καταθέσεων αυτών μόνο με επιταγές ή με απευθείας αναλήψεις του δικαιούχου από το ταμείο της τράπεζας ή από ΑΤΜ. Οι καταθέσεις στους εν λόγω λογαριασμούς όψεως και τρεχούμενους[134] συμφωνούνται άμεσα αποδοτέες όταν

---

[131] Βλ. Σπ. Ψυχομάνη, Τραπεζικό δίκαιο, Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, Ε΄ έκδοση, σελ. 221.

[132] Σημειώνεται ότι ορισμένες χρεώσεις (π.χ. χρεώσεις για αδράνεια λογαριασμού για πάνω από ένα οριζόμενο από τις τράπεζες χρονικό διάστημα, χρεώσεις στην περίπτωση ανάληψης μετρητών μέσω ΑΤΜ του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος όπου τηρείται λογαριασμός, κ.λπ.) έχουν κριθεί παράνομες ως καταχρηστικές και έχουν καταργηθεί (βλ. ενδεικτικά ΥΑ Ζ1-21/2011 και Ζ1-798/2008).

[133] Σπ. Ψυχομάνης, Τραπεζικό Δίκαιο Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, Τεύχος ΙΙ Στ' έκδ., σ. 78 επ.

[134] Ο «τρεχούμενος λογαριασμός καταθέσεως» αποτελεί παραλλαγή της καταθέσεως όψεως, που εξ ορισμού συνδυάζεται πάντα με σύμβαση τρέχοντος λογαριασμού, ώστε να μη χρειάζεται ιδιαίτερη γι' αυτήν συμφωνία, πλην της δηλώσεως προσχωρήσεως του πελάτη, ο οποίος μπορεί να είναι μόνον φυσικό πρόσωπο χωρίς εμπορική ιδιότητα. Η κατάθεση, δηλαδή, συμφωνείται, εν προκειμένω, με βάση υποκείμενη σύμβαση πλαίσιο, ως ανακυκλούμενη πάντα κατάθεση όψεως, εξυπηρετούμενη από

ζητηθούν, οι δε αναλήψεις πραγματοποιούνται μέσω βιβλιαρίου κατάθεσης, κάρτας αναλήψεων ή επιταγών, ενώ παρέχεται και δυνατότητα υπεραναλήψεων.

ii) Καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου. Οι καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες και αποτελούν, επίσης, παραλλαγή των καταθέσεων όψεως, επειδή και αυτές αποδίδονται οποτεδήποτε ζητήσει μερική ή ολική ανάληψη τους ο δικαιούχος[135]. Οι διαφορές τους -τεχνικής, κατά βάση, φύσεως- έγκεινται στο ότι επί των καταθέσεων ταμιευτηρίου, (α) τα κατατεθειμένα ποσά είναι πάντοτε τοκοφόρα, (β) δικαιούχοι μπορούν να είναι μόνον φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και (γ) οι αναλήψεις γίνονται με χρήση βιβλιαρίου καταθέσεως και κάρτας αναλήψεων, ενώ αποκλείεται η χρησιμοποίηση του σχετικού λογαριασμού για την έκδοση και πληρωμή επιταγής[136].

iii) Καταθέσεις «επί προθεσμία». Οι καταθέσεις «επί προθεσμία» ή προθεσμιακές καταθέσεις δημιουργούνται κατόπιν συμφωνίας τράπεζας και καταθέτη ότι θα είναι αποδοτέες μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος, με συνήθως υψηλό επιτόκιο, ανάλογο προς τη χρονική τους διάρκεια. Για τις καταθέσεις αυτές η τράπεζα μπορεί να εκδίδει ονομαστικές ομολογίες, όχι, όμως, βιβλιάρια. Η πρόωρη απόδοση μέρους ή ολόκληρης της καταθέσεως (πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος) πραγματοποιείται κατά κανόνα με την επιβολή στον καταθέτη χρηματικής ποινής (penalty).

β) Προϊόντα Χορηγήσεων

την παράλληλη τήρηση τρέχοντος λογαριασμού, στον οποίο καταχωρίζονται όλες οι διενεργούμενες καταθέσεις, ως πιστωτικά κονδύλια του λογαριασμού, και όλες οι πραγματοποιούμενες αναλήψεις και πληρωμές, ως χρεωστικά κονδύλιά του. Συχνά, συνοδεύεται με συμφωνία δυνατότητας υπεραναλήψεων, που αποτελεί, κατά τα ανωτέρω, πρόσθετη σύμβαση ανοίγματος πιστώσεως. Ο λογαριασμός αυτός, που μπορεί να είναι ατομικός ή κοινός, ανοίγεται για τη μέσω των τραπεζών διενέργεια όλων των πληρωμών και την εξόφληση υποχρεώσεων των φυσικών προσώπων που δεν είναι έμποροι, κινείται δε μόνο με επιταγές, που μπορούν μάλιστα να είναι εγγυημένες, ή με εντολές (πάγιες ή κατά περίπτωση) του καταθέτη ή με χρεώσεις δαπανών από την χρήση τραπεζικών καρτών, κατόπιν συμφωνίας με τον πελάτη. Ο τρεχούμενος λογαριασμός καταθέσεων έχει την ίδια νομική φύση και λειτουργία με τις καταθέσεις όψεως σε τρέχοντα λογαριασμό, διακρίνεται δε από τις τελευταίες μόνον ως προς τα πρόσωπα (φυσικά πρόσωπα, μη έμποροι), που δικαιούνται να τον κινούν, και τις λοιπές ειδικές χρήσεις του (Ψυχομάνης, ό.π.). Συνεπώς, οι διαφορές μεταξύ λογαριασμών όψεως και τρεχούμενων είναι μη ουσιώδεις, ενώ είθισται ως όψεως να χαρακτηρίζονται οι λογαριασμοί επιχειρήσεων/νομικών προσώπων και ως τρεχούμενοι οι λογαριασμοί ιδιωτών-φυσικών προσώπων, χωρίς όμως ο διαχωρισμός αυτός να ισχύει κατ' ανάγκη σε κάθε περίπτωση.

[135] Ψυχομάνης, ό.π., σ. 83 επ.

[136] Βλ. Ψυχομάνη (ό.π.), ο οποίος σημειώνει ότι οι δικαιούχοι των οικείων λογαριασμών μπορούν να τηρούν παράλληλα και λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα και να την εξουσιοδοτούν για τη μεταφορά ποσών από τους πρώτους λογαριασμούς στους δεύτερους, στις περιπτώσεις που συμφωνούνται. Το κόστος που ενδεχομένως συνεπάγεται για τις τράπεζες η τήρηση λογαριασμών ταμιευτηρίου στο όνομα νομικών, κατά τα ανωτέρω, προσώπων, τα οποία θα τους κινούν τακτικά για εξυπηρέτηση της ταμειακής τους διαχείρισης, αντισταθμίζεται στην τραπεζική πρακτική με τη συμφωνία χαμηλότερων επιτοκίων. Κατά τα λοιπά, η συνήθεια να καθορίζεται με διοικητικές πράξεις ελάχιστο επιτόκιο για τις εν λόγω καταθέσεις καταργήθηκε οριστικά με την ΠΔ/ΤΕ 2180/5.3.93. Έκτοτε, ως προς τη διαμόρφωση των επιτοκίων στις καταθέσεις ταμιευτηρίου επικρατεί πλήρης ελευθερία.

Τα βασικότερα είδη/κατηγορίες προϊόντων χορηγήσεων είναι τα εξής:

i) Στεγαστικά δάνεια, τα οποία αφορούν στην αγορά ή επισκευή ακινήτου και προϋποθέτουν την προσκόμιση δικαιολογητικών στην τράπεζα, τον έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και το νομικό και τεχνικό έλεγχο του ακινήτου.

ii) Τα καταναλωτικά δάνεια, τα οποία χορηγούνται για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων, μακροπρόθεσμων, συγκεκριμένων ή απροσδιόριστων καταναλωτικών αναγκών. Το ύψος της χορήγησης εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη. Υπάρχουν δύο βασικά είδη καταναλωτικών δανείων, τα οποία διακρίνονται με βάση τον τρόπο εξόφλησής τους:

- Τα **ανοιχτά δάνεια** λειτουργούν όπως οι πιστωτικές κάρτες, δηλαδή αποτελούν ανοιχτές γραμμές πίστωσης με αόριστη διάρκεια. Η εξόφλησή τους γίνεται με την καταβολή ενός ελάχιστου ποσοστού επί της εκάστοτε οφειλής. Το επιτόκιό τους είναι πάντα κυμαινόμενο, ενώ συνήθως επιβάλλεται μια ετήσια συνδρομή από την τράπεζα.
- Τα **τοκοχρεολυτικά δάνεια** έχουν συγκεκριμένη διάρκεια εξόφλησης και αποπληρώνονται με μηνιαίες καταβολές, που περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκους. Το επιτόκιό τους μπορεί να είναι είτε σταθερό είτε κυμαινόμενο. Τα έξοδα των δανείων αυτών καταβάλλονται εφάπαξ.

Η σκοπούμενη χρήση και η τιμολόγηση των δύο ανωτέρω κατηγοριών καταναλωτικών δανείων, ομοιάζουν τόσο ώστε να μην απαιτείται η περαιτέρω διάκριση της αγοράς καταναλωτικών δανείων σε υποαγορές ανάλογα με τον τρόπο εξόφλησής τους.

Συναφώς, σημειώνεται ότι, παρά τα παρόμοια χαρακτηριστικά της με τα ανοιχτά καταναλωτικά δάνεια, η παροχή καταναλωτικής πίστης μέσω (πιστωτικών) καρτών θεωρείται ότι συνιστά διακριτή αγορά[137], δεδομένου ότι τόσο η διαδικασία χορήγησης (η διαδικασία έγκρισης πιστωτικών καρτών είναι απλούστερη και λιγότερο χρονοβόρα) όσο και η τιμολόγηση (π.χ. ως προς το ύψος των επιτοκίων), αλλά και οι λοιποί όροι παροχής πίστωσης (π.χ. ο χρονικός ορίζοντας αποπληρωμής) διαφέρουν. Η Τράπεζα της Ελλάδος διακρίνει επίσης μεταξύ καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών και λοιπών δανείων[138].

γ) Ορισμός αγορών

Η διάκριση μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων επιβάλλεται από το γεγονός ότι οι δύο αυτές κατηγορίες τραπεζικών υπηρεσιών επιτελούν διαφορετική λειτουργία

[137] Βλ. απόφαση ΕΑ 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ / ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE, παρ. 74 και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 42, 43 και 127.
[138] Βλ. Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, πίνακα IV 20 ΣΔΟΣ.

(χρηματοδοτική και αποταμιευτική, αντίστοιχα) και, ως εκ τούτου, θεωρούνται μη υποκαταστάσιμες από πλευράς ζήτησης[139].

Ως προς τις **καταθέσεις λιανικής,** οι προσωπικοί λογαριασμοί / καταθέσεις όψεως και οι προσωπικοί λογαριασμοί / καταθέσεις ταμιευτηρίου παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά (αποταμιευτική λειτουργία, καταθέσεις άμεσα αποδοτέες) σε βαθμό ώστε να μπορεί να υποστηριχθεί ότι συνιστούν υποκατάστατα προϊόντα. Ωστόσο, οι ως άνω τύποι λογαριασμών εμφανίζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (π.χ. οι αναλήψεις μέσω χρήσης επιταγών και οι υπεραναλήψεις επιτρέπονται μόνο επί καταθέσεων όψεως) που συνηγορούν εν προκειμένω στη διάκρισή τους σε διακριτές προϊοντικές υπο-αγορές.

Έτσι προκρίνεται η αξιολόγηση των καταθέσεων όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας ως διακριτών επιμέρους σχετικών αγορών λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε κατηγορίας, κυρίως δε των διαφορών τους ως προς το ύψος των καταβαλλόμενων επιτοκίων, το χρόνο απόδοσης των καταθέσεων σε περίπτωση σχετικού αιτήματος του δικαιούχου (οι μεν καταθέσεις όψεως και ταμιευτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες, ενώ οι προθεσμιακές μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος) και τη διαδικασία κίνησης των σχετικών λογαριασμών.

Συνεπώς, η αξιολόγηση των επιπτώσεων της υπό κρίση συγκέντρωσης θα πραγματοποιηθεί αφενός:

α) στη συνολική αγορά καταθέσεων λιανικής και αφετέρου

β) στις επιμέρους διακριτές υπο-αγορές των καταθετικών προϊόντων λιανικής, όπως ορίζονται ανά είδος λογαριασμού (ταμιευτηρίου, όψεως, προθεσμίας).

Επίσης, λόγω των διαφορετικών χαρακτηριστικών, τιμολόγησης και σκοπούμενης χρήσης, για τους σκοπούς εξέτασης της υπό κρίση πράξης, η αξιολόγηση των προϊόντων χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής, ήτοι αυτών που προορίζονται για ιδιώτες δανειολήπτες, θα πραγματοποιηθεί στο επίπεδο:

α) των στεγαστικών δανείων

β) της καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένων των καταναλωτικών δανείων μέσω πιστωτικών καρτών).
γ) της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών[140].

---

[139] Βλ. απόφαση ΕΑ 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ / ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS ΑΕ παρ. 79 και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M. 4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 19-26 και M.3894 UNICREDITO/HVB, παρ. 10.
[140] Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι η επιμέρους διακριτή αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών εμπίπτει στις κάρτες πληρωμής και όχι στην αγορά των δανείων ιδιωτών. Το ζήτημα πάντως αυτό δεν αλλάζει την επί της ουσίας αξιολόγηση της αγοράς, αλλά αφορά τη συστηματική κατάταξή της.

Ζ.2.1.2. Επιχειρηματική Τραπεζική – Καταθέσεις και Χορηγήσεις

Κατ' αναλογία προς τη διάκριση των αγορών λιανικής τραπεζικής που αναπτύχθηκε στην προηγούμενη ενότητα, για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη ως επιμέρους διακριτές σχετικές αγορές[141]:

α) η παροχή δανείων / χορηγήσεων προς επιχειρήσεις[142],

β) τα καταθετικά προϊόντα προς επιχειρήσεις, με ανάλυση και ως προς τις υπο-αγορές:

βα) καταθέσεων όψεως επιχειρήσεων και

ββ) καταθέσεων προθεσμίας επιχειρήσεων.

Όσον αφορά στην αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η περαιτέρω διάκρισή της[143], με γνώμονα το μέγεθος των επιχειρήσεων στις οποίες απευθύνονται οι σχετικές υπηρεσίες, στις επιμέρους υπο-αγορές: α) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις[144] και β) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μεγάλες Επιχειρήσεις, κυρίως δεδομένου ότι η εμπορική στρατηγική των πιστωτικών ιδρυμάτων για κάθε μία από τις ανωτέρω δύο κατηγορίες επιχειρήσεων διαφέρει. Τα τραπεζικά προϊόντα που προσφέρονται στις δύο κατηγορίες πελατών διαφοροποιούνται μεταξύ τους τόσο στα χαρακτηριστικά (πολυπλοκότητα, πλαίσιο παρεχόμενων εξασφαλίσεων)[145], όσο και στην τιμολόγησή τους[146]. Επίσης, η τραπεζική

---

[141] Βλ. απόφαση ΕΑ 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ / ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS ΑΕ παρ. 78, 105 και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2400-DEXIA/ARTESIA, παρ. 16, και M.0850–FORTIS/ MEESPIERSON, παρ. 8.

[142] Με τον όρο επιχειρηματική τραπεζική η γνωστοποιούσα θεωρεί ότι εμπίπτει κάθε μορφής πιστωτική διευκόλυνση, που παρέχεται από έναν πιστοδότη (τράπεζα, έμπορο κ.ά.) σε ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο, στο οποίο χορηγείται πίστωση για επαγγελματικούς λόγους. Ο κλάδος αυτός περιλαμβάνει την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών προς μικρές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μεγάλες επιχειρήσεις (νομικά πρόσωπα όλων των μορφών) καθώς και φυσικά πρόσωπα, επαγγελματίες ειδικών κατηγοριών, όπως ιατροί, φαρμακοποιοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, κ.ά.

[143] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 13 επ.

[144] Σύμφωνα με τη 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρίες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα δε με τις Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ΠΔ 2588/20.8.2007 και ΠΔ 2589/20.8.2007, σε συνδυασμό με τη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2003/361/ΕΚ, ως μικρές επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ €. Συνεπώς, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορίζονται ως:

- Μικρές, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ. €,
- Μεσαίες, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκ. € και απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους,
- Μεγάλες, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα 50 εκ. € και απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους.

[145] Βλ. απάντηση […].

[146] Βλ. ενδεικτικά απαντήσεις […] και […].

προς μεγάλες επιχειρήσεις προσδιορίζεται από την ποικιλία των αναγκών της πελατείας[147], την ανάγκη ευελιξίας στη διαμόρφωση λύσεων και τη διαπροσωπική σχέση με τις επιχειρήσεις μέσω εξειδικευμένου προσωπικού[148], το οποίο προσφέρει τις σχετικές υπηρεσίες σε χωριστά, εξειδικευμένα τμήματα των τραπεζών[149]. Τέλος, οι μεγάλες επιχειρήσεις συνήθως συναλλάσσονται με το εξωτερικό, με αποτέλεσμα να χρειάζονται εξειδικευμένες υπηρεσίες οι οποίες σχετίζονται με το διεθνές εμπόριο (ενέγγυες πιστώσεις, προαγορά συναλλάγματος)[150].

Ωστόσο, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την έρευνα της Γ.Δ.Α., τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα δεν έχουν υιοθετήσει ενιαίο αριθμητικό κριτήριο διάκρισης μεταξύ Μικρομεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων ως κατώφλι για τη διάκριση της εμπορικής τους πολιτικής, δυσχεραίνεται η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων ως προς το μέγεθος των αντίστοιχων υπο-αγορών και τα μερίδια των δραστηριοποιούμενων σε κάθε μία από αυτές επιχειρήσεων[151, 152].

Οι περισσότερες τράπεζες δεν τηρούν στοιχεία καταθέσεων και χορηγήσεων σε συνάρτηση με τον κύκλο εργασιών του πελάτη τους. Ωστόσο, σε σχέση με την αγορά χορηγήσεων μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων θα μπορούσε να προκριθεί ως κριτήριο η διάκρισή τους που περιέχεται σε Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος[153] και στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2003/361/ΕΚ, από τις οποίες προκύπτει ότι ως μεγάλες επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που επιτυγχάνουν ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα 50 εκ. €[154]. Η παράθεση του

[147] Βλ. απάντηση […].
[148] Βλ. απάντηση […].
[149] Η πλειονότητα των τραπεζών θεωρεί ότι το δίκτυο καταστημάτων (δηλαδή η τοπική παρουσία της κάθε τράπεζας) σε συνδυασμό με το βαθμό τυποποίησης των προϊόντων, ικανοποιούν διαφορετικές ομάδες πελατών. Πιο συγκεκριμένα, οι ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ικανοποιούνται από το δίκτυο καταστημάτων των τραπεζών με τυποποιημένα προϊόντα, ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις επιλέγουν τις κεντρικές υπηρεσίες/καταστήματα της κάθε τράπεζας για προϊόντα που είναι σε μικρότερο βαθμό τυποποιημένα και επιδέχονται διαπραγμάτευσης (βλ. ενδεικτικά απαντήσεις […],[…],[…],[…],[…],[…],[…].
[150] Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με την [...], υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης και από πλευράς ζήτησης και από πλευράς προσφοράς επειδή:
α) δεν υπάρχει κοινό «κατώφλι» μεταξύ των τραπεζών για τη διάκριση μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων και
β) οι τράπεζες μπορούν ανά πάσα στιγμή να προσαρμόζουν ανάλογα τα προϊόντα τους στο μέγεθος του πελάτη, και συνεπώς δεν υφίστανται διακριτές αγορές. Ωστόσο, η […] επισημαίνει ότι διατηρεί εξειδικευμένα τμήματα/υποκαταστήματα για μεγάλες επιχειρήσεις.
Ανάλογη επιχειρηματολογία ανέπτυξε και […], η οποία αναφέρει ότι η τιμολόγηση και οι όροι συναλλαγών εξαρτώνται από τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνει και τις εξασφαλίσεις που παρέχονται και όχι από το μέγεθος των επιχειρήσεων.
Τέλος, η […] αναφέρει ότι δεν διακρίνει μεταξύ μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων στην παροχή των προϊόντων της.
[151] Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς (97/C 372/03), παρ. 43.
[152] Χωρίς αυτό να αποκλείει διαφορετική προσέγγιση στο ζήτημα αυτό της Επιτροπής στο μέλλον.
[153] ΠΔ 2588/20.8.2007 και ΠΔ 2589/20.8.2007
[154] Η πληροφόρηση αυτή ήταν διαθέσιμη λόγω της υποχρέωσης των τραπεζών να αποστέλλουν στην ΤτΕ σχετικά στοιχεία για τη μηνιαία έκδοση του ΣΔΟΣ. Ωστόσο, αντίστοιχα στοιχεία σε σχέση με τις καταθέσεις επιχειρηματικής δεν είναι διαθέσιμα.

μεγέθους των αγορών (και των μεριδίων των τραπεζών εντός αυτών) έχει ενδεικτικό χαρακτήρα. Σε κάθε περίπτωση, εν προκειμένω, δεν απαιτείται η περαιτέρω διάκριση της σχετικής αγοράς κατά τα ανωτέρω, δεδομένου ότι δεν προκύπτουν στοιχεία που να διαφοροποιούν ουσιαστικά την αξιολόγηση της επίπτωσης της υπό κρίση συγκέντρωσης.

Ζ.2.1.3. Σχετικές γεωγραφικές αγορές

Στη σχετική αγορά των **καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για ιδιώτες**, όπως καθορίστηκε και επιμερίστηκε ανωτέρω, σύμφωνα με τις αποφάσεις επί συγκεντρώσεων επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η σχετική γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι συνήθως εγχώρια[155]. Ομοίως έχει κρίνει και η Ε.Α.[156]. Η οριοθέτηση αυτή οφείλεται ιδίως στο γεγονός ότι οι κρατούσες συνθήκες ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά προϊόντων διαφοροποιούνται στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους, παρά τη σημειωθείσα πρόοδο στον τομέα εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών. Επιπροσθέτως, παρά την αυξανόμενη διείσδυση της διαδικτυακής προώθησης προϊόντων, η εθνική εμβέλεια της εν λόγω αγοράς ενισχύεται και από σειρά παραγόντων όπως είναι οι γλωσσικές διαφορές, η προτίμηση των καταναλωτών σε τοπικούς προμηθευτές, τα έξοδα συναλλαγών[157] και κυρίως το γεγονός ότι τα υποκαταστήματα εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πελατειακής σχέσης και στην παροχή συμβουλών στους καταναλωτές για σύνθετα και μη προϊόντα. Συνεπώς, στην υπό εξέταση περίπτωση, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η σχετική γεωγραφική αγορά είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας[158].

Αναφορικά με τη σχετική **αγορά καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για επιχειρήσεις**, όπως αποσαφηνίστηκε και επιμερίστηκε για τους σκοπούς της παρούσας, η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τείνει προς τον εθνικό χαρακτήρα της, καθώς οι εντασσόμενες στην οικεία αγορά υπηρεσίες λόγω της φύσης και του σκοπού τους ζητούνται και παρέχονται αποτελεσματικότερα σε εθνικό επίπεδο[159]. Ο εθνικός

[155] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, M.4844-FORTIS/ABN AMBRO ASSETS, M.5276-DEUTSCHE BANK/SAL.OPPENHEIM και M.5948 - BANCO SANTANDER/ RAINBOW.

[156] Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις Ε.Α. 549/VII/2012 - ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. / ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., 542/VII/2012 - ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. / Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε., 534/VI/2012 - ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ / ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (παρ. 93), 488/VI/2010 - ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε. / ASPIS BANK A.T.E.

[157] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2491-SAMPO/STOREBRAND, παρ. 13.

[158] Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την σχετική αγορά καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για ιδιώτες είναι η ελληνική επικράτεια.

[159] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.6168–RBI/EFG EUROBANK/JV, M.5384 – BNP PARIBAS/FORTIS, M.3894 -UNICREDITO/HVB, M.4844 – FORTIS/ ABN AMRO ASSETS, M.873- BANK AUSTRIA/CREDITANSTALT. Ομοίως και οι αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 - ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ / ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (παρ. 94), 488/VI/2010 ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΤΕ/ASPIS BANK ATE, 335/V/2007 FBB AE/ASPIS BANK ATE, 425/V/2008 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΕ/PROTON BANK AE.

χαρακτήρας της τραπεζικής εργασίας που συνίσταται στην παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις ή δημόσιους οργανισμούς για την πραγματοποίηση διαφόρων επιχειρηματικών πράξεων δικαιολογείται από μια σειρά παραγόντων όπως της ανάγκης για ενδελεχή γνώση τόσο του εταιρικού δικαίου της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση όσο και της διάρθρωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος αγοράς, των λογιστικών και φορολογικών κανόνων, καθώς επίσης και του θεσμικού πλαισίου και του επιπέδου τιμών της αγοράς. Ιδίως αναφορικά με την επιμέρους σχετική υπο-αγορά των υπηρεσιών πληρωμών προς Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ο παράγοντας της εγγύτητας είναι πιο σημαντικός για τις επιχειρήσεις αυτού του μεγέθους οι οποίες μπορεί να χρειάζονται να επισκέπτονται ένα κατάστημα πιο συχνά, ενώ η σημασία του παράγοντα αυτού δείχνει να φθίνει για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Μολονότι επιμέρους στοιχεία της επιχειρηματικής τραπεζικής μπορεί να έχουν μία πιο ευρεία ευρωπαϊκή ή και διεθνή διάσταση, κυρίως για τις Μεγάλες Επιχειρήσεις[160], για τους σκοπούς της παρούσας η σχετική γεωγραφική αγορά των καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για επιχειρήσεις είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας[161].

Ζ.2.2. Ανταγωνιστικές Συνθήκες

Ζ.2.2.1. Εμπόδια Εισόδου

Τα βασικότερα εμπόδια εισόδου στον ευρύτερο εγχώριο χρηματοπιστωτικό κλάδο, σύμφωνα και με την πλειονότητα των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων και τη γνωστοποιούσα[162], προκύπτουν από το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει την ίδρυση των πιστωτικών ιδρυμάτων και τις αυστηρές προβλεπόμενες διαδικαστικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις, κυρίως ως προς το ύψος των απαιτούμενων κεφαλαίων[163] καθώς και την υποχρέωση για διαρκή συμμόρφωση με το αυστηρό εποπτικό πλαίσιο[164].

---

[160] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής επιτροπής M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT.

[161] Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τη σχετική αγορά καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για επιχειρήσεις είναι η ελληνική επικράτεια.

[162] Βλ. ενδεικτικά απαντητικές επιστολές των […],[…],[…], […].

[163] Η ίδρυση και λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων ρυθμίζεται από τον Ν. 3601/2007 (ΦΕΚ Α΄178/1.8.2007) «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*» και τις Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ) 2526/2003, 2603/2008 και 2595/2007. Βασική προϋπόθεση για τη δραστηριοποίηση πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα συνιστά η χορήγηση σχετικής άδειας από την Τράπεζα της Ελλάδος, η δε σχετική διαδικασία ορίζεται στα άρθρα 5, 6, 7 και 24 του Ν. 3601/2007. Επί πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 3601/2007, τα πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας ή με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/86 όπως ισχύει. Παράλληλα, κατά την παρ. 4 του ως άνω άρθρου, προϋπόθεση παροχής της σχετικής άδειας είναι η κατοχή ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου ύψους 18 εκ. € για ανώνυμη τραπεζική εταιρία, 9 εκ. € για υποκατάστημα πιστωτικού ιδρύματος που εδρεύει σε τρίτη χώρα και 6 εκ. € για πιστωτικό συνεταιρισμό.

[164] Συμφωνία – Πλαίσιο της Βασιλείας - Βασιλεία ΙΙ.

Πέραν των ως άνω, υφίστανται πραγματικά εμπόδια εισόδου, δεδομένου ότι η βιώσιμη και αποτελεσματική διείσδυση ενός νέου πιστωτικού ιδρύματος, τουλάχιστον ως προς τις υπο-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και των χορηγήσεων επιχειρηματικής, προϋποθέτει την ανάπτυξη δικτύου ικανού να εξυπηρετεί επαρκώς τη διανομή των σχετικών προϊόντων/ υπηρεσιών[165]. Η [...] αναφέρει ότι παραδοσιακά, τα μεγαλύτερα πιστωτικά ιδρύματα βασίζονταν σε ευρύ δίκτυο καταστημάτων ανά την ελληνική επικράτεια, καθιστώντας κοστοβόρα την ανάπτυξη ενός ισοδύναμου ανταγωνιστή. Η ανάπτυξη ωστόσο νέων τεχνολογιών και εναλλακτικών δικτύων διανομής κατέστησε χαμηλότερο το αντίστοιχο κόστος εισόδου. Ιδιαίτερα η ανάπτυξη της διαδικτυακής τραπεζικής και της πελατειακής εξυπηρέτησης μέσω τηλεφώνου, επιτρέπει ακόμα και την ολική έλλειψη φυσικού δικτύου διανομής για κατηγορίες προϊόντων, κατά τα πρότυπα διαδικτυακών τραπεζών σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, κατά την [...], σημαντικός παράγοντας στην είσοδο νέου ανταγωνιστή στον τραπεζικό κλάδο αποτελεί και το εύρος των οικονομιών κλίμακας που προκύπτουν στην παραγωγή και διανομή προϊόντων.

Ζ.2.2.2. Η σημασία του δικτύου διανομής

Η Ε.Α. έχει θεωρήσει ότι η τοπική παρουσία μίας εμπορικής τράπεζας (ύπαρξη τραπεζικού υποκαταστήματος στον τόπο κατοικίας ή εγκατάστασης του καταθέτη) έχει ακόμα αρκετή σημασία για τις προτιμήσεις των καταναλωτών[166]. Τα ανωτέρω ισχύουν παρά την εξάπλωση των διαδικτυακών τραπεζικών υπηρεσιών.

Ωστόσο η [...] θεωρεί ότι η στροφή των καταναλωτών σε εναλλακτικά δίκτυα έχει ελαττώσει σημαντικά την ανάγκη συχνής επίσκεψης ενός πελάτη σε κατάστημα δικτύου. Μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών δικτύων δεν αναπτύσσονται νέα τραπεζικά προϊόντα, απλώς οι υφιστάμενες τραπεζικές υπηρεσίες και προϊόντα εμπλουτίζονται με περισσότερες δυνατότητες, κάτι που διευκολύνεται από τις νέες τεχνολογίες (π.χ. αύξηση παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω διαδικτύου ή κινητής και σταθερής τηλεφωνίας /e-banking ή phone-banking ή mobile payment transaction services). Οι περισσότερες των δραστηριοποιούμενων τραπεζών στην Ελλάδα διατηρούν εναλλακτικά δίκτυα παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. [...] προσφέρουν τραπεζικές υπηρεσίες και προϊόντα μέσα από το

[165] Βλ. απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M.4844-Fortis/ABN AMRO, σκ. 118 (όπου κρίθηκε ότι το μη ανακτήσιμο κόστος δημιουργίας δικτύου υποκαταστημάτων συνιστά εμπόδιο εισόδου).

[166] Βλ απόφαση Ε.Α. 542/VII/2012 - ΕΤΕ/ΑΧΑΙΚΗ, υποσημείωση 61. Βλ. επίσης απαντητικές επιστολές […],[…]. Η […] αναφέρει ότι η τοπική παρουσία μίας εμπορικής τράπεζας έχει μέγιστη σημασία για τις προτιμήσεις των πελατών, πρωτίστως στις αγορές της λιανικής τραπεζικής και της επιχειρηματικής τραπεζικής για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Η ύπαρξη, δηλαδή, τραπεζικού καταστήματος στον τόπο κατοικίας ή εγκατάστασης του πελάτη, αποτελεί κατά κανόνα αποφασιστικό κριτήριο επιλογής τράπεζας, ιδίως για το άνοιγμα και την τήρηση καταθέσεων, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο καταθέτης θα μετακινηθεί εκτός της πόλης στην οποία διαμένει ή είναι εγκατεστημένος, προκειμένου να έχει πρόσβαση σε καταθετικά προϊόντα και στις συνεχόμενες με αυτά υπηρεσίες πληρωμών. Κατά την εκτίμηση της […], παρά την ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων και μεθόδων παροχής τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, τα υποκαταστήματα εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πελατειακής σχέσης.

σύνολο των διαθέσιμων τεχνολογικά εναλλακτικών καναλιών διάθεσης υπηρεσιών και προϊόντων και συγκεκριμένα μέσω του διαδικτύου (internet), της κινητής τηλεφωνίας (mobile banking) και του συμβατικού τηλεφώνου (phone banking).

Ζ.2.2.3. Δυνητικός ανταγωνισμός

Πολλά εκ των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων[167] θεωρούν απίθανη την είσοδο δυνητικού ανταγωνιστή στο χρηματοπιστωτικό κλάδο, ως εκ τούτου δε και στις υπο-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και επιχειρηματικής, που συνιστούν και τις παραδοσιακότερες εκ των τραπεζικών εργασιών, όπως επίσης και στην παροχή υπηρεσιών χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)[168]. Σημειωτέον πάντως ότι κάποιες εκ των ερωτηθεισών τραπεζών[169] θεωρούν ως πηγή δυνητικού ανταγωνισμού τη δραστηριοποίηση αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω εξαγοράς εγχώριου πιστωτικού ιδρύματος, βασιζόμενες στην εκτίμηση ότι οι τρέχουσες αποτιμήσεις των ελληνικών τραπεζών είναι εξαιρετικά ελκυστικές[170]. Ωστόσο, εκτιμάται ότι το ασταθές οικονομικό κλίμα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της έντασης τυχόν δυνητικού ανταγωνισμού προερχόμενου από την ως άνω πηγή[171]. Υπέρ των ανωτέρω συνηγορούν και οι διαγραφόμενες τάσεις στην αγορά, και κυρίως η απόσυρση αλλοδαπών ιδρυμάτων από την εγχώρια τραπεζική αγορά (π.χ. Société Générale, Crédit Agricole)[172].

Αντιθέτως, η [...] θεωρεί ότι εφόσον οι τρέχουσες αποτιμήσεις εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων είναι δυνάμει εξαιρετικά ελκυστικές, είναι πάντα πιθανή η είσοδος αλλοδαπών επιχειρήσεων είτε μέσω οργανικής ανάπτυξης, είτε μέσω εξαγοράς εγχώριας τράπεζας (ωστόσο, η [...] αναφέρει ότι δεδομένης της τρεχούσης οικονομικής συγκυρίας, δεν μπορεί να προσεγγιστεί η πιθανότητα ή ο χρόνος εντός του οποίου δύναται να πραγματοποιηθεί μια τέτοια είσοδος)[173].

---

[167] Βλ. ενδεικτικά επιστολή Τράπεζας […],[…],[…],[…] και […].

[168] Η πλειοψηφία των ανταγωνιστών αναφέρει ότι δεν αναμένεται είσοδος στον κλάδο λόγω της οικονομικής συγκυρίας (βλ. ενδεικτικά […],[…]).

[169] Βλ. επιστολή […],[…].

[170] Βλ. επιστολή […].

[171] Ειδικότερα, παράγοντες όπως η κρίση που διέρχεται η ευρωζώνη, η οποία συντελεί σε περαιτέρω οικονομική αστάθεια και αποθαρρύνει την πραγματοποίηση επενδύσεων, ιδιαίτερα της τάξης μεγέθους που απαιτείται για τη λειτουργία ενός πιστωτικού ιδρύματος και η σημερινή κατάσταση της ελληνικής οικονομίας (αρνητικός ρυθμός ανάπτυξης, αδυναμία προβλέψεων χρονικού ορίζοντα ανάκαμψης της οδηγούν στην εκτίμηση πως στο άμεσο μέλλον δεν φαίνεται πιθανή η προσέλκυση επενδυτών και κατά συνέπεια πιθανολογείται ότι δε θα εισέλθουν αξιόλογοι νέοι ανταγωνιστές στον κλάδο (βλ. επιστολές […],[…],[…]).

[172] Σύμφωνα, δε, με τις απαντήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, δεν υπήρξε κάποια σημαντική είσοδος στις αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και επιχειρηματικής κατά τα πέντε τελευταία χρόνια. Σημειωτέον επί πλέον ότι σε αυτές τις αγορές δραστηριοποιούνται ήδη όλα τα (σημαντικά) εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, με καθιερωμένα δίκτυα. Βλ. και επιστολή […], όπου αναφέρεται ότι στον τομέα της λιανικής τραπεζικής εισήλθαν αλλοδαπές τράπεζες, όπως η Bank Saderat Iran (Ιράν), η Closed Joint Stock Company Commercial Bank KEDR (Ρωσία), η T.C. Ziraat Bankasi A.S. (Τουρκία) και η Intesa Sanpaolo Bank (Αλβανία), οι οποίες ωστόσο δεν έχουν επιτύχει αξιόλογη διείσδυση.

[173] Σύμφωνα με την […], οι δύο κύριες μέθοδοι εισόδου νέου παίκτη στην ελληνική τραπεζική αγορά είναι η εξαγορά υπάρχοντος ανταγωνιστή ή η δημιουργία εξ ολοκλήρου νέας τράπεζας. Το συνολικό

Ζ.2.2.4. Συνθήκες Ζήτησης

Η συνολική ζήτηση για τραπεζικά προϊόντα εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες όπως η συνολική ρευστότητα της οικονομίας, το επίπεδο του διαθέσιμου εισοδήματος και η εμπιστοσύνη προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα εν γένει. Σύμφωνα δε και με πολλές από τις ερωτηθείσες τράπεζες, οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την προτίμηση των πελατών και τη ζήτηση των τραπεζικών υπηρεσιών είναι η αξιοπιστία του παρέχοντος την υπηρεσία, η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και η τιμολόγηση. Η γνωστοποιούσα επισημαίνει ότι στην ελληνική τραπεζική αγορά υπάρχουν αρκετές μεγάλες τραπεζικές επιχειρήσεις που χαίρουν της εμπιστοσύνης του καταναλωτικού κοινού και που προσφέρουν εφάμιλλα παρεμφερή τραπεζικά προϊόντα πλήρους φάσματος ενώ πολλοί καταναλωτές χρησιμοποιούν τόσο για τις καταθέσεις τους όσο και για τα δάνειά τους και τις κάρτες τους περισσότερες της μίας τράπεζας. Συνεπώς, οι καταναλωτές κάνουν τις επιλογές τους με βάση τις συγκεκριμένες τους ανάγκες και αντίστοιχες προσφορές των τραπεζών καθώς και με βάση την παροχή εξυπηρέτησης πριν και μετά την πώληση.

Όπως επισημαίνει το σύνολο σχεδόν των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων, η ζήτηση στην ευρύτερη τραπεζική αγορά, αλλά και τις υπο-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και των χορηγήσεων επιχειρηματικής είναι σε φάση ωριμότητας, με πτωτικές τάσεις. Ενδεικτικά, η ζήτηση καταθετικών προϊόντων βαίνει κατά τα τελευταία έτη μειούμενη, επηρεαζόμενη από τη γενικότερη οικονομική κατάσταση. Ταυτόχρονα, η ζήτηση στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων περιορίζεται κυρίως στην ανανέωση της χρηματοδότησης υφιστάμενων πελατών λόγω της σημαντικής έλλειψης ρευστότητας[174]. Η [...] επίσης θεωρεί ότι η τραπεζική αγορά στην Ελλάδα βρισκόταν σε φάση ωριμότητας, ωστόσο επισημαίνει ότι λόγω της οικονομικής συγκυρίας δεν μπορεί να γίνει ασφαλής πρόβλεψη για το ρυθμό της ζήτησης στο μέλλον.

Ζ.2.2.5. Τιμολόγηση – Διαφάνεια

Η [...] εκτιμά ότι η ελληνική αγορά χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό και βάθος, στο σύνολο των επηρεαζόμενων αγορών. Συνεπώς, οι τιμές διαφέρουν από τράπεζα σε τράπεζα και από προϊόν σε προϊόν και διατηρούνται σε εξαιρετικά ανταγωνιστικό επίπεδο. Από την έρευνα της ΓΔΑ προκύπτει ότι η τιμολόγηση στα προϊόντα και υπηρεσίες της λιανικής τραπεζικής πίστης γίνεται λαμβάνοντας υπ’ όψιν κατά κύριο λόγο τις εξωγενείς συνθήκες του ανταγωνισμού, καθώς και το κόστος των τραπεζών για όλη

κόστος εισόδου μπορεί να διαφοροποιηθεί σημαντικά ανάλογα με τη μέθοδο εισόδου και την τρέχουσα οικονομική συγκυρία της Ελλάδος. Στη σημερινή συγκυρία, εξαιτίας της Ελληνικής κρίσης χρέους, η χρηματιστηριακή αγορά αποτιμά σε πολύ χαμηλά επίπεδα την αξία των τραπεζών στην Ελλάδα. Το κόστος εισόδου μέσω εξαγοράς έχει συνεπώς μειωθεί δραματικά τα τελευταία χρόνια. Αντιθέτως, η δημιουργία εξ αρχής μιας τράπεζας αντιστοίχου μεγέθους μπορεί να απαιτήσει αναλογικά υψηλότερες επενδύσεις σε κεφάλαια και χρόνο ανάπτυξης.

[174] Βάσει στοιχείων του ΣΔΟΣ από το 2009 υπάρχει μέση ετήσια μείωση στις καταθέσεις της τάξης του 13,5%, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία Ιουνίου 2012 από το Δεκέμβριο του 2011 σημειώνεται περαιτέρω μείωση 11,8%. Βλ. και απάντηση […].

τη διάρκεια παροχής του προϊόντος/υπηρεσίας[175]. Η γνωστοποιούσα επιβεβαιώνει ότι η τιμολογιακή της πολιτική πρωτίστως καθορίζεται από τις συνθήκες της αγοράς, το κόστος και τις πηγές χρηματοδότησής της (ειδικότερα, λαμβάνονται υπόψη ιδίως η πορεία των διατραπεζικών επιτοκίων EURIBOR, οι ανάγκες ρευστότητας και οι εγχώριες οικονομικές συνθήκες)[176]. Ωστόσο, η τιμολογιακή πολιτική της [...] σε ό,τι αφορά τη λιανική τραπεζική εστιάζει στις μεγάλες ομάδες πελατών, και τα προϊόντα απευθύνονται και αφορούν το ευρύ καταναλωτικό κοινό με μικρές διαφοροποιήσεις ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε πελάτη[177]. Επιπλέον από την έρευνα της ΓΔΑ προκύπτει ότι σε κάποιες υπηρεσίες/προϊόντα, όπως τα στεγαστικά δάνεια, η τιμολόγηση γίνεται βάσει και των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών των πελατών, και το επιτόκιο μπορεί να διαφοροποιείται, σε πολύ μικρά όρια, ανάλογα με το προφίλ του κάθε πελάτη, την ίδια συμμετοχή, τα χαρακτηριστικά των εμπράγματων και λοιπών εξασφαλίσεων και τη διάρκεια του δανείου[178].

Εξάλλου, η τιμολόγηση των υπηρεσιών επιχειρηματικής τραπεζικής είναι σε κάποιο βαθμό εξατομικευμένη, όσον αφορά στην επιτοκιακή επιβάρυνση και στις τυχόν προμήθειες. Ιδίως το επιτόκιο χορηγήσεων των επιχειρήσεων μπορεί να διαφοροποιείται (με πολύ μικρές διακυμάνσεις) ανάλογα με το ύψος του ποσού που αφορά το δάνειο, την ίδια συμμετοχή (ως προς τα δάνεια), τη διάρκεια της κατάθεσης ή του δανείου, τη φύση των εξασφαλίσεων, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του πελάτη (ως προς τα δάνεια) κ.ά. Αντίστοιχα, είναι δυνατό να παρέχεται ειδικότερη, βάσει συμφωνίας, χρέωση για τραπεζικές υπηρεσίες προς συγκεκριμένους εταιρικούς πελάτες, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των πελατών[179]. Η [...], σε ό,τι αφορά την επιχειρηματική τραπεζική, αναφέρει ότι είναι δυνατή η στενότερη σχέση με τον πελάτη και η δημιουργία εξειδικευμένων και στοχευμένων υπηρεσιών. Επίσης αναφέρει ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν την τιμολόγηση είναι η διαβάθμιση πιστωτικού κινδύνου του πιστούχου, το ποσό του δανείου, ο σκοπός του δανείου, η διάρκεια, το πρόγραμμα αποπληρωμής, οι προβλεπόμενες εξασφαλίσεις της χρηματοδότησης αλλά και εξωγενείς παράγοντες όπως το ύψος των επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς δηλαδή το εκάστοτε κόστος χρήματος της τράπεζας.

Περαιτέρω, όπως δήλωσε το σύνολο σχεδόν των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων, οι επηρεαζόμενες αγορές και υπο-αγορές χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό διαφάνειας

[175] Η τράπεζα συμπεριλαμβάνει στην τιμολογιακή της πολιτική το σύνολο του κόστους παραγωγής της, το οποίο με τη σειρά του περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το κόστος άντλησης ρευστότητας, το διοικητικό κόστος, το πιστωτικό κόστος καθώς και το κόστος κεφαλαιακής επάρκειας.
[176] Βλ. απαντητική επιστολή της […].
[177] Βλ. […].
[178] Ενδεικτικά, η […] αναφέρει για την τιμολόγηση των στεγαστικών δανείων ότι επηρεάζεται από το κόστος του χρήματος, το ποσοστό χρηματοδοτήσεως (LTV- Loan to Value) σε σχέση με τη συνολική αξία του προς αγορά ακινήτου, το ύψος της χρηματοδοτήσεως σε απόλυτο ποσό, το είδος εξασφάλισης (π.χ. καταθέσεις ή εμπράγματη εξασφάλιση με ακίνητο) και το είδος του χρηματοδοτούμενου ακινήτου (π.χ. κατοικία, οικόπεδο, γραφείο).
[179] Τα στοιχεία που αφορούν στη διαμόρφωση της τιμολόγησης προέκυψαν από την έρευνα της Γ.Δ.Α. στο πλαίσιο εξέτασης της υπ’ αριθμ. πρωτ. […] γνωστοποίησης συγκέντρωσης Alpha Bank-Eurobank.

ως προς την τιμολόγηση και τους όρους συναλλαγών. Ειδικότερα, στις επηρεαζόμενες υπο-αγορές των καταθέσεων, της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, των στεγαστικών δανείων λιανικής και των χορηγήσεων επιχειρηματικής, αλλά και στην αγορά καρτών, οι πίνακες επιτοκίων, εξόδων και λοιπών χρεώσεων αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος[180] και τις ιστοσελίδες των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η διαφάνεια ως προς την τιμολόγηση ενδέχεται να μετριάζεται σε κάποιο βαθμό στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, όπου παρέχονται και εξειδικευμένες και στοχευμένες υπηρεσίες, και η τιμολόγηση εξαρτάται από παράγοντες που εξατομικεύονται στο προφίλ της κάθε υποψήφιας για δανειοδότηση επιχείρησης, όπως το μέγεθός της και η συνεργασία με την τράπεζα σε πολλαπλά επίπεδα. Ωστόσο, η γνωστοποιούσα δηλώνει ότι υπάρχει πλήρης διαφάνεια ως προς την εκάστοτε τιμολογιακή πολιτική (υιοθετώντας και εφαρμόζοντας πλήρως την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002) η οποία αφορά στην ενημέρωση των συναλλασσομένων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη διαφάνεια για τον καταναλωτή και τον ανταγωνισμό.

Ζ.2.2.6. Αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών

Από τις σχετικές απαντήσεις πολλών εκ των ερωτηθεισών τραπεζών[181] προκύπτει ότι, κατά την εκτίμησή τους, στις επηρεαζόμενες αγορές και υπο-αγορές οι αγοραστές/πελάτες έχουν σημαντική διαπραγματευτική ισχύ. Ωστόσο, δεν μπορεί να παραβλεφθεί το γεγονός ότι στις υπό-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και στην ευρύτερη αγορά των καρτών, οι όροι παροχής υπηρεσιών και τιμολόγησης καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό μεμονωμένα από τα τραπεζικά ιδρύματα, οι δε σχετικές συμβάσεις είναι εν γένει προδιατυπωμένες και δεν υπόκεινται σε εκτεταμένη διαπραγμάτευση μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και των πελατών τους. Σημαντικότερη διαπραγματευτική ισχύς των αγοραστών έναντι της τράπεζας φαίνεται να υφίσταται στην υπό-αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων, όπου οι αγοραστές δύνανται να χρησιμοποιήσουν ως διαπραγματευτικά όπλα το μέγεθος του όγκου των εργασιών που επιτυγχάνεται μέσω αυτών και το αντίστοιχο ύψος του κέρδους που οι πελάτες αυτοί συνεπάγονται για την τράπεζα[182].

Ζ.2.2.7. Κόστος Μεταστροφής

Όσον αφορά στο κόστος μεταστροφής (switching costs) σε νέους προμηθευτές/τράπεζες, η πλειονότητα των ερωτηθεισών τραπεζών υιοθετεί την άποψη ότι αυτό είναι εν γένει αμελητέο[183]. Η [...] συμπληρώνει ότι η μετακίνηση των πελατών από τράπεζα σε τράπεζα, όπως αποδεικνύεται και στην πράξη, είναι εφικτή και υλοποιείται αυθημερόν με όλους τους διαθέσιμους τρόπους που μπορούν να υποστηριχθούν από την τράπεζα. Ιδίως δε η

[180] http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/deps-epitokia-sygkentrotika.xls.
[181] Ενδεικτικά, […],[…].
[182] Βλ. απαντητικές επιστολές […],[…].
[183] Βλ. απαντήσεις […],[…] και […].

σχετική πληροφορία ως προς τους όρους και τα επιτόκια καταθετικών προϊόντων των τραπεζών είναι εύκολα διαθέσιμη με την απλή επίσκεψη σε οποιοδήποτε υποκατάστημα τράπεζας ενώ σχετική πληροφόρηση παρέχει σε σημαντικό βαθμό και ο οικονομικός τύπος.

Κατά την εκτίμηση της ΓΔΑ, ιδίως ως προς τις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως και ταμιευτηρίου λιανικής, η διαδικασία μεταφοράς μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων έχει απλοποιηθεί και τα συνδεόμενα με αυτή κόστη είναι περιορισμένα, σε αυτή δε την κατεύθυνση συμβάλλει και το πρόσφατα υιοθετηθέν σχετικό φάσμα ρυθμίσεων, ήτοι ο υιοθετηθείς το 2009 από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών Κώδικας Συμπεριφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων[184] [185].

Η [...] αναφέρει ως προς το κόστος μεταστροφής σε νέους προμηθευτές/τράπεζες ότι στις καταθέσεις ταμιευτηρίου γενικά δεν υπάρχει κόστος μεταστροφής από οικονομικής απόψεως[186]. Από τα δεδομένα που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, το κόστος μεταστροφής εκτιμάται υψηλότερο όσον αφορά στις υπό-αγορές των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής, της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, των στεγαστικών δανείων και των χορηγήσεων επιχειρήσεων, διότι οι μεν καταθέσεις προθεσμίας δεσμεύουν τα κεφάλαια του καταθέτη για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (συνήθως από 1 έως και 12 μήνες), και η αποδέσμευσή τους πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος πραγματοποιείται με την επιβολή στον

[184] Ο Κώδικας Συμπεριφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων υιοθετήθηκε από τον τραπεζικό κλάδο το 2008, μέσω αυτορρύθμισης, σε συνέχεια πρόσκλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο την ενίσχυση της κινητικότητας των δικαιούχων ατομικών λογαριασμών και τέθηκε σε ισχύ από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών το Νοέμβριο 2009. Βλ. ηλεκτρονικό έντυπο Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών http://www.hba.gr/5Ekdosis/kodikes/Metafora-2Preview.pdf. Δυνάμει αυτού τα πιστωτικά ιδρύματα υπέχουν υποχρέωση πληροφόρησης, μέσω αναλυτικών οδηγών και υποδειγμάτων, των δικαιούχων προσωπικών λογαριασμών όψεως (τρεχούμενους) και ταμιευτηρίου που επιθυμούν τη διακοπή της συνεργασίας τους με το παλαιό πιστωτικό ίδρυμα και τη μεταφορά του λογαριασμού τους σε νέο, ενώ παράλληλα εισάγεται η έννοια του νέου πιστωτικού ιδρύματος ως Πρωταρχικού Σημείου Επικοινωνίας, το οποίο διαμεσολαβεί μεταξύ του παλαιού πιστωτικού ιδρύματος και του δικαιούχου του λογαριασμού, για τη μεταφορά τυχόν διαθέσιμων υπολοίπων και αυτόματων πληρωμών στο νέο λογαριασμό, την απενεργοποίηση/«κλείσιμο» του παλαιού (προαιρετικά), κ.λπ., με αποτέλεσμα ο δικαιούχος να απαλλάσσεται από τα σχετικά διαδικαστικά βάρη. Πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκόμισε η γνωστοποιούσα, ενδέχεται να υφίστανται και στις ως άνω αγορές οικονομικά κόστη (ήτοι προμήθειες κίνησης κεφαλαίων), διαφοροποιούμενα ανάλογα με το ύψος του «μεταφερόμενου» λογαριασμού και τον τρόπο μεταφοράς των κεφαλαίων.

[185] Και στις οποίες έχει προσχωρήσει το σύνολο των δραστηριοποιούμενων στην υπό κρίσιν σχετική αγορά εγχώριων τραπεζών (βλ. και ηλεκτρονικό έντυπο ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, http://www.hba.gr/5Ekdosis/kodikes/Katalogos.pdf).

[186] Η […] συμπληρώνει ότι από χρονικής απόψεως, για τους λογαριασμούς ταμιευτηρίου οι αναλήψεις ποσών έως δέκα χιλιάδων Ευρώ γίνονται αυθημερόν ενώ για ανάληψη ποσών άνω των δέκα χιλιάδων Ευρώ, ο Πελάτης οφείλει να γνωστοποιήσει στην Τράπεζα τη σχετική πρόθεσή του, τουλάχιστον την προηγούμενη της αναλήψεως Εργάσιμη Ημέρα. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που μεταφορά των χρημάτων πραγματοποιηθεί μέσω εμβασμάτων ή επιταγών εφαρμόζονται κατά περίπτωση τα προβλεπόμενα ως προς τις χρεώσεις για τις εν λόγω τραπεζικές υπηρεσίες. Τέλος η […] παραπέμπει στους αναλυτικούς όρους που αναφέρονται στην ιστοσελίδα της για την αναλυτική καταγραφή των ανωτέρω καθώς και για χρονικούς ή λοιπούς περιορισμούς σε λοιπά πιο εξειδικευμένα προϊόντα (π.χ. λογαριασμούς σε ξένα νομίσματα).

καταθέτη χρηματικής ποινής (penalty), ενώ ως προς τα δάνεια, η μεταστροφή του δανειολήπτη σε νέα τράπεζα είναι σύνθετη διαδικαστικά (π.χ. από απόψεως απαιτούμενου για τη μεταφορά χρόνου). Η [...] επισημαίνει ότι στις καταθέσεις προθεσμίας γενικώς δεν υφίστανται συμβατικοί περιορισμοί ή ασύμμετρη πληροφόρηση που να δυσχεραίνουν τη μετακίνηση πελατών από τράπεζα σε τράπεζα[187]. Ιδιαίτερα ως προς το κόστος μεταστροφής σε περιπτώσεις υπολοίπων χορηγήσεων είτε ιδιωτών είτε επιχειρήσεων (μεταφορά υπολοίπου χρηματοδότησης από άλλη τράπεζα στην [...]), δεν υφίσταται κάποιο κόστος για τον πελάτη. Η [...] αναφέρει ότι για τη μεταφορά υπολοίπου από την [...] σε άλλη τράπεζα δεν υφίσταται κάποιο κόστος για τον πελάτη τόσο από οικονομικής πλευράς όσο και από πλευράς διαδικασιών (οι διαδικασίες είναι συνοπτικές και η μεταφορά δύναται να πραγματοποιηθεί είτε με εξαγορά είτε με μεταφορά εννόμου σχέσεως)[188].

Τέλος η [...] επισημαίνει ότι το ποσοστό μετακινήσεων από και προς την [...]) δεν είναι εύκολα μετρήσιμο, αλλά εκτιμάται ότι ειδικά κατά την τελευταία 3ετία δεν υπάρχει σημαντικός αριθμός μετακινήσεως πελατών από τράπεζα σε τράπεζα ειδικά στον τομέα της στεγαστικής πίστης, γεγονός που σε σημαντικό βαθμό οφείλεται στη δυσμενή οικονομική συγκυρία.

Ζ.2.3. Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις αγορές λιανικής τραπεζικής

Ζ.2.3.1. Μερίδια αγοράς – Δείκτες HHI

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το μέγεθος της ευρύτερης αγοράς των καταθέσεων λιανικής και των διακρίσεων αυτής κατά τα προεκτεθέντα, της αγοράς των στεγαστικών δανείων και της αγοράς καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2009 – 2011, το πρώτο εξάμηνο και το εννιάμηνο του 2012, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη HHI πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με βάση τα στοιχεία του εννεαμήνου του 2012 και του έτους 2011.

α) Σύνολο καταθετικών προϊόντων λιανικής τραπεζικής

187 Σύμφωνα με την […], αντιστοίχως, ούτε στις απλές προθεσμιακές καταθέσεις υπάρχει κόστος μεταστροφής παρά μόνο το κόστος πρόωρης απόδοσης κεφαλαίου (προεξοφλητικό επιτόκιο), που σήμερα ανέρχεται σε 2%. Ο τρόπος υπολογισμού της πρόωρης απόδοσης κεφαλαίου στις προθεσμιακές καταθέσεις περιγράφεται αναλυτικά στο έντυπο Όροι Συναλλαγών - Προμήθειες & Λοιπά Έξοδα, το οποίο είναι αναρτημένο στο Internet και είναι διαθέσιμο από το Δίκτυο των Καταστημάτων. Επισημαίνεται όμως σε κάθε περίπτωση ότι το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δεδουλευμένων πιστωτικών τόκων του κεφαλαίου που προεξοφλείται.

188 Σε ό,τι αφορά τα δάνεια με εξασφαλίσεις (π.χ. υποθήκες), στην περίπτωση μεταφοράς της εννόμου σχέσεως δεν υπάρχουν νομικά έξοδα. Σε περίπτωση εξαγοράς του δανείου από την άλλη τράπεζα πραγματοποιείται άρση εγγραφής προσημειώσεως από την ALPHA BANK και εγγραφή νέας από την άλλη τράπεζα και ο πελάτης επιβαρύνεται με τα πραγματικά νομικά έξοδα. Αντίστοιχη πρακτική ως προς την άρση εγγραφής προσημειώσεως υιοθετούν και οι λοιπές τράπεζες.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ Ιδιωτών σε εκ € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	*[15-25]%*
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*		
Γενική Τράπεζα	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK[189]	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ 190	**196.858,76**		**173.510,40**		**145.370,05**		**127.413,00**		**130.932,00**	

[189] Σημειώνεται ότι με βάση την από 2/4/2012 Απόφασης της ΓΣ των μετόχων της, η Marfin Popular Bank Public co. Ltd μετονομάστηκε σε Cyprus Popular Bank Public co. Ltd. Ο διακριτικός τίτλος του υποκαταστήματος στην Ελλάδα παραμένει Μαρφίν Εγνατία Τράπεζα (βλ. ΦΕΚ τ. ΑΕ/ΕΠΕ 3527/23.5.2012).

ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]
Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]	Μετά τη συγκέντρωση	[1200-1400]
Μεταβολή (Δ)	**[100-150]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[150-200]**

β) Καταθέσεις όψεως λιανικής τραπεζικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ/ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΙ ΛΙΑΝΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-6]%	[...]	[0-6]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%

[190] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς λιανικής συνολικού ύψους 4 εκ. € για το 2011 και 26 εκ. € για το γ' τρίμηνο του 2012.

PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[191]	**11.470,00**		**9.810,00**		**7.998,00**		**6.725,00**		**6.397,00**	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ/ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΙ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]	Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]
Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]	Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]
Μεταβολή (Δ)	**[200-250]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[200-250]**

γ) Καταθέσεις ταμιευτηρίου λιανικής τραπεζικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΛΙΑΝΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%

[191] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ										
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[192]	**75.811,00**		**66.706,00**		**53.439,00**		**46.543,00**		**45.154,00**	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1800-2000]	Προ της συγκέντρωσης	[1800-2000]
Μετά τη συγκέντρωση	[2000-2200]	Μετά τη συγκέντρωση	[2000-2200]
Μεταβολή (Δ)	**[150-200]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[100-150]**

δ) Καταθέσεις προθεσμίας λιανικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ					
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**	**2010**	**2011**	**α' εξάμηνο 2012**	**γ' τρίμηνο 2012**

[192] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*		
Γενική Τράπεζα	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ.	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
PROBANK	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
MILLENNIUM.	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
ATTICA BANK	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
CITIBANK	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
HSBC	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*	[...]	*[0-5]%*
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*	[...]	*[5-15]%*
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ [193]	**109.577,76**		**96.994,40**		**83.933,05**		**74.145,00**		**79.381,00**	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

[193] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς λιανικής συνολικού ύψους 4 εκ. € για το 2011 και 26 εκ. € για το γ' τρίμηνο του 2012.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1000-1200]	Προ της συγκέντρωσης	[1000-1200]
Μετά τη συγκέντρωση	[1200-1400]	Μετά τη συγκέντρωση	[1200-1400]
Μεταβολή (Δ)	**[100-150]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[150-200]**

ε) Στεγαστικά δάνεια

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ σε εκ €										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	*1,38%*	[...]	*1,15%*	[...]	*1,13%*	[...]	*1,13%*		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%

ΤΡΑΠΕΖΑ										
Λοιπές	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[194]	**80.559,00**		**80.507,00**		**78.393,00**		**77.002**		**75.098,00**	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]
Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]	Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]
Μεταβολή (Δ)	**[200-250]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[200-250]**

στ) Καταναλωτική πίστη (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών)

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΙΔΙΩΤΩΝ (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών) σε εκ €										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]		[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%

---
[194] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[195]	**29.539,00**		**29.211,00**		**27.346,00**		**26.735,00**		**25.889,00**	
[...]	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΙΔΙΩΤΩΝ (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών) ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]
Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]	Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]
Μεταβολή (Δ)	**[150-200]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[150-200]**

η) Καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
EUROBANK - ERGASIAS.	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%

[195] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
CITIBANK	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	[...]		[...]		[...]		[...]		[...]	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]	Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]
Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]	Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]
Μεταβολή (Δ)	**[100-150]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[100-150]**

Ζ.2.3.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην **ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής,** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [15-25]% -στοιχεία

εννιαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τρίτη και έκτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Την πρώτη θέση διατηρεί η Εθνική[196] και σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [15-25]% και τις κατατάσσει στην τρίτη θέση με το σχήμα ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ΑΤΕ/Γενική να παραμένει στη δεύτερη θέση με αθροιστικό μερίδιο αγοράς [15-25]%. Επιπλέον, η μεταβολή (Δ) του δείκτη HHI, ο οποίος είναι κατώτερος των 2.000 μονάδων, κείται εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων[197] ([100-150]μονάδες με βάση τα στοιχεία του 2011 και [150-200] με βάση τα στοιχεία του γ' τριμήνου 2012).

Στην **υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως (τρεχούμενων)**, την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η ALPHA BANK (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία ενναμήνου 2012) ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ κατατάσσεται στην πέμπτη θέση αντίστοιχα. Στην υπό εξέταση σχετική αγορά το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των δύο συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [25-35]% (στοιχεία ενναμήνου 2012) και τις κατατάσσει σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης στην πρώτη θέση, μπροστά από την Τράπεζα Eurobank και το σχήμα ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ΑΤΕ/Γενική (με μερίδια [15-25]% και [15-25]% αντίστοιχα), η δε μεταβολή του δείκτη HHI (<2.000 μονάδων), είναι κατώτερη του ορίου των 250 μονάδων ([200-250] με στοιχεία 2011 και [200-250] με στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012).

Στην **υπο-αγορά των καταθέσεων ταμιευτηρίου,** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [25-35]% - στοιχεία ενναμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τρίτη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης οι συμμετέχουσες θα κατέχουν αθροιστικά μερίδιο της τάξης του [15-25]% (στοιχεία ενναμήνου 2012) και θα καταλαμβάνουν την τρίτη θέση, πίσω από την Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο αγοράς [25-35]%) και του σχήματος ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ΑΤΕ/Γενική (με μερίδιο αγοράς [15-25]%), ενώ η μεταβολή του δείκτη HHI (<2.000 μονάδων), είναι κατώτερη του ορίου των 250 μονάδων ([150-200] μονάδες με στοιχεία 2011 και [100-150]με στοιχεία α' εξαμήνου 2012).

Στην **υπο-αγορά των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής,** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει ο Όμιλος Πειραιώς (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία ενναμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τέταρτη και έκτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Οι συμμετέχουσες θα καταλαμβάνουν σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης την πρώτη θέση (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία ενναμήνου 2012), ενώ ακολουθεί με μικρή ποσοστιαία διαφορά, με μερίδιο ύψους [15-25]%, το σχήμα ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ΑΤΕ/Γενική. Σε κάθε περίπτωση στην υπό εξέταση σχετική

---

[196] Προ της σκοπούμενης συγκέντρωσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ΑΕ με την EurobankΤράπεζα ΑΕ.

[197] Βλ. ανωτ. Ανακοίνωση της Ε.Ε. - Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2004 C 31/03) παρ. 20.

αγορά ο δείκτης HHI (<2.000) δεν υπερβαίνει το ασφαλές όριο των 250 μονάδων ([100-150] με στοιχεία 2011 και [150-200] με στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012).

Στην επηρεαζόμενη **αγορά των στεγαστικών δανείων,** την πρώτη θέση προ της υπό εξέταση συγκέντρωσης κατέχει η Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τρίτη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Μετά τη γνωστοποιηθείσα πράξη οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικό μερίδιο ανερχόμενο σε [15-25]% (στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012), μερίδιο που θα τους προσδώσει τη δεύτερη θέση στη σχετική αγορά, πίσω από την Εθνική Τράπεζα. Επιπλέον, ο δείκτης HHI, ο οποίος είναι χαμηλότερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων ([200-250] με στοιχεία 2011 και [200-250] με στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012).

Στην επηρεαζόμενη **αγορά της καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών)** την πρώτη θέση προ της υπό εξέταση συγκέντρωσης κατέχει η Τράπεζα EUROBANK (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τρίτη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Μετά τη γνωστοποιηθείσα πράξη οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικό μερίδιο ανερχόμενο σε [15-25]% (στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012), μερίδιο που θα τους προσδώσει την τρίτη θέση στη σχετική αγορά, πίσω από την Τράπεζα Eurobank και την Εθνική Τράπεζα. Επιπλέον, ο δείκτης HHI, ο οποίος είναι χαμηλότερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων ([150-200] με στοιχεία 2011 και [150-200] με στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012).

Στην επηρεαζόμενη **αγορά καταναλωτικής πίστης (μέσω πιστωτικών καρτών)** την πρώτη θέση προ της υπό εξέταση συγκέντρωσης κατέχει η Τράπεζα EUROBANK (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τέταρτη και έκτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Μετά τη γνωστοποιηθείσα πράξη οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικό μερίδιο ανερχόμενο σε [15-25]% (στοιχεία γ΄ τριμήνου 2012), μερίδιο που θα τους προσδώσει την τρίτη θέση στη σχετική αγορά, πίσω από την Τράπεζα Eurobank και την Εθνική Τράπεζα. Επιπλέον, ο δείκτης HHI, ο οποίος είναι χαμηλότερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων ([100-150] με στοιχεία 2011 και [100-150] με στοιχεία γ' τριμήνου 2012).

Συμπερασματικά, στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής οι συμμετέχουσες δεν αποκτούν την πρώτη θέση συνεπεία της υπό εξέταση συγκέντρωσης. Την πρώτη θέση θα κατέχουν δυνάμει του συνδυαστικού τους μεριδίου στις υποαγορές των καταθέσεων όψεως λιανικής και των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής, ενώ μόνο στην πρώτη εξ αυτών υποαγορά το κοινό μερίδιο θα υπερβαίνει οριακά το ποσοστό του 25% ([25-35]%). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε όλες προαναφερόμενες υποαγορές της λιανικής τραπεζικής δραστηριοποιούνται, πλην των συμμετεχουσών, τουλάχιστον τρεις ισχυροί ανταγωνιστές, ήτοι η Εθνική Τράπεζα, το νέο σχήμα που αποτελείται από τα

πιστωτικά ιδρύματα ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ-ΓΕΝΙΚΗ και η Τράπεζα Eurobank, με καθιερωμένα δίκτυα αντίστοιχα του δικτύου της υπό εξέταση ενιαίας οντότητας, καθώς και αρκετοί μικρότεροι, αλλά αξιόλογοι, ανταγωνιστές. Επιπλέον, στο σύνολο των υπό κρίση (υπο)αγορών, η μεταβολή του δείκτη HHI βρίσκεται κάτω των εκτιθέμενων με τη σχετική Ανακοίνωση της Ε.Ε. 'Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων' ασφαλών ορίων, ενώ δεν συντρέχει οιαδήποτε εκ των εξαιρετικών περιστάσεων που προβλέπονται στην παρ. 20 της ως άνω Ανακοίνωσης. Περαιτέρω, ιδίως ως προς τις υποαγορές των καταθέσεων όψεως και των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής, εκτιμάται ότι η ελαφρώς προπορευόμενη ενιαία οντότητα (με μερίδιο αγοράς, όπως ελέχθη, [25-35]% στις καταθέσεις όψεως και [15-25]% στις καταθέσεις προθεσμίας), θα δεχθεί ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις στη μεν αγορά των καταθέσεων όψεως από την Τράπεζα Eurobank (με μερίδιο [15-25]%) και το νέο διευρυμένο σχήμα της Τράπεζας Πειραιώς (με μερίδιο [15-25]%), στη δε αγορά των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής τόσο από την Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [15-25]%) όσο και από τους δύο επόμενους δυναμικούς ανταγωνιστές, ήτοι το σχήμα της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ([15-25]%) και την τράπεζα Eurobank ([5-15]%), ιδίως δεδομένης της μικρής διαφοράς μεταξύ των μεριδίων της ενιαίας οντότητας και των ως άνω λοιπών μεγάλων ανταγωνιστών της[198]. Στις εν λόγω υποαγορές δραστηριοποιούνται εξάλλου, πλην των ανωτέρω μεγάλων ανταγωνιστών, και τράπεζες, μεταξύ των οποίων η Τράπεζα Κύπρου και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, μικρότερης δυναμικότητας μεν, αλλά με σημαντική παρουσία.

Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των (υπο-)αγορών αυτών.

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στο επίπεδο της ευρύτερης αγοράς καταθέσεων λιανικής, στις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως (τρεχούμενων) λιανικής, καταθέσεων ταμιευτηρίου, καταθέσεων προθεσμίας λιανικής, αλλά και στις αγορές των στεγαστικών δανείων, της καταναλωτικής πίστης εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών και της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4[199]) ανερχόμενα σε σύνολο καταθέσεων λιανικής: [60-70]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank), καταθέσεις όψεως λιανικής: [70-80]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-

[198] Βλ. απόφαση T-102/96, Gencor κατά Επιτροπής, σκ. 202. Βλ. και «Merger control in the EU», Navarro, Font, Folguera, Briones, παρ. 6.49. Βλ. και Nicholas Levy, *European Merger Control* σελ. 5-264.

[199] ‘Concentration Ratio’.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank), καταθέσεις ταμιευτηρίου: [73-83]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο) και καταθέσεις προθεσμίας: [55-65]% (Ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Eurobank). Ειδικά όσον δε αφορά στις καταθέσεις όψεως (τρεχούμενων) λιανικής και ταμιευτηρίου, τρεις τράπεζες θα κατέχουν συνολικά το [60-70]% και [70-80]% αντίστοιχα των εν λόγω (υπο-) αγορών. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω (υπο-)αγορές παρουσιάζουν σχετικά υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης.Επιπλέον, στην αγορά των στεγαστικών δανείων οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε [70-80]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank), στην αγορά της καταναλωτικής πίστης εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών [70-80]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank, ενώ στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών [70-80]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank).

Θα πρέπει να επισημανθεί, με βάση και την ευρωπαϊκή νομολογία, ότι η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Μια κατάσταση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης περισσοτέρων από τρεις ή τέσσερις προμηθευτών είναι πολύ πολύπλοκη και ασταθής για να είναι βιώσιμη μακροχρόνια[200].

Εν προκειμένω, σε όλες τις υπό κρίση επηρεαζόμενες (υπο-)αγορές **παρατηρείται ότι μερίδιο αγοράς άνω του 60% κατέχουν τέσσερις και πλέον επιχειρήσεις,** γεγονός το οποίο καθιστά τον πιθανό συντονισμό καταρχήν ασταθή. Ειδικότερα, ανά σχετική αγορά, διαπιστώνονται τα εξής:

- στην ευρύτερη αγορά των **καταθετικών προϊόντων λιανικής**, τα μερίδια αγοράς της Εθνικής Τράπεζας, της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, της ενιαίας οντότητας

[200] Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση COMP/M.1016 *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 113 και 103 όπου αναφέρεται: «*Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έχει πειστικές ενδείξεις ότι υπάρχει πράγματι παρόμοια δεσπόζουσα θέση σήμερα στην αγορά των "έξι μεγάλων". Κατά την έρευνά της, η Επιτροπή δεν συγκέντρωσε στοιχεία που επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις πελάτες των "έξι μεγάλων" πιστεύουν ότι υπάρχει σήμερα συλλογική δεσπόζουσα θέση. Από γενική άποψη, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια. Ειδικότερα, όπως αναπτύσσεται ανωτέρω, φαίνεται ότι η αγορά των υπηρεσιών σεμεγάλες επιχειρήσεις/πελάτες των "έξι μεγάλων" είναι σήμερα ανταγωνιστική, εφόσον οι πελάτες δημοσιεύουν προσκλήσεις για την υποβολή προσφορών και υπάρχουν αλλαγές ελεγκτών μεταξύ μελών της ομάδας των "έξι μεγάλων*».

ALPHA BANK –ΕΜΠΟΡΙΚΗ και της Τράπεζας Eurobank ανέρχονται σε [15-25] %, [15-25] %, [15-25] % και [5-15] % αντίστοιχα,

- στην υπό-αγορά των **καταθέσεων όψεως (τρεχούμενων) λιανικής**, τα μερίδια αγοράς της ενιαίας οντότητας ALPHA BANK–ΕΜΠΟΡΙΚΗ, της Τράπεζας Eurobank, της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και της Εθνικής Τράπεζας ανέρχονται σε [25-35] %, [15-25] %, [15-25]% και [5-15] % αντίστοιχα,
- στην υπο-αγορά των **καταθέσεων ταμιευτηρίου λιανικής**, τα μερίδια αγοράς της Εθνικής Τράπεζας, της Τράπεζας Πειραιώς, της ενιαίας οντότητας και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου ανέρχονται σε [25-35] %, [15-25]%, [15-25]% και [5-15]% αντίστοιχα,
- στην υπό-αγορά των **καταθέσεων προθεσμίας λιανικής**, τα μερίδια αγοράς της ενιαίας οντότητας, της Τράπεζας Πειραιώς, της Εθνικής Τράπεζας και της Τράπεζας Eurobank ανέρχονται σε [15-25]%, [15-25]%, [15-25]% και [5-15]% αντίστοιχα,
- στην υπό-αγορά των **στεγαστικών δανείων**, τα μερίδια αγοράς της Εθνικής Τράπεζας, της ενιαίας οντότητας, της Τράπεζας Πειραιώς και της Τράπεζας Eurobank ανέρχονται σε [15-25]%, [15-25]%, [15-25]% και [5-15]% αντίστοιχα.
- στην αγορά **της καταναλωτικής πίστης εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών**, τα μερίδια αγοράς της Τράπεζας Eurobank, της Εθνικής Τράπεζας, της ενιαίας οντότητας και της Τράπεζας Πειραιώς ανέρχονται σε [15-25]%, [15-25]%, [15-25]% και [5-15]% αντίστοιχα,
- στην αγορά **της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών**, τα μερίδια αγοράς της Τράπεζας Eurobank, της Εθνικής Τράπεζας, της ενιαίας οντότητας και της Τράπεζας Πειραιώς ανέρχονται σε [15-25]%, [15-25]%, [15-25]% και [15-25]% αντίστοιχα.

Επιπλέον, σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά[201] *λόγω* της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, παρά την επαύξηση του μεριδίου της ALPHA BANK σε έκαστη αγορά μετά τη συγκέντρωση κατά το συγκεκριμένο ποσοστό. Το γεγονός αυτό δεν συνηγορεί στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μετά την συγκέντρωση. Συμπερασματικά, υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης, δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι αυτή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης: Παρότι το επίπεδο της συγκέντρωσης αυξάνει σε ορισμένη έκταση,

---

[201] Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση IV/M.202 *Thorn EMI/Virgin Music,* παρ. 40, όπου παρόλο που διαπιστώθηκε η κατοχή ποσοστού περίπου 80% στη σχετική αγορά από πέντε επιχειρήσεις, δεν θεωρήθηκε ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση από μόνη της επαύξησε το συνολικά κατεχόμενο ποσοστό σε τέτοιο βαθμό που να θεμελιώνεται η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

προκύπτει ωστόσο ότι η αύξηση που προκύπτει εκ της παρούσας πράξης, δεν πρόκειται, αφ' εαυτής, να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενδυνάμωση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Εξάλλου, με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία, παρατηρείται ασυμμετρία υπό το πρίσμα όχι μόνο των μεριδίων αγοράς[202], σε κάποιο βαθμό, αλλά και ως προς τη διάρθρωση του (συνολικού) κόστους των μεγαλύτερων τραπεζών[203]. Συγκεκριμένα, η ALPHA BANK (εξαγοράζουσα επιχείρηση στην υπό εξέταση συγκέντρωση), η οποία και ως ενιαία οντότητα συγκαταλέγεται στους τέσσερις μεγαλύτερους «παίκτες» σε όλες τις ανωτέρω αγορές, ρητώς αναγνωρίζει[204] ότι διαθέτει πλεονέκτημα κόστους έναντι των κύριων ανταγωνιστών της, γεγονός που εκτιμάται ότι συνιστά σοβαρή ένδειξη διαφοροποίησης των επιχειρηματικών κινήτρων της.

Σε σχέση με τα ανωτέρω, σημειώνονται τα εξής:

Ως προς την **ευρύτερη αγορά των καταθέσεων λιανικής, την υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως λιανικής και την υπο-αγορά των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής** παρατηρείται σχετική συμμετρία μεταξύ των μεριδίων των τριών προπορευόμενων επιχειρήσεων ενώ το μερίδιο του τέταρτου ανταγωνιστή εμφανίζει ουσιώδη απόκλιση. Η πορεία των μεριδίων αγοράς της πλειονότητας των ανταγωνιστών είναι κατά βάση φθίνουσα σε χρονικό διάστημα τριών ετών. Και στις δύο υπο-αγορές το συνδυαστικό μερίδιο των δύο προπορευόμενων ανταγωνιστών υπολείπεται του 50% (ειδικά στην υπο-αγορά καταθέσεων προθεσμίας λιανικής το συνδυαστικό μερίδιο των δύο πρώτων ανέρχεται σε ποσοστό [30-40]%) και δεν επαρκεί για να προσδώσει σε αυτές τις αγορές χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι τουλάχιστον οι δύο επόμενοι ανταγωνιστές έχουν σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου.

Ως προς την **υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως λιανικής**, παρατηρείται καταρχήν ότι τρεις επιχειρήσεις (νέος όμιλος ALPHA BANK, νέος όμιλος ΠΕΙΡΑΙΩΣ και EUROBANK) θα ξεπερνούν από κοινού το μερίδιο 60% της σχετικής αγοράς. Εντούτοις, η πιθανότητα συντονισμού στην εν λόγω αγορά λόγω της συγκέντρωσης είναι μικρή, καθώς η αύξηση από το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται περίπου στο [0-

[202] Η διαπίστωση ασυμμετρίας των μεριδίων είναι σημαντικός παράγοντας για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος περί ανυπαρξίας πιθανών συντονισμένων αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M.4823 YARA/PRAXAIR/JV παρ. 44, όπου λαμβανομένης υπόψει της διαρκούς ασυμμετρίας των μεριδίων αγοράς των μερών, θεωρήθηκε απίθανο η δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης να οδηγήσει σε αντιανταγωνιστικό συντονισμό μεταξύ των. Βλ. και απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M.358 Pilkington, παρ. 63.

[203] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2)* παρ.191 «...σε γενικές γραμμές εάν ένας ανταγωνιστής έχει θέση ισχύος στην αγορά σε σχέση με τους αντίπαλους ανταγωνιστές του – ίσως λόγω πλεονεκτημάτων κόστους, καθετοποίησης ή οικονομιών κλίμακος ή σκοπού, θα είναι λιγότερο ευεπίφορο το έδαφος για τη δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων».

[204] Σχετ. η υπ' αριθ. πρωτ. […] απαντητική επιστολή της […] η οποία υπεβλήθη στο πλαίσιο εξέτασης της προηγούμενης γνωστοποίησης ΠΕΙΡΑΙΩΣ –ΓΕΝΙΚΗ.

6]%[205], ενώ ο ενδεχόμενος συντονισμός θα κινδύνευε να αποσταθεροποιηθεί κυρίως λόγω του γεγονότος ότι ο επόμενος ανταγωνιστής (ΕΘΝΙΚΗ) έχει σημαντική ισχύ τόσο από απόψεως μεριδίων όσο και από απόψεως φάσματος δικτύου.

Ως προς την **υπο-αγορά των καταθέσεων ταμιευτηρίου,** παρατηρείται σημαντική ασυμμετρία μεταξύ του μεριδίου αγοράς της προπορευόμενης τράπεζας, της Εθνικής (με μερίδιο αγοράς [25-35]%) και του μεριδίου της δεύτερης ανταγωνίστριας τράπεζας (διευρυμένο σχήμα ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ με μερίδιο αγοράς περίπου [15-25]%) και, ενόψει των ανωτέρω, δεν πιθανολογείται συντονισμός. Σημειωτέον ότι το συνδυασμένο μερίδιο των δύο πρώτων (ΕΘΝΙΚΗ και ΠΕΙΡΑΙΩΣ μετά τη συγκέντρωση) θα ανέρχεται στο [50-60]%, ενώ παραμένουν στη σχετική αγορά αρκετές τράπεζες, μεταξύ των οποίων και κάποιες με ευρύ δίκτυο διανομής (π.χ. ενιαία οντότητα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, Ταχ/κό Ταμιευτήριο, Τράπεζα EUROBANK).

Ως προς την **αγορά των στεγαστικών δανείων**, παρατηρείται σχετική συμμετρία μεν ως προς τα μερίδια αγοράς των δύο προπορευόμενων επιχειρήσεων, όμως δεν προκύπτει ότι δημιουργείται δυοπώλιο μεταξύ των δύο πρώτων τραπεζών με συνδυασμένο μερίδιο μόλις [40-50]% και με δύο ακόμη ανταγωνιστές εφάμιλλης ισχύος όπως η Τράπεζα Πειραιώς και η Τράπεζα Eurobank, ενώ εκτιμάται ότι τυχόν συντονισμός μεταξύ τεσσάρων τραπεζών που κατέχουν συνολικά το [70-80]% της αγοράς στεγαστικών δανείων[206], θα ήταν εν προκειμένω ασταθής[207].

Ως προς την **αγορά παροχής καταναλωτικής πίστης εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών**, παρατηρείται σχετική συμμετρία μεν ως προς τα μερίδια των τριών προπορευόμενων ανταγωνιστών, ωστόσο, εκτιμάται ότι η δυναμική παρουσία του τέταρτου ανταγωνιστή στη σχετική αγορά (ήτοι της διευρυμένης Τράπεζας Πειραιώς), καθιστά πιθανή την αντίδρασή του σε τυχόν συντονισμό των υπολοίπων.

Ως προς την **αγορά παροχής καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών**, παρατηρείται σχετική συμμετρία μεν ως προς τα μερίδια των τριών προπορευόμενων ανταγωνιστών, ωστόσο εκτιμάται ότι η δυναμική παρουσία του τέταρτου ανταγωνιστή στη σχετική αγορά (ήτοι της διευρυμένης Τράπεζας Πειραιώς), καθιστά πιθανή την αντίδρασή του σε τυχόν συντονισμό των υπολοίπων.

Εν κατακλείδι, δεν καταδεικνύεται συντονισμός μεταξύ των μεγαλύτερων τραπεζών εκάστης εκ των ως άνω αγορών, ούτε πιθανολογείται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση και την αποχώρηση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από τις εξεταζόμενες αγορές θα αυξάνονταν οι

[205] Βλ. και Μ.4865, ENEL/Acciona/Endesa, σκ. 30-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Επιπρόσθετα, τα μέρη είχαν ήδη δεσμούς μεταξύ τους και η πιθανότητα συντονισμού προϋπήρχε και δεν υπήρξε το αποτέλεσμα της συγκέντρωσης.

[206] Μερίδιο αγοράς 60% κατέχουν οριακά τρεις επιχειρήσεις.

[207] Βλ. και απόφαση IV/M.1016, Price Waterhouse/ Coopers & Lybrand, παρ. 103, όπου κρίθηκε ότι η δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ περισσότερων των τριών ανταγωνιστών είναι απίθανη.

πιθανότητες συντονισμού μεταξύ των εναπομεινάντων ανταγωνιστών[208]. Από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών των ως άνω αγορών και δεδομένης της ύπαρξης ενός ικανού αριθμού ανταγωνιστών δεν μπορεί να εξαχθεί τυχόν δημιουργία οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων.

Προϋπόθεση της θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι μεταξύ άλλων ότι η αγορά πρέπει να παρουσιάζει επαρκή βαθμό συγκέντρωσης. Εν γένει όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης (λ.χ. με τη χρήση του δείκτη HHI ή άλλων αριθμοδεικτών), τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων[209]. Εν προκειμένω, στις ως άνω υπό εξέταση σχετικές αγορές διαπιστώθηκε με τη χρήση του δείκτη HHI ότι τα επίπεδα συγκέντρωσης κυμαίνονται εντός των ασφαλών ορίων, ενώ η αγορά απαρτίζεται από διάφορους ανταγωνιστές ποικίλης δυναμικότητας, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερο τον πιθανό ανταγωνισμό μεταξύ τους. Τέλος, επισημαίνεται εκ νέου ότι η πιθανότητα συντονισμού στην εν λόγω αγορά λόγω της συγκέντρωσης **είναι μικρή**, καθώς σε αρκετές εκ των ανωτέρω αγορών το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε επίπεδα κάτω του [5-10]%.

Βάσει των ανωτέρω, δεν μπορεί να συναχθεί ότι η συγκέντρωση θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.2.4. Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις αγορές επιχειρηματικής τραπεζικής

Ζ.2.4.1. Μερίδια αγοράς – Δείκτες HHI

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το μέγεθος της ευρύτερης αγοράς των καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής τραπεζικής και των διακρίσεών τους, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2009 – 2011, το πρώτο εξάμηνο και το εννεάμηνο του 2012, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη HHI πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με βάση τα στοιχεία του εννεαμήνου του 2012 και του έτους 2011.

α) Σύνολο καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2009		2010		2011		α' εξάμηνο 2012		γ' τρίμηνο 2012	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

[208] Βλ. και απόφαση COMP/M.4844- FORTIS/ ABN AMRO, παρ. 162.
[209] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2)* παρ. 92.

ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ			[...]						[...]	[5-15]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[210]	**40.671,00**		**36.096,00**		**28.856,00**		**23.174,00**		**23.397,00**	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]
Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]	Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]

[210] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς επιχειρηματικής συνολικού ύψους 85 εκ. € για το 2011 και 57 εκ. € για το γ' τρίμηνο του 2012.

Μεταβολή (Δ)	[150-200]	Μεταβολή (Δ)	[200-250]

β) Η αγορά καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής τραπεζικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ σε εκ. € και μερίδια αγοράς										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[5-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[5-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[5-15]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[5-15]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-6]%	[...]	[0-6]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%

ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[211]	**14.670,00**	**100%**	**13.055,00**	**100%**	**11.603,00**	**100%**	**9.257,00**	**100%**	**9.552,00**	**100%**
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]
Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]	Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]
Μεταβολή (Δ)	**[200-250]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[200-250]**

γ) Η αγορά καταθέσεων προθεσμίας επιχειρηματικής τραπεζικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ σε εκ. € και μερίδια αγοράς										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%

[211] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[212]	**26.001,00**	**100%**	**23.041,00**	**100%**	**17.253,00**	**100%**	**13.917,00**	**100%**	**13.845,00**	**100,00%**
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]
Μετά τη συγκέντρωση	[1200-1400]	Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]
Μεταβολή (Δ)	**[100-150]**	**Μεταβολή (Δ)**	**[200-250]**

δ) Χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[...]	[15-25]%
Τράπεζα Πειραιώς	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%		
Γενική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%		

[212] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς επιχειρηματικής συνολικού ύψους 85 εκ € για το 2011 και 57 εκ € για το γ' τρίμηνο του 2012.

EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-15]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM.	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%	[...]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[213]	**130.043,00**		**139.727,00**		**135.485,00**		**129.540,00**		**124.277,00**	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]
Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]	Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]
Μεταβολή (Δ)	[200-250]	**Μεταβολή (Δ)**	[200-250]

Σημειώνεται ότι όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παρατίθενται στο Παράρτημα 5 της παρούσας, τα μερίδια των συμμετεχουσών στη χρηματοδότηση μικρών-μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων δε διαφοροποιούνται σημαντικά από αυτά που επιτυγχάνουν στην ευρύτερη αγορά χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

[213] Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Z.2.4.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην **ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στη δεύτερη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Στην υπό εξέταση σχετική αγορά το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των δύο συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [15-25]% (στοιχεία εννεαμήνου 2012) και τις κατατάσσει σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης στην πρώτη θέση, μπροστά από την Εθνική Τράπεζα και την Τράπεζα Eurobank (με μερίδια [15-25]% και [15-25]% αντίστοιχα), η δε μεταβολή του δείκτη HHI (<2.000 μονάδων), είναι κατώτερη του ορίου των 250 μονάδων ([150-200] με στοιχεία 2011 και [200-250] με στοιχεία γ' τριμήνου 2012).

Στην **υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής τραπεζικής** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η ALPHA BANK (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012) ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ κατατάσσεται στην πέμπτη θέση αντίστοιχα. Στην υπό εξέταση σχετική αγορά το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των δύο συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [25-35]% (στοιχεία εννεαμήνου 2012) και τις κατατάσσει σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης στην πρώτη θέση, μπροστά από την Εθνική Τράπεζα και την Τράπεζα Eurobank (με μερίδια [15-25]% και [0-15]% αντίστοιχα), η δε μεταβολή του δείκτη HHI (<2.000 μονάδων), είναι κατώτερη του ορίου των 250 μονάδων ([200-250] με στοιχεία 2011 και [200-250] με στοιχεία γ' τριμήνου 2012).

Στην **υπο-αγορά των καταθέσεων προθεσμίας επιχειρηματικής τραπεζικής** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τέταρτη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης οι συμμετέχουσες θα κατέχουν αθροιστικά μερίδιο της τάξης του [15-25]% (στοιχεία εννεαμήνου 2012) και θα καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση, πίσω από την Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο αγοράς [15-25]%) ενώ η μεταβολή του δείκτη HHI (<2.000 μονάδων), είναι κατώτερη του ορίου των 250 μονάδων ([100-150] μονάδες με στοιχεία 2011 και [200-250] με στοιχεία γ' τριμήνου 2012).

Στην **υπο-αγορά των χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Τράπεζα Πειραιώς (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τέταρτη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Οι συμμετέχουσες θα καταλαμβάνουν σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης την πρώτη θέση (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), ενώ ακολουθεί με μερίδιο ύψους [15-25]% το νέο σχήμα ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ΑΤΕ/Γενική. Σε κάθε περίπτωση στην υπό εξέταση σχετική αγορά ο δείκτης

HHI (<2.000) δεν υπερβαίνει το ασφαλές όριο των 250 μονάδων ([200-250]με στοιχεία 2011 και [200-250]με στοιχεία γ' τριμήνου 2012).

Συμπερασματικά, στην ευρύτερη αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής όπως και στην πλειονότητα των υποαγορών οι συμμετέχουσες θα αποκτήσουν την πρώτη θέση συνεπεία της υπό εξέταση συγκέντρωσης. Εντούτοις, σε όλες τις προαναφερόμενες υπο-αγορές της λιανικής τραπεζικής δραστηριοποιούνται, πλην των συμμετεχουσών, τουλάχιστον τρεις ισχυροί ανταγωνιστές, ήτοι η Εθνική Τράπεζα, το νέο σχήμα που αποτελείται από τα πιστωτικά ιδρύματα ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ-ΓΕΝΙΚΗ και η Τράπεζα Eurobank, με εδραιωμένα δίκτυα αντίστοιχα του δικτύου της ενιαίας οντότητας, καθώς και αρκετοί ανταγωνιστές μικρότερης δυναμικότητας μεν, αλλά με σημαντική παρουσία. Επιπλέον, στο σύνολο των υπό κρίση (υπο-)αγορών, η μεταβολή του δείκτη HHI βρίσκεται κάτω των εκτιθέμενων με τη σχετική Ανακοίνωση της Ε.Ε. ασφαλών ορίων, ενώ δεν συντρέχει οιαδήποτε εκ των εξαιρετικών περιστάσεων που προβλέπονται στην παρ. 20 της εν λόγω Ανακοίνωσης.

Συνεπεία των ανωτέρω, και ιδίως της **μη κατοχής** συνδυαστικού μεριδίου ικανού να προκαλέσει ανησυχία για τις μελλοντικές ανταγωνιστικές συνθήκες της αγοράς, της ασφαλούς μεταβολής του δείκτη συγκέντρωσης, και της μη ύπαρξης σημαντικού κόστους μεταστροφής των πελατών σε έτερο προμηθευτή, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των (υπο-)αγορών αυτών.

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής και στις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως, προθεσμίας επιχειρηματικής τραπεζικής και χρηματοδότησης επιχειρήσεων **παρατηρείται ότι μερίδιο αγοράς άνω του 60% κατέχουν τέσσερις και πλέον επιχειρήσεις,** γεγονός το οποίο καθιστά τον πιθανό συντονισμό καταρχήν ασταθή. Ειδικότερα, ανά σχετική αγορά, οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε: Σύνολο καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής: [70-80]% (ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, Εθνική Τράπεζα, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank), καταθέσεις όψεως επιχειρηματικής τραπεζικής: [70-80]% (ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Eurobank, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς), καταθέσεις προθεσμίας επιχειρηματικής: [70-80]% (Εθνική Τράπεζα, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, Τράπεζα Eurobank, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς), Χρηματοδότηση επιχειρήσεων: [70-80]% (ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς, Τράπεζα Eurobank, Εθνική Τράπεζα).

Προαναφέρθηκε ότι, με βάση και τη νομολογιακή κατεύθυνση που παρέχουν οι αποφάσεις της Ευρ. Επιτροπής, η ύπαρξη εν γένει συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών

ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, και ο κίνδυνος δημιουργίας οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων ατονεί στην περίπτωση αυτή, λόγω της πολυπλοκότητας των απαιτούμενων αλληλεπιδράσεων και της πιθανής τάσης παρέκκλισης από τυχόν όρους συντονισμού[214].

Επιπλέον, ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά[215], λόγω της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, παρά την επαύξηση του μεριδίου της ALPHA BANK σε έκαστη αγορά μετά τη συγκέντρωση, γεγονός το οποίο δεν συνηγορεί στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μετά την συγκέντρωση.

Εξάλλου, με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία παρατηρείται ασυμμετρία υπό το πρίσμα όχι μόνο των μεριδίων αγοράς[216] αλλά και ως προς τη διάρθρωση του (συνολικού) κόστους των μεγαλύτερων τραπεζών[217]. Συγκεκριμένα η [...] ([...]), η οποία και ως [...] συγκαταλέγεται στους τέσσερις μεγαλύτερους παίκτες σε όλες τις ανωτέρω αγορές, ρητώς αναγνωρίζει[218] ότι διαθέτει πλεονέκτημα κόστους έναντι των κυρίων ανταγωνιστών της, γεγονός που εκτιμάται ότι συνιστά σοβαρή ένδειξη διαφοροποίησης των επιχειρηματικών κινήτρων της.

Σε σχέση με τα ανωτέρω θα πρέπει να σημειωθεί, ως προς την **ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής και τις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως και προθεσμίας επιχειρηματικής και των χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων**, ότι παρατηρείται σχετική συμμετρία μεταξύ των μεριδίων των δύο προπορευόμενων επιχειρήσεων ενώ το μερίδιο του τρίτου και του τέταρτου ανταγωνιστή αντίστοιχα εμφανίζει ουσιώδη απόκλιση. Και στις δύο υπο-αγορές το συνδυαστικό μερίδιο των δύο προπορευόμενων ανταγωνιστών υπολείπεται του 50% και δεν επαρκεί για να προσδώσει σε αυτές τις αγορές χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι τουλάχιστον οι δύο επόμενοι ανταγωνιστές έχουν σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου. Ειδικότερα, ως προς την υποαγορά των **καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής** όπου η ALPHA BANK κατέχει την ηγετική θέση

---

[214] Βλ. ενδεικτικά απόφαση COMP/M.1016 *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, παρ. 103 και 113, ό.π.

[215] Ενδεικτικά αναφέρεται η προπαρατεθείσα απόφαση IV/M.202 *Thorn EMI/Virgin Music* παρ. 40.

[216] Η διαπίστωση ασυμμετρίας των μεριδίων συντείνει, κατά τα ανωτέρω, στην ανυπαρξία συντονισμένων αποτελεσμάτων. Βλ. προεκτεθείσα απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.4823 YARA/PRAXAIR/ JV παρ. 44.

[217] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2)* παρ. 191 «..σε γενικές γραμμές εάν ένας ανταγωνιστής έχει θέση ισχύος στην αγορά σε σχέση με τους αντίπαλους ανταγωνιστές του – ίσως λόγω πλεονεκτημάτων κόστους, καθετοποίησης ή οικονομιών κλίμακος ή σκοπού, θα είναι λιγότερο ευεπίφορο το έδαφος για τη δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων».

[218] Σχετ. η υπ' αριθ. πρωτ. […] απαντητική επιστολή της […] η οποία υπεβλήθη στο πλαίσιο εξέτασης της προηγούμενης γνωστοποίησης ΠΕΙΡΑΙΩΣ –ΓΕΝΙΚΗ.

παρατηρείται επαύξηση του μεριδίου της με βάση τα στοιχεία των τελευταίων ετών, γεγονός που σε σχέση με το πλεονέκτημα λειτουργικού κόστους που κατέχει, όπως προαναφέρθηκε οδηγεί στην πιθανολόγηση ότι θα προσπαθήσει να διατηρήσει τη θέση της αυτή και ότι δεν θα έχει ικανό κίνητρο να προβεί σε συντονισμό με τους επόμενους ανταγωνιστές.

Επισημαίνεται ότι ιδίως στις αγορές των συνολικών καταθετικών προϊόντων και των καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής τραπεζικής το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε επίπεδα κάτω του [5-10]%.

Τέλος, παρά τις συνθήκες διαφάνειας που προαναφέρθηκαν, μετά τη συγκέντρωση θα παραμείνουν τέσσερις βασικές ανταγωνίστριες τράπεζες, χωρίς δε να υπάρχουν ενδείξεις ότι η αποχώρηση της Εμπορικής ως ανταγωνιστή θα έδινε τη δυνατότητα στους εναπομένοντες ανταγωνιστές να αρχίσουν να συντονίζουν σιωπηρά την ανταγωνιστική συμπεριφορά τους. Από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών των ως άνω αγορών και δεδομένης της ύπαρξης ενός ικανού αριθμού ανταγωνιστών δεν μπορεί να εξαχθεί συμπέρασμα για τυχόν δημιουργία οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων. Προϋπόθεση της θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι ότι η αγορά πρέπει να παρουσιάζει επαρκή βαθμό συγκέντρωσης. Εν γένει, όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης (με τη χρήση του δείκτη HHI ή άλλων αριθμοδεικτών) τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων[219]. Εν προκειμένω, στις ως άνω υπό εξέταση σχετικές αγορές διαπιστώθηκε ότι τα επίπεδα συγκέντρωσης με τη χρήση του δείκτη HHI κυμαίνονται εντός των ασφαλών ορίων, ενώ η αγορά απαρτίζεται από διάφορους ανταγωνιστές ποικίλης δυναμικότητας, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερο τον πιθανό ανταγωνισμό μεταξύ τους[220].

Το σύνολο των ως άνω διαπιστώσεων δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.2.5. Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στη διανομή τραπεζικών προϊόντων

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες στον τραπεζικό κλάδο παρέχονται, ως επί το πλείστον, απευθείας μέσω του δικτύου καταστημάτων των τραπεζικών ομίλων, ενώ όπως προαναφέρθηκε τελευταία έχουν αναπτυχθεί και εναλλακτικά δίκτυα διανομής μέσω νέων τεχνολογιών, όπως Internet Banking, Mobile Banking και Phone Banking. Για τις βασικές τραπεζικές συναλλαγές, οι πελάτες των τραπεζών εξυπηρετούνται από δίκτυα Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών (ATM – Automated Teller Machine).

Η ALPHA BANK αναφέρει για τη λιανική τραπεζική ότι εξυπηρετείται από 405 καταστήματα της ALPHA BANK και 303 καταστήματα της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, τα οποία καλύπτουν ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά τις ανάγκες των ιδιωτών πελατών, καθώς

[219] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2)*, παρ. 92.
[220] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.580 ABB/Daimler Benz, παρ. 90.

και τις ανάγκες των επαγγελματιών και των μικρών επιχειρήσεων. Γεωγραφικά, το δίκτυο καταστημάτων και των δύο τραπεζών καλύπτει όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας, με περισσότερα από ένα καταστήματα σε περιοχές που θεωρούνται πληθυσμιακά σημαντικές. Η επιχειρηματική τραπεζική εξυπηρετείται από εξειδικευμένο δίκτυο το οποίο ανέρχεται σε [...] επιχειρηματικά κέντρα για την ALPHA BANK και […] επιχειρηματικά κέντρα και περιφερειακές μονάδες για την ΕΜΠΟΡΙΚΗ. Το Δίκτυο Αυτομάτων Ταμειολογιστικών Μηχανημάτων (ATM) ανέρχεται στην Ελλάδα σε […] μονάδες για την ALPHA BANK και […] μονάδες για την ΕΜΠΟΡΙΚΗ, εκ των οποίων […] και […] μονάδες αντίστοιχα βρίσκονται εκτός του δικτύου καταστημάτων, ενώ μόνο η ALPHA BANK διαθέτει […] Κέντρα Αυτόματων Συναλλαγών (ΚΑΣ) για διενέργεια ολοκληρωμένων συναλλαγών με κατάθεση μετρητών.

Τα υποκαταστήματα και ATM που διατηρούν οι συμμετέχουσες στην υπο κρίση πράξη και οι σημαντικότεροι εκ των ανταγωνιστών τους στην εγχώρια τραπεζική αγορά, κατά το τέλος του 2011, έχουν ως ακολούθως:

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	**ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**		**ATM**	
	Αριθμός	**Μερίδιο**	**Αριθμός**	**Μερίδιο**
ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ-ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	[…]	[5-15]%	[…]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK - ERGASIAS Α.Ε.	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ALPHA BANK Α.Ε.	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε.	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK PUBLIC Co LTD	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENNIUM BANK Α.Ε.	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε.	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK, ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
CITIBANK International plc	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
NEA PROTON	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
HSBC BANK plc	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%

ΣΥΝΟΛΟ[221]	**3.504**	**100%**	**6.660**	**100%**
ΣΥΝΟΛΟ ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%

Στο Παράρτημα 6 της παρούσας παρατίθενται στοιχεία για τα υποκαταστήματα και ATM των τραπεζών ανά γεωγραφικό διαμέρισμα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας[222], η πυκνότητα του τραπεζικού δικτύου στην Ελλάδα είναι χαμηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (ΕΕ – 27), δεδομένου ότι για στη χώρα μας, ανά 100.000 κατοίκους, υπάρχουν 37 υποκαταστήματα[223], ενώ ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 47 υποκαταστήματα ανά 100.000 κατοίκους[224].

Με βάση τον αριθμό των υποκαταστημάτων, τα υψηλότερα μερίδια που κατέχει η ενιαία τράπεζα σε επιμέρους νομούς είναι στους νομούς Κυκλάδων, Κεφαλληνίας, Δωδεκανήσου και Λευκάδος όπου ακολουθούν οι τράπεζες Πειραιώς, Εθνική και Eurobank. Στο δε σύνολο της ελληνικής επικράτειας, το ενοποιημένο σχήμα ALPHA BANK- ΕΜΠΟΡΙΚΗ αποκτά, βάσει του αριθμού των υποκαταστημάτων, συνολικό μερίδιο [15-25]%, έναντι [25-35]% της Τράπεζας Πειραιώς, [5-15]% της Εθνικής Τράπεζας, και [5-15]% της Τράπεζας Eurobank, [5-15]% του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, [5-15]% της Τράπεζας Κύπρου και [0-5]% της Cyprus Popular Bank. Ακολουθούν μικρότερες τράπεζες, όπως η Millenium με [0-5]%, η Probank με [0-5]%, η Attica με [0-5]% και άλλες.

Εξάλλου, με βάση τον αριθμό ATMs, το ενοποιημένο σχήμα ALPHA BANK - ΕΜΠΟΡΙΚΗ αποκτά, βάσει του αριθμού των υποκαταστημάτων, συνολικό μερίδιο [15-25]%, έναντι [25-35]% της Τράπεζας Πειραιώς, [15-25]% της Εθνικής Τράπεζας, [5-15]% της Τράπεζας Eurobank, [0-5]% του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, [0-5]% της Τράπεζας Κύπρου και [0-5]% της Cyprus Popular Bank. Ακολουθούν μικρότερες τράπεζες, όπως η Millenium με [0-5]%, η Probank με [0-5]%, η Attica με [0-5]% και άλλες.

Για κάποια προϊόντα η αγοραστική δύναμη αναφύεται πρωταρχικά στο στάδιο της διανομής παρά στο στάδιο ανάπτυξης του προϊόντος και εκεί υπάρχει βαθμός υποκαταστασιμότητας από πλευράς της προσφοράς μεταξύ των διαφόρων προϊόντων. Για

---

[221] Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων που παρασχέθηκαν από τις ίδιες τις τράπεζες, κατόπιν ερωτηματολογίου της ΓΔΑ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για τα 19 μέλη της, τα 2 συνδεδεμένα μέλη της και 5 επιπλέον πιστωτικά ιδρύματα που δεν τυγχάνουν μέλη της, το σύνολο των υποκαταστημάτων στον ελλαδικό χώρο ανέρχεται σε 4.163 το 2009, σε 3.743 το 2010 και τέλος σε 3.575 το 2011, παρουσιάζοντας μείωση σε σχέση με το 2009 της τάξης του 14% (βλ. http://www.hba.gr/Index.asp?Menu=4). Σύμφωνα δε με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το σύνολο των τραπεζικών υποκαταστημάτων στον ελλαδικό χώρο ανέρχεται για το 2009 σε 4.098 και για το 2010 σε 4.005 υποκαταστήματα.

[222] EU Structural financial indicators (http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000002869).

[223] Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα, Ιούνιος 2009, Τράπεζα της Ελλάδος (σελ. 64).

[224] EU Structural financial indicators (http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000002869).

παράδειγμα, για μία τράπεζα με εδραιωμένο δίκτυο υποκαταστημάτων και βάση δεδομένων πελατών είναι πιθανότερο να της είναι πιο εύκολο να αναπτύξει και να διαθέσει στην αγορά ένα νέο τραπεζικό προϊόν μέσα από τα υφιστάμενα δίκτυα διανομής εφόσον δεν απαιτείται κάποια σημαντική μη ανακτήσιμη επένδυση σε περιουσιακά στοιχεία στο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας. Η ενιαία οντότητα που θα προκύψει μετά τη συγκέντρωση αποκτά, τόσο στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας όσο και σε σχεδόν όλες τις τοπικές αγορές τη δεύτερη ισχυρότερη παρουσία από πλευράς δικτύου διανομής, και, σε κάποιες περιπτώσεις όπως των Νομών Κεφαλληνίας, Κυκλάδων, Λευκάδος και Δωδεκανήσου που προπαρατέθηκαν, προπορεύεται με οριακή διαφορά από τους επόμενους ανταγωνιστές. Εν προκειμένω, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μειώνει σημαντικά τις επιλογές των καταναλωτών[225], λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι παραμένουν, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, πολλοί ισχυροί αντίπαλοι με ανταγωνιστικά δίκτυα, που διαθέτουν την κατάλληλη εμπειρία, ειδίκευση και τα χρηματοοικονομικά μέσα για την άσκηση ανταγωνιστικής πίεσης στην τράπεζα που θα προκύψει μετά τη συγκέντρωση (στους επιμέρους Νομούς)[226], αλλά και αρκετοί μικρότεροι με αξιόλογη παρουσία.

Ως εκ των ανωτέρω και του συνόλου των προσκομισθέντων στοιχείων, εκτιμάται αφενός μεν ότι σε επίπεδο ελληνικής επικράτειας η ενιαία τράπεζα δεν αποκτά από απόψεως δικτύου ισχύ σε τέτοιο βαθμό ώστε να είναι σε θέση να δρα σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της[227], αφετέρου δε ότι σε τοπικό επίπεδο, τα σχετικώς υψηλά μερίδια της ενιαίας τράπεζας από απόψεως δικτύου εντός ορισμένων Νομών, δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική δύναμη της (προκύπτουσας από τη συγκέντρωση) τράπεζας στις εν λόγω αγορές[228], ενώ παραμένει για τους καταναλωτές η δυνατότητα επιλογής.

Ζ.2.6 Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των ανωτέρω εκτιμάται ότι δεν προκαλούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό της υπό κρίση συγκέντρωσης με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού σε καμία εκ των ανωτέρω εξεταζόμενων επηρεαζόμενων αγορών και υπο-αγορών.

---

[225] Βλ. και απόφαση COMP/M.3894, παρ. 85.

[226] Βλ. αποφάσεις Ευρ. Επιτροπής Μ.3894, ό.π., σκ. 45, Μ.5960, ό.π., σκ. 29 (όπου η παρουσία τέτοιων ανταγωνιστών σε περιφερειακό επίπεδο θεωρήθηκε επαρκές αντίβαρο για την προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση).

[227] Βλ. απόφαση Δικ. Ευρωπαϊκής Ένωσης C-322/81, Michelin, σκ. 30.

[228] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής Μ.3894, ό.π., σκ. 47-49, 59, 66, 75 (όπου έγινε δεκτό ότι μερίδια της τάξεως του 30-50% δεν μπορούσαν να θεωρηθούν προβληματικά δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές είχαν μερίδιο 10-20%, ενώ ταυτόχρονα υπήρχαν και μεγάλες τράπεζες που ανταγωνίζονταν την επιχείρηση που προέκυπτε μετά την συγκέντρωση), Μ.4484, ό.π., σκ. 24-26 (όπου έγινε δεκτό ότι μερίδιο 30-40% δεν αρκούσε για τη στοιχειοθέτηση περιορισμού του ανταγωνισμού εκ της συγκεντρώσεως λόγω των μεγάλων και ισχυρών ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνταν στις σχετικές αγορές). Βλ. και απόφαση 549/VII /2012 (Πειραιώς/Αγροτική), ενότητα Η.3.4.

Ζ.3. ΟΙ ΑΓΟΡΕΣ ΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Ζ.3.1. Σχετικές Αγορές

Ζ.3.1.1. Εισαγωγικά

Οι υπηρεσίες πληρωμών μέσω πιστωτικών και χρεωστικών καρτών δίνουν στον καταναλωτή – κάτοχο της κάρτας (cardholder) τη δυνατότητα ανάληψης μετρητών, πληρωμής αλλά και αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς άμεση χρήση μετρητών για πληρωμή της αξίας τους. Όταν η κάρτα χρησιμοποιείται ως μέσο πληρωμής, η πληρωμή του επιχειρηματία (merchant) από τον κάτοχο της κάρτας λαμβάνει χώρα με τη διαμεσολάβηση των τραπεζικών ιδρυμάτων και των εταιριών που κατέχουν τα διεθνή σήματα (scheme owners). Ο κάτοχος της κάρτας λαμβάνει υπηρεσίες πληρωμών και πίστωσης από την τράπεζα που εξέδωσε την κάρτα (issuer), ενώ ο επιχειρηματίας διασφαλίζει την πληρωμή του διαμέσου της εκκαθαρίστριας τράπεζας (acquirer), με την οποία συνεργάζεται. Η εκδότρια τράπεζα (issuer) μπορεί να είναι και η εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer).

Οι τραπεζικές κάρτες παρέχουν τη δυνατότητα στους κατόχους τους να διενεργούν τραπεζικές πράξεις μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών (ATM), ευκολία στις συναλλαγές σε όσες περιπτώσεις ο κάτοχος της κάρτας δεν έχει ή δε θέλει να έχει μαζί του μετρητά, εξασφάλιση περιόδου χάριτος αρκετών ημερών χωρίς τόκο από την ημερομηνία έκδοσης του λογαριασμού έως την ημερομηνία πληρωμής, εξυπηρέτηση στις συναλλαγές μέσω Internet ή σε συναλλαγές εξ αποστάσεως, κ.λπ.

Οι κάρτες πληρωμής διακρίνονται σε:

α) Χρεωστικές κάρτες, οι οποίες προσφέρουν άμεση πρόσβαση στον τραπεζικό λογαριασμό του χρήστη κάθε στιγμή, αντικαθιστώντας την ανάγκη συναλλαγής με μετρητά ή συνάλλαγμα και δίνουν τη δυνατότητα ανάληψης μετρητών στην Ελλάδα και το εξωτερικό με απευθείας χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού. Σε περίπτωση συναλλαγής μέσω χρεωστικής κάρτας, το ποσό της συναλλαγής μεταφέρεται αυτόματα από το λογαριασμό του κατόχου στο λογαριασμό του εμπόρου και δεν πιστώνεται στο λογαριασμό του χρήστη της κάρτας, όπως συμβαίνει στις πιστωτικές κάρτες. Αν δεν υπάρχει διαθέσιμο ποσό στο λογαριασμό, με τον οποίο είναι συνδεδεμένη η χρεωστική κάρτα, η συναλλαγή δεν πραγματοποιείται. Οι περισσότερες χρεωστικές κάρτες μπορούν να συνδεθούν με παραπάνω από έναν τραπεζικούς λογαριασμούς της ίδιας πάντοτε τράπεζας και να χρησιμοποιηθούν για να εξοφλούνται πάγιες μηνιαίες χρεώσεις, όπως λογαριασμοί, αλλά και για την πληρωμή δανείων και πιστωτικών καρτών με αυτόματη χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού. Επίσης, με τις χρεωστικές κάρτες μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω των ATM κατάθεση μετρητών, μεταφορά ποσών μεταξύ λογαριασμών, ενημέρωση υπολοίπου και εκτύπωση των τελευταίων κινήσεων λογαριασμών.

β) Πιστωτικές κάρτες, οι οποίες επιτρέπουν στον κάτοχο να πραγματοποιεί αγορές μέχρι ενός συγκεκριμένου ορίου. Το υπόλοιπο εξοφλείται είτε πλήρως εντός συγκεκριμένης προθεσμίας είτε μερικώς, και στην περίπτωση αυτή ο κάτοχος χρεώνεται με τόκους επί του ανεξόφλητου υπολοίπου. Ουσιαστικά, η εκδότρια τράπεζα (issuer) δημιουργεί ένα λογαριασμό ανακυκλούμενης πίστωσης[229] και παρέχει μια ανοικτή πίστωση στον καταναλωτή, την οποία ο κάτοχος της κάρτας δύναται να χρησιμοποιήσει είτε για αγορές είτε για ανάληψη μετρητών. Οι κάρτες αυτές θεωρούνται πολύπλοκο χρηματοπιστωτικό εργαλείο, καθώς η χρήση τους περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό διαφορετικών χαρακτηριστικών και κινήτρων (εύρος συναλλαγών, πίστωση, παροχές), ένα μεγάλο αριθμό συνδεδεμένων τιμών (επιτόκια, επιτόκια υπερημερίας, περίοδο χάριτος, ποινή υπέρβασης ορίου, ετήσια συνδρομή κ.ά.) και ποσοτικούς περιορισμούς (πιστωτικά όρια, ελάχιστες καταβολές). Επιπλέον, τα χαρακτηριστικά αυτά και οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται όχι μόνο από τράπεζες αλλά από πληθώρα οργανισμών και επιχειρήσεων[230]. Σήμερα κυκλοφορούν πολλές παραλλαγές του βασικού μοντέλου της κάρτας με ανοικτή πίστωση[231].

---

[229] Αφορά στις πιστωτικές κάρτες.

[230] B. Scholnick, N. Massoud, A. Saunders, S. Carbo-Valverde, F. Rodriguez-Fernandez The Economics of Credit Cards, Debit Cards and ATMs: A Survey and Some New Evidence, April 2006, Invited Paper Submitted to the 30th Annual Journal of Banking and Finance Conference, Beijing, China, June 6-8 2006.

[231] Οι σημαντικότερες εξ αυτών είναι:

- **Πιστωτική Κάρτα Συνεργατών (Co-Branded):** Πιστωτική κάρτα που εκδίδεται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και μιας εμπορικής εταιρίας. Οι κάτοχοι μιας πιστωτικής κάρτας co-branded δικαιούνται διάφορα είδη προνομίων στις συναλλαγές τους με την εμπορική εταιρία που έχει συν-εκδώσει την πιστωτική κάρτα. Η κάρτα co-branded μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε οποιαδήποτε άλλη εμπορική επιχείρηση που αποδέχεται πληρωμές μέσω πιστωτικών καρτών, όπως και κάθε άλλη πιστωτική κάρτα.
- **Πιστωτική Κάρτα Ιδιωτικής Ετικέτας (Private Label):** Πιστωτική κάρτα που εκδίδεται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και μιας εμπορικής εταιρίας. Η διαφορά της από την πιστωτική κάρτα Co-branded είναι ότι η πιστωτική κάρτα Private Label μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στη συγκεκριμένη επιχείρηση, η οποία την έχει συν-εκδώσει.
- **Πιστωτική Κάρτα Business Credit:** Η κάρτα αυτή εκδίδεται αποκλειστικά σε επιχειρηματίες, με ξεχωριστό πιστωτικό όριο, εξασφαλίζοντας στον κάτοχο πρόσθετη αγοραστική δύναμη, διευκολύνσεις και οφέλη.
- **Πιστωτικές Κάρτες Επιστροφής Χρημάτων:** Οι πιστωτικές κάρτες επιστροφής χρημάτων έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό την επιστροφή ενός ποσοστού της αξίας των συναλλαγών που πραγματοποιεί με την κάρτα ο κάτοχός της, ως πίστωση στο λογαριασμό του.
- **Φοιτητικές Πιστωτικές Κάρτες:** Η κύρια διαφορά μιας φοιτητικής πιστωτικής κάρτας από μια κοινή πιστωτική κάρτα είναι ότι απαιτούνται περιορισμένα δικαιολογητικά για την έκδοσή της, έχει χαμηλό πιστωτικό όριο, συνήθως όχι μεγαλύτερο από 800 ευρώ, και έχει συνήθως δωρεάν συνδρομή για όσο διαρκεί η φοιτητική ιδιότητα.
- **Πιστωτικές Κάρτες Μεταφοράς Υπολοίπου:** Τα προγράμματα μεταφοράς υπολοίπου καρτών προβλέπουν μηδενικό επιτόκιο για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, που συνήθως διαρκεί μέχρι 12 μήνες, ή πολύ χαμηλό επιτόκιο για κάποια ορισμένη περίοδο, συνήθως μέχρι την αποπληρωμή του μεταφερόμενου ποσού, ή χαμηλότερο επιτόκιο σε σχέση με αυτό της κάρτας που ήδη κατέχει ο καταναλωτής.
- **Πιστωτικές Κάρτες Χωρίς Συνδρομή:** Σχεδόν όλες οι τράπεζες διαθέτουν τις βασικές πιστωτικές τους κάρτες χωρίς συνδρομή για τον πρώτο χρόνο ή και για πάντα, στα πλαίσια ειδικών προσφορών.

Z.3.1.2. Η αγορά της έκδοσης τραπεζικών καρτών (card issuing)

Η έκδοση των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών (card issuing) περιλαμβάνει ιδίως τη διάθεση αυτών στους καταναλωτές και την εξυπηρέτηση πελατών και πραγματοποιείται (συνήθως) με τη χρήση του διεθνούς σήματος και των εμπορικών όρων ιδιωτικών εταιριών κατοχής των ανωτέρω σημάτων (Visa, Mastercard, Diners, American Express)[232].

Η έκδοση τραπεζικών καρτών διακρίνεται ανάλογα με το είδος των εκδιδόμενων καρτών **στις επιμέρους υπο-αγορές της έκδοσης πιστωτικών καρτών και της έκδοσης χρεωστικών καρτών**. Η συγκεκριμένη διάκριση της αγοράς έκδοσης τραπεζικών καρτών βασίζεται στα χαρακτηριστικά των εν λόγω καρτών, ιδίως στο γεγονός ότι, σε αντίθεση με τις πιστωτικές κάρτες, η χρήση των χρεωστικών καρτών για τις συναλλαγές του κατόχου είναι δυνατή εφόσον υφίσταται υπόλοιπο στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου με τον οποίο είναι συνδεδεμένες, η δε εκταμίευση των αντίστοιχων χρεώσεων είναι άμεση[233]. Συνεπώς, οι πιστωτικές κάρτες ομοιάζουν περισσότερο, όπως προελέχθη, με ανοιχτά καταναλωτικά δάνεια, ενώ οι χρεωστικές κάρτες αποτελούν απλώς μια μέθοδο πληρωμής διάφορη των μετρητών, στο πλαίσιο τήρησης τραπεζικού λογαριασμού.

Εξάλλου, όσον αφορά το ενδεχόμενο διάκρισης της αγοράς έκδοσης τραπεζικών καρτών σε:

α) κάρτες προς ιδιώτες (personal cards) και

β) κάρτες προς επιχειρήσεις (corporate cards)

καθώς και ειδικότερα της υπο-αγοράς των πιστωτικών καρτών, σε:

α) πιστωτικές κάρτες γενικής χρήσης (general cards) και

- **Προπληρωμένες Κάρτες:** Πολλές τράπεζες διαθέτουν προπληρωμένες κάρτες, οι οποίες προσφέρουν ασφάλεια στις συναλλαγές (ιδιαίτερα εκείνες που πραγματοποιούνται μέσω διαδικτύου), δεν υπόκεινται σε πιστωτικό έλεγχο και δεν επιβαρύνουν τον κάτοχό τους με επιτόκιο. Μοναδική προϋπόθεση για να εκδοθούν είναι η κατάθεση χρημάτων σε αυτές, ενώ κατά τη «φόρτισή» τους απαιτείται μια μικρή εισφορά.

[232] Η εταιρία διεθνούς σήματος (scheme owner) είναι υπεύθυνη για:

- την αδειοδότηση και εγγραφή ως μελών ανεξάρτητων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων προκειμένου για τη χρήση του διεθνούς σήματος της κάρτας, καθώς και την έκδοση και αποδοχή καρτών διαμέσω του δικτύου συναλλαγών,
- την πιστοποίηση μη χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την παροχή τεχνικών υπηρεσιών όπως εκκαθάριση και επεξεργασία των συναλλαγών και
- τον καθορισμό των δικτυακών εντολών και των τεχνικών προδιαγραφών για τη χρήση της κάρτας και τη διεξαγωγή ελέγχων σε τράπεζες μέλη, την πιστοποίηση των κατόχων και τη διαμεσολάβηση σε περίπτωση διαφωνιών επί της εκκαθάρισης.

[233] Εκτός εάν έχει συμφωνηθεί χρηματοδότηση μέσω υπεραναλήψεων από τους λογαριασμούς καταθέσεων όψεως.

β) πιστωτικές κάρτες ειδικής χρήσης (selective - pure store cards)[234]

ή σε

α) πιστωτικές κάρτες διεθνούς εμβέλειας (με διεθνή αποδοχή - international cards) και

β) πιστωτικές κάρτες εθνικής – εγχώριας εμβέλειας (national cards)

θα μπορούσε κατ' αρχήν να υποστηριχθεί η αντιμετώπισή τους ως διακριτών (υπο-)αγορών, δεδομένης της περιορισμένης μεταξύ τους εναλλαξιμότητας από πλευράς ζήτησης[235]. Οι κάρτες προς ιδιώτες και οι κάρτες προς επιχειρήσεις απευθύνονται σε διαφορετική κατηγορία πελατών και αναμένεται να καλύπτουν διαφορετικό είδος καταναλωτικών αναγκών. Αντίστοιχα, οι κάρτες ειδικής χρήσης εκδίδονται μετά από συμφωνία μεταξύ της εκδότριας τράπεζας και ενός εμπορικού καταστήματος (ή αλυσίδας εμπορικών καταστημάτων), με στόχο την παροχή εκπτώσεων και άλλων παροχών από το κατάστημα προς το συναλλασσόμενο ή/και την παροχή ευνοϊκών πιστωτικών όρων από την εκδότρια τράπεζα προς τους πελάτες του συγκεκριμένου καταστήματος. Οι κάρτες αυτές δεν εκδίδονται σε συνεργασία με κάποιο από τα διεθνή σήματα (π.χ.Visa, Mastercard, κ.λπ.) και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο συνεργαζόμενο κατάστημα, αντίθετα με τις κάρτες γενικής χρήσης, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε όλες τις συμβεβλημένες με τα διεθνή σήματα επιχειρήσεις, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό[236]. Στην ελληνική αγορά οι κάρτες ειδικής χρήσης συνιστούν στο σύνολό τους κάρτες εθνικής εμβέλειας, Η τελευταία συνεπώς, διάκριση ανά εμβέλεια χρήσης (εθνική/διεθνής) αναφέρεται στα ίδια ως άνω υποσύνολα ειδικής/γενικής χρήσης, αντιστοίχως, και η αξιολόγηση των τελευταίων ισχύει και ως προς τα πρώτα ως άνω υποσύνολα.

Ωστόσο, ανεξάρτητα από την κατηγοριοποίηση των καρτών, οι τράπεζες χρησιμοποιούν ενιαία κριτήρια για την παροχή της υπηρεσίας έκδοσης καρτών προς τους καταναλωτές, τα οποία βασίζονται στην πιστοληπτική ικανότητα και τα λοιπά χαρακτηριστικά των τελευταίων. Όπως επισημαίνει η […], *«[ο]ποιαδήποτε διαφοροποίηση ενέχει κίνδυνο διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των πελατών με παρόμοια χαρακτηριστικά»*. Εξάλλου, από πλευράς υποκατάστασης προσφοράς, η εναλλαξιμότητα μεταξύ καρτών διάφορων

[234] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/ M.5384 –BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 16, όπου γίνεται επίσης αναφορά σε προηγούμενη νομολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφήνει το ζήτημα ανοιχτό.

[235] Βλ. και απαντήσεις […],[…],[…],[…] και […]. Η […] θεωρεί ότι διακριτές αγορές είναι μόνο αυτές της ειδικής και γενικής χρήσης, ενώ η […] αναφέρει ότι οι ευρύτερες αγορές έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών θα πρέπει να διακριθούν μόνο ως προς την κατηγορία πελάτη (ιδιώτες/επιχειρήσεις).

[236] Επισημαίνεται ότι οι κάρτες ειδικής χρήσης δεν θα πρέπει να συγχέονται με τις κάρτες που εκδίδονται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και μιας εμπορικής εταιρίας (co-branded cards) οι οποίες ναι μεν εξασφαλίζουν στους κατόχους διάφορα είδη προνομίων στις συναλλαγές τους με την εμπορική εταιρία που έχει συν-εκδώσει την πιστωτική κάρτα, φέρουν ωστόσο κάποιο διεθνές σήμα καρτών και μπορούν συνεπώς να χρησιμοποιηθούν, όπως και οι γενικής χρήσης, σε οποιαδήποτε άλλη εμπορική επιχείρηση που εξυπηρετεί πληρωμές μέσω καρτών υπό το συγκεκριμένο σήμα.

κατηγοριών καρτών είναι απόλυτη: η τράπεζα δύναται, με αμελητέο κόστος, να στρέψει την παραγωγή της από τη μία κατηγορία καρτών στην άλλη[237].

Η […] αναφέρει ότι κατά την εκτίμηση της[238], οι σχετικές αγορές της έκδοσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, δεν μπορούν να διακριθούν περαιτέρω σε διακριτές υπο-αγορές προϊόντων και υπηρεσιών. Το βασικό χαρακτηριστικό σε όλες τις κατηγορίες καρτών είναι η χρήση των καρτών ως μέσο πληρωμών, η φύση της δραστηριότητας είναι παρεμφερής. Ασφαλώς, κάθε κατηγορία κάρτας έχει κάποια επιμέρους στοιχεία που την διαφοροποιούν από τις άλλες, τα οποία όμως καταλήγει η […] δεν μπορούν να οδηγήσουν στο συμπέρασμα να θεωρηθούν οι αγορές αυτές διακριτές μεταξύ τους.

Σε κάθε περίπτωση, εν προκειμένω παρέλκει η ακριβής οριοθέτηση των αγορών, δεδομένου ότι από την αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων, προέκυψε ότι τα μερίδια των επιχειρήσεων στις κατά τα ανωτέρω επιμέρους ενδεχόμενες υπο-αγορές δεν διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με τη γενικότερη εικόνα που αυτά παρουσιάζουν στις ευρύτερες αγορές έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών.

Ζ.3.1.3. Η αγορά της παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών (merchant ή payment card acquiring)

Οι υπηρεσίες αποδοχής τραπεζικών καρτών (card ή merchant acquiring) συνιστούν διακριτή αγορά σε σχέση με τις υπηρεσίες έκδοσης καρτών, σύμφωνα και με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[239]. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες παρέχονται εκ μέρους του εκκαθαριστή/αποδέκτη (acquirer), συνήθως πιστωτικού ιδρύματος[240], προς

[237] Με την άποψη ότι οι ως άνω κατηγορίες προϊόντων δεν συνιστούν διακριτές αγορές συντάσσεται η […], η […], η […], η […], η […] και η […].

[238] Σε απάντηση σχετικού ερωτήματος της ΓΔΑ (με την υπ’ αριθμ. Πρωτ. […] επιστολή) για διακριτό διαχωρισμό από πλευρά της […] της σχετικής αγοράς σε πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες είτε πιθανό διαχωρισμό σε σχέση π.χ. με το σήμα της κάρτας ή με την εμβέλεια της.

[239] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT, παρ. 6, M.5241-AMERICAN EXPRESS/FORTIS/ALPHA CARD, παρ. 23, M.3740-BARCLAYS BANK/FORENINGSSPARBANKEN/JV παρ. 12 και M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS.

[240] Στην ελληνική αγορά αποδοχής καρτών (merchant acquiring) δραστηριοποιούνται μόνο πιστωτικά ιδρύματα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με […], στην αγορά παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών δραστηριοποιούνται οι εξής τράπεζες: 1) Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., 2) Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., 3) Alpha Τράπεζα Α.Ε., 4) Γενική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., 5)Attica Bank, Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρία, 6) Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., 7) Cyprus Popular Bank Public Co Ltd, 8) Τράπεζα Eurobank Ergasias Α.Ε., 9) Τράπεζα Millennium Bank Α.Ε., 10) Πανελλήνια Τράπεζα Α.Ε. και 11) Citibank International Plc. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, περίπτωση ε΄ του ν. 3862/2010 για την «*Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις Οδηγίες 2007/64 /ΕΚ,2007/44/ ΕΚ, 2010/16 /ΕΕ που αφορούν υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, προληπτική αξιολόγηση προτάσεων απόκτησης συμμετοχής σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα, κ.α.»,* στην αγορά παροχής υπηρεσιών έκδοσης ή/και απόκτησης μέσων πληρωμών (μεταξύ των οποίων και οι τραπεζικές κάρτες) δύνανται να δραστηριοποιηθούν και μη τραπεζικοί οργανισμοί, όπως εταιρίες παροχής πιστώσεων και ιδρύματα πληρωμών, εφόσον έχουν αδειοδοτηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος. Με τον ως άνω νόμο, επιβάλλονται ως βασικές προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών η αδειοδότηση από την αρμόδια εποπτική αρχή (την Τράπεζα της Ελλάδος), η ύπαρξη εγκατάστασης στην Ελλάδα (άρθρο 10, παρ. 1 του ν. 3862/2010) και η κατοχή αρχικού κεφαλαίου, το ύψος του οποίου, στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών αποδοχής μέσων πληρωμής, δεν πρέπει να υπολείπεται

μια συμβεβλημένη εμπορική επιχείρηση (merchant), προκειμένου η τελευταία να είναι σε θέση να δέχεται την καταβολή του αντιτίμου των αγαθών ή/και υπηρεσιών της δια της χρήσης τραπεζικών καρτών (πιστωτικών ή χρεωστικών). Οι εν λόγω υπηρεσίες συνήθως ενέχουν:

- την προσέλκυση της εμπορικής επιχείρησης από τον εκκαθαριστή ώστε η εμπορική επιχείρηση να δέχεται πληρωμή μέσω καρτών που κατά κύριο λόγο φέρουν διεθνές σήμα πληρωμών (π.χ. Visa, Mastercard, κ.λπ.),
- την ανάληψη από τον εκκαθαριστή του κινδύνου μη είσπραξης του αντιτίμου των προϊόντων/υπηρεσιών που καταρχήν φέρει η πωλήτρια εμπορική επιχείρηση,
- την πώληση ή εκμίσθωση και εγκατάσταση στις συμβεβλημένες εμπορικές επιχειρήσεις τερματικών μηχανημάτων (Point-of-Sale, POS), μέσω των οποίων λαμβάνει χώρα η συναλλαγή και τη σύνδεσή τους με το ηλεκτρονικό σύστημα του εκκαθαριστή[241] και
- την επεξεργασία των συναλλαγών, τη διόδευσή τους στην εκδότρια της κάρτας τράπεζα (issuer), την εκκαθάριση και το συμψηφισμό των λογαριασμών εκδοτών / αποδεκτών των εν λόγω συναλλαγών.

Η διαδικασία αποδοχής τραπεζικών καρτών μπορεί να περιγραφεί συνοπτικά ως εξής:

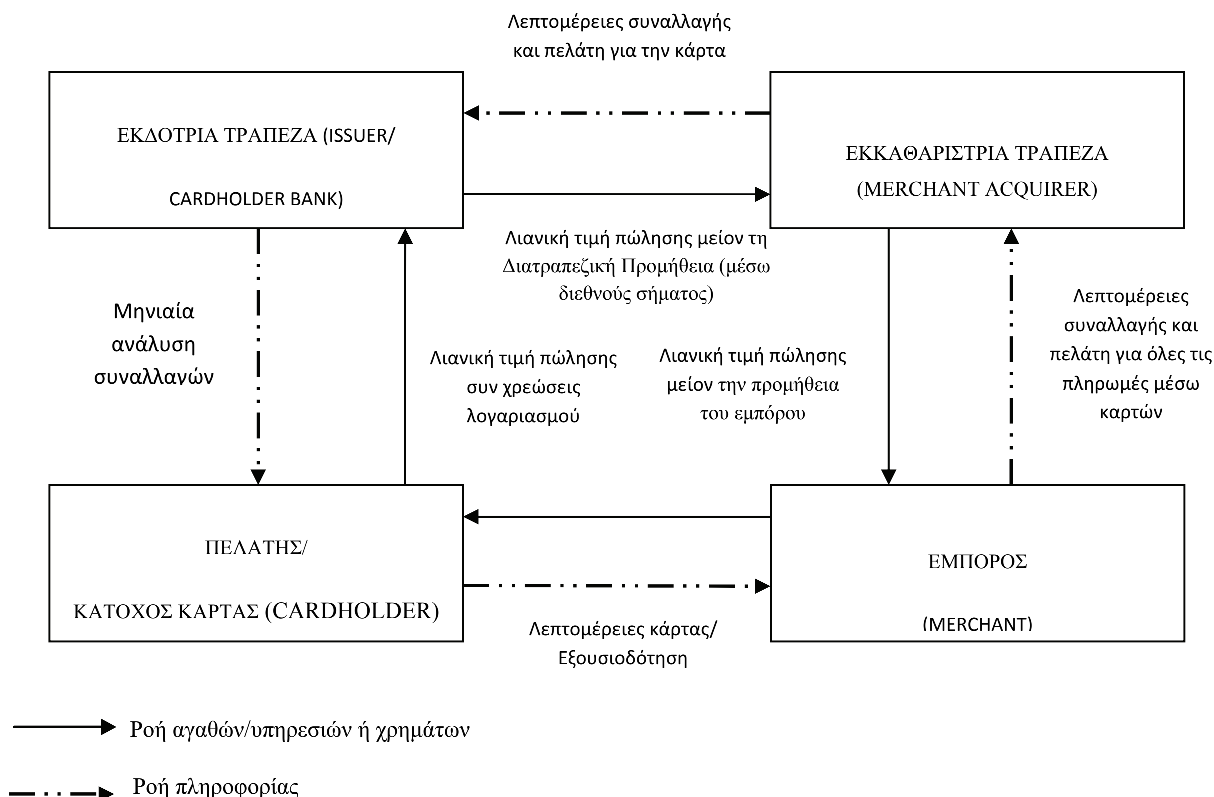
- Ο πελάτης/κάτοχος της τραπεζικής κάρτας (cardholder) χρησιμοποιεί την τραπεζική κάρτα για την αγορά ενός προϊόντος ή μίας υπηρεσίας σε ένα σημείο πώλησης.
- Η τράπεζα που εξέδωσε την κάρτα (issuer) χρεώνει το λογαριασμό του πρώτου με το κόστος της αγοράς, το οποίο αντιστοιχεί στη λιανική τιμή πώλησης.
- Ακολούθως, η εκδότρια τράπεζα (issuer) καταβάλλει, μέσω του εκάστοτε διεθνούς σήματος που φέρει η κάρτα που χρησιμοποιήθηκε για τη συναλλαγή, στην εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer), με την οποία συνεργάζεται η πωλήτρια εμπορική επιχείρηση (merchant), ποσό ίσο με την ανωτέρω λιανική τιμή πώλησης, μειωμένη κατά το κόστος της συναλλαγής (διατραπεζική προμήθεια - interchange fee), το ύψος του οποίου διαφέρει ανάλογα με το διεθνές σήμα της κάρτας (π.χ. Visa, Mastercard).

του ποσού των € 125.000 (άρθρο 6 στ. γ΄ σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 3, στ. ε΄ του ν. 3862/2010).

[241] Σημειώνεται ότι, εφόσον το τερματικό POS έχει τοποθετηθεί στην πωλήτρια εμπορική επιχείρηση από συγκεκριμένη εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer) βάσει σχετικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών, τότε συνδέεται μόνο με το δίκτυο της συγκεκριμένης τράπεζας. Αντίθετα, εάν έχει τοποθετηθεί σε εμπορική επιχείρηση από τρίτες εταιρίες - διαβιβαστές μηνυμάτων συναλλαγών (switch centers), εξυπηρετεί όλες τις εκκαθαρίστριες τράπεζες (acquirers), με τις οποίες έχει τυχόν συμβληθεί η εμπορική επιχείρηση (common POS). Μεταξύ των επιχειρήσεων - μη τραπεζικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά διαβίβασης/επεξεργασίας δεδομένων συναλλαγών συγκαταλέγονται οι εταιρίες […],[…],[…]. Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή της εκκαθαρίστριας τράπεζας (acquirer) για κάθε συναλλαγή γίνεται από την πωλήτρια εμπορική επιχείρηση.

- Τέλος, η εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer) καταβάλλει στην πωλήτρια εμπορική επιχείρηση την αξία της λιανικής τιμής πώλησης, μειωμένη κατά το κόστος της συναλλαγής (merchant service charge).

Επισημαίνεται ότι δεν αποκλείεται η εκδότρια και η εκκαθαρίστρια τράπεζα (issuer - acquirer) να ταυτίζονται (on-us transactions). Κατωτέρω παρατίθεται η σχηματική απεικόνιση του συστήματος λειτουργίας αποδοχής τραπεζικών καρτών[242]:

Η συνολική προμήθεια που η εκκαθαρίστρια τράπεζα χρεώνει τον έμπορο (merchant service charge) ως αμοιβή για την αποδοχή καρτών, απαρτίζεται από:

α) την αμοιβή στην εταιρία του διεθνούς σήματος,

β) την αμοιβή στην εκδότρια τράπεζα (issuer’s reimbursement fee)[243] και

[242] Σημειώνεται ότι εκτός των κατωτέρω συστημάτων, στα οποία εμπλέκονται τέσσερα μέρη (εκδότης, κάτοχος κάρτας, εκκαθαριστής, έμπορος), υφίστανται και τριμερή συστήματα πληρωμών μέσω τραπεζικών καρτών, όπου εκδότης και εκκαθαριστής ταυτίζονται πάντοτε, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα αυτά των καρτών American Express και Diners club. Βλ. ΟΟΣΑ Competition and Efficient Usage of Payment Cards, DAF/COMP (2006) 32, σελ. 23.

γ) την αμοιβή της εκκαθαρίστριας τράπεζας με την οποία καλύπτει τα λειτουργικά κυρίως κόστη που συνεπάγεται η κάθε συναλλαγή και εξασφαλίζει το τυχόν επιθυμητό περιθώριο κέρδους[244].

Σημειώνεται ότι είναι δυνατό το τεχνικό τμήμα των υπηρεσιών αποδοχής καρτών, ήτοι η επεξεργασία/διόδευση των συναλλαγών, καθώς και η εκκαθάριση και ο συμψηφισμός των λογαριασμών εκδοτών/αποδεκτών, όπως εξάλλου και η εγκατάσταση και σύνδεση των τερματικών μηχανημάτων POS στις εμπορικές επιχειρήσεις, να μην παρέχεται απευθείας από τους εκκαθαριστές, αλλά να ανατίθεται από αυτούς σε τρίτες εταιρίες, μέσω συμβάσεων εξωπορισμού (outsourcing). Οι ως άνω **υπηρεσίες παροχής εμπορικού δικτύου συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών και άλλων τερματικών μηχανημάτων** (**POS Network Service Provision**) και **παροχής υπηρεσιών επεξεργασίας των σχετικών με την αποδοχή τραπεζικών καρτών δεδομένων (Card Acquiring Processing)** συνιστούν διακριτές αγορές[245] και βρίσκονται σε προηγούμενο στάδιο σε σχέση με τις υπηρεσίες αποδοχής καρτών, εφόσον παρέχονται από τρίτες εταιρίες και όχι από τις ίδιες τις εκκαθαρίστριες τράπεζες.

Περαιτέρω, όσον αφορά το ενδεχόμενο διάκρισης της αγοράς παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών σε επιμέρους υπο-αγορές ανάλογα με:

α) την κατηγορία του πελάτη (ιδιώτες/επιχειρήσεις),

β) τον τύπο της κάρτας (χρεωστική/πιστωτική),

γ) την εμβέλεια χρήσης της κάρτας (εγχώρια/διεθνής), καθώς και

δ) το διεθνές σήμα που φέρει η κάρτα (VISA, MASTERCARD κ.λπ.)[246],

επισημαίνεται ότι, σχετικά με την πρώτη διάκριση, δεν υπάρχει οιοδήποτε έρεισμα που να συνηγορεί υπέρ της συγκεκριμένης οριοθέτησης υπο-αγορών. Η κατηγορία του πελάτη της εμπορικής επιχείρησης στην οποία γίνεται η αγορά, από άποψης αποδοχής καρτών, είναι αδιάφορη.

Επίσης, η κατάτμηση της υπό εξέταση αγοράς ανάλογα με τον τύπο της κάρτας, δεν θεωρείται απαραίτητη λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τους παράγοντες που επηρεάζουν την

---

[243] Πρόκειται για τη διατραπεζική προμήθεια (interchange fee) που δίδεται από την εκκαθαρίστρια τράπεζα στην εκδότρια τράπεζα και καθορίζεται από το εκάστοτε διεθνές σήμα που φέρει η κάρτα που χρησιμοποιήθηκε στην συναλλαγή. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω προμήθεια αποδίδεται από την εκκαθαρίστρια τράπεζα στην εταιρία διεθνούς σήματος η οποία εν συνεχεία την καταβάλλει στην εκδότρια τράπεζα.

[244] Όπως για παράδειγμα κόστος διαχείρισης και επεξεργασίας, κόστος υποδομής κ.ά.

[245] Βλ. απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/ M. 4316-ATOS ORIGIN/BANKSYS/BCC, παρ. 19, 34.

[246] Βλ. αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/ M. 4814-AIB/FDC/JV, COMP/ M. 4316-ATOS ORIGIN/BANKSYS/BCC, M.5241-AMERICAN EXPRESS/FORTIS/ALPHA CARD, και COMP/ M. 5968- ADVENT/BAIN CAPITAL/RBS WORLDPAY. Οι εν λόγω αποφάσεις αφήνουν το ζήτημα της περαιτέρω διάκρισης ανοιχτό.

υποκατάσταση ζήτησης στην αγορά αποδοχής καρτών, ήτοι τους παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη τους οι επιχειρήσεις προκειμένου να επιλέξουν την εκκαθαρίστρια τράπεζα με την οποία θα συνεργαστούν, όπως:

- το επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών,
- την προμήθεια που η εκκαθαρίστρια τράπεζα θα τις χρεώνει,
- τη δυνατότητα παροχής πρόσθετων υπηρεσιών διευκόλυνσης από τις εκκαθαρίστριες τράπεζες[247],
- το δίκτυο των υποκαταστημάτων της τράπεζας (π.χ. την υφιστάμενη συνεργασία με γειτονικά της επιχείρησης υποκαταστήματα),
- την υφιστάμενη συνεργασία με την εκάστοτε τράπεζα σε άλλους τομείς δραστηριότητας,
- την παροχή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών από την τράπεζα[248].

Οι επιχειρήσεις προτιμούν να συνεργάζονται με εκκαθαρίστριες τράπεζες οι οποίες αναλαμβάνουν την αποδοχή καρτών με τη μεγαλύτερη ζήτηση και καλύπτουν κατ' επέκταση το μεγαλύτερο όγκο συναλλαγών στην αγορά προκειμένου να είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν όσο το δυνατόν περισσότερους πελάτες. Προέκυψε από την έρευνα της Υπηρεσίας ότι το σύνολο των εκκαθαριστριών τραπεζών εξυπηρετεί όλους τους τύπους των καρτών (συνεπώς δεν είναι απαραίτητο ο επιχειρηματίας να στραφεί σε διαφορετικό προμηθευτή για την εκκαθάριση των πιστωτικών και των χρεωστικών καρτών), ενώ η προμήθεια της εκκαθαρίστριας τράπεζας δεν διαφοροποιείται ανάλογα με τον τύπο της κάρτας (χρεωστική/πιστωτική) που χρησιμοποιείται στη συναλλαγή, ή τουλάχιστον όχι σε μεγάλο βαθμό[249]. Σχετικά δε με τους λοιπούς παράγοντες επιλογής εκ μέρους των επιχειρήσεων της συνεργαζόμενης εκκαθαρίστριας τράπεζας, επισημαίνεται ότι αυτοί δεν σχετίζονται με τον τύπο της κάρτας και συνεπώς δεν θεωρούνται κρίσιμοι για την περαιτέρω κατάτμηση της αγοράς με βάση την προαναφερθείσα ανάλυση. Από πλευράς υποκατάστασης προσφοράς, η υποκαταστασιμότητα είναι απόλυτη: από τη στιγμή που η εκκαθαρίστρια τράπεζα εκκαθαρίζει τις πιστωτικές κάρτες ενός σήματος, αυτόματα είναι σε θέση να εκκαθαρίζει και τις χρεωστικές κάρτες που έχουν εκδοθεί υπό το συγκεκριμένο σήμα. Συνεπώς, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η παροχή υπηρεσίας αποδοχής πιστωτικών και χρεωστικών καρτών ανήκουν εν προκειμένω στην ενιαία αγορά αποδοχής καρτών.

---

[247] Αναφορικά με πρόσθετες παροχές που προσφέρονται από τις εκκαθαρίστριες τράπεζες στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών, επισημαίνεται ότι οι τράπεζες […],[…],[…],[…] και […], που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά δεν παρέχουν επιπλέον προνόμια στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνεργάζονται. Αντιθέτως, άλλες τράπεζες παρέχουν ως επιπρόσθετη παροχή τη δυνατότητα προεξόφλησης άτοκων δόσεων. Επιπρόσθετα, η […] σε σχετική ερώτηση ανέφερε μεταξύ των επιπρόσθετων παροχών προς τις επιχειρήσεις και το προαιρετικό άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού με καρνέ επιταγών, καθώς και τις on line υπηρεσίες εμβασμάτων με χρήση […].

[248] Όπως, λ.χ. η τεχνολογία ανέπαφων συναλλαγών.

[249] Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι στην περίπτωση των τραπεζών […],[…], […],[…],[…] και […] δεν υφίσταται διαφοροποίηση της τελικής προμήθειας ανάλογα με τον τύπο της κάρτας.

Αντίστοιχα, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εμβέλεια της κάρτας οριοθετεί διακριτές αγορές, δεδομένου ότι τόσο από την άποψη της υποκατάστασης ζήτησης, όσο και από αυτήν της προσφοράς, η εμβέλεια της κάρτας ουδόλως επηρεάζει τις ανταγωνιστικές συνθήκες, αρκεί αφενός ο επιχειρηματίας κι αφετέρου ο εκκαθαριστής να συμμετέχουν στο «σχήμα» συνεργασίας.

Όσον αφορά στη διάκριση των αγορών ανάλογα με το σήμα, επισημαίνεται καταρχάς ότι οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην αγορά της αποδοχής καρτών, προκειμένου να προσελκύσουν όσο δυνατόν περισσότερους πελάτες που προτιμούν την αγορά αγαθών και υπηρεσιών μέσω καρτών και όχι μέσω μετρητών, «υποχρεούνται» να συνεργάζονται και με τα δύο δημοφιλέστερα σήματα, τη VISA και τη MASTERCARD[250]. Απουσία ενός από τα δύο σήματα σημαίνει, κατά κανόνα, απώλεια κρίσιμης μάζας πελατείας. Όλες δε οι εκκαθαρίστριες τράπεζες, σύμφωνα με την έρευνα της Υπηρεσίας, προκειμένου να παρέχουν την υπηρεσία εκκαθάρισης προς όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις, εκκαθαρίζουν συναλλαγές και των δύο σημάτων[251], αποτέλεσμα αναμενόμενο σε μία αγορά με ισχυρά φαινόμενα δικτύου.

Συνεπώς, η διάκριση μεταξύ αγορών που καθορίζονται από τα δύο βασικά σήματα παρέλκει, δεδομένου ότι αντιμετωπίζονται από τις τράπεζες και τις επιχειρήσεις ως ‘must-have’ υπηρεσίες με ίδια χαρακτηριστικά, ενώ οι εμπορικές επιχειρήσεις στρέφονται, για λόγους αποτελεσματικότητας (συνήθως) προς μία τράπεζα για την εκκαθάριση τόσο της VISA όσο και της MASTERCARD. Παράγοντες όπως η τιμολόγηση του σήματος και οι λοιποί όροι εξυπηρέτησης δεν αφορούν εν προκειμένω, διότι η ζήτηση δεν καθορίζεται ενδογενώς από την αλληλεπίδραση μεταξύ εκκαθαρίστριας και επιχείρησης, αλλά εξαρτάται και κατευθύνεται από τη χρήση του εκάστοτε σήματος από τους καταναλωτές[252], οι οποίοι, λαμβάνοντας υπόψη τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που τους προσφέρει το διεθνές σήμα και η εκδότρια της κάρτας τράπεζα, επιλέγουν την κάρτα που προσαρμόζεται στις ανάγκες τους. Έτσι, η ζήτηση των επιχειρήσεων αντανακλά επακριβώς τη ζήτηση των καταναλωτών, οι οποίοι θεωρούν τις κάρτες VISA και MASTERCARD μεταξύ τους εναλλάξιμες[253]. Τα λοιπά διεθνή σήματα καταλαμβάνουν πολύ μικρότερο μερίδιο στη σχετική αγορά[254], επομένως παρέλκει η σχετική περαιτέρω αξιολόγηση.

---

[250] Πάνω από 80% της αποδοχής καρτών αφορά σε σήματα VISA και MASTERCARD.

[251] Επιπλέον, σύμφωνα με τις σχετικές απαντήσεις τραπεζών, η […] και η […] εκκαθαρίζουν ή/και διοδεύουν και συναλλαγές με κάρτες που φέρουν το σήμα […], ενώ η […] (αποκλειστικά) εκκαθαρίζει και συναλλαγές με κάρτες που φέρουν το σήμα της […].

[252] Εξάλλου, σημειώνεται επιπλέον ότι παρά το γεγονός ότι από την έρευνα της Υπηρεσίας προέκυψε ότι η τιμολόγηση των διεθνών σημάτων ποικίλει, η ίδια αποτελεί ένα μικρό ποσοστό της συνολικής προμήθειας που παρακρατείται από τον έμπορο.

[253] Βλ. ανάλυση ανωτέρω που αφορά στην αγορά έκδοσης καρτών.

[254] Συγκεκριμένα, με βάση την αξία των συναλλαγών οι κάρτες που φέρουν το σήμα της DINERS έχουν μερίδιο που κυμαίνεται από […]% έως […]%, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο της AMERICAN EXPRESS δεν ξεπερνάει το […].

Σε κάθε περίπτωση, δεν απαιτείται, εν προκειμένω, δεσμευτική οριοθέτηση των αγορών, δεδομένου ότι με οιοδήποτε εναλλακτικό ορισμό της αγοράς, δε θα μεταβάλλονταν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της επίπτωσης της γνωστοποιηθείσας πράξης στον ανταγωνισμό.

Επομένως, η αγορά της παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης οριοθετείται κατά τα ανωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη και την νομολογία της ΕΑ[255] και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[256].

Ζ.3.1.4. Γεωγραφικές Αγορές

Αναφορικά με την ευρύτερη αγορά των καρτών, όπως προσδιορίστηκε και επιμερίστηκε ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αξιολογώντας την εν λόγω αγορά υπό οποιαδήποτε υποδιάκριση, την έχει χαρακτηρίσει ως εθνική κατά βάση, ακόμη και εάν πιθανολογείται περιθώριο για διεύρυνση των αγορών στο εγγύς μέλλον λόγω των παγκόσμιων εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα[257]. Η θέση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι ζητήματα σχετικά με την χορήγηση μέσων πληρωμής και την επεξεργασία των συναλλαγών διέπονται κυρίως από την οικεία εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους περί προστασίας του καταναλωτή και καταναλωτικής πίστης. Συνεπώς, η σχετική γεωγραφική αγορά των καρτών, συμπεριλαμβανομένων και των επιμέρους διακρίσεων, είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας[258].

Ζ.3.2. Ανταγωνιστικές συνθήκες κι επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις αγορές έκδοσης καρτών

Ζ.3.2.1. Υφιστάμενες Ανταγωνιστικές Συνθήκες

Η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι οι ανταγωνιστικές συνθήκες στις εν λόγω αγορές ομοιάζουν, εν πολλοίς, με αυτές που ισχύουν στις αγορές της λιανικής τραπεζικής. Όλες οι τράπεζες προσφέρουν εφάμιλλα παρεμφερή τραπεζικά προϊόντα ενώ πολλοί καταναλωτές χρησιμοποιούν περισσότερες της μιας τράπεζας και για τις κάρτες πληρωμών τους. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, δεδομένου ότι τα τιμολογιακά

---

[255] Βλ. απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE.

[256] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT, παρ. 17-18, M.5241-AMERICAN EXPRESS/FORTIS/ALPHA CARD, παρ. 28-31, M.3740-BARCLAYS BANK/FORENINGSSPARBANKEN/JV παρ. 12-15, COMP/ M.4814-AIB/FDC/JV παρ. 13-14, COMP/ M.4316-ATOS ORIGIN/BANKSYS/BCC παρ. 23 και COMP/ M.5968- ADVENT/BAIN CAPITAL/RBS WORLDPAY παρ. 12-13, στις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι το ζήτημα της περαιτέρω διάκρισης μπορούσε να παραμείνει ανοιχτό εφόσον με τη γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εγείρετο ανησυχία ως προς την απρόσκοπτη λειτουργία του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά.

[257] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 73, M.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT, M.4844-FORTIS/ABN AMBRO ASSETS και M.5241-AMERICAN EXPRESS/FORTIS /ALPHA CARD.

[258] Αντίστοιχα η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τις κάρτες πληρωμών είναι η εγχώρια ελληνική αγορά.

χαρακτηριστικά δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των Τραπεζών, οι προτιμήσεις των πελατών ως προς την απόκτηση των προϊόντων επηρεάζονται κυρίως από το ποιός είναι ο εκδότης (τάση προτίμησης της βασικής τράπεζας συνεργασίας). Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι υφιστάμενες ανταγωνιστικές συνθήκες στις εν λόγω αγορές έχουν ως εξής:

α) Ωριμότητα αγοράς

Οι τραπεζικοί οργανισμοί προχώρησαν, ιδιαίτερα στο παρελθόν, σε μια προσπάθεια αύξησης κυκλοφορίας (ιδιαίτερα) των πιστωτικών καρτών, για διάφορους λόγους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται:

- Το περιθώριο κέρδους που προκύπτει από τη διαφορά επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων. Είναι γεγονός ότι τα επιτόκια των πιστωτικών καρτών είναι πολύ υψηλότερα σε σύγκριση με άλλες κατηγορίες (π.χ. στεγαστικά, απλά καταναλωτικά), ωστόσο αυξημένα είναι τόσο τα έξοδα του προϊόντος όσο συχνά και οι επισφάλειες.
- Οι προμήθειες που εισπράττουν οι τράπεζες, τόσο από τις συνδρομές όσο και από τους εμπόρους, ανάλογα με το ύψος των αγορών που πραγματοποιούνται.
- Η πρόθεση των τραπεζών, μέσω των πιστωτικών καρτών, να προχωρήσουν και σε πωλήσεις άλλων προϊόντων τους, όπως για παράδειγμα ασφαλιστικών προϊόντων, καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων, κ.λπ.

Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια, η ευρεία διάδοση των καρτών έχει οδηγήσει σε μια συνεχή επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, διευρύνοντας έτσι την κλασική λειτουργία της κάρτας ως μέσου πληρωμών. Έτσι, προστέθηκαν ασφαλιστικές καλύψεις (ταξιδιωτική ασφάλιση, ιατρική και νομική βοήθεια) και καταρτίστηκαν ειδικά προγράμματα συνεργασίας τραπεζών με επιχειρήσεις, ώστε να παρέχονται εκπτώσεις για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών. Η προσπάθεια εμπλουτισμού των καρτών (κυρίως των πιστωτικών) με στοιχεία που δε σχετίζονται άμεσα με την κύρια λειτουργία τους αποσκοπεί κυρίως στη διεύρυνση της πελατείας του τραπεζικού φορέα, στην εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του πελάτη και στην προβολή του συνεργαζόμενου φορέα.

Παραταύτα, η αγορά έκδοσης των πιστωτικών καρτών βρίσκεται σε φάση κάμψης και συρρίκνωσης, παρουσιάζοντας αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο σε αριθμό καρτών όσο και σε τζίρο συναλλαγών. Εκτιμάται ότι το αποτέλεσμα αυτό έχει επέλθει λόγω της παρατηρούμενης έλλειψης ρευστότητας και της εν γένει υφεσιακής πορείας της οικονομίας, αλλά και της αύξησης των επισφαλειών από την πλευρά των τραπεζών και της επιβράδυνσης της κατανάλωσης από πλευράς νοικοκυριών.

Αντιθέτως, δεδομένης της καταρχήν χρήσης των χρεωστικών καρτών ως καρτών ανάληψης μετρητών, αλλά και της φύσης τους ως εργαλείων που δεν απαιτούν πιστοληπτική και πιστοδοτική ικανότητα, η αγορά έκδοσης χρεωστικών καρτών βρίσκεται σε φάση σταθερής ανάπτυξης.

β) Εμπόδια Εισόδου - Δυνητικός Ανταγωνισμός

Στις εν λόγω αγορές δραστηριοποιούνται κυρίως τραπεζικά ιδρύματα. Εντούτοις, η πρόσφατη υιοθέτηση νέου νομικού πλαισίου (Ν. 3862/2010), με το οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία της Ε.Ε. περί Υπηρεσιών Πληρωμών (PSD) και επετράπη η δραστηριοποίηση στην αγορά παροχής υπηρεσιών έκδοσης μέσων πληρωμών μη τραπεζικών οργανισμών (π.χ. ιδρυμάτων πληρωμών), διευκολύνει την είσοδο δυνητικών ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά, καθώς επιτρέπει την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και από μη πιστωτικά ιδρύματα. Ωστόσο, παραμένουν οι εξής προϋποθέσεις δραστηριοποίησης:

- η αδειοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- η ύπαρξη εγκατάστασης στην Ελλάδα και
- η κατοχή αρχικού κεφαλαίου, ύψους τουλάχιστον € 125.000.

γ) Συνθήκες ζήτησης

Η επιλογή μεταξύ (πιστωτικών) καρτών που κυκλοφορούν στην αγορά εξαρτάται κυρίως από τα εξής χαρακτηριστικά τους:

- Εκδότρια τράπεζα και δίκτυο αυτής.
- Ονομαστικό επιτόκιο.
- Ετήσια συνδρομή.
- ΣΕΠΠΕ (Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης, στο οποίο έχουν συνυπολογιστεί και επιπρόσθετες χρεώσεις και έξοδα, πέραν του βασικού επιτοκίου).
- Όριο αγορών.
- Όριο ανάληψης μετρητών.
- Επιτόκιο ανάληψης μετρητών.
- Επιτόκιο μεταφοράς υπολοίπου.
- Περίοδος χάριτος.
- Ελάχιστη μηνιαία καταβολή.
- Άλλα χαρακτηριστικά και προσφορές, για παράδειγμα έξοδα ανάληψης μετρητών, έξοδα χρήσης στο εξωτερικό, προγράμματα επιβράβευσης, συλλογή πόντων, συλλογή αεροπορικών μιλίων, ειδικές εκπτώσεις, προγράμματα επιβράβευσης κ.ο.κ.

Η επιλογή της κύρια κάρτας συναλλαγών, είτε αυτή είναι πιστωτική είτε χρεωστική, μοιάζει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κύρια τράπεζα που έχουν επιλέξει οι καταναλωτές, καθώς και με τη σχέση συνεργασίας που έχουν αναπτύξει μαζί της, σύμφωνα με την 9η έρευνα MasterCardBarometer που πραγματοποιήθηκε από τη MasterCard και την FocusBari από το Μάρτιο έως και τον Ιούνιο του 2011 και αφορά

στην ελληνική αγορά[259]. Στην εν λόγω έρευνα παρατηρείται ότι σημαντικό ποσοστό συμμετεχόντων (32%) όχι μόνο επιλέγει την κάρτα συναλλαγών του βάσει του συγκεκριμένου κριτηρίου, αλλά θεωρεί ότι αποτελεί και τον πλέον καθοριστικό παράγοντα (29%)[260]. Δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο επιλογής κάρτας εμφανίζεται να είναι το εύρος του δικτύου/σημείων αποδοχής με ποσοστό 20%[261], ενώ ακολουθούν τα χαρακτηριστικά αλλά και οι χρεώσεις των σχετικών προϊόντων με ποσοστό 13%.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι καταναλωτές δεν φαίνεται να επηρεάζονται τόσο από τις επιπλέον προσφορές/προνόμια, με ένα σημαντικό ποσοστό της τάξεως του 53% να μην έχει ξεχωρίσει κάποια συγκεκριμένα προνόμια ή προσφορές που θα μπορούσαν πιθανότατα να επηρεάσουν την επιλογή της κάρτας τους. Οι (συνδεδεμένες με την κάρτα) παρεχόμενες εκπτώσεις σε λιανικά σημεία πώλησης (κυρίως supermarket), είναι το τελευταίο κριτήριο επιλογής της κάρτας από τους καταναλωτές (11%)[262].

δ) Κόστος μεταστροφής

Κατά την εκτίμηση της Υπηρεσίας, το κόστος μεταστροφής στις εν λόγω αγορές είναι μικρό[263]. Άλλωστε, οι καταναλωτές στην πράξη έχουν στην κατοχή τους κάρτες από διαφορετικές τράπεζες, οι οποίες χρησιμοποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες τους. Οι χρεωστικές κάρτες εκδίδονται με απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου, ο οποίος, ως προαπαιτούμενο, αρκεί να διατηρεί καταθετικό λογαριασμό στην οικεία τράπεζα, χωρίς να διενεργείται έλεγχος εκ μέρους της τελευταίας εάν διατηρεί κάρτες από άλλες τράπεζες. Εξίσου εύκολη είναι και η διακοπή λειτουργίας της κάρτας.

Η έκδοση πιστωτικής κάρτας εξαρτάται από το πιστοληπτικό προφίλ του ενδιαφερόμενου, ο οποίος μπορεί να συνεργαστεί με όσες τράπεζες επιθυμεί, χωρίς μάλιστα να είναι απαραίτητη οποιαδήποτε άλλη σχέση του πελάτη με την τράπεζα (π.χ. καταθετική). Εξάλλου, συχνά (ιδιαίτερα στο πρόσφατο παρελθόν, όταν η πιστοληπτική ικανότητα των τραπεζών ήταν αυξημένη), δίδονται κίνητρα (switching benefits) μέσω προσφορών π.χ. προνομιακού επιτοκίου για μεταφορά υπολοίπου ή/ και έκδοσης κάρτας χωρίς ετήσια συνδρομή.

[259] Το ΒΗΜΑ, Ζήτημα εμπιστοσύνης η επιλογή πιστωτικής κάρτας, 19.07.2011.
[260] Το κριτήριο αυτό, αν και σε κάθε περίπτωση σημαντικό, διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα των καταναλωτών. Οι μεγαλύτερης ηλικίας ερωτηθέντες (55-70) δίνουν μεγαλύτερο βάρος στο κριτήριο αυτό ως βασικό κριτήριο επιλογής κάρτας (σε ποσοστό 38%), ενώ τα άτομα νεότερης ηλικίας (25-34) ενδιαφέρονται περισσότερο για τα διαθέσιμα σημεία αποδοχής (23%). Ενδιαφέρον επίσης είναι το σχετικό εύρημα που αφορά στους νεαρότερους ακόμα ενήλικες συμμετέχοντες στην έρευνα (ηλικίας 18-24), οι οποίοι δηλώνουν πως δεν έχουν συγκεκριμένα κριτήρια (40%) ως προς την επιλογή της κάρτας συναλλαγών τους, γεγονός που πιθανόν συνδέεται με περιορισμένη γνώση του θέματος ή έλλειψη ενδιαφέροντος για αντίστοιχα προϊόντα.
[261] Στην περιφέρεια, οι καταναλωτές ενδιαφέρονται περισσότερο για το μέγεθος του δικτύου και τον αριθμό των διαθέσιμων υποκαταστημάτων (28%).
[262] Μεγαλύτερη σημασία στο κριτήριο αυτό φαίνεται να δίνουν οι κάτοικοι της περιφέρειας (15%).
[263] Αντίστοιχη είναι και η άποψη και της γνωστοποιούσας.

ε) Τιμολόγηση

Οι χρεωστικές κάρτες δεν ενέχουν για τον κάτοχο άμεσες χρεώσεις. Ωστόσο μετακυλίονται σε αυτόν επιβαρύνσεις από τη χρήση τρίτων δικτύων και επιβάλλονται χρεώσεις για αναλήψεις μετρητών από ΑΤΜ τρίτων δικτύων: μέσω του δικτύου ΔΙΑΣ, από ΑΤΜ σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης[264] και από ΑΤΜ εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά στις πιστωτικές κάρτες, πέραν των ανωτέρω χρεώσεων, ενδεχομένως χρεώνεται (άμεσα) συνδρομή. Επιπλέον, ο κάτοχος επιβαρύνεται με ένα συμβατικό κυμαινόμενο επιτόκιο επί του εκάστοτε ανεξόφλητου υπολοίπου, με επιτόκιο υπερημερίας σε περίπτωση καθυστέρησης κατά περίπτωση και με διάφορες επιβαρύνσεις που αφορούν στην εφαρμογή των όρων της σύμβασης πίστωσης και που περιγράφονται αναλυτικά τόσο στους όρους της σύμβασης όσο και στα προσυμβατικά έγγραφα. Η πλειονότητα, πλέον, των πιστωτικών καρτών συνδέεται, περαιτέρω, με προγράμματα επιβράβευσης τα οποία παρέχονται χωρίς κόστος για τον πελάτη, ενώ προσφέρουν σημαντική προστιθέμενη αξία. Δεν υπάρχει διαφοροποίηση στους όρους των συγκεκριμένων καρτών ούτε δέσμευση για τον πελάτη στου οποίου την απόλυτη διακριτική ευχέρεια είναι η χρήση των προγραμμάτων επιβράβευσης.

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, μικρές διαφοροποιήσεις στην τιμολόγηση των πιστωτικών καρτών μπορεί να προκύπτει ανάλογα με την κατηγορία του πελάτη[265], την υφιστάμενη πολιτική προώθησης της εκάστοτε τράπεζας[266] ή ανά είδος πιστωτικής κάρτας (λ.χ. μαζικές και premium κάρτες), η οποία εξαρτάται εν πολλοίς από την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη.

Ζ.3.2.2. Μερίδια αγοράς – Δείκτες HHI

Τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών και των ανταγωνιστών τους στις αγορές έκδοσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών έχουν ως εξής:

α) Έκδοση πιστωτικών καρτών

ΕΚΔΟΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ – ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Αρ. Καρτών	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Καρτών**	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Καρτών**	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Καρτών**	**Μερ. Αγ.**
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%

[264] Ίδιες βάσει των κανονισμών SEPA.
[265] Για παράδειγμα, οι κάρτες που εκδίδονται σε πελάτες λογαριασμών μισθοδοσίας έχουν ελαφρά μειωμένο επιτόκιο.
[266] Για παράδειγμα, περίοδος πώλησης καρτών χωρίς χρέωση συνδρομής.

EUROBANK - ERGASIAS	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
Όμιλος ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[…]		[…]		[…]		[…]	[5-15]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%		
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
CITIBANK International plc	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
PROBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
HSBC BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	**5.799.732**	**100,00%**	**4.957.851**	**100,00%**	**4.020.953**	**100,00%**	**3.421.375**	**100,00%**
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (μετά)	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[25-35]%

ΕΚΔΟΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]	Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]
Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]	Μετά τη συγκέντρωση	[1600-1800]
Μεταβολή (Δ)	[150-200]	**Μεταβολή (Δ)**	[200-250]

β) Έκδοση χρεωστικών καρτών

ΕΚΔΟΣΗ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ – ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Αρ. Καρτών	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Καρτών**	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Καρτών**	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Καρτών**	**Μερ. Αγ.**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%
Όμιλος ΠΕΙΡΑΙΩΣ					[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%		
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%		
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%
EUROBANK - ERGASIAS	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
CITIBANK International plc	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
PROBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
HSBC BANK	[…]	-	-	-	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	**9.044.207**	**100,00%**	**9.100.836**	**100,00%**	**9.874.036**	**100,00%**	**9.973.550**	**100,00%**
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (μετά)	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[15-25]%

ΕΚΔΟΣΗ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]	Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]

Μετά τη συγκέντρωση	[1800-2000]	Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]
Μεταβολή (Δ)	[300-350]	**Μεταβολή (Δ)**	[200-250]

Ζ.3.2.3. Αξιολόγηση επιπτώσεων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην **αγορά της εκδόσεως πιστωτικών καρτών** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η ALPHA BANK (με μερίδιο [15-25]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012) ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ κατατάσσεται στην έβδομη θέση αντίστοιχα. Στην υπό εξέταση σχετική αγορά το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των δύο συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [25-35]% (στοιχεία εννεαμήνου 2012) και τις κατατάσσει σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης στην πρώτη θέση, μπροστά από την Τράπεζα Eurobank και την Εθνική Τράπεζα (με μερίδια [15-25]% και [15-25]% αντίστοιχα), η δε μεταβολή του δείκτη HHI (<2.000 μονάδων), είναι κατώτερη του ορίου των 250 μονάδων ([150-200] με στοιχεία 2011 και [200-250] με στοιχεία γ’ τριμήνου 2012).

Στην **αγορά της εκδόσεως χρεωστικών καρτών** την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Εθνική Τράπεζα (με μερίδιο [25-35]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012) οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τρίτη και πέμπτη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Οι συμμετέχουσες θα καταλαμβάνουν σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης τη δεύτερη θέση με συνδυαστικό μερίδιο της ύψους [15-25]% πίσω από την Εθνική Τράπεζα. Επιπλέον, ο δείκτης HHI, ο οποίος είναι χαμηλότερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή η οποία υπερβαίνει το ασφαλές όριο των 250 μονάδων κατά τη χρήση του 2011 ([300-350]) αλλά μειώνεται αισθητά με βάση τα στοιχεία του έτους 2012 ([200-250]—κάτω του ορίου- με στοιχεία γ’ τριμήνου 2012).

Στις αγορές της έκδοσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών δραστηριοποιούνται, πλην των συμμετεχουσών, τουλάχιστον τρεις ισχυροί ανταγωνιστές, ήτοι η Εθνική Τράπεζα, το νέο σχήμα που αποτελείται από τα πιστωτικά ιδρύματα ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ-ΓΕΝΙΚΗ και η Τράπεζα Eurobank, με εδραιωμένα δίκτυα αντίστοιχα του δικτύου της ενιαίας οντότητας, καθώς και αρκετοί μικρότεροι, αλλά αξιόλογοι, ανταγωνιστές. Επιπλέον, στο σύνολο των υπό κρίση (υπο-) αγορών, η μεταβολή του δείκτη HHI βρίσκεται κάτω των εκτιθέμενων με τη σχετική Ανακοίνωση της Ε.Ε. ασφαλών ορίων, ενώ δεν συντρέχει οιαδήποτε εκ των εξαιρετικών περιστάσεων που προβλέπονται στην παρ. 20 της εν λόγω Ανακοίνωσης.

Συγκεκριμένα, πέρα από τη μη κατοχή συνδυαστικού μεριδίου ικανού να προκαλέσει ανησυχία για τις ανταγωνιστικές συνθήκες της αγοράς και την ασφαλή μεταβολή του δείκτη συγκέντρωσης, σημειώνεται ότι το νέο νομοθετικό πλαίσιο (ν. 3862/2010) που

ενσωμάτωσε την Οδηγία της Ε.Ε. περί υπηρεσιών πληρωμών (PSD)[267] δημιουργεί ευνοϊκότερες συνθήκες για την είσοδο δυνητικών ανταγωνιστών στην ευρύτερη αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, καθώς επιτρέπει την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και από μη πιστωτικά ιδρύματα, τηρουμένων των σχετικών προϋποθέσεων για την παροχή άδειας λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Έτσι, από την αξιολόγηση των ανωτέρω παραμέτρων και της δομής των σχετικών υπό εξέταση αγορών δεν προκαλούνται αμφιβολίες σε σχέση με τη δημιουργία οριζόντιων μη συντονισμένων αποτελεσμάτων. Στο ίδιο συμπέρασμα οδηγεί και η μη ύπαρξη σημαντικού κόστους μεταστροφής των πελατών σε έτερο προμηθευτή και τυχόν αδιαφανών όρων που μπορεί να εμπεριέχουν την επιβολή άλλου είδους χρεώσεων ή συμβατικών δεσμεύσεων που να συνεπάγονται υψηλό κόστος αλλαγής εκδότη πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας. Συνεπεία των ανωτέρω η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση (ατομικής) δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε οποιαδήποτε εκ των ως άνω ορισθεισών αγορών .

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε ποσοστό [70-80]% (ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ [25-35]%, Τράπεζα Eurobank [15-25] %, Εθνική Τράπεζα [15-25] %, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς [5-15] %). Στην αγορά της έκδοσης χρεωστικών καρτών οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε ποσοστό [75-85]% (Εθνική Τράπεζα [25-35]%, ενιαίο σχήμα ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ [15-25]%, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς [15-25]%, Τράπεζα Eurobank [5-15] %).

Όπως επισημάνθηκε, με βάση και την ευρωπαϊκή νομολογία, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν, καταρχήν, ασταθής και δύσκολο να διατηρηθεί μακροχρόνια[268].

Επιπλέον, σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών

---

[267] Αν και δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το μερίδιο αγοράς που κατέχουν μη τραπεζικοί οργανισμοί στη θεωρητικά ευρύτερη αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών από όλους τους παρόχους, η νομοθετική αυτή πρόβλεψη συντείνει στην απουσία, νομικών τουλάχιστον, εμποδίων εισόδου, σε σχέση με την αξιολόγηση της μελλοντικής διαμόρφωσης των μεριδίων αγοράς.

[268] Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση COMP/M.1016 *Price Waterhouse/Coopers &Lybrand*, ό.π., σκ. 103 και 113.

συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά[269] *λόγω* της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, παρά την επαύξηση του μεριδίου της ALPHA BANK σε έκαστη αγορά μετά τη συγκέντρωση κατά το συγκεκριμένο ποσοστό. Υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης, δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι αυτή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Εξάλλου, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω στις υπό εξέταση αγορές παρά την υφιστάμενη ομοιογένεια και την πλήρη υποκαταστασιμότητα των παρεχόμενων προϊόντων, δεν υπάρχει πλήρης διαφάνεια ως προς την τιμολόγηση αυτών: Ως προς τις πιστωτικές κάρτες, αυτή συνήθως συνδέεται με προγράμματα επιβράβευσης ενώ όσον αφορά στην αγορά των χρεωστικών καρτών, παρόλο που υπάρχει σχετική διαφάνεια στις μεθόδους τιμολόγησης, επειδή συνήθως είναι συνδεδεμένες με κάποιον τραπεζικό λογαριασμό όψεως ή άλλες τραπεζικές υπηρεσίες που προσφέρονται ως ενιαίο πακέτο, υπάρχει ουσιώδης μείωση του βαθμού διαφάνειας στη σχετική αγορά [270].

Τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιουμένων στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών (και ιδίως της νέας οντότητας με τη δεύτερη ανταγωνίστρια) δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη συμμετρία μεταξύ τους[271]. Επιπλέον, το συνδυαστικό μερίδιο των δύο προπορευόμενων ανταγωνιστών υπολείπεται του 50% (ανέρχεται σε ποσοστό [40-50]%) επί του συνόλου της αγοράς και δεν επαρκεί για να προσδώσει σε αυτή χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ανταγωνιστικού περιθωρίου που καταλείπεται και περαιτέρω του γεγονότος ότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται ικανός αριθμός ανταγωνιστών διαφορετικής δυναμικότητας ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση της ζήτησης στην αγορά.

Αντίστοιχα, τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιουμένων στη σχετική αγορά της έκδοσης χρεωστικών καρτών[272] παρουσιάζουν σχετική συμμετρία μεταξύ τους με βάση τα στοιχεία του γ' τριμήνου 2012, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τα ιστορικά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών υπήρχαν έντονες αυξομειωτικές τάσεις, που δεν προσιδιάζουν σε συνθήκες συμμετρίας. Σε κάθε περίπτωση δεν επαρκούν τα μερίδια αγοράς ως έχουν

---

[269] Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση IV/M.202 *Thorn EMI/Virgin Music,* παρ. 40, όπου παρόλο που διαπιστώθηκε η κατοχή ποσοστού περίπου 80% στη σχετική αγορά από πέντε επιχειρήσεις, δεν θεωρήθηκε ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση από μόνη της επαύξησε το συνολικά κατεχόμενο ποσοστό σε τέτοιο βαθμό που να θεμελιώνεται η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

[270] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844- FORTIS/ABN AMBRO ASSETS, παρ. 196 επ. Βλ. και European Commission Report on the Retail Banking Sector Inquiry (2007).

[271] Βλ. απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M.4823 YARA/PRAXAIR/ JV παρ. 44.

[272] Η διαπίστωση ασυμμετρίας των μεριδίων είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος περί ανυπαρξίας πιθανών συντονισμένων αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M.4823 YARA/PRAXAIR/JV, παρ. 44, όπου λαμβανομένης υπόψει της διαρκούς ασυμμετρίας των μεριδίων αγοράς των μερών, θεωρήθηκε απίθανο η δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης να οδηγήσει σε αντιανταγωνιστικό συντονισμό μεταξύ των.

διαμορφωθεί και οι λοιπές κρατούσες συνθήκες για να προσδώσουν εν προκειμένω στην αγορά γνωρίσματα ολιγοπωλίου, δεδομένου ότι το συνδυαστικό μερίδιο των δύο προπορευόμενων ανταγωνιστών υπολείπεται του 50% επί του συνόλου της αγοράς και δεν επαρκεί για να προσδώσει σε αυτή χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ανταγωνιστικού περιθωρίου που καταλείπεται και περαιτέρω του γεγονότος ότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται ικανός αριθμός ανταγωνιστών διαφορετικής δυναμικότητας ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση της ζήτησης στην αγορά (συγκεκριμένα δραστηριοποιούνται, πλην των συμμετεχουσών, τουλάχιστον τρεις ισχυροί ανταγωνιστές, ήτοι η Εθνική Τράπεζα, το σχήμα ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ-ΓΕΝΙΚΗ και η Τράπεζα Eurobank, με εδραιωμένα δίκτυα αντίστοιχα του δικτύου της ενιαίας οντότητας, καθώς και αρκετοί μικρότεροι, αλλά αξιόλογοι, ανταγωνιστές). Συνεκτιμάται επίσης η ύπαρξη δυνητικού ανταγωνισμού και η ανυπαρξία κόστους μεταστροφής των καταναλωτών. Εξάλλου η ισχύς του κινήτρου για συντονισμό εξαρτάται από το επίπεδο ανάπτυξης της σχετικής αγοράς. Εν προκειμένω, ειδικά ως προς τις χρεωστικές κάρτες, σημειώνεται ότι, όπως προεκτέθηκε, βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης γεγονός που δεν διευκολύνει πιθανό συντονισμό[273]. Σε κάθε περίπτωση, στην αγορά της έκδοσης χρεωστικών καρτών, όπως ελέχθη και ανωτέρω, δεν υπάρχουν απευθείας χρεώσεις. Επομένως, δεν υφίσταται κατ' αρχήν αντικείμενο συντονισμού ως προς την τιμολόγηση.

Το σύνολο των ως άνω διαπιστώσεων κατατείνει υπέρ της απουσίας οριζόντιων επιπτώσεων συντονισμένης συμπεριφοράς εκ της συγκέντρωσης στην αγορά της έκδοσης των χρεωστικών καρτών, ιδίως δεδομένης της τροποποίησης των μεριδίων αγοράς που επιφέρει η υπό εξέταση συγκέντρωση.

Από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών των ως άνω αγορών και δεδομένης της ύπαρξης ικανού αριθμού ανταγωνιστών, δεν μπορεί να συναχθεί δημιουργία οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων στις ως άνω επηρεαζόμενες αγορές. Προϋπόθεση της θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι ότι η αγορά πρέπει να παρουσιάζει επαρκή βαθμό συγκέντρωσης, και εν γένει όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης (όπως υπολογίζεται με τη χρήση του δείκτη HHI ή άλλων αριθμοδεικτών) τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων[274]. Εν προκειμένω στις ως άνω υπό εξέταση σχετικές αγορές διαπιστώθηκε ότι τα επίπεδα συγκέντρωσης με τη χρήση του δείκτη HHI κυμαίνονται εντός των ασφαλών ορίων, ενώ η αγορά απαρτίζεται από διάφορους ανταγωνιστές ποικίλης δυναμικότητας, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερο το συντονισμό μεταξύ τους.

---

[273] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής M.580 ABB/Daimler Benz, παρ. 90.
[274] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2),* παρ. 92.

Βάσει των ανωτέρω, δεν μπορεί να συναχθεί ότι η συγκέντρωση θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.3.3. Ανταγωνιστικές συνθήκες και επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά αποδοχής καρτών

Ζ.3.3.1. Υφιστάμενες Ανταγωνιστικές Συνθήκες

α) Ωριμότητα αγοράς

Οι περισσότερες εκ των ερωτηθεισών τραπεζών υποστηρίζουν ότι η αγορά της αποδοχής τραπεζικών καρτών βρίσκεται σε φάση κάμψης, κυρίως λόγω της οικονομικής συγκυρίας και των επιπτώσεών της. Παραταύτα, οι προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης είναι θετικές, λόγω παραγόντων όπως η σταδιακή εξοικείωση των καταναλωτών με τη χρήση των τραπεζικών καρτών, την αντικατάσταση των μετρητών ως μέσου πληρωμής και την ανάγκη των καταναλωτών να χρησιμοποιούν τις άτοκες δόσεις που τους παρέχει η χρήση πιστωτικών καρτών.

β) Εμπόδια εισόδου - Δυνητικός ανταγωνισμός

Όσον αφορά στα εμπόδια εισόδου, ισχύουν εν πολλοίς αυτά που αναφέρθηκαν ανωτέρω για την αγορά έκδοσης καρτών. Κατά την άποψη της γνωστοποιούσας, δεν υπάρχουν πραγματικά εμπόδια εισόδου, αλλά ούτε περαιτέρω ανάπτυξης, δεδομένου ότι όλες οι εκκαθαρίστριες τράπεζες έχουν αυτήν τη δυνατότητα, εφόσον εξυπηρετούνται από όλους τους παρόχους πλατφόρμας/δικτύου[275].

Αναφορικά με την ύπαρξη δυνητικού ανταγωνισμού, δεν μπορεί να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα από τις απόψεις των ερωτηθεισών εκκαθαριστριών τραπεζών, καθότι υπάρχουν τράπεζες που υποστηρίζουν ότι δεν υφίσταται δυνητικός ανταγωνισμός στην εν λόγω αγορά[276] και άλλες που εκφράζουν την άποψη ότι δυνητικοί ανταγωνιστές είναι οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα δραστηριοποιείται ή πρόκειται να δραστηριοποιηθεί στην ελληνική αγορά[277].

γ) Συνθήκες Ζήτησης - Κόστος μεταστροφής

Σύμφωνα με την έρευνα της Γ.Δ.Α., η πλειονότητα των εκκαθαριστριών τραπεζών θεωρούν ότι η ζήτηση στην εν λόγω αγορά μπορεί να χαρακτηριστεί ελαστική ως προς την τιμή των υπηρεσιών, καθώς οι υπηρεσίες που προσφέρουν οι εκκαθαρίστριες τράπεζες είναι πανομοιότυπες και οι έμποροι έχουν ανά πάσα στιγμή τη δυνατότητα να

[275] Η […] αναφέρει ότι η συντριπτική πλειονότητα των μεγάλων εμπορικών επιχειρήσεων είναι συμβεβλημένες με έναν πάροχο πλατφόρμας και, ως αποτέλεσμα, έχουν πρόσβαση σε όποια εκκαθαρίστρια τράπεζα επιθυμούν.
[276] Βλ. απαντήσεις από […],[…],[…].
[277] Βλ. απαντήσεις από […],[…],[…],[…].

επιλέξουν την εκκαθαρίστρια τράπεζα με την οποία θα συνεργάζονται στην περίπτωση αύξησης των χρεώσεων. Αναφορικά με την ύπαρξη πιστής πελατείας, παρόλο που επισημάνθηκε από αρκετές τράπεζες ότι οι έμποροι συνυπολογίζουν το σύνολο της συνεργασίας που διατηρούν με την εκάστοτε εκκαθαρίστρια τράπεζα και αντισταθμίζουν τα οφέλη τους, δεν θεωρείται ότι μπορεί να υπάρξει πιστή πελατεία στην εν λόγω αγορά. Κατά τις ίδιες, η σημασία του σήματος και της φήμης της κάθε εκκαθαρίστριας τράπεζας θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως κριτήρια επιλογής μειωμένης βαρύτητας που ίσως λαμβάνονται υπόψη από τους εμπόρους στην αρχή της συνεργασίας τους με τις τράπεζες.

Η πλειονότητα των εκκαθαριστριών τραπεζών δήλωσαν ότι δεν υφίστανται κόστη για τον έμπορο που να σχετίζονται με την αλλαγή συνεργαζόμενης τράπεζας. Συγκεκριμένα, επισημάνθηκε ότι ο έντονος ανταγωνισμός, η πληθώρα τραπεζών και κατ' επέκταση επιλογών ομοειδών προϊόντων και η απουσία επιβάρυνσης σε περίπτωση αλλαγής τράπεζας, δίνουν τη δυνατότητα στον πελάτη όχι μόνο της άμεσης ενημέρωσης, σύγκρισης και επιλογής τράπεζας συνεργασίας, αλλά και την αλλαγή εκκαθαρίστριας τράπεζας. Άλλωστε, όπως αναφέρει η γνωστοποιούσα, αυτό προκύπτει από τις πολλαπλές επιλογές που διαθέτουν οι εμπορικές επιχειρήσεις ανάμεσα σε ικανό αριθμό εκκαθαριστριών τραπεζών. Περαιτέρω, η […] σημειώνει ότι σε περίπτωση αλλαγής εκκαθαρίστριας τράπεζας, δεν υπάρχει κόστος διακοπής από την παλιά τράπεζα ούτε και κόστος έναρξης συνεργασίας από τη νέα, οπότε το όποιο κόστος αλλαγής (switching cost) προκύπτει μόνο από τις εσωτερικές αλλαγές που πιθανόν χρειάζονται οι εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες αλλαγές σε κάθε περίπτωση κρίνονται αμελητέες και με μη σημαντικό κόστος.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι μέρος των εκκαθαριστριών τραπεζών εξέφρασαν ότι η αλλαγή προμηθευτή ενέχει πρακτικές δυσκολίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ο απαιτούμενος χρόνος που χρειάζεται για την ενημέρωση, διαπραγμάτευση, επιλογή και έναρξη συνεργασίας με το νέο προμηθευτή υπηρεσιών αποδοχής τραπεζικών καρτών, καθώς και κόστος μεταστροφής που μπορεί να προκύψει από εσωτερικές αλλαγές που θα χρειαστεί να πραγματοποιήσει η εμπορική επιχείρηση.

δ) Τιμολόγηση-Αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών

Με βάση τα στοιχεία που προσκόμισαν οι ερωτηθείσες τράπεζες, το περιθώριο κέρδους που προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών αποδοχής καρτών κυμαίνεται από «οριακά μηδενικό» έως 4%[278]. Σύμφωνα με τις εκκαθαρίστριες τράπεζες, χαρακτηριστικά της επιχείρησης όπως το μέγεθός της, η φήμη και η πελατεία της, και, ιδίως, ο όγκος και η αξία των συναλλαγών της, αποτελούν παράγοντες που θα μπορούσαν να της προσδώσουν διαπραγματευτική ισχύ έναντι αυτών. Επιπλέον, κατά τις εκκαθαρίστριες τράπεζες, θα πρέπει να συνυπολογιστεί και το μεγάλο πλήθος των τραπεζών που προσφέρουν τις εν

[278] Συγκεκριμένα, η […], η […], η […], η […] και η […] δήλωσαν ότι το περιθώριο κέρδους τους είναι κατ' ουσίαν μηδενικό, η η […] το υπολογίζει στο 1,04%, η […] στο 3%, η […]στο 3,6% και η […] στο 4%.

λόγω υπηρεσίες, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στις εμπορικές επιχειρήσεις να διαπραγματεύονται τους οικονομικούς όρους της συνεργασίας με την εκάστοτε εκκαθαρίστρια τράπεζα που πρόκειται να συνεργαστεί.

Η γνωστοποιούσα υπολογίζει ότι […]% των πελατών της κατέχει διαπραγματευτική ισχύ έναντι της τράπεζας, οι οποίοι ωστόσο αντιπροσωπεύουν το […]% του κύκλου εργασιών της που προέρχεται από την παροχή των υπηρεσιών αποδοχής τραπεζικών καρτών[279]. Οι συγκεκριμένοι πελάτες, κατά τις εκκαθαρίστριες τράπεζες, αντλούν τη διαπραγματευτική τους ισχύ ακριβώς λόγω της συνεισφοράς τους στον κύκλο εργασιών της.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι οι σχετικοί υπολογισμοί της γνωστοποιούσας, αλλά και των λοιπών εκκαθαριστριών τραπεζών δεν φαίνονται να εξάγονται κατόπιν συγκεκριμένης επιστημονικής μελέτης, ούτε προκύπτουν με ασφάλεια από τα υποβληθέντα στην Υπηρεσία στοιχεία. Τα μόνα στοιχεία που προσκόμισε η γνωστοποιούσα σχετικά είναι ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις […],[…],[…],[…] και […] αντιπροσωπεύουν το […]% των συναλλαγών της μέσω καρτών πληρωμής.

Ως εκ τούτου, κατά την εκτίμηση της Υπηρεσίας, με εξαίρεση τους εμπόρους με εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων και ιδιαίτερα σημαντικό αριθμό καθημερινών συναλλαγών (π.χ. μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ), η διαπραγματευτική ισχύς ενός εμπόρου έναντι των εκκαθαριστριών τραπεζών φαίνεται να είναι περιορισμένη. Ωστόσο, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία δεν είναι δυνατό να πιστοποιηθεί το εύρος της πελατείας αυτής.

ε) Διαφάνεια – ασυμμετρία πληροφόρησης

Σύμφωνα με την άποψη των περισσότερων εκ των ερωτηθεισών τραπεζών, υπάρχει απόλυτη διαφάνεια στην αγορά παροχής υπηρεσιών αποδοχής τραπεζικών καρτών, καθώς όλοι οι όροι παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, καθώς και η σχετική τιμολόγηση, αναγράφονται αναλυτικά στη σύμβαση μεταξύ των δύο μερών, ενώ οι όροι της τιμολόγησης αποτυπώνονται και στο περιοδικό εκκαθαριστικό σημείωμα συναλλαγών που λαμβάνουν οι εμπορικές επιχειρήσεις. Με αυτήν την άποψη συγκλίνει και το σύνολο των εκκαθαριστριών τραπεζών, καθώς υποστηρίζουν ότι ο έμπορος ενημερώνεται αναλυτικά τόσο για τις χρεώσεις, όσο και για άλλες σημαντικές πληροφορίες που αφορούν στη συνεργασία[280].

Συνεπώς, κατά τις εκκαθαρίστριες τράπεζες, δεν υπάρχει ασυμμετρία πληροφόρησης στην αγορά μεταξύ εκκαθαριστριών τραπεζών και εμπόρων-πελατών τους, ούτε ως προς

[279] Δεν μπορεί να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα για το σύνολο του κλάδου ως προς το ποσοστό των πελατών των τραπεζών που θεωρείται από τις ίδιες ότι κατέχουν διαπραγματευτική ισχύ. Ενδεικτικά, η […] αναφέρει ότι το 0,08% των πελατών της πραγματοποιεί το 30,3% του κύκλου εργασιών της, ενώ η […] υπολογίζει ότι το 29% των πελατών της πραγματοποιεί το 70% του κύκλου εργασιών της, και η […] αναφέρει ότι το 4% των πελατών της πραγματοποιεί το 80,6% του κύκλου εργασιών της.

[280] Όπως για παράδειγμα πλήθος συναλλαγών, αξία και ημερομηνία συναλλαγών, συναλλαγές ανά διεθνές σήμα.

το ύψος των προμηθειών ούτε ως προς τους λοιπούς όρους παροχής υπηρεσιών αποδοχής τραπεζικών καρτών. Εξάλλου, κατά τις ίδιες, λόγω του έντονου ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών ως προς το ύψος των προμηθειών στον τομέα της αποδοχής καρτών, οι επιχειρήσεις γίνονται αποδέκτες συνεχών προσφορών από διαφορετικές τράπεζες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνεται λόγος για ασυμμετρία πληροφόρησης ως προς το ύψος των προμηθειών.

Ωστόσο, εκτιμάται από την Υπηρεσία ότι δεν υφίσταται διαφάνεια μεταξύ των ίδιων των εκκαθαριστριών τραπεζών λόγω της αποτύπωσης των όρων παροχής των σχετικών υπηρεσιών σε διμερείς συμβάσεις συνεργασίας περιλαμβάνουσες συχνά ρήτρες εμπιστευτικότητας.

Ζ.3.3.2. Μερίδια αγοράς – Δείκτες HHI

Τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών και των ανταγωνιστών τους στην αγορά αποδοχής καρτών έχουν ως εξής:

ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΡΤΩΝ - ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (σε χιλιάδες €) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ	2009		2010		2011		α΄ εξάμηνο 2012		γ΄ τρίμηνο 2012	
	Ύψος Συν/γων	Μερ. Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ. Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ. Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ. Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ. Αγ.
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[35-45]%	[…]	[25-35]%	[…]	[35-45]%
EUROBANK-ERGASIAS	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[…]	[5-15]%
Πειραιώς	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%		
Αγροτική	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*		
Γενική	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*		
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
CITIBANK	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
MILLENNIUM	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*
MARFIN EGNATIA	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*
ΤΑΧ. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*	[…]	*[0-5]%*
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	**7.496.940,56**		**7.184.544,73**		**6.955.621,43**		**2.983.877,40**		**5.017.498,72**	
ΌΜΙΛΟΣ ΑΛΦΑ (μετά)	[…]	[35-45]%	[…]	[35-45]%	[…]	[35-45]%	[…]	[35-45]%	[…]	[35-45]%

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[2200-2400]	**Προ της συγκέντρωσης**	[2200-2400]
Μετά τη συγκέντρωση	[2600-2800]	**Μετά τη συγκέντρωση**	[2800-3000]
Μεταβολή (Δ)	[400-450]	**Μεταβολή (Δ)**	[400-450]

Ζ.3.3.3. Αξιολόγηση επιπτώσεων: η άποψη της Γνωστοποιούσας

Κατά τη γνωστοποιούσα, η παρούσα συγκέντρωση δεν προκαλεί ουδεμία σοβαρή αμφιβολία ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στην επιμέρους αγορά της αποδοχής καρτών πληρωμής. Η αγορά αποδοχής καρτών στην Ελλάδα δεν παρουσιάζει χαρακτηριστικά που να οδηγούν στο συμπέρασμα πραγματικής ή δυνητικής παρεμπόδισης αλλαγής εκκαθαρίστριας τράπεζας από την πλευρά των εμπορικών επιχειρήσεων, δεδομένου και του, κατά την άποψή της, σχετικά ασήμαντου κόστους μεταστροφής. Η δε μείωση κατά μία των εκκαθαριστριών τραπεζών (ως συνέπεια της υπό κρίση συγκέντρωσης) δεν θα έχει ουδεμία επίπτωση στις επιλογές των εμπορικών επιχειρήσεων-πελατών, πόσο μάλλον όταν αυτή έχει μερίδιο αγοράς της τάξης του [5-10]%.

Άλλωστε, κατά την ALPHA BANK, στην υποθετική περίπτωση αύξησης εκ μέρους της νέας οντότητας ALPHA BANK/ΕΜΠΟΡΙΚΗ των χρεώσεων προς τις εμπορικές επιχειρήσεις, αυτές θα επιλέξουν να συμβληθούν μεταξύ των υπολοίπων εκκαθαριστριών τραπεζών[281]. Έτσι, οποιαδήποτε υποθετική αύξηση των χρεώσεων (merchant fees) των ALPHA BANK/ΕΜΠΟΡΙΚΗ αφενός θα προκαλέσει αυξημένη κινητικότητα της πελατείας της προς υφιστάμενους ανταγωνιστές της (οι οποίοι είναι τραπεζικοί όμιλοι με σημαντική οικονομική ισχύ) και αφετέρου θα προσκρούσει στην αντισταθμιστική ισχύ

---

281 Διευκρινίζεται, από πλευράς […], ότι δύναται μία εμπορική επιχείρηση να χρησιμοποιεί εναλλακτικά τα τερματικά μίας ή περισσοτέρων εκκαθαριστριών τραπεζών ή οποιαδήποτε από τις διαθέσιμες πλατφόρμες παροχής δικτύου χωρίς καμία πρόσθετη επιβάρυνση από τις εν λόγω εκκαθαρίστριες τράπεζες.

των μεγάλων πελατών που αποτελούν και το μεγάλο μερίδιο του κύκλου συναλλαγών με κάρτες των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

Επιπροσθέτως, η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν ενισχύει υπάρχοντα ή δεν δημιουργεί νέα εμπόδια που οδηγούν σε αποκλεισμό των υφισταμένων ανταγωνιστών ή/και των δυνητικών νεοεισερχομένων ανταγωνιστών. Η ALPHA BANK εξετάζει επιπτώσεις όπως η ανάγκη δικτύου πωλήσεων για την προώθηση των υπηρεσιών, η ανάγκη επένδυσης σε εξοπλισμό, η έλλειψη μια ενιαίας πλατφόρμας διόδευσης συναλλαγών και οι εδραιωμένες σχέσεις εκκαθαριστριών τραπεζών και εμπορικών επιχειρήσεων. Ως προς τα δίκτυα πωλήσεων, η ALPHA BANK θεωρεί ότι οι υφιστάμενοι ανταγωνιστές της[282] διαθέτουν ήδη ένα εξαιρετικά εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων και άρα σημείων πωλήσεων των υπηρεσιών αποδοχής καρτών. Περαιτέρω, τόσο οι υφιστάμενες εκκαθαρίστριες τράπεζες όσο και οι πιθανές νεοεισερχόμενες μπορούν να συμβληθούν με ανεξάρτητες επιχειρήσεις που ειδικεύονται στην δημιουργία δικτύου πωλήσεων (Independent Sales Organisation), πρακτική που καθόσον γνωρίζει η ALPHA BANK ακολουθούσε στο παρελθόν η […].

Ως προς το προβάδισμα που πιθανόν να θεωρηθεί ότι δίνουν οι εδραιωμένες σχέσεις εμπιστοσύνης και η δυνατότητα να συνδυάζεται η υπηρεσία αποδοχής καρτών σε ένα ολοκληρωμένο πακέτο χρηματοδοτικών εργαλείων, η ALPHA BANK τονίζει ότι αφενός οι μεγάλοι υφιστάμενοι ανταγωνιστές της έχουν την αντίστοιχη εδραίωση στην αγορά, αφετέρου η νέα οντότητα (ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ) δεν έχει τέτοια ισχύ σε επιχειρηματικά τραπεζικά προϊόντα ώστε να πιθανολογείται κάποιου είδους καταχρηστική μόχλευση (leveraging) ή συνδεδεμένη πώληση (tying) στην αγορά αποδοχής καρτών έναντι πιθανής νεοεισερχόμενης εκκαθαρίστριας τράπεζας. Δεν προκύπτει δε σε καμία περίπτωση από τη δήλωση των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση ότι η αποδοχή των καρτών συνιστά ή πρόκειται να αποτελέσει μέρος ενός ολοκληρωμένου πακέτου χρηματοδοτικών εργαλείων.

Από τα παραπάνω προκύπτει κατά την ALPHA BANK ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζει αρνητικά τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά της αποδοχής καρτών. Εξάλλου, όπως σημειώνει η γνωστοποιούσα, στο πλαίσιο της συγκέντρωσης Alpha Bank/EFG Ergasias, όπου το άθροισμα των μεριδίων των μερών ήταν υψηλότερο ([50-60]% ή [50-60]%, αναλόγως της βάσης υπολογισμού) στη σχετική αγορά της αποδοχής καρτών η Ε.Α. δεν διέγνωσε ή τουλάχιστον δεν συμπέρανε κάποιο κίνδυνο μονομερών αποτελεσμάτων από την οριζόντια σχέση.

---

[282] Για παράδειγμα, […],[…],[…], αλλά και άλλες τράπεζες που έχουν κατορθώσει να δραστηριοποιούνται με επιτυχία στη σχετική αγορά έχοντας μικρότερο δίκτυο όπως, ενδεικτικά, η […]κτλ

Ζ.3.3.4. Αξιολόγηση επιπτώσεων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της αποδοχής καρτών την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η ALPHA BANK (με μερίδιο [35-45]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012) ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ κατατάσσεται στην πέμπτη θέση αντίστοιχα. Στην υπό εξέταση σχετική αγορά το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των δύο συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [35-45]% (στοιχεία εννεαμήνου 2012) και τις κατατάσσει σε συνέχεια της υπό εξέταση συγκέντρωσης στην πρώτη θέση, ενώ έπονται η Τράπεζα Eurobank, η Εθνική Τράπεζα, η Τράπεζα Πειραιώς και η Citibank (με μερίδια [15-25] %, [5-15]%, [5-15]% και [5-15]% αντίστοιχα).

Σε σχέση με την αξιολόγηση τυχόν σημαντικού περιορισμού του ανταγωνισμού εκ της συγκέντρωσης, συνεκτιμώνται ιδίως, πέραν των μεριδίων αγοράς και του βαθμού συγκέντρωσης της αγοράς, η ισχύς και ο αριθμός των ανταγωνιστών, η τυχόν ύπαρξη περιορισμών παραγωγικής ικανότητας και ο βαθμός στον οποίο τα προϊόντα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων αποτελούν στενά υποκατάστατα[283] (οι δύο τελευταίοι παράγοντες δεν προκύπτει ότι συντρέχουν εν προκειμένω). Συγκρίνονται, δε, οι ανταγωνιστικές συνθήκες που θα προκύψουν από τη γνωστοποιηθείσα συναλλαγή με τις συνθήκες που θα επικρατούσαν ελλείψει της συγκέντρωσης.

Στη σχετική υπό εξέταση αγορά η προπορευόμενη επιχείρηση ALPHA BANK παρουσιάζει τάση αύξησης του μεριδίου της με βάση τα ιστορικά στοιχεία των τελευταίων ετών ενώ το μερίδιο αγοράς της υποψήφιας προς εξαγορά επιχείρησης (ΕΜΠΟΡΙΚΗ) έχει κατά βάσιν φθίνουσα πορεία. Επισημαίνεται ότι κατά τα τελευταία έτη παρατηρείται αποκλιμάκωση των προμηθειών που η Alpha Bank χρεώνει τις εμπορικές επιχειρήσεις για την παροχή υπηρεσιών αποδοχής καρτών. Με βάση τις κρατούσες στη συγκεκριμένη αγορά συνθήκες, η προκείμενη συγκέντρωση δεν θεωρείται ότι εξαλείφει μια πηγή σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης σε αυτήν. Η ALPHA BANK ηγείται της εν λόγω αγοράς σταθερά τα τελευταία έτη ανεξαρτήτως της προτεινόμενης συγκέντρωσης[284].

Εν προκειμένω, η μη ύπαρξη σημαντικού οικονομικού κόστους μεταστροφής των πελατών (εμπόρων) σε έτερο προμηθευτή (συνεργαζόμενη εκκαθαρίστρια τράπεζα) σε συνδυασμό με την ύπαρξη ικανού αριθμού εναπομεινάντων ανταγωνιστών, και δη σημαντικού μεγέθους όπως ιδίως η Τράπεζα Eurobank, η Εθνική Τράπεζα και ο Όμιλος Πειραιώς, με οργανωμένο δίκτυο και εδραιωμένη θέση στις προτιμήσεις του καταναλωτικού κοινού, και η εν γένει εναπομένουσα δυνατότητα επιλογής εκ μέρους των πελατών, καθώς και το ότι η ζήτηση αξιολογείται ως ελαστική λόγω και της ευαισθητοποίησης των πελατών ως προς τους όρους τιμολόγησης (οι οποίοι φαίνεται να

---

[283] Βλ. και απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.5907, παρ.157.
[284] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3287 AGCO/VALTRA.

είναι διαφανείς ως προς αυτούς), δεν οδηγούν στη θεμελίωση ατομικής δεσπόζουσας θέσης εκ μέρους της ενιαίας οντότητας[285].

Με στάθμιση όλων των ανωτέρω παραγόντων, δεν προκύπτει στις συγκεκριμένες συνθήκες η δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας στην υπό κρίση σχετική αγορά εκ της υπό εξέταση συγκέντρωσης.

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της αποδοχής καρτών οι τέσσερις μεγαλύτερες εναπομένουσες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε ποσοστό [85-95]% (ενιαίο σχήμα ALPHA BANK - ΕΜΠΟΡΙΚΗ [35-45] %, Τράπεζα Eurobank [15-25]%, Εθνική Τράπεζα [5-15]%, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς [5-15]%)[286], ενώ οι δύο πρώτες άνω του 60%[287], πρόκειται άρα περί μιας συγκεντρωμένης αγοράς. Η μεταβολή του δείκτη HHI υπερβαίνει κατά πολύ το όριο των 250 μονάδων ([400-450] με στοιχεία 2011 και [400-450] με στοιχεία γ’ τριμήνου 2012) και αποτελεί μία πρώτη ένδειξη περί πιθανής στρέβλωσης του ανταγωνισμού που θα πρέπει να εξεταστεί προσεκτικότερα. Ωστόσο, οι τρεις, πέραν του ενιαίου σχήματος ALPHA BANK – ΕΜΠΟΡΙΚΗ, επιχειρήσεις που θα εξακολουθήσουν να δραστηριοποιούνται στην αγορά μετά την υπό κρίση συγκέντρωση (Τράπεζα Eurobank, Εθνική Τράπεζα, διευρυμένη οντότητα της Τράπεζας Πειραιώς) έχουν σημαντική ανταγωνιστική παρουσία, και θα δραστηριοποιούνται επίσης και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές, υφίστανται άρα ανταγωνιστικές επιχειρήσεις διαφορετικής δυναμικότητας που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τα προσδοκώμενα αποτελέσματα τυχόν συντονισμού μεταξύ των δύο προπορευόμενων τραπεζών[288].

Όπως προαναφέρθηκε, δε, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω της αστάθειας μιας τέτοιας κατάστασης, των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών[289].

---

[285] Η Ευρ. Επιτροπή έχει επανειλημμένα, βάσει των εν λόγω παραγόντων, αξιολογήσει μερίδια μεταξύ 40-50% ως μη ικανά να προκαλέσουν αμφιβολίες σε σχέση με το συμβατό μίας συγκέντρωσης με τον ανταγωνισμό στην εκάστοτε κρινόμενη σχετική αγορά. Ειδικότερα, αποδίδει έμφαση σε ουσιώδεις για τη διατήρηση ανταγωνιστικών συνθηκών παράγοντες όπως είναι οι ανταγωνιστικές πιέσεις των εναπομεινάντων παικτών της αγοράς, η αντισταθμιστική ισχύς των πελατών και η πιθανότητα εισόδου νέου ανταγωνιστή. Βλ. ενδεικτικά χαρακτηριστικά COMP/M.1882 Pirelli/Bicc, παρ. 77-79, COMP/M.3464 KESKO / ICA / JV, παρ. 39, COMP/M.2609 HP/COMPAQ, παρ. 32-35, COMP/M.2192 *SMITHKLINE BEECHAM/BLOCKDRUG,* παρ. 12-14 , IV/M.986 - Agfa-Gevaert/DuPont, παρ. 99-100.

[286] Βλ. και απόφαση Ε.Επ. Μ.1891 BP AMOCO/CASTROL.

[287] Βλ. νομολογία Ευρ. Επιτροπής εις Levy, Control of Concentrations 5-345.

[288] Βλ. και απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.5907, παρ. 209.

[289] Βλ. ανωτέρω.

Περαιτέρω, η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν μεταβάλλει ουσιωδώς τις ανταγωνιστικές συνθήκες στη συγκεκριμένη αγορά, καθώς οι δύο πρώτες σε μερίδια τράπεζες στην εν λόγω αγορά (Alpha Bank και Eurobank) κατείχαν ήδη πριν την υπό εξέταση συγκέντρωση συνολικό μερίδιο που ξεπερνούσε το 60%, ενώ με την ολοκλήρωση της υπό εξέταση συγκέντρωσης οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, παρά την (όχι μεγάλη, σε κάθε περίπτωση) επαύξηση του μεριδίου της ALPHA BANK σε έκαστη αγορά μετά τη συγκέντρωση, γεγονός το οποίο δεν αξιολογείται ότι δύναται να συμβάλλει εν προκειμένω σημαντικά στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης λόγω της προκείμενης συγκέντρωσης. Σημειώνεται περαιτέρω ότι το μερίδιο της Εμπορικής παρουσιάζει μάλλον καθοδική πορεία τα τελευταία χρόνια.

Εξάλλου, ο υφιστάμενος μεταξύ των τραπεζών Alpha Bank και Eurobank διαρθρωτικός δεσμός μέσω της συμμετοχής τους με ελέγχουσα συμμετοχή σε κοινή λειτουργικά μη αυτόνομη θυγατρική επιχείρηση (Κάρντλινκ), ο οποίος δύναται να αξιολογηθεί ως παράγοντας που ενισχύει την πιθανότητα συντονισμού λόγω δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης σε μία συγκεντρωμένη αγορά, δεν συνδέεται αιτιωδώς με τη συγκεκριμένη συγκέντρωση, δεδομένου ότι προϋπήρχε, υπό τους όρους που αναφέρονται στην απόφαση ΕΑ 321/V/2006. Επιπλέον, τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιουμένων στην αγορά της αποδοχής πιστωτικών καρτών δεν παρουσιάζουν καμία συμμετρία μεταξύ τους[290] (απεναντίας η παρατηρούμενη ασυμμετρία επιτείνεται μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση), καθώς η απόκλιση κυμαίνεται μεταξύ [15-20] ποσοστιαίων μονάδων (απόσταση περίπου από τον δεύτερο) και [25-30] ποσοστιαίων μονάδων περίπου (απόσταση από τον τρίτο ανταγωνιστή), γεγονός που καθιστά τον πιθανό συντονισμό ασταθή.

Επιπλέον, σχετικά με τη συνολική προμήθεια που η εκκαθαρίστρια τράπεζα χρεώνει τον έμπορο (merchant service charge) ως αμοιβή για την αποδοχή καρτών[291], παρατηρείται ότι διαφάνεια παρουσιάζεται τόσο ως προς το μετακυλιόμενο στον έμπορο σκέλος της προμήθειας της εκδότριας τράπεζας όσο και ως προς αυτό που αφορά στην προμήθεια της εταιρίας του διεθνούς σήματος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι αντίστοιχη διαφάνεια δεν υπάρχει ως προς το τμήμα των χρεώσεων της ίδιας της εκκαθαρίστριας προς τον έμπορο που συνιστά το περιθώριο κέρδους της. Πάντως το περιθώριο κέρδους που προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών αποδοχής καρτών κυμαίνεται, κατά τα προαναφερθέντα (η […], η […], η […], η […] και η […] δήλωσαν ότι το περιθώριο κέρδους τους είναι κατ' ουσίαν μηδενικό, ενώ η […] το υπολογίζει στο 1,04%, η […] στο 3%, η […] στο 3,6% και η […] στο 4%). Επίσης, κατά τα τελευταία έτη παρατηρείται αποκλιμάκωση των

[290] Περί της ασυμμετρίας των μεριδίων βλ. ανωτέρω.

[291] Υπενθυμίζεται ότι η συνολική προμήθεια που η εκκαθαρίστρια τράπεζα χρεώνει τον έμπορο (merchant service charge) ως αμοιβή για την αποδοχή καρτών απαρτίζεται από:

α) την αμοιβή στην εταιρία του διεθνούς σήματος,

β) την αμοιβή στην εκδότρια τράπεζα (issuer's reimbursement fee) και

γ) την αμοιβή της εκκαθαρίστριας τράπεζας.

προμηθειών που η […] χρεώνει τις εμπορικές επιχειρήσεις για την παροχή υπηρεσιών αποδοχής καρτών.

Για τους ως άνω λόγους, συνεκτιμώντας τις παρούσες παραμέτρους και ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης αγοράς, και ιδίως τη μορφολογία του διαρθρωτικού δεσμού και το βαθμό συγκέντρωσης της αγοράς με την ασυμμετρία της θέσης των κυριότερων ανταγωνιστών, το βαθμό επαύξησης του μεριδίου της ενιαίας τράπεζας, τον εναπομενόντα ανταγωνισμό, και τα λοιπά χαρακτηριστικά της εν λόγω αγοράς, δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί σε επαρκή βαθμό συντονισμός μεταξύ των προπορευόμενων επιχειρήσεων[292]. Υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης και των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών της αγοράς, τα ανωτέρω στοιχεία, συνολικώς θεωρούμενα, δεν οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στην υπό εξέταση αγορά με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.4. Η ΑΓΟΡΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

Ζ.4.1. Σχετική Αγορά

Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) αποτελεί χρηματοδοτική υπηρεσία βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα, η οποία διέπεται από το ν. 1905/1990[293], όπως ισχύει. Οι υπηρεσίες factoring απευθύνονται κυρίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις[294] και συνιστούν μια τριμερή συνεργασία μεταξύ του προμηθευτή, του οφειλέτη του και ενός εξειδικευμένου χρηματοοικονομικού ενδιάμεσου/πράκτορα, ο οποίος αναλαμβάνει τη λογιστική παρακολούθηση, διαχείριση και είσπραξη των επί πιστώσει βραχυπρόθεσμων εμπορικών απαιτήσεων (trade receivables)[295]. Συγκεκριμένα, οι εν λόγω υπηρεσίες περιλαμβάνουν όλες ή ορισμένες εκ των κάτωθι εργασιών: την εκχώρηση απαιτήσεων από τον προμηθευτή στον πράκτορα (με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής), την παροχή εξουσιοδότησης από τον προμηθευτή στον πράκτορα για την είσπραξη απαιτήσεων, τη χρηματοδότηση του προμηθευτή μέσω προεξόφλησης των (εκχωρηθεισών) απαιτήσεων αυτού κατά των πελατών του, τη λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων του προμηθευτή και τη διαχείρισή τους από τον πράκτορα, την ολική ή μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή από τον πράκτορα.

---

[292] M.4865 -SIEMENS / DADE BEHRING, σκ. 40-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε μεταξύ άλλων δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από τη συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού.

[293] «Για τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α΄ 147.

[294] Σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση Factoring Factors Chain International (FCI), Annual Review - 2011, σελ. 11.

[295] Βλ. και διαδικτυακούς τόπους της Διεθνούς Ένωσης Factoring (www.fci.nl), της Ελληνικής Ένωσης Factoring (www.hellenicfactors.gr) και τις ιστοσελίδες τραπεζών-πρακτόρων.

Μεταξύ του πράκτορα και του προμηθευτή καταρτίζεται «σύμβαση-πλαίσιο», με την οποία καθορίζονται οι όροι συνεργασίας των μερών, όπως το είδος του factoring, το ανώτατο ποσό (πλαφόν), μέχρι το οποίο δέχεται ο πράκτορας να χρηματοδοτήσει τον προμηθευτή, η αμοιβή και οι προμήθειες του πράκτορα[296] και ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η εκχώρηση των απαιτήσεων[297]. Δεδομένου του διαρκούς χαρακτήρα της σχέσης που δημιουργείται με τη σύμβαση factoring, της συνεχούς εκχώρησης απαιτήσεων του προμηθευτή στον πράκτορα και της αντίστοιχης πίστωσης του προμηθευτή με τα ποσά που εισπράττονται ή πρόκειται να εισπραχθούν[298], η εξυπηρέτηση της σύμβασης factoring γίνεται συνήθως με την τήρηση από τον πράκτορα ενός ανοικτού λογαριασμού στο όνομα του προμηθευτή[299].

Οι υπηρεσίες factoring διακρίνονται, μεταξύ άλλων, στις εξής κατηγορίες[300]:

α) Εγχώριο factoring, το οποίο αφορά στην κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά,

β) Διεθνές factoring, το οποίο αφορά στην κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με το εξωτερικό, με περαιτέρω διάκριση σε:

- Εξαγωγικό factoring: απευθύνεται σε εξαγωγικές επιχειρήσεις που πωλούν με όρους ανοικτής πίστωσης και
- Εισαγωγικό factoring: απευθύνεται σε εισαγωγικές επιχειρήσεις που αγοράζουν με όρους ανοικτής πίστωσης.

Ανάλογα δε με την ανάληψη ή μη του πιστωτικού κινδύνου, το factoring διακρίνεται σε:

α) Factoring με δικαίωμα αναγωγής (with recourse), δηλαδή, χωρίς τη μεταβίβαση από τον προμηθευτή στον πράκτορα του κινδύνου αφερεγγυότητας του οφειλέτη και

β) Factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής (non-recourse), δηλαδή με μεταβίβαση από τον προμηθευτή στον πράκτορα του κινδύνου αφερεγγυότητας του οφειλέτη.

---

[296] Η τιμολόγηση των συναλλαγών factoring ενέχει:

- την προμήθεια προεξόφλησης (επιτόκιο χρηματοδότησης), η οποία αντικατοπτρίζει το κόστος άντλησης ρευστότητας του πράκτορα και την αμοιβή κινδύνου (risk premium), και
- την προμήθεια διαχείρισης, η οποία επιβάλλεται επί της ονομαστικής αξίας των απαιτήσεων και ενσωματώνει τα πραγματικά κόστη διαχείρισης των απαιτήσεων, όπως αυτά προκύπτουν από το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της διαχείρισης, αλλά και το ενδεχόμενο κόστος ασφάλισης (για τις περιπτώσεις του factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής).

[297] Βλ. ΑΠ 880/2010.

[298] Ο τρόπος εκχώρησης εξαρτάται από το συμφωνηθέν είδος factoring, αφαιρουμένων των αμοιβών, προμηθειών και προεξοφλητικών τόκων.

[299] Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 1905/1990, η συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τράπεζες που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα και από ανώνυμες εταιρίες με αποκλειστικό σκοπό την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών.

[300] Βλ. διαδικτυακούς τόπους της Διεθνούς Ένωσης Factoring (www.fci.nl) και της Ελληνικής Ένωσης Factoring (www.hellenicfactors.gr).

Περαιτέρω, ανάλογα με το χρόνο εξόφλησης των απαιτήσεων από τον πράκτορα προς τον προμηθευτή, το factoring διακρίνεται σε:

α) Factoring με προεξόφληση, αν η πίστωση του λογαριασμού του προμηθευτή γίνεται αμέσως μετά την εκχώρηση, δηλαδή τη χορήγηση στον πράκτορα αντιγράφων των τιμολογίων ή καταστάσεων με τις εκχωρούμενες αξιώσεις, και

β) Factoring χωρίς προεξόφληση, αν ο πράκτορας εξοφλεί τις απαιτήσεις (πιστώνει με το ποσό τους το λογαριασμό του προμηθευτή), κατά το χρόνο που γίνονται αυτές ληξιπρόθεσμες.

Επιπλέον, μεταξύ των εργασιών του factoring συγκαταλέγονται και η χρηματοδότηση εφοδιαστικής αλυσίδας (Reverse factoring), η διαχείριση ταμειακών ροών (Back-to-back factoring), η χρηματοδότηση τιμολογίων με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής (Invoice Financing) και forfaiting[301].

Σύμφωνα με τη σχετική πρακτική της Ε.Α.[302] και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[303], η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών μπορεί να συνιστά ενιαία και διακριτή αγορά υπηρεσιών, ενώ η βασική ως άνω προσέγγιση υιοθετείται και για τους σκοπούς εξέτασης της υπό κρίση συγκέντρωσης, χωρίς να απαιτείται εν προκειμένω να γίνει περαιτέρω κατάτμηση. Ιδίως δε, έχει κριθεί ότι οι υπηρεσίες factoring λειτουργούν μεν συμπληρωματικά προς τις λοιπές υπηρεσίες παροχής χρηματοδότησης, ωστόσο, διακρίνονται από αυτές, όπως επίσης και από τις υπηρεσίες ασφάλισης πιστώσεων[304]. Συναφώς, η ALPHA BANK θεωρεί ότι η εν λόγω αγορά είναι μερικώς εναλλάξιμη με την ευρύτερη αγορά παροχής πιστώσεων, δεδομένου ότι μέσω του factoring παρέχεται στους πελάτες μιας τράπεζας ένα επιπλέον μέσο χρηματοδότησης.

Θα μπορούσε ενδεχομένως να υποστηριχθεί ότι η αγορά του εγχώριου factoring διακρίνεται από αυτήν του διεθνούς factoring, δεδομένου ότι απευθύνεται σε διαφορετικές επιχειρήσεις (αφενός σε αυτές με έδρα στην Ελλάδα και αφετέρου σε εκείνες με έδρα το εξωτερικό), ωστόσο ο ακριβής ορισμός των σχετικών αγορών παρέλκει, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα συλλεχθέντα στοιχεία, υπό οποιαδήποτε

---

[301] Το forfaiting αφορά προεξόφληση απαιτήσεων και σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση Forfaitors (International Forfaitors Association) χαρακτηρίζεται από 100% χρηματοδότηση χωρίς δικαίωμα αναγωγής (non-recourse), δηλαδή με μεταβίβαση από τον προμηθευτή στον πράκτορα του κινδύνου αφερεγγυότητας του οφειλέτη, μπορεί να έχει μέσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα (έως και 10 έτη), συνήθως συνοδεύεται από εγγύηση τράπεζας αλλά και κάποιο αποδεικτικό το οποίο είναι μεταβιβάσιμο και διαπραγματεύσιμο στη δευτερογενή αγορά, αφορά ποσά από κυμαίνονται από 100.000 δολάρια έως 200 εκατομμύρια δολάρια και τα ποσά χρηματοδότησης εκφράζονται σε δολάρια ή ευρώ ή κάποιο άλλο ισχυρό νόμισμα.

[302] Βλ. απόφαση Ε.Α. 67/ΙΙ/1999 ΆΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ/ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, σελ. 4, απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE παρ. 86 και απόφαση Ε.Α. 549/VII/2012 ΠΕΙΡΑΙΩΣ / ΑΓΡΟΤΙΚΗ.

[303] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.3894-UNICREDITO/HVB, παρ. 29, Μ.4155-BNP PARIBAS/BNL, παρ. 15, Μ.6244 - BNP PARIBAS/ FORTIS COMMERCIAL FINANCE HOLDING, παρ. 15 επ. και Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 31-32.

[304] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 30.

θεώρηση, η αξιολόγηση των συνεπειών της γνωστοποιηθείσας πράξης στη λειτουργία του ανταγωνισμού δεν αλλάζει[305].

Σχετικά με τον ορισμό γεωγραφικής αγοράς, σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποφανθεί σε παρεμφερείς υποθέσεις συγκεντρώσεων ότι η αγορά της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι συνήθως εγχώρια[306]. Καθώς η υπηρεσία της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων παρέχεται ως επί το πλείστον σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σχετικά μικρός αριθμός πελατών είναι ικανού μεγέθους για να αξιοποιήσει διασυνοριακές υπηρεσίες factoring. Συνεπώς στην υπό εξέταση υπόθεση, η εν λόγω γεωγραφική αγορά είναι εθνική και καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας[307].

Σημειώνεται ότι στη σχετική αγορά δραστηριοποιείται η ALPHA BANK μέσω της θυγατρικής εταιρείας της ABC FACTORS ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Α.Ε. και η ΕΜΠΟΡΙΚΗ μέσω σχετικής εσωτερικής διευθύνσεως της Τραπέζης.

Ζ.4.2. Ανταγωνιστικές Συνθήκες

Ζ.4.2.1. Δραστηριοποιούμενες Επιχειρήσεις

Όπως προκύπτει από την έρευνα της Γ.Δ.Α., στην ελληνική αγορά πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων δραστηριοποιούνται, έμμεσα ή άμεσα, 15 συνολικά τραπεζικά ιδρύματα:

- Η Cyprus Popular Bank δραστηριοποιείται στην αγορά τόσο η ίδια όσο και μέσω της θυγατρικής της, Marfin Factors & Forfaiters SA.
- Τέσσερις επιπλέον τράπεζες δραστηριοποιούνται στην αγορά μέσω θυγατρικών τους (Πειραιώς Factoring, Εθνική Factors, ABC Factors - της AlphaBank, Eurobank Factors).

---

[305] Σημειώνεται ότι η […] θεωρεί ότι η ευρύτερη αγορά του factoring, υπό την αυστηρή έννοια του όρου, δεν μπορεί να διακριθεί περαιτέρω στις υποαγορές του εγχωρίου, του διεθνούς και του forfaiting. Οι ανωτέρω ενδεχόμενες υποαγορές του εγχωρίου και του διεθνούς factoring διαφοροποιούνται κυρίως μεταξύ τους ως προς τον γεωγραφικό προσδιορισμό της έδρας του πελάτη/προμηθευτή και οφειλέτη/αγοραστή. Η δε ενδεχόμενη υποαγορά του forfaiting, συμπληρώνει η […], διαφοροποιείται σε σχέση με τις υπόλοιπες ως προς την φύση του αναλαμβανόμενου από την πλευρά του Factor παράγοντα κινδύνου. Σε κάθε περίπτωση οι φορείς παροχής υπηρεσιών factoring μπορούν και συνηθίζεται να παρέχουν στους πελάτες/προμηθευτές τους συνδυασμό ή και το σύνολο των ανωτέρω υπηρεσιών.

[306] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.3894–UNICREDITO/HVB. παρ. 42, M.4155-BNP PARIBAS/BNL παρ. 23, M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 84, M.2577-GE CAPITAL/HONEYWELL και απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012 ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE, παρ. 96.

[307] Σημειώνεται ότι η […] αναφέρει ότι αν και θα μπορούσε να υποστηριχθεί ευρύτερος καθορισμός της αγοράς, συμφωνεί ότι, για τις ανάγκες της παρούσας εξέτασης, η αγορά περιορίζεται στα όρια της ελληνικής επικράτειας.

- Δέκα τράπεζες δραστηριοποιούνται απευθείας (Τράπεζα Κύπρου, Εμπορική Τράπεζα, Αγροτική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα, Τράπεζα Αττικής, HSBC Bank, Τράπεζα Millenium, Citibank Probank και Πανελλήνια Τράπεζα).

Ζ.4.2.2. Εμπόδια Εισόδου - κόστος μεταστροφής - Δυνητικός Ανταγωνισμός

Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι εμπόδια εισόδου για μια νέα εταιρία στην αγορά πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι:

- το βασικό κόστος εισόδου, δηλαδή η καταβολή του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου, όπως αυτό καθορίζεται για τις τράπεζες από την ΠΔ/ΤΕ 2471/10.04.2001 και το ν. 3601/2007, και για τις εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων δυνάμει του άρθρου 4 § 3 ν. 1905/1990 από την ΠΔ/ΤΕ 2622/21.12.2009. και
- η παροχή άδειας λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στην Υπηρεσία στοιχεία, τα ανύπαρκτα εμπόδια εισόδου και τα μηδενικά κόστη αλλαγής factor, καθώς και η εύκολη υποκατάσταση από παρεμφερή προϊόντα όπως οι τραπεζικές χρηματοδοτήσεις με ενέχυρο αξιόγραφα και ασφάλειες πιστώσεων, δημιουργούν ένα μακροπρόθεσμα υγιές περιβάλλον ανταγωνισμού, κάτι που αποδεικνύεται από το γεγονός ότι πολλοί επιχειρηματικοί πελάτες συνεργάζονται με πλέον του ενός πράκτορα[308]. Η έλλειψη ουσιωδών εμποδίων εισόδου επιτρέπει την εξ αποστάσεως δραστηριοποίηση, στον ελληνικό χώρο έχουν κατά καιρούς δραστηριοποιηθεί τράπεζες του εξωτερικού όπως η ABN AMRO, η Unicredit, η BNP Paribas καθώς και αρκετές άλλες, όπως και εταιρίες Factoring όπως η GE Factofrance[309].

Παρόμοια άποψη περί έλλειψης εμποδίων εισόδου εκφράζουν και η […][310], η Τράπεζα […], η […], και η […]. Μάλιστα, η […] επισημαίνει ότι η είσοδος στην αγορά:

- του Ομίλου της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ με την ίδρυση της «ΕΘΝΙΚΗ FACTORS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ», το 2009, η οποία μέσα σε τρία χρόνια αναπτύχθηκε ραγδαία κατέχοντας σήμερα μερίδιο 14% της αγοράς και
- της «MARFIN FACTORS & FORFAITERS A.E.», η οποία από την έναρξη της δραστηριοποίησης της απέκτησε ικανοποιητικό μερίδιο στην αγορά,

---

[308] Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΕΑ 534/VI/2012 Alpha Bank- Eurobank.

[309] Η ενδεχόμενη δε είσοδος νέων παικτών, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις επικείμενες ενέργειες συγκέντρωσης των μητρικών τραπεζών αλλά και τη σταθεροποίηση του εγχώριου οικονομικού περιβάλλοντος.

[310] Η […] σημειώνει ότι παρουσία στην ελληνική αγορά πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων έχουν και αλλοδαπές τράπεζες, είτε αμέσως, με ή χωρίς εγκατάσταση (όπως η HSBC Bank plc., η Τράπεζα Κύπρου Ltd.), είτε μέσω της συμμετοχής τους σε ελληνικές τραπεζικές εταιρίες καθώς και αλλοδαπές εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, μέχρι τώρα χωρίς εγκατάσταση, έχοντας την έδρα τους σε άλλο κράτος (περίπου 370 πιστωτικά ιδρύματα γνωστοποίησαν προς την ΤτΕ ενδιαφέρον για παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση). Επισημαίνεται ότι ο βαθμός δραστηριοποίησης των ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων το 2012, έχει αποδυναμωθεί λόγω της συγκυρίας.

αποδεικνύει την έλλειψη σημαντικών εμποδίων εισόδου.

Περαιτέρω, η […] εκτιμά ότι είναι πάντα πιθανή η είσοδος αλλοδαπών επιχειρήσεων είτε μέσω οργανικής ανάπτυξης είτε μέσω εξαγοράς εγχώριας τράπεζας καθώς οι τρέχουσες αποτιμήσεις είναι δυνάμει εξαιρετικά ελκυστικές. Δεδομένης όμως της τρεχούσης οικονομικής συγκυρίας δεν μπορεί να προσεγγιστεί η πιθανότητα ή ο χρόνος εντός του οποίου δύναται να πραγματοποιηθεί μια τέτοια είσοδος. Η σημαντικότητα του ρόλου του factoring και η προοπτική του ενισχύεται από την τάση αντικατάστασης των μεταχρονολογημένων επιταγών ως μέσο πίστωσης με την πώληση επί πιστώσει, και την προσφυγή στην πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων.

Ζ.4.2.3. Συνθήκες Ζήτησης-Ωριμότητα

Δεδομένου ότι, ειδικά για τις τράπεζες, το factoring αποτελεί στρατηγικό προϊόν λόγω μεγαλύτερου ελέγχου επί του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την τραπεζική χρηματοδότηση, η αγορά factoring δεν ακολουθεί την πορεία ύφεσης του υπόλοιπου τραπεζικού τομέα. Με την άποψη αυτή συντάσσεται και η […], η οποία αναφέρει ότι η αγορά της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων έχει επιδείξει διαρκή άνοδο τα τελευταία χρόνια. Ακόμη και υπό το παρόν δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και κυρίως η εξασφάλιση ρευστότητας για τις επιχειρήσεις με την προεξόφληση εμπορικών απαιτήσεων, η αποτελεσματική διαχείριση των χρηματορροών καθώς και τα χαμηλά ποσοστά επισφαλειών, έχουν καταστήσει το προϊόν ελκυστικό τόσο από την πλευρά των επιχειρήσεων όσο και από την πλευρά του χρηματοπιστωτικού τομέα, σε σχέση με τα παραδοσιακά τραπεζικά προϊόντα, διευκολύνοντας τη διαρκή του ανάπτυξη[311].

Περαιτέρω, η […] θεωρεί ότι στην προκείμενη αγορά η πίστη στο σήμα δε διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή τράπεζας από τους πελάτες. Εξάλλου, όπως σημειώνει η ίδια, οι περισσότερες εταιρείες factoring προσφέρουν πλήρες φάσμα προϊόντων. Η […] εκτιμά ότι στην ουσία αυτό που είναι πρωταρχικής σημασίας για τον πελάτη είναι οι όροι που θα τεθούν για την έγκριση του αιτήματος σύναψης σύμβασης, καθώς και, υπό τις τρέχουσες συνθήκες της χρηματοπιστωτικής αγοράς, η διαθέσιμη ρευστότητα.

Ζ.4.2.5. Τιμολόγηση[312]

Ως προς τις συνθήκες τιμολόγησης, η γνωστοποιούσα επισημαίνει ότι στην εγχώρια αγορά factoring ο ρόλος της διαφοροποίησης των προϊόντων όλων των εταιριών που

[311] Η ίδια επισημαίνει ότι το έτος 2011 οι εργασίες factoring διατήρησαν την αξία τους στα επίπεδα του 2010.

[312] Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η παραγωγή, οι πωλήσεις και η παροχή των υπηρεσιών της θυγατρικής της ABC FACTORS γίνονται από την ίδια. Η ABC FACTORS αξιοποιεί, μεταξύ άλλων, τις συστάσεις που παρέχει προς αυτήν η μητρική της Τράπεζα ALPHA BANK για τις επιχειρήσεις που ανήκουν στο πελατολόγιο της Τραπέζης και ενδιαφέρονται για τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Η τιμολόγηση στο factoring περιλαμβάνει την αμοιβή της ABC FACTORS για τη διαχείριση, λογιστική παρακολούθηση, είσπραξη, αξιολόγηση της φερεγγυότητας των οφειλετών και εξασφάλιση έναντι του κινδύνου μη πληρωμής των απαιτήσεων, και, χωριστά, την προμήθεια προεξόφλησης των απαιτήσεων.

δραστηριοποιούνται όσον αφορά στα χαρακτηριστικά ή την ποιότητα είναι ελάχιστος. Ωστόσο, λόγω της φύσης της υπηρεσίας, η τιμολόγηση είναι εξατομικευμένη, δεδομένου ότι το επίπεδο τιμών διαφοροποιείται ανάλογα με τον πιστωτικό κίνδυνο στην αγορά της χώρας όπου εδρεύει ο πελάτης του πράκτορα ή και οι οφειλέτες των απαιτήσεων, αλλά και το εν γένει πιστοληπτικό προφίλ του τελευταίου.

Ζ.4.3. Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά του factoring

Ζ.4.3.1. Μερίδια αγοράς– Δείκτης HHI

Όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα στη Γ.Δ.Α. στοιχεία από όλες τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά επιχειρήσεις, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των κυριότερων ανταγωνιστών τους, από το έτος 2009 έως και το τρίτο τρίμηνο του 2012, είναι τα εξής:

ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (εκατ. €) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ FACTORING								
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2009		2010		2011		Γ' Τρίμηνο 2012	
	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.
EUROBANK - ERGASIAS (Eurobank Factors AE)	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ABC Factors)	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[5-15]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	14,70%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (Εθνική Factors)	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR (αυτοτελώς και μέσω της Marfin Factors & Forfaiters)	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
HSBC BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
Όμιλος ΠΕΙΡΑΙΩΣ				[0-5]%		[0-5]%	[…]	[0-5]%
Πειραιώς Factoring AE	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
Αγροτική Τράπεζα	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
Γενική Τράπεζα	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%

CITIBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	[…]	**100%**	[…]	**100%**	[…]	**100%**	[…]	**100,00%**
Όμιλος ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (μετά)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

FACTORING ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (3Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1600-1800]	Προ της συγκέντρωσης	[1800-2000]
Μετά τη συγκέντρωση	[1800-2000]	Μετά τη συγκέντρωση	[1800-2000]
Μεταβολή (Δ)	[200-250]	**Μεταβολή (Δ)**	[50-100]

Ζ.4.3.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η τράπεζα Eurobank μέσω της θυγατρικής της επιχείρησης Eurobank FACTORS A.E (με μερίδιο ύψους [25-35]% - στοιχεία εννεαμήνου 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στη δεύτερη και όγδοη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Την πρώτη θέση διατηρεί η τράπεζα Eurobank και σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε 15-25% και τις κατατάσσει στη δεύτερη θέση με την Τράπεζα Κύπρου να έπεται με ποσοστό [5-15]%. Επιπλέον, ότι η μεταβολή (Δ) του δείκτη HHI, ο οποίος είναι κατώτερος των 2.000 μονάδων, κείται εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων[313] ([200-250] μονάδες με βάση τα στοιχεία του 2011 και [50-100] με βάση τα στοιχεία του γ' τριμήνου 2012).

Τονίζεται δε ότι οι επιπτώσεις στην εν λόγω αγορά λόγω της συγκέντρωσης είναι αμελητέες, καθώς το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται στο επίπεδο του [0-5]%.

Από την εξέταση των χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς, προκύπτει ότι αυτή διέρχεται φάση ανάπτυξης και συνιστά ελκυστικό επενδυτικό περιβάλλον. Χαρακτηρίζεται δε από απουσία ισχυρών εμποδίων εισόδου, καθώς οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις και η παροχή αδείας από τον εποπτικό φορέα για τη σύσταση μίας επιχείρησης δεν μπορούν να θεωρηθούν εν προκειμένω ως αποτρεπτικός παράγοντας για τη δραστηριοποίηση στην αγορά. Σε επίρρωση αυτού του ισχυρισμού τα

313 Βλ. ανωτ. Ανακοίνωση της Ε.Ε. (2004 C 31/03) παρ. 20.

τελευταία έτη εισήλθαν στη σχετική αγορά του factoring δύο επιχειρήσεις (ΕΘΝΙΚΗ FACTORS A.E. και MARFIN FACTORS & FORFAITERS A.E.) εκ των οποίων η πρώτη μάλιστα έχει κερδίσει μερίδιο [5-15]%, επαυξάνοντας το μερίδιό της μέσα σε διάστημα τριών ετών κατά ποσοστό περίπου [5-10]%. Επιπλέον, η μη ύπαρξη σημαντικού κόστους μεταστροφής και η έλλειψη προσήλωσης του αγοραστικού κοινού σε συγκεκριμένο προμηθευτή ενισχύουν τη διαπίστωση ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση (ατομικής) δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των (υπο-)αγορών αυτών.

Με βάση τα ανωτέρω, στην υπό εξέταση αγορά δεν εγείρονται αμφιβολίες ως προς το συμβατό της με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού.

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες, δραστηριοποιούμενες είτε απευθείας είτε μέσω θυγατρικών τους επιχειρήσεων, θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε ποσοστό ύψους [75-85]% (Τράπεζα Eurobank μέσω της Eurobank FACTORS A.E. [25-35]%, ενιαία οντότητα [15-25]%, Τράπεζα Κύπρου [5-15]% και Εθνική Τράπεζα μέσω θυγατρικής της Εθνική Factors [5-15]%). Προαναφέρθηκε ότι η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης των τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων, ασταθών αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών.

Επιπλέον, σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά[314] *λόγω* της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω, καθώς οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, ενώ η επαύξηση του μεριδίου της ALPHA BANK στην αγορά μετά τη συγκέντρωση ανέρχεται σε ένα πολύ μικρό ποσοστό (η πιθανότητα συντονισμού στην εν λόγω αγορά λόγω της συγκέντρωσης είναι αμελητέα, καθώς στην εν λόγω αγορά το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται στο επίπεδο του [0-5]%). Το γεγονός αυτό συνηγορεί στη μη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μετά την συγκέντρωση.

Εξάλλου, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω, στην υπό εξέταση αγορά, η τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι εξατομικευμένη για την προσαρμογή στις απαιτήσεις και ανάγκες εκάστου πελάτη[315], γεγονός που θα δυσχέραινε τυχόν συντονισμό μεταξύ των βασικών μερών της αγοράς[316].

---

[314] Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση IV/M.202 *Thorn EMI/Virgin Music,* παρ. 40, προεκτεθείσα.

[315] Βλ. σχετ. αποφ. Ε.Ε. COMP/M.4844 *Fortis/ABN AMBRO,* παρ. 197 και COMP/M.4523 *Travelport/Worldspan* παρ. 161, όπου αξιολογήθηκε ότι η πολυπλοκότητα της δομής τιμολόγησης δεν

Τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιούμενων στη σχετική αγορά[317] δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη συμμετρία. Το συνδυαστικό μερίδιο των δύο προπορευόμενων ανταγωνιστών ανέρχεται σε ποσοστό [50-60]% επί του συνόλου της αγοράς και δεν επαρκεί για να προσδώσει σε αυτή χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι τουλάχιστον αρκετοί άλλοι ανταγωνιστές έχουν σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και η αγορά παρίσταται δυναμική, παρουσιάζοντας τάσεις ανάπτυξης και επιτρέποντας την είσοδο και εδραίωση ημεδαπών αλλά και αλλοδαπών ανταγωνιστών, ως αναλύθηκε ανωτέρω. Η ισχύς του κινήτρου για συντονισμό συναρτάται και με το επίπεδο ανάπτυξης της σχετικής αγοράς (ώριμες αγορές όπου η ανάπτυξη έχει τελματώσει ή που παρουσιάζουν σε κάποιο βαθμό οπισθοχώρηση χαρακτηρίζονται συνήθως από υψηλότερο βαθμό σταθερότητας, που μπορεί να αυξήσει το ρίσκο του συντονισμού[318], σε σχέση με αγορές με έντονο επεκτατικό χαρακτήρα) ενώ εν προκειμένω η αγορά του factoring παρουσιάζει μια ανοδική πορεία εξέλιξης.

Προϋπόθεση της θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι μεταξύ άλλων ότι η αγορά πρέπει να παρουσιάζει επαρκή βαθμό συγκέντρωσης. Εν γένει όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης (λ.χ. με τη χρήση του δείκτη HHI ή άλλων αριθμοδεικτών), τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων[319]. Εν προκειμένω στην εν λόγω αγορά διαπιστώθηκε ότι τα επίπεδα συγκέντρωσης με τη χρήση του δείκτη HHI κυμαίνονται εντός των ασφαλών ορίων, ενώ η αγορά απαρτίζεται από διάφορους ανταγωνιστές ποικίλης δυναμικότητας, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερο τον πιθανό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Εν κατακλείδι, από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών των ως άνω αγορών και δεδομένης της ύπαρξης ενός ικανού αριθμού ανταγωνιστών δεν μπορεί να εξαχθεί τυχόν δημιουργία οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων.

επιτρέπει τη διαφάνεια της αγοράς καθώς είναι απαραίτητες πολλές προσθήκες για την ικανή διεξαγωγή της δραστηριότητας στη σχετική αγορά.

316 Ο συντονισμός είναι ευκολότερος όταν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι ομοιογενή παρά ετερογενή, καθώς τα ομογενοποιημένα προϊόντα δυσχεραίνουν τις στρατηγικές διαφοροποίησης - που μπορεί να συντελέσουν στη συγκάλυψη επιχειρούμενων αυξήσεων τιμών από μεμονωμένα μέρη του ολιγοπωλίου. Βλ. σχετ. αποφ. Ε.Ε. COMP/M.619 *Gencor/Lonrho* παρ. 141.

317 Η διαπίστωση ασυμμετρίας των μεριδίων είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος περί ανυπαρξίας πιθανών συντονισμένων αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση της Ευρ, Επιτροπής COMP/M.4823 YARA/PRAXAIR/ JV παρ. 44.

318 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων […], ό.π., παρ. 45: «Σε γενικές γραμμές, όσο λιγότερο περίπλοκο και περισσότερο σταθερό είναι το οικονομικό περιβάλλον, τόσο πιο εύκολο είναι για τις επιχειρήσεις να καταλήξουν σε μία κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού. Για παράδειγμα, είναι ευκολότερο να υπάρξει συντονισμός μεταξύ λίγων επιχειρήσεων παρά μεταξύ πολλών. Είναι επίσης ευκολότερο να γίνει συντονισμός σχετικά με την τιμή που θα ισχύει για ένα και μόνο, ομοιογενές προϊόν απ' ότι για εκατοντάδες τιμές σε μία αγορά με πολλά και ανόμοια προϊόντα. Ακόμη, ο συντονισμός σχετικά με την τιμή είναι πιο εύκολος, όταν οι όροι της προσφοράς και της ζήτησης είναι σχετικά σταθεροί, παρά όταν οι όροι αυτοί μεταβάλλονται διαρκώς. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ασταθής ζήτηση, η σημαντική εσωτερική ανάπτυξη ορισμένων επιχειρήσεων στην αγορά ή η συχνή είσοδος νέων επιχειρήσεων ενδέχεται να υποδηλώνει ότι η τρέχουσα κατάσταση δεν είναι αρκετά σταθερή ώστε να είναι πιθανός ο συντονισμός. […]».

319 Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2)* παρ. 92.

Βάσει του συνόλου των ως άνω διαπιστώσεων συνάγεται ότι η συγκέντρωση δεν θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.5. Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ζ.5.1. Σχετικές Αγορές

Ζ.5.1.1. Εισαγωγικά

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4099/2012[320], ο οποίος αντικαθιστά το ν. 3283/2004[321] ως το βασικό ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με τη λειτουργία της αγοράς που εξετάζεται εν προκειμένω, το αμοιβαίο κεφάλαιο είναι η συμβατική μορφή ενός Οργανισμού Συλλογικής Επένδυσης σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)[322], ήτοι ομάδα περιουσίας που αποτελείται από κινητές αξίες, μέσα χρηματαγοράς και μετρητά και της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου σε περισσότερους του ενός μεριδιούχους[323]. Επί της ουσίας, ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο λειτουργεί ως ένας οργανισμός - εταιρία, ο οποίος μέσω της πώλησης «μετοχών» - μεριδίων του, συγκεντρώνει κεφάλαια, τα οποία επενδύει σε μετοχές, ομόλογα και άλλες κινητές αξίες. Ο κάθε επενδυτής αγοράζει «μετοχές» - μερίδια του οργανισμού που αντιπροσωπεύουν ένα ποσοστό του κεφαλαίου του.

Το Αμοιβαίο κεφάλαιο (συμβατική μορφή ΟΣΕΚΑ) δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο και οι μεριδιούχοι εκπροσωπούνται δικαστικώς και εξωδίκως, ως προς τις έννομες σχέσεις από τη διαχείριση του Αμοιβαίου Κεφαλαίου και τα δικαιώματά τους επί του ενεργητικού

[320] Ο Ν. 4099/2012«Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και ανώνυμες εταιρίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων» ψηφίστηκε την 20/12/2012 (ΦΕΚ Α΄ 250/20.12.2012). Σύμφωνα με το άρθρο 170 [Έναρξη ισχύος] αυτού, η ισχύς του αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (πλην των διατάξεων του άρθρου 163 που ισχύουν από 1.1.2013).

[321] Ο νόμος 3283/2004 «Ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, αμοιβαία κεφάλαια και άλλες διατάξεις», ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 85/611/ΕΟΚ, ρύθμιζε τα σχετικά με τα Αμοιβαία Κεφάλαια και τις εταιρίες διαχείρισής τους (ΑΕΔΑΚ). Με το ν. 4099/2012 ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2009/65/ΕΚ και εισήχθησαν κάποιες βασικές καινοτομίες στην σχετική με τα Αμοιβαία Κεφάλαια νομοθεσία.

[322] Άρθρο 2 παρ. 3: «Οι οργανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να λαμβάνουν συμβατική μορφή (αμοιβαία κεφάλαια διαχειριζόμενα από εταιρεία διαχείρισης) ή μορφή καταπιστεύματος (unit trust) ή καταστατική μορφή (εταιρεία επενδύσεων)», δηλαδή «οι οργανισμοί α) οι οποίοι έχουν ως μοναδικό σκοπό να επενδύουν συλλογικά τα κεφάλαια που συγκεντρώνουν από το κοινό σε κινητές αξίες ή/και σε άλλα ευχερώς ρευστοποιήσιμα χρηματοπιστωτικά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 59 και των οποίων η λειτουργία βασίζεται στην αρχή της κατανομής των κινδύνων, και β) των οποίων τα μερίδια, ύστερα από αίτηση των μεριδιούχων, εξαγοράζονται ή εξοφλούνται, άμεσα ή έμμεσα, με στοιχεία του ενεργητικού των οργανισμών αυτών. Προς αυτές τις εξαγορές ή εξοφλήσεις εξομοιώνονται οι ενέργειες ενός ΟΣΕΚΑ που στοχεύουν στο να μην αποκλίνει αισθητά η χρηματιστηριακή τιμή των μεριδίων του από την καθαρή αξία του ενεργητικού του» (άρ. 2 παρ. 2).

[323] Βλ. Άρθρο 4 του Ν. 4099/2012. Αντίστοιχο ορισμό έδινε και το άρθρο 12 του Ν. 3283/2004.

του, από την εταιρία διαχείρισής του[324], η οποία, όταν έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4099/2012, ονομάζεται Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ)[325]. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, οι ΑΕΔΑΚ έχουν ως αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση ΟΣΕΚΑ εγκεκριμένων βάσει της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ, καθώς και άλλων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων που δεν καλύπτονται από τη συγκεκριμένη Οδηγία. Η διαχείριση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διαχείριση επενδύσεων, τη διοίκηση του ΟΣΕΚΑ, νομικές υπηρεσίες, λογιστική διαχείριση, εξυπηρέτηση πελατών κ.ά. καθώς και την έκδοση και εξαγορά μεριδίων Αμοιβαίων Κεφαλαίων[326]. Κατά συνέπεια, ο διαχειριστής ενός Αμοιβαίου Κεφαλαίου είναι και ο εκδότης των μεριδίων του.

Όπως προκύπτει από τα δημοσιευμένα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, πέραν των ΟΣΕΚΑ που αναπτύσσονται στη Ελλάδα από ΑΕΔΑΚ, στην ελληνική αγορά διατίθενται μερίδια αλλοδαπών Ο.Σ.Ε.Κ.Α., βάσει μη αποκλειστικών[327] συμβάσεων

[324] Βλ. άρθρο 4 και άρθρο 3 στοιχ. β και γ του Ν. 4099/2012, όπου αναφέρονται τα εξής: «β) "Εταιρεία διαχείρισης": κάθε εταιρεία κράτους - μέλους της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στη διαχείριση ΟΣΕΚΑ που έχουν τη μορφή αμοιβαίων κεφαλαίων ή/και εταιρειών επενδύσεων (διαχείριση συλλογικών χαρτοφυλακίων) και η οποία δύναται να παρέχει επιπροσθέτως τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 12. Η κύρια δραστηριότητα μιας εταιρείας διαχείρισης περιλαμβάνει τις λειτουργίες που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 12. Ως εταιρεία διαχείρισης τρίτου κράτους νοείται κάθε εταιρεία που έχει λάβει άδεια λειτουργίας από τις Αρμόδιες Αρχές τρίτου κράτους για τη διαχείριση οργανισμών συλλογικών επενδύσεων. γ) "Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων" (ΑΕΔΑΚ): η εταιρεία διαχείρισης, η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3283/2004 (Α` 210) και του άρθρου 12 του παρόντος νόμου». Πρβλ. και άρθρο 3 στοιχ. 4 και 5 του ν. 3283/2004, όπου «4) "Εταιρεία διαχείρισης": η εταιρεία της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στη διαχείριση Ο.Σ.Ε.Κ.Α. και η οποία δύναται να παρέχει και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 4. 5) "Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (εφεξής "Α.Ε.Δ.Α.Κ.")": η εταιρεία διαχείρισης η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.» Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4, «Οι μεριδιούχοι του ΟΣΕΚΑ δεν ευθύνονται για πράξεις ή παραλείψεις της εταιρείας διαχείρισης ή του θεματοφύλακα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους».

[325] Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4099/2012 η ΑΕΔΑΚ διέπεται συμπληρωματικά και από τις διατάξεις του ν. 2190/1920, ενώ άδεια λειτουργίας δίνεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εφόσον η ΑΕΔΑΚ έχει την καταστατική της έδρα και κεντρική διοίκηση στη Ελλάδα. Άδεια λειτουργίας απαιτείται και στην περίπτωση μετατροπής υφιστάμενης εταιρίας σε ΑΕΔΑΚ. Αντίστοιχη ρύθμιση περιείχετο στο άρθρο 4 του ν. 3284/2004.

[326] Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, μία ΑΕΔΑΚ δύναται, κατόπιν αδείας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να παράσχει, επιπρόσθετα τις ακόλουθες και μόνο υπηρεσίες:

α) διαχείριση χαρτοφυλακίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν σε συνταξιοδοτικά ταμεία και

β) παρεπόμενες υπηρεσίες οι οποίες συνίστανται στην παροχή επενδυτικών συμβουλών για ένα ή περισσότερα από τα χρηματοοικονομικά μέσα που αναφέρονται στο άρθρο 5 του ν. 3606/2007, καθώς και φύλαξη και διοικητική διαχείριση μεριδίων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

[327] Από την έρευνα της Γ.Δ.Α. και τα δημοσιευμένα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, οι τυχόν συμβάσεις αποκλειστικότητας αφορούν αλλοδαπούς ΟΣΕΚΑ οι οποίοι έχουν δημιουργηθεί σε χώρα-μέλος της ΕΕ από εκεί **θυγατρικές ελληνικών τραπεζικών ομίλων** και των οποίων τη διαχείριση έχουν ελληνικές ΑΕΔΑΚ του κάθε ομίλου (πχ. τα NBG International της Εθνικής Τράπεζας, τα LF Fund of Funds της Eurobank και τα PiraeusInvest της Τράπεζας Πειραιώς), καθώς επίσης και αλλοδαπούς ΟΣΕΚΑ που έχουν αναπτύξει αλλοδαπές μητρικές εταιρίες και διατίθενται στην ελληνική

διανομής που έχουν συναφθεί μεταξύ αφενός των αλλοδαπών εταιριών διαχείρισής τους (χρηματοοικονομικών οίκων του εξωτερικού)[328] και αφετέρου των:

α) ΑΕΔΑΚ,

β) εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.) και

γ) ημεδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Παράλληλα, στην ελληνική αγορά, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, διατίθεται σημαντικός αριθμός αμοιβαίων κεφαλαίων με έδρα και άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ (όπως Λουξεμβούργο και Ιρλανδία) όπου ωστόσο η διαχείρισή τους ανήκει σε ελληνικές ΑΕΔΑΚ[329].

Πέραν της μορφής του ως αμοιβαίου κεφαλαίου, ο ΟΣΕΚΑ μπορεί να λάβει και τη μορφή καταπιστεύματος (unit trust) ή ανώνυμης εταιρίας επενδύσεων[330]. Οι εταιρίες επενδύσεων είναι μορφές «αμοιβαίου κεφαλαίου κλειστού τύπου», δηλαδή υπάρχει συγκεκριμένο ύψος μετοχικού κεφαλαίου (ενεργητικού), ήτοι, σε περίπτωση κάλυψής του, προκειμένου να αποκτηθούν μερίδια-μετοχές, πρέπει είτε να γίνει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή ο υπάρχων μέτοχος-μεριδιούχος να πουλήσει το μερίδιό του.

Ο ν. 4099/2012, στο άρθρο 4, εισάγει στην ελληνική νομοθεσία μια νέα έννοια, τον ΟΣΕΚΑ της μορφής της ανώνυμης εταιρείας επενδύσεων μεταβλητού κεφαλαίου (ΑΕΕΜΚ) στα πρότυπα της ευρωπαϊκής SICAV (Societe d'Investissement Capital Variable), η οποία διέπεται συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν. 2190/1920 και έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση του δικού της χαρτοφυλακίου (είτε απευθείας είτε μέσω εταιρίας διαχείρισης), αλλά δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνει τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό τρίτου. Σε αντίθεση με τις εταιρίες επενδύσεων, οι ΑΕΕΜΚ είναι μορφές «αμοιβαίου κεφαλαίου ανοικτού τύπου», δηλαδή το μετοχικό τους κεφάλαιο (ενεργητικό) μεταβάλλεται ανάλογα με τα μερίδια που αγοράζουν ή πουλάνε οι μεριδιούχοι, ακριβώς όπως στα Αμοιβαία Κεφάλαια.

αγορά μέσω των εδώ υποκαταστήματων τους και θυγατρικών τους (όπως για παράδειγμα 4 ΟΣΕΚΑ εκ των 75 συνολικά υποκεφαλαίων της Amundi International καθώς και 26 της HSBC και 7 της Millenium).

[328] Ενδεικτικά, αναφέρονται οι: BLACKROCK, CREDIT SUISSE, FRANKLIN TEMPLETON, GOLDMAN SACHS, JP MORGAN, PICTET, SCHRODER, UBS.

[329] Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ιστοσελίδας της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, οι όμιλοι της Τράπεζας Πειραιώς, της Eurobank Ergasias και της Εθνικής Τράπεζας έχουν αναπτύξει μέσω θυγατρικών τους σε κράτη –μέλη της ΕΕ τους ΟΣΕΚΑ PiraeusInvest, LF και LF Fund of Funds και τέλος NBG International δίνοντας τη διαχείριση επενδύσεων τους στις αντίστοιχες ελληνικές ΑΕΔΑΚ.

[330] Βλ. αρ.2 παρ. 3 ν. 4099/2012. Οι μορφές αυτές προβλέπονταν και στον 3283/2005 (άρθρο 2 παρ. 4).

Εκτός από τη δυνατότητα δραστηριοποίησης των ΑΕΕΜΚ, με την ψήφιση του ν. 4099/2012, επήλθαν σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία της αγοράς, οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι[331]:

1. Η απάλειψη των περιορισμών ως προς τον βασικό μέτοχο (51%) της ΑΕΔΑΚ.

2. Η μείωση του ελάχιστου ύψους μετοχικού κεφαλαίου των ΑΕΔΑΚ, από 1.200.000 € (άρθρο 5 του ν. 3283/2004) σε 500.000 ευρώ.

3. Η μείωση του ελάχιστου ύψους ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου, από 1.200.000 € (άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 3283/2004) σε 300.000 ευρώ.

4. Η επέκταση του δικτύου διάθεσης Α/Κ, τα οποία δύνανται να διατίθενται πλέον και μέσω ανωνύμων εταιρειών επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ)[332].

5. Η εισαγωγή της δομής Κύριου–Τροφοδοτικού ΟΣΕΚΑ (Master – Feeder Structure). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 1 και 2 του ν. 4099/2012, τροφοδοτικός ΟΣΕΚΑ είναι ο ΟΣΕΚΑ ή ένα επενδυτικό τμήμα του, ο οποίος έχει λάβει έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να επενδύσει, κατά παρέκκλιση των άρθρων 2, 59, 61, 63 και 64, τουλάχιστον ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) του ενεργητικού του σε μερίδια άλλου ΟΣΕΚΑ ή επενδυτικού τμήματος του (κύριος ΟΣΕΚΑ)[333, 334].

---

[331] Ένωση Θεσμικών Επενδυτών, Διμηνιαία Έκδοση Ενημέρωσης, Τεύχος 98, Μάρτιος 2012, Σχολιασμός επί του τελικού σχεδίου νόμου (πριν τη δημόσια διαβούλευση).

[332] Επισημαίνεται ότι με το ν. 3283/2004 (άρθρο 15 παρ 4) οριζόταν ότι ως αντιπρόσωποι για τη διάθεση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων εδύναντο να ενεργούν μόνο πιστωτικά ιδρύματα, Α.Ε.Δ.Α.Κ., οι ασφαλιστικές εταιρείες και Α.Ε.Π.Ε.Υ (δεν γινόταν αναφορά στις ΑΕΕΔ).

[333] Σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 4 και 5, κύριος ΟΣΕΚΑ είναι ένας ΟΣΕΚΑ ή επενδυτικό τμήμα του, ο οποίος:

α) έχει μεταξύ των μεριδιούχων του τουλάχιστον έναν (1) τροφοδοτικό ΟΣΕΚΑ,

β) δεν είναι ο ίδιος τροφοδοτικός ΟΣΕΚΑ και

γ) δεν κατέχει μερίδια τροφοδοτικού ΟΣΕΚΑ.

Για τον κύριο ΟΣΕΚΑ ισχύουν οι ακόλουθες παρεκκλίσεις:

α) Εάν ο κύριος ΟΣΕΚΑ έχει τουλάχιστον δύο (2) τροφοδοτικούς ΟΣΕΚΑ ως μεριδιούχους, η περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 και η περίπτωση β΄ της παραγράφου 6 του άρθρου 2 δεν εφαρμόζονται και, ως εκ τούτου, ο κύριος ΟΣΕΚΑ έχει την επιλογή της συγκέντρωσης ή όχι κεφαλαίων από άλλους επενδυτές.

β) Εάν κύριος ΟΣΕΚΑ που έχει λάβει άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος - μέλος δεν συγκεντρώνει ο ίδιος κεφάλαια από το κοινό στην Ελλάδα, παρά μόνον μέσω ενός ή περισσοτέρων τροφοδοτικών ΟΣΕΚΑ, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 89 έως και 92 και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 100 του Ν. 4099/2012.

Σύμφωνα δε με τη παράγραφο 6 του άρθρου 66 τόσο ο κύριος όσο και ο τροφοδοτικός ΟΣΕΚΑ δύνανται να έχουν αδειοδοτηθεί είτε στην Ελλάδα είτε σε άλλο κράτος - μέλος. Στη δεύτερη περίπτωση, αντί των διατάξεων του ν. 4099/2012 που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους, ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ.

[334] Το υπόλοιπο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των στοιχείων του ενεργητικού του μπορεί να επενδυθεί σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία:

α) ρευστά διαθέσιμα, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 59,

β) παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, που χρησιμοποιούνται μόνο για λόγους αντιστάθμισης κινδύνων, σύμφωνα με την περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 59 και τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 60,

6. Αντικαθίσταται το Απλοποιημένο Ενημερωτικό Δελτίο του ΟΣΕΚΑ από το έγγραφο των Βασικών Πληροφοριών για τους Επενδυτές (Key Investor Information Document) (άρθρο 80), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78 της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ.

7. Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας διαφορετικών κατηγοριών μεριδίων ΟΣΕΚΑ (classes) (άρθρο 6.3).

8. Δημιουργούνται νέα προϊόντα (structured UCITS).

9. Διευρύνονται οι δυνατότητες υποβολής αιτήσεων συμμετοχής και εξαγοράς μεριδίων[335] (άρθρα 7 και 8 του Ν. 4099/2012).

10. Επιτρέπονται οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις ΟΣΕΚΑ, κατόπιν προηγούμενης άδειας από τις Αρμόδιες Αρχές του κράτους καταγωγής εκάστου απορροφώμενου ΟΣΕΚΑ, κατά τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 46 έως και 53 του Ν. 4099/2012.

11. Απλοποιείται[336] η διαδικασία διασυνοριακής διάθεσης μεριδίων ή μετοχών ΟΣΕΚΑ (άρθρα 89, 90 και 91).

12. Ενδυναμώνεται η συνεργασία και ανταλλαγή απορρήτων πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών (άρθρα 17, 20 και 93 του ν. 4099/2012).

13. Οι ΑΕΔΑΚ δύνανται να πλέον να συστήνουν ΟΣΕΚΑ σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ από αυτό της έδρας τους (άρθρα 34 του ν. 4099/2012).

14. Αντίστοιχα, εταιρίες διαχείρισης με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος δύνανται να ασκούν τη δραστηριότητα διαχείρισης συλλογικών χαρτοφυλακίων στην Ελλάδα (άρθρα 33 και 33 του Ν4099/2012).

Ζ.5.1.2. Ορισμός αγορών προϊόντων

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΓΔΑ, οι ως άνω επιμέρους κατηγορίες - είδη αμοιβαίων κεφαλαίων δεν συνιστούν διακριτές σχετικές αγορές, καθώς έχουν παρεμφερή χαρακτηριστικά και είναι εναλλάξιμες, τόσο από πλευράς ζήτησης όσο και από πλευράς προσφοράς. Ενιαίο ορισμό έχει υιοθετήσει συναφώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε παλαιότερες αποφάσεις της[337]. Ως διακριτή σχετική αγορά δύναται να εξεταστεί η αγορά

γ) κινητή και ακίνητη περιουσία που είναι απαραίτητη για την άσκηση δραστηριοτήτων του, εφόσον ο τροφοδοτικός ΟΣΕΚΑ είναι ΑΕΕΜΚ.

[335] Βλ. Διμηνιαία Έκδοση Ενημέρωσης Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, Τεύχος 98, Μάρτιος 2012, Σχολιασμός επί του τελικού σχεδίου νόμου (πριν τη δημόσια διαβούλευση).

[336] Βλ. Διμηνιαία Έκδοση Ενημέρωσης Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, Τεύχος 98, Μάρτιος 2012, Σχολιασμός επί του τελικού σχεδίου νόμου (πριν τη δημόσια διαβούλευση).

[337] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 35, 37, 41 και 67, M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 9 και 59, M.3894–UNICREDITO/HVB, παρ. 9 και 35. Επιπλέον, στις ανωτέρω αποφάσεις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αφήσει ανοικτό και το θέμα διαχωρισμού της αγοράς ανάπτυξης και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων σε ιδιώτες και επιχειρήσεις/θεσμικούς επενδυτές, καθώς δεν εγείρετο θέμα για τον ανταγωνισμό.

ανάπτυξης και διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (creation and managing of mutual funds) (η οποία έχει εξεταστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τόσο ως ξεχωριστή ενιαία σχετική αγορά όσο και ως τμήμα της ευρύτερης αγοράς διαχείρισης χαρτοφυλακίων - asset management-, ενώ με ανάλογη συλλογιστική και η Ε.Α. σε προηγούμενες αποφάσεις της έχει ορίσει ως διακριτή αγορά τη σχετική αγορά ανάπτυξης και διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων[338]). Πέραν των αμοιβαίων κεφαλαίων ελληνικής παραγωγής και διαχείρισης, στην αγορά αυτή εντάσσονται και οι ΟΣΕΚΑ τους οποίους διαχειρίζονται οι ελληνικές ΑΕΔΑΚ, δεδομένου ότι από πλευράς υποκατάστασης ζήτησης τα προϊόντα θεωρούνται εναλλάξιμα (βλ. και επόμενη παράγραφο).

Ωστόσο , σχετική, εν προκειμένω, είναι η αγορά στο επίπεδο της **διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων** (distribution of mutual funds), την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ορίσει, σε παλαιότερες αποφάσεις της, τόσο ως ξεχωριστή σχετική αγορά[339] όσο και ως τμήμα της ευρύτερης αγοράς λιανικής τραπεζικής[340]. Η αγορά αυτή περιλαμβάνει το σύνολο των Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ελληνικών και ξένων ΟΣΕΚΑ), ανεξαρτήτως έδρας και διαχείρισης, που είναι διαθέσιμα στην ελληνική επικράτεια, δεδομένου ότι από τα συλλεχθέντα στοιχεία προκύπτει ότι υπάρχει μεγάλος βαθμός εναλλαξιμότητας, από πλευράς ζήτησης και πρόσβασης του επενδυτικού κοινού, μεταξύ των Αμοιβαίων Κεφαλαίων που αναπτύσσονται από ελληνικές εταιρίες και εκείνων που αναπτύσσονται και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης από ξένες εταιρίες και οι οποίες διατίθενται στην ελληνική αγορά. Συγκεκριμένα, τόσο τα ελληνικά Αμοιβαία Κεφάλαια όσο και οι αλλοδαποί ΟΣΕΚΑ ξένης διαχείρισης είναι διαθέσιμα στην ελληνική αγορά μέσω των τραπεζικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών εταιριών, Α.Ε.Δ.Α.Κ. και Α.Ε.Π.Ε.Υ.[341] και επιπλέον διαφημίζονται ανοικτά στο επενδυτικό κοινό.

Ενόψει των ανωτέρω, ως σχετική με την υπό κρίση συγκέντρωση ορίζονται η αγορά της διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Υπενθυμίζεται ότι η ALPHA BANK δραστηριοποιείται στην αγορά ανάπτυξης και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων μέσω της Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ. και στην αγορά διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων μέσω του δικτύου της (καθώς και μέσω του

---

338 Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE, 488/VI/2010 ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ/ASPIS BANK, 425/V72008 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ/PROTON BANK, 335/V72007 FBBank/ASPIS BANK και 326/V/2007 Π&Κ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ/ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. Επισημαίνεται ότι στις ανωτέρω αποφάσεις δεν έχει γίνει διαχωρισμός των ιδιωτών από τους θεσμικούς /επιχειρήσεις.

339 Βλ. Μ.3894–UNICREDITO/HVB, παρ. 66 επ. και 77 επ.

340 Ή ως μέρος της αγοράς διαχείρισης χαρτοφυλακίου (asset management). Ωστόσο, σε όλες αυτές τις αποφάσεις, η Επιτροπή άφησε ανοικτό το θέμα της ακριβούς οριοθέτησης της σχετικής αγοράς. Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 37 επ. και 67 επ., Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 13 και 59, και Μ.6168, RBI / EFG EUROBANK /JV, παρ. 20 και 27 επ.

341 Ως δίκτυα διανομής των εν λόγω προϊόντων χρησιμοποιούνται συνήθως τα δίκτυα καταστημάτων των τραπεζικών και ασφαλιστικών ιδρυμάτων, ενώ μέρος των προϊόντων διατίθενται και από τις Α.Ε.Δ.Α.Κ. και Α.Ε.Π.Ε.Υ. απευθείας.

δικτύου της AXA Ασφαλιστικής Α.Ε.) ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δραστηριοποιείται μόνο στην αγορά **διάθεσης** αμοιβαίων κεφαλαίων διαθέτοντας προϊόντα της Amundi Asset Management μέσω της εταιρίας Amundi Ελλάς ΑΕΔΑΚ. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα η ALPHA BANK και η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν διαθέτουν μέσω του δικτύου τους αμοιβαία κεφάλαια άλλων ελληνικών Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Ζ.5.1.3. Ορισμός γεωγραφικών αγορών

Αναφορικά με τη σχετική αγορά της **διάθεσης των αμοιβαίων κεφαλαίων** σε προηγούμενες αποφάσεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αφήσει ανοικτό το ζήτημα της εθνικής ή ευρύτερης εμβέλειας της υπό εξέταση αγοράς, καθώς δεν προέκυπτε ζήτημα περιορισμού του ανταγωνισμού είτε σε εθνικό είτε σε ευρύτερο επίπεδο[342]. Η Ε.Α., στο πλαίσιο της εξέτασης της επιμέρους αγοράς της ανάπτυξης και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων έχει κρίνει στο παρελθόν ότι από γεωγραφικής απόψεως η εν λόγω αγορά είναι εθνικής εμβέλειας[343]. Κατά τη γνωστοποιούσα, η σχετική γεωγραφική αγορά της διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων δύναται να είναι η ελληνική, εντούτοις η ανωτέρω αγορά θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις επενδύσεις κατοίκων Ελλάδος απευθείας σε αμοιβαία κεφάλαια εξωτερικού, καθώς και τα κεφάλαια υποκατάστατων επενδυτικών προϊόντων. Εν προκειμένω, για τους σκοπούς της παρούσας Εισήγησης και λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας πρόσβασης του επενδυτικού κοινού σε τέτοιου είδους προϊόντα (σχεδόν αποκλειστικά) μέσω των ημεδαπών διαφορετικών δικτύων διάθεσης, η αγορά χαρακτηρίζεται ως εγχώρια, καλύπτουσα το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Όσον αφορά την αγορά της **ανάπτυξης και διαχείρισης των αμοιβαίων κεφαλαίων**, λαμβάνοντας υπόψη:

- το νέο νομοθετικό πλαίσιο[344] που αμβλύνει σημαντικά τα εμπόδια εισόδου και δραστηριοποίησης νέων (ελληνικών και αλλοδαπών) εταιριών διαχείρισης,
- τη διείσδυση των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ τα τελευταία χρόνια στην ελληνική αγορά, τα οποία είναι ευθέως ανταγωνιστικά των ελληνικών αμοιβαίων κεφαλαίων,
- την ευκολία με την οποία ένας ημεδαπός (και αντίστοιχα αλλοδαπός) διανομέας μπορεί να εξασφαλίσει συνεργασίες με αλλοδαπούς (ημεδαπούς) διαχειριστές,
- τις λοιπές ανταγωνιστικές συνθήκες όπως εκτέθηκαν ανωτέρω και

---

[342] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ. 5384-BNP PARIBAS/FORTIS, Μ.4844 -FORTIS/ABN AMRO ASSETS, Μ.1453-ΑΧΑ/GRE, ενώ η Μ.1043- BAT/ZáRICH θεωρεί ότι η γεωγραφική αγορά είναι ευρύτερη της εθνικής.

[343] Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE (παρ. 100), 488/VI/2010 ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ/ASPIS BANK, 425/V72008 ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ /PROTON BANK, 335/V72007 FBBANK/ASPIS BANK, 326/V/2007 Π&Κ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ/ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

[344] Ν. 4099/2012 (ΦΕΚ Α'250/20.12.2012) «Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων».

- τις απόψεις της γνωστοποιούσας και των λοιπών επιχειρήσεων που απάντησαν σχετικά [η γνωστοποιούσα επισημαίνει ότι στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται ξένες Α.Ε.Δ.Α.Κ., οι οποίες πωλούν αμοιβαία κεφάλαια[345] - η ALPHA BANK θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά της διαχειρίσεως και αναπτύξεως είναι αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνοντας ότι σε αυτή την αγορά, οι εγχώριοι φορείς κατέχουν συνολικά πολύ μικρό ποσοστό του μεριδίου της ευρωπαϊκής αγοράς)],

εκτιμάται ότι οι ανταγωνιστικές πιέσεις που δέχονται οι ημεδαπές επιχειρήσεις που σχεδιάζουν και αναπτύσσουν αμοιβαία κεφάλαια από τα υφιστάμενα ευθέως ανταγωνιστικά αλλοδαπά ΟΣΕΚΑ, οδηγούν σε μια ευρύτερη οριοθέτηση της αγοράς από γεωγραφική άποψη με εμβέλεια ευρύτερη από την ελληνική. Συνεπώς, παρέλκει η περαιτέρω εξέταση της συγκεκριμένης αγοράς, δεδομένου ότι, υπό οιονδήποτε εναλλακτικό γεωγραφικό ορισμό της (λ.χ. πανευρωπαϊκή), τα μερίδια των μερών είναι πολύ μικρά.

Ζ.5.2. Ανταγωνιστικές Συνθήκες

Ζ.5.2.1. ΟΣΕΚΑ ανά είδος

Τα αμοιβαία κεφάλαια, ανάλογα με το *είδος των χρηματοπιστωτικών μέσων* στα οποία επενδύουν το ενεργητικό τους άμεσα ή έμμεσα (με τη χρήση παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων), κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες[346]:

- **Μετοχικά** (επενδύουν κυρίως[347] σε μετοχές),
- **Ομολογιακά** (επενδύουν κυρίως σε μακροχρόνιους τίτλους σταθερού **εισοδήματος**),
- **Αμοιβαία Κεφάλαια Χρηματαγοράς** (επενδύουν κυρίως σε τίτλους τηςχρηματαγοράς και διακρίνονται στις υποκατηγορίες Διαχείρισης Βραχυπρόθεσμων Διαθεσίμων και Διαχείρισης Διαθεσίμων),
- **Μικτά** (ενεργούν σε συνδυασμό των προηγούμενων κατηγοριών),
- **Σύνθετα Αμοιβαία Κεφάλαια** (μπορούν να επενδύουν σε όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα που προβλέπονται στο ν. 4099/2012),

---

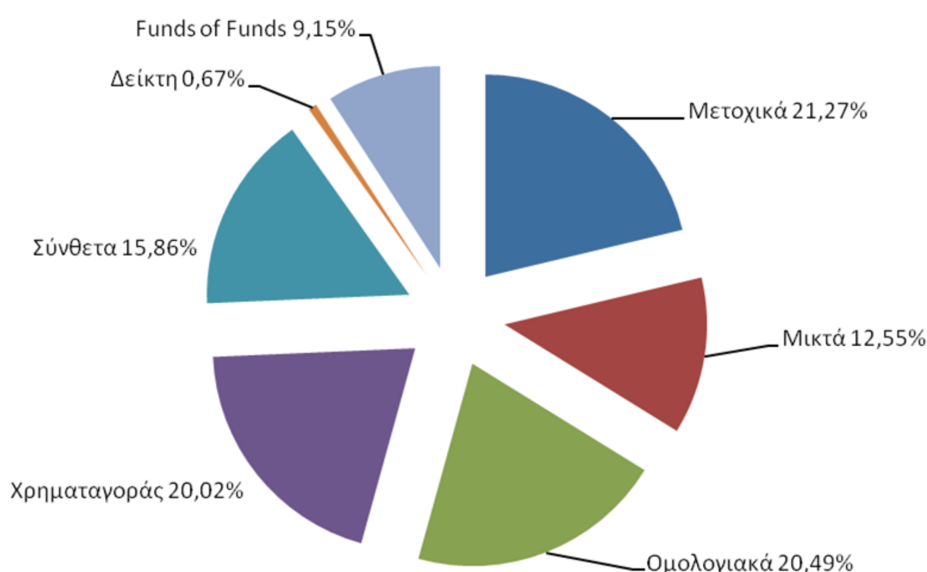
[345] Η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι σύμφωνα με στοιχεία που δηλώθηκαν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (http://www.hcmc.gr/pages/category.asp?catID=256), από τις ανωτέρω αλλοδαπές Α.Ε.Δ.Α.Κ για τις πωλήσεις μεριδίων που πραγματοποιήθηκαν στη Ελλάδα την 30/6/2012, εκτιμάται ότι η συμμετοχή των ελλήνων επενδυτών σε αμοιβαία κεφάλαια αλλοδαπών Α.Ε.Δ.Α.Κ. που διανέμονται στην Ελλάδα ανέρχεται σε περίπου 5,2 δις ευρώ.

[346] Απόφαση 6/587/2.6.2011 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ 1428Β/16.6.2011) με θέμα την κατηγοριοποίηση αμοιβαίων κεφαλαίων (http://www.hcmc.gr).

[347] Η έκφραση «κυρίως» υπονοεί ποσοστό τουλάχιστον 65% επί του συνολικού ενεργητικού του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, το οποίο υπολογίζεται κατά μέσο όρο τριμηνίας και θα πρέπει να είναι επενδεδυμένο στην αντίστοιχη κατηγορία τίτλων/μέσων. Βλέπε απόφαση 129/14.4.1998 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, http://www.hcmc.gr/photos/Apofaseis1998/files/129_14.4.98_ak.pdf

- **Αμοιβαία Κεφάλαια Κεφαλαίων -** Funds of Funds (επενδύουν σε μερίδια άλλων Αμοιβαίων Κεφαλαίων ή οργανισμών συλλογικών επενδύσεων της ίδιας ή διαφορετικής εταιρείας διαχείρισης)
- **Αμοιβαία Κεφάλαια Δείκτη** (παθητικά επενδυτικά κεφάλαια που παρακολουθούν ένα δείκτη).

Σήμερα στην ελληνική αγορά διατίθενται άνω των 250 ελληνικών και άνω των 1200 αλλοδαπών κεφαλαίων[348], ενώ η σύνθεση της συνολικής αγοράς Αμοιβαίων Κεφαλαίων ελληνικής διαχείρισης με βάση το ενεργητικό στις 2 Νοεμβρίου 2012, ημέρα της γνωστοποίησης αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα[349]:

Ζ.5.2.2. Ανταγωνίστριες επιχειρήσεις

Ο συνολικός αριθμός των ελληνικών εταιριών διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων μειώθηκε το 2012 σε 20 εταιρίες έναντι 22 το 2010 και 25 εταιριών το 2006. Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών[350], στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται σήμερα οι κάτωθι Α.Ε.Δ.Α.Κ., οι οποίες έχουν συσταθεί και λειτουργούν κατά το ελληνικό δίκαιο:

---

[348] Η αναφορά γίνεται σε υποκεφάλαια.
[349] http://www.ethe.org.gr
[350] http://www.ethe.org.gr. Από 1/1/2007 στο συνολικό ενεργητικό των Α.Ε.Δ.Α.Κ. καθώς και στις υφιστάμενες κατηγορίες, συμπεριλαμβάνονται τα Αμοιβαία Κεφάλαια που έχουν ιδρυθεί σε άλλες χώρες (π.χ. Λουξεμβούργο, Ιρλανδία) και τα οποία διαχειρίζονται ελληνικές Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Marfin Global Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	HSBC(Ελλάς) Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Τ.Τ. ΕΛΤΑ Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Ευρωπαϊκή Πίστη Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	ΑΤΕ Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Πειραιώς Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Metlife Alico Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Attica Wealth Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Allianz Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Κύπρου Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	ING Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Millenium Α.Ε.Δ.Α.Κ.	International Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Eurobank Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Amundi Ελλας Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών[351]	

Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η διάθεση των μεριδίων αλλοδαπών Ο.Σ.Ε.Κ.Α. στην Ελλάδα την 30.6.2012 ανερχόταν σε περίπου 5 δις ευρώ, τα οποία διατίθενται από τις εξής επιχειρήσεις:

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΑΕΔΑΚ
Marfin Egnatia Bank A.E	Κύπρου Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ
Εθνική Τράπεζα Της Ελλάδος Α.Ε	Πειραιώς Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Alpha Bank A.E	HSBC(Ελλάς) Α.Ε.Δ.Α.Κ.
HSBC Bank Plc	Allianz Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Α.Τ.Ε.	ING Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Millenium Bank A.E	Amundi Ελλας Α.Ε.Δ.Α.Κ.
Eurobank Ergasias A.E	ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ
Citibank International Plc	Solidus Securities Α.Ε.Π.Ε.Υ
Γενική Τράπεζα Της Ελλάδος Α.Ε	Prelium Α.Ε.Π.Ε.Υ
	Κύκλος Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ

[351] Η Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών ιδρύθηκε το 2000 με συμμετοχή των ασφαλιστικών Οργανισμών ΙΚΑ (30%), ΟΓΑ (15%) και ΟΑΕΕ (15%) και με τη συμμετοχή της Εθνικής Τράπεζας (40%). Όπως προέβλεπε η Υ.Α.78548/Β 1105 του 1992 στο άρθρο 9: «*Στις Εταιρείες Διαχείρισης Α.Κ. που θα συστήνουν οι Φ.Κ.Α. συμμετέχει υποχρεωτικά Πιστωτικό Ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα*»-, με σκοπό κατά το καταστατικό της «*την ενεργητική διαχείριση των Αποθεματικών των Ασφαλιστικών Οργανισμών*». Τον Ιούλιο του 2009 αυξήθηκε το ποσοστό των μετόχων Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης λόγω προσαρμογής του ποσοστού της ΕΤΕ από το 40% στο 20%, οπότε πλέον οι Φορείς ελέγχουν το 80% του μετοχικού κεφαλαίου. (http://www.hpmf.gr/Profile).

Η είσοδος στην εν λόγω σχετική αγορά κρίνεται από τις δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ως ιδιαιτέρως εύκολη, καθώς η ίδρυση ΑΕΔΑΚ, η οποία καθοριζόταν σαφώς από τον ν. 3283/2004 και ρυθμίζεται πλέον από τον Ν.4099/2012 διέπεται από τους ίδιους κανόνες που ισχύουν σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. και σε καμία περίπτωση από δυσμενέστερες διατάξεις[352]. Με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/611/ΕΚ (UCITS IV) στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 4099/2012 επέρχονται σημαντικές βελτιώσεις στη δυνατότητα ανάπτυξης της αγοράς Αμοιβαίων Κεφαλαίων και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ. Ειδικότερα, η μείωση του αρχικού ενεργητικού των Αμοιβαίων Κεφαλαίων, η χορήγηση σε σχετικά σύντομο χρόνο της άδειας σύστασής τους, η απάλειψη των περιορισμών ως προς τον βασικό μέτοχο, η σημαντική μείωση των απαιτούμενων κεφαλαίων για τη σύσταση ΑΕΔΑΚ, η αδειοδότηση ενός ΟΣΕΚΑ χωρίς να απαιτείται η εταιρία διαχείρισης να έχει την καταστατική της έδρα ή να ασκεί οποιαδήποτε δραστηριότητα στην Ελλάδα, το «διαβατήριο ΟΣΕΚΑ», δηλαδή η διασυνοριακή πώληση μεριδίων, και οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις αποτελούν τα θεμέλια για την ανάπτυξη των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ και την κατοχύρωσή τους ως υποκατάστατα των εγχώριων αμοιβαίων κεφαλαίων.

Τα όποια εμπόδια εισόδου και δραστηριοποίησης στη σχετική αγορά έχουν αναμφίβολα αμβλυνθεί με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα:

Ζ.5.2.3.1 Ίδρυση και λειτουργία ΑΕΔΑΚ

Κατά το άρθρο 13 του Ν.4099/2012, για τη σύσταση μίας ΑΕΔΑΚ απαιτείται άδεια[353] της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς[354] και ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο ολοσχερώς καταβληθέν σε μετρητά ύψους 500.000 ευρώ[355]. Αντίθετα, σύμφωνα με την προϊσχύουσα ελληνική νομοθεσία (ν. 3283/2004) για τη σύσταση μίας ΑΕΔΑΚ απαιτούνταν, πλην της άδειας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο ολοσχερώς καταβληθέν σε μετρητά ύψους 1.200.000 € (άρθρο 5.1).

[352] Βλ.ενδεικτικά απαντητική επιστολή […] (στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης Τράπεζας Πειραιώς-ΑΤΕ).

[353] Σύμφωνα το άρθρο 14 του ν. 4099/2012, μια ΑΕΔΑΚ διέπεται από τις διατάξεις ν. 4099/2012 και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν. 2190/1920. Για να εκδοθεί άδεια σύστασης ΑΕΔΑΚ, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, απαιτείται να έχει χορηγηθεί προηγουμένως άδεια λειτουργίας ΑΕΔΑΚ από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

[354] Με τα άρθρα 14 επ. καθορίζεται η διαδικασία και τα στοιχεία που πρέπει να γνωστοποιήσει η ΑΕΔΑΚ στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τη χορήγησης της άδειας. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς οφείλει να απαντήσει για τη χορήγηση ή μη της άδειας εντός έξι μηνών από τη υποβολή της αίτησης.

[355] Κατ' εξαίρεση, για τις υφιστάμενες ΑΕΔΑΚ το ανωτέρω όριο εφαρμόζεται και για ίδια κεφάλαια τους. Όταν δε η αξία των χαρτοφυλακίων υπερβαίνει τα 250 εκ € η ΑΕΔΑΚ οφείλει να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά της κατά ποσό που αντιστοιχεί στο 0,02% του ποσού κατά το οποίο η αξία των χαρτοφυλακίων της υπερβαίνει το όριο των 250 εκ €., εφόσον το σύνολο του μετοχικού της κεφαλαίου και του ποσού της αύξησης δεν υπερβαίνει τα 10 εκ €.

Η άδεια λειτουργίας χορηγείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς[356], εφόσον η ΑΕΔΑΚ έχει την καταστατική της έδρα και την κεντρική της διοίκηση στην Ελλάδα και ισχύει σε όλα τα κράτη-μέλη (Ευρωπαϊκό Διαβατήριο)[357]. Η χορήγηση της άδειας κοινοποιείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στην Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών.

Σημειωτέον επίσης ότι ο ν. 4099/2012 αίρει τον προϋφιστάμενο περιορισμό σχετικά με τη μετοχική σύνθεση της ΑΕΔΑΚ. Μέχρι το χρόνο θέσεως σε ισχύ του νέου νομοθετικού πλαισίου, δυνάμει του αρ. 5 παρ. 5 του ν. 3283/2004, το 51% του μετοχικού κεφαλαίου μίας ΑΕΔΑΚ έπρεπε να ανήκει:

α) σε ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές εταιρίες ή ΑΕΠΕΥ, ή

β) σε μία ή περισσότερες εταιρίες συμμετοχών, ή

γ) σε ένα ή περισσότερα ασφαλιστικά ταμεία.

Όσον αφορά στη λειτουργία τους, οι ΑΕΔΑΚ δύνανται να πλέον να συστήνουν ΟΣΕΚΑ σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ από αυτό της έδρας τους. Συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 34[358], οι ΑΕΔΑΚ δύνανται να ασκούν τη δραστηριότητα διαχείρισης συλλογικών χαρτοφυλακίων σε άλλο κράτος-μέλος στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή με σύσταση υποκαταστήματος, συμμορφούμενες με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (αναφορικά με την οργάνωση τους), και με τους κανόνες του κράτους μέλους καταγωγής του ΟΣΕΚΑ (αναφορικά με τη σύσταση και λειτουργία του ΟΣΕΚΑ). Η ΑΕΔΑΚ η οποία προτίθεται να αναλάβει τη διαχείριση ΟΣΕΚΑ εγκατεστημένου σε άλλο κράτος-μέλος, υποβάλλει στις Αρμόδιες Αρχές του κράτους αυτού τα έγγραφα που

---

[356] Μαζί με την αίτηση για την χορήγηση άδειας λειτουργίας και λαμβάνοντας υπόψιν το είδος των ΟΣΕΚΑ που προτίθεται να διαχειρίζεται, η ΑΕΔΑΚ υποβάλλει επιχειρηματικό σχέδιο, κατάλογο υπηρεσιών που θα παρέχει, στοιχεία των μετόχων της και έκθεση για την οργανωτική της δομή και τα τεχνικά και οικονομικά μέσα από τα οποία να προκύπτει πως διαθέτει:

α) Τις κατάλληλες και επαρκείς διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες, μηχανισμούς ελέγχου και ασφάλειας για την ηλεκτρονική επεξεργασία των δεδομένων, καθώς και κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου που περιλαμβάνουν, ιδίως, κανόνες για τις προσωπικές συναλλαγές των υπαλλήλων της ΑΕΔΑΚ ή για την κατοχή ή διαχείριση επενδύσεων σε χρηματοπιστωτικά μέσα με σκοπό την επένδυση ιδίων κεφαλαίων της και που εξασφαλίζουν τουλάχιστον ότι για κάθε συναλλαγή στην οποία συμμετέχει ο ΟΣΕΚΑ είναι δυνατή η εξακρίβωση της προέλευσης της, των συναλλασσομένων, της φύσης της, καθώς και του τόπου και χρόνου πραγματοποίησης της, και ότι τα στοιχεία του ενεργητικού των ΟΣΕΚΑ που διαχειρίζεται η ΑΕΔΑΚ επενδύονται σύμφωνα με τον κανονισμό ή τα καταστατικά τους έγγραφα, καθώς και σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και

β) Δομή και οργάνωση τέτοια ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος ζημίας των συμφερόντων των ΟΣΕΚΑ ή των πελατών της από συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ της ΑΕΔΑΚ και των πελατών της, μεταξύ δύο πελατών της, μεταξύ ενός πελάτη και ενός ΟΣΕΚΑ ή μεταξύ δύο ΟΣΕΚΑ.

[357] Βλ. σελ. 8 της αιτιολογικής έκθεσης του ν. 4099/2012.

[358] Ν. 4099/2012 άρθρο 34 *«Διαχείριση ΟΣΕΚΑ άλλου κράτους - μέλους από ΑΕΔΑΚ και υποβαλλόμενα στοιχεία (άρθρο 19 της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ)»*.

προβλέπονται στην νομοθεσία του[359] και εποπτεύεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ως προς την επάρκεια των ρυθμίσεων και την οργάνωσή της.

Ζ.5.2.3.2. Σύσταση αμοιβαίου κεφαλαίου

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 5 του ν. 4099/2012, η εταιρεία διαχείρισης, προκειμένου να λάβει άδεια σύστασης αμοιβαίου κεφαλαίου, υποβάλλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, στην ελληνική γλώσσα, τα παρακάτω[360]:

α) Κανονισμό του αμοιβαίου κεφαλαίου, υπογεγραμμένο από την εταιρεία διαχείρισης και τον θεματοφύλακα[361],

β) Δήλωση πιστωτικού ιδρύματος ότι δέχεται να κατατίθενται σε αυτό τα στοιχεία του ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου και να ασκεί καθήκοντα θεματοφύλακα του,

γ) Αναλυτικό κατάλογο των στοιχείων του ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου, το οποίο πρέπει να είναι συνολικής αξίας τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ[362].

Σε σύγκριση με το προϋφιστάμενο νομικό πλαίσιο, το κατά νόμο ελάχιστο ύψος ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου έχει μειωθεί σε 300.000 ευρώ (από 1.200.000 € - άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 3283/2004).

Ζ.5.2.3.3. Δραστηριοποίηση από εταιρία διαχείρισης άλλου κράτους-μέλους - διανομή αλλοδαπού ΟΣΕΚΑ

---

[359] Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 20 της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ.

[360] Αντίστοιχα με όσα ισχύουν για τα αμοιβαία κεφάλαια, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.6 Ν.4099/2012, για να λάβει άδεια λειτουργίας μία **ΑΕΕΜΚ**, υποβάλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

α) Καταστατικά έγγραφα της ΑΕΕΜΚ,

β) Δήλωση πιστωτικού ιδρύματος ότι δέχεται να κατατίθενται σε αυτό τα στοιχεία του ενεργητικού της ΑΕΕΜΚ και να ασκεί καθήκοντα θεματοφύλακα της,

γ) Δήλωση εταιρίας διαχείρισης ότι δέχεται να ορισθεί ως εταιρεία διαχείρισης της ΑΕΕΜΚ, στην περίπτωση που η ΑΕΕΜΚ δεν προτίθεται να ασκεί η ίδια τη διαχείριση της, καθώς και το σχέδιο της σχετικής σύμβασης μεταξύ της υπό σύσταση ΑΕΕΜΚ και της εταιρείας διαχείρισης,

δ) Αναλυτικό κατάλογο των στοιχείων του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου της ΑΕΕΜΚ ύψους τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ εφόσον έχει ορισθεί εταιρεία διαχείρισης ή, εναλλακτικά, τουλάχιστον οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) ευρώ εφόσον δεν έχει ορισθεί εταιρεία διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρ. 4, μία ΑΕΕΜΚ λαμβάνει άδεια λειτουργίας μόνον εφόσον η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει εγκρίνει τα καταστατικά της έγγραφα, τον θεματοφύλακα και την εταιρεία διαχείρισης, εφόσον έχει ορισθεί.

[361] Οι αρμοδιότητες και υποχρεώσεις του Θεματοφύλακα ορίζονται στα άρθρα 36 έως 38 του 4099/2012.

[362] Σύμφωνα με τη παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.4099/2012, ένα αμοιβαίο κεφάλαιο λαμβάνει άδεια σύστασης μόνον εφόσον η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει εγκρίνει την εταιρεία διαχείρισης, τον κανονισμό και τον θεματοφύλακά του αμοιβαίου κεφαλαίου. Γενικότερα, για την αδειοδότηση ΟΣΕΚΑ, ελέγχεται η νομιμότητα του κανονισμού ή των καταστατικών του εγγράφων, η νόμιμη σύνθεση και το ύψος του ενεργητικού του ή του αρχικού μετοχικού του κεφαλαίου και η επαρκής μέριμνα για τη διαφύλαξη των συμφερόντων των μεριδιούχων του.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 4099/2012, εταιρία διαχείρισης με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος - μέλος που έχει λάβει άδεια λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ και του ίδιου του κράτους-μέλους, έχει τη δυνατότητα σύστασης όλων των τύπων των ΟΣΕΚΑ ή/και ορισμού της ως εταιρείας διαχείρισης ΟΣΕΚΑ, κατόπιν άδειας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς[363], εφόσον υποβάλλει την έγγραφη σύμβαση με τον θεματοφύλακα του ΟΣΕΚΑ καθώς και πληροφορίες σχετικές με τυχόν ανάθεση των λειτουργιών της διαχείρισης επενδύσεων και της διοίκησης του ΟΣΕΚΑ. Κατά συνέπεια, εταιρίες διαχείρισης με έδρα σε άλλο κράτος μέλος δύνανται να ασκούν τη δραστηριότητα διαχείρισης συλλογικών χαρτοφυλακίων στην Ελλάδα, είτε στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, ή με σύσταση υποκαταστήματος, υποκείμενες στις διατάξεις του κράτους καταγωγής τους (όσον αφορά την οργάνωσή τους) και των διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας (όσον αφορά τη σύσταση στην Ελλάδα του ΟΣΕΚΑ).

Επί πλέον, βάσει του άρθρου 7 παρ. 4 του ν. 4099/2012, η εταιρία διαχείρισης μπορεί να διαθέσει (αν δεν επιλέξει να δραστηριοποιηθεί απευθείας) μερίδια του ΟΣΕΚΑ μέσω εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων, εταιριών διαχείρισης, ασφαλιστικών εταιριών, εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) και ανωνύμων εταιρειών επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ)[364]. Ο ΟΣΕΚΑ πρέπει να έχει λάβει άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος-μέλος, τα δε μερίδιά του διατίθενται κατόπιν κοινοποίησης στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς[365] και αφού η τελευταία έχει λάβει από τις Αρμόδιες Αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής του ΟΣΕΚΑ τις πληροφορίες που ορίζονται του ν. 4099/2012[366].

[363] Σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4099/2012, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, εφόσον το κρίνει αναγκαίο δύναται να ζητήσει από τις Αρμόδιες Αρχές του κράτους μέλους καταγωγής της εταιρίας διαχείρισης διευκρινίσεις και σχετικά με τα ανωτέρω έγγραφα, και σχετικά με το κατά πόσο το είδος του ΟΣΕΚΑ για τη διαχείριση του οποίου ζητεί την άδεια, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της άδειας λειτουργίας της. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 32, η εταιρεία διαχείρισης οφείλει να συμμορφώνεται τόσο με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον κανονισμό ή καταστατικά έγγραφα του ΟΣΕΚΑ και το ενημερωτικό του δελτίο όσο με τις διατάξεις της νομοθεσίας του κράτους-μέλους καταγωγής της (όσον αφορά την οργάνωσή της) και με τις διατάξεις του ν. 4099/2012 καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται κατ΄ εξουσιοδότησή του νόμου και αφορούν μεταξύ άλλων στη σύσταση και αδειοδότηση του ΟΣΕΚΑ, την έκδοση και εξαγορά των μεριδίων, τις επενδυτικές πολιτικές και όρια, τους περιορισμούς στη δανειοληψία, δανειοδότηση, την αποτίμηση του ενεργητικού και τη λογιστική διαχείριση του ΟΣΕΚΑ, τη διανομή ή και επανεπένδυση των εσόδων, τις υποχρεώσεις σε θέματα ενημέρωσης και υποβολής στοιχείων μεταξύ των οποίων το ενημερωτικό δελτίο, τις βασικές πληροφορίες και τις περιοδικές εκθέσεις. τις σχέσεις με τους μεριδιούχους, ρυθμίσεις σχετικά με διαφήμιση και προώθηση των μεριδίων, σε συγχώνευση, αναδιάρθρωση ή λύση του και την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου και των λοιπών δικαιωμάτων των μεριδιούχων.

[364] Επισημαίνεται ότι με το ν. 3283/2004 (άρθρο 15 παρ. 4) οριζόταν ότι μερίδια του Α/Κ μπορούσαν να διατεθούν και διαμέσου αντιπροσώπων της, ενώ ως αντιπρόσωποι δύνανται να ενεργούν μόνο τα πιστωτικά ιδρύματα, οι Α.Ε.Δ.Α.Κ., οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι Α.Ε.Π.Ε.Υ (δεν γινόταν αναφορά στις ΑΕΕΔ).

[365] Βλ. άρθρο 89 του Ν.4099/2012

[366] Ήτοι πληροφορίες σχετικά με τις ρυθμίσεις για τη διάθεση των μεριδίων και των κατηγοριών μεριδίων, βεβαίωση ότι ο ΟΣΕΚΑ πληροί τους όρους της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ, τον κανονισμό, ενημερωτικό δελτίο, εξαμηνιαία και ετήσια έκθεση μεταφρασμένα στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα, τις βασικές πληροφορίες για τους επενδυτές μεταφρασμένες στην ελληνική γλώσσα. με επιμέλεια του ΟΣΕΚΑ. Βλ. και την 17/633/20-12-2012 σχετική απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σημειώνεται ότι για την αδειοδότηση ΟΣΕΚΑ δεν απαιτείται η εταιρεία διαχείρισής του να έχει την καταστατική της έδρα ή να έχει αναθέσει ή να ασκεί οποιαδήποτε δραστηριότητα στην Ελλάδα. Με το νέο νομοθετικό πλαίσιο οι επιχειρήσεις οι οποίες δύνανται να διανέμουν ΟΣΕΚΑ διευρύνονται, δεδομένου ότι στο προϋφιστάμενο νομικό πλαίσιο δεν προβλεπόταν διανομή από ΑΕΕΔ.

Ζ.5.2.3.4. Συνθήκες ζήτησης

Η […] αναφέρει ότι ο υφιστάμενος σήμερα ανταγωνισμός μεταξύ των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά έντονος δεδομένου ότι η ελκυστικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και η προσέλκυση επενδυτών κατοίκων Ελλάδος, εξαρτάται κυρίως από την απόδοση των αμοιβαίων κεφαλαίων. Η απόδοση αυτή δεν μπορεί να είναι εγγυημένη, καθώς απαγορεύεται εκ του νόμου. Κατά συνέπεια, σημαντικό στοιχείο για την προσέλκυση των επενδυτών είναι η σοβαρότητα του διαχειριστή, η εξειδίκευσή του ως προς το συγκεκριμένο τύπο του αμοιβαίου κεφαλαίου που διαχειρίζεται, καθώς και η αγορά στην οποία δραστηριοποιείται. Από τη γνωστοποιούσα επίσης σημειώνεται ότι ο επενδυτής - κάτοικος Ελλάδος έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε όλες τις αγορές (εκτός της ελληνικής αγοράς) καθώς και σε όλα τα αμοιβαία κεφάλαια που είτε συνιστώνται από ελληνικές Α.Ε.Δ.Α.Κ. είτε διατίθενται στην Ελλάδα.

Ζ.5.3. Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις αγορές Αμοιβαίων Κεφαλαίων

Ζ.5.3.1. Μερίδια αγοράς – Δείκτες HHI στην ευρύτερη αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων

Όπως προκύπτει από την Ένωση Θεσμικών Επενδυτών[367], τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των κυριότερων ανταγωνιστών τους, από το έτος 2009 έως και το πρώτο εξάμηνο του 2012, στην **ευρύτερη αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων**, είναι τα εξής:

ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - Ύψος ενεργητικού μεριδίων στη λήξη περιόδου *(εκατ. €)* και μερίδια αγοράς						
ΕΠΙΧΕΊΡΗΣΗ	**2010**		**2011**		**α΄εξάμηνο 2012**	
	Ενεργητικό	**Μερ.αγ.**	**Ενεργητικό**	**Μερ.αγ.**	**Ενεργητικό**	**Μερ.αγ.**
EUROBANK - ERGASIAS	[…]	[15-25]%	[…]	[25-35]%	[…]	[25-35]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%

[367] Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, την 1/7/2012 η Τ.Τ. ΕΛΤΑ ΑΕΔΑΚ ανέλαβε τη διαχείριση των Α/Κ της T-Funds ΑΕΔΑΚ και στις 26/7/2012 η MetLife Alico ΑΕΔΑΚ ανέλαβε την διαχείριση των Α/Κ της Proton ΑΕΔΑΚ.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
Όμιλος ΠΕΙΡΑΙΩΣ			[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
Τραπεζα Πειραιως	[…]	[0-5]%	[…]		[…]	
Αγροτικη Τραπεζα	[…]	[0-5]%	[…]		[…]	
Γενικη Τραπεζα	[…]	[0-5]%	[…]		[…]	
CITIBANK International	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
HSBC BANK	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK A.E.	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
PROBANK A.E.	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΛΟΙΠΕΣ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[368]	**9.777,88**	**100,00%**	**7.631,39**	**100,00%**	**8.819,64**	**100,00%**
Όμιλος ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (μετά)	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%

ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2Q2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[1200-1400]	Προ της συγκέντρωσης	[1400-1600]
Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]	Μετά τη συγκέντρωση	[1400-1600]

[368] Το ύψος Ενεργητικού Αμοιβαίων Κεφαλαίων ελληνικής και αλλοδαπής διαχείρισης αντιστοιχεί στο άθροισμα των Α/Κ ελληνικής διαχείρισης, όπως καταγράφονται από την Ένωση Θεσμικών Επενδυτών στη λήξη εκάστης περιόδου και των Α/Κ αλλοδαπής διαχείρισης (ΟΣΕΚΑ) τα οποία εμπορεύονται και διαθέτουν στην ελληνική αγορά οι αναφερόμενες στον πίνακα Τράπεζες. Από την έρευνα της ΓΔΑ προέκυψε πως για τις σχετικές χρονικές περιόδους, τρεις τράπεζες έχουν, εκτός από τη διαχείριση των Α/Κ που αναπτύσσουν οι ίδιες, και τη διαχείριση κάποιων αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ (η Eurobank των LF, η Εθνική των NBG International και η Τράπεζα Πειραιώς των Piraeus Invest), που καταγράφονται επίσης ως ελληνικής διαχείρισης. Ωστόσο, ως συνέπεια αυτού, τα ποσά που αντιστοιχούν στο ύψος του ενεργητικού των εν λόγω Α/Κ υπολογίζονται τόσο στο σύνολο αγοράς Α/Κ ελληνικής διαχείρισης (όπως παρατίθεται από την Ένωση Θεσμικών Επενδυτών) όσο και στο σύνολο αγοράς αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ (όπως παρατίθεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς). Επομένως, προκειμένου να μην υπολογιστεί το ύψος ενεργητικού των μεριδίων τους εις διπλούν (double-counting), αυξάνοντας πλασματικά το μέγεθος της ευρύτερης αγοράς διάθεσης Α/Κ, τα εν λόγω ποσά έχουν αφαιρεθεί από το σύνολο της αγοράς (όπως υπολογίζεται από την επεξεργασία των στοιχείων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς).

Μεταβολή (Δ)	[150-200]	**Μεταβολή (Δ)**	[100-150]

Επισημαίνεται ότι στην εν λόγω αγορά δεν έχει συμπεριληφθεί η Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών με αντικείμενο τη διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης[369], τα μερίδια των οποίων ανήκουν αποκλειστικά στο φορέα ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης που συγκρότησαν τα Αμοιβαία Κεφάλαια και δεν διατίθενται στο ευρύ κοινό[370].

Ζ.5.3.2. Αγορά ανάπτυξης και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων

Όσον αφορά στην αγορά της **ανάπτυξης και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων** στην ελληνική αγορά, η ALPHA BANK διαθέτει με στοιχεία 29/6/2012 μερίδιο αγοράς [15-25]% επί του συνολικού ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων που συνιστώνται από ελληνικές Α.Ε.Δ.Α.Κ. ενώ όπως αναφέρθηκε η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν δραστηριοποιείται πλέον στην εν λόγω υπό-αγορά (βλ. Παράρτημα 7)[371], συνεπώς, σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω υπο-αγορά είναι μη επηρεαζόμενη εν προκειμένω.

Ζ.5.3.3. Αξιολόγηση επιπτώσεων στην αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων, η οποία ως διάκριση της ευρύτερης αγοράς των κεφαλαίων είναι επηρεαζόμενη για τους σκοπούς της παρούσης, την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η τράπεζα Eurobank (με μερίδιο ύψους [25-35]% - στοιχεία α’ εξαμήνου του 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στη δεύτερη και όγδοη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Την πρώτη θέση διατηρεί η τράπεζα Eurobank και σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [15-25]% και τις κατατάσσει στη δεύτερη θέση με την Εθνική Τράπεζα να έπεται με ποσοστό [5-15]%. Χαρακτηριστικό είναι, επιπλέον, ότι η μεταβολή (Δ) του δείκτη HHI, ο οποίος είναι κατώτερος των 2.000 μονάδων, κείται εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων[372] ([150-200] μονάδες με βάση τα στοιχεία του 2011 και [100-150] με βάση τα στοιχεία του γ’ τριμήνου 2012).

[369] Κατά τις διατάξεις περί σύστασης και λειτουργίας Ανώνυμων Εταιριών Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ν. 1902/90, ν. 2076/92, ν. 2679/99, Υπ. Απόφαση 78548/Β/105/92, ν. 3283/2004, ν. 3586/2007) - (http://www.hpmf.gr/Profile).
[370] Βλ. άρθρο 3α της Υπ. Απόφασης 78548/Β 1105, ΦΕΚ Β/758/92.
[371] Σημειώνεται από τη γνωστοποιούσα, για λόγους πληρότητας, ότι εφόσον η υποαγορά της ανάπτυξης και διαχείρισης περιλάμβανε και τις επενδύσεις κατοίκων Ελλάδος απευθείας σε αμοιβαία κεφάλαια εξωτερικού, καθώς και τα κεφάλαια υποκατάστατων επενδυτικών προϊόντων το ανωτέρω σχετικό μερίδιο της ALPHA BANK θα ήταν χαμηλότερο.
[372] Βλ. ανωτ. Ανακοίνωση της Ε.Ε (2004 C 31/03) παρ. 20.

Επισημαίνεται ότι οι επιπτώσεις στην εν λόγω αγορά λόγω της συγκέντρωσης είναι μικρή, καθώς το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε επίπεδα κάτω του 5%. Η σχετική αγορά φαίνεται πάντως ότι διέρχεται φάση ωριμότητας με τάσεις πτωτικές λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Η εξέταση των χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς δεν εγείρει εν προκειμένω σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού. Η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση (ατομικής) δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των (υπο-)αγορών αυτών.

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε ποσοστό ύψους [60-70]% (Τράπεζα Eurobank [25-35]%, ενιαία οντότητα [15-25]%, Εθνική Τράπεζα [5-15]% και CYPRUS POPULAR BANK [5-15]%). Προϋπόθεση της θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι μεταξύ άλλων ότι η αγορά πρέπει να παρουσιάζει επαρκή βαθμό συγκέντρωσης. Εν γένει όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης (λ.χ. με τη χρήση του δείκτη HHI ή άλλων αριθμοδεικτών), τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων[373]. Εν προκειμένω στις ως άνω υπό εξέταση σχετικές αγορές διαπιστώθηκε με τη χρήση του δείκτη HHI ότι τα επίπεδα συγκέντρωσης κυμαίνονται εντός των ασφαλών ορίων, ενώ η αγορά απαρτίζεται από διάφορους ανταγωνιστές ποικίλης δυναμικότητας, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερο τον πιθανό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Κατά τα προεκτεθέντα, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δύσκολο να διατηρηθεί μακροχρόνια[374].

Επιπλέον, σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά[375] *λόγω* της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, παρά την επαύξηση του μεριδίου

[373] Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/M.3333 *Sony/BMG (2)* παρ. 92.
[374] Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση COMP/M.1016 *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103 και 113, ό.π.
[375] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής IV/M.202 *Thorn EMI/Virgin Music,* παρ. 40, όπου παρόλο που διαπιστώθηκε η κατοχή ποσοστού 70-95% στις σχετικές αγορές από πέντε επιχειρήσεις, δεν θεωρήθηκε ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση από μόνη της επαύξησε το συνολικά κατεχόμενο ποσοστό σε τέτοιο βαθμό που να θεμελιώνεται η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

της ALPHA BANK σε εκάστη αγορά μετά τη συγκέντρωση κατά το συγκεκριμένο ποσοστό. Το γεγονός αυτό δεν συνηγορεί στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μετά την συγκέντρωση. Συμπερασματικά, υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης, δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι αυτή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης: Η αύξηση που προκύπτει εκ της παρούσας πράξης (το μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε επίπεδα κάτω του [0-5]%), δεν πρόκειται, αφ' εαυτής, να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενδυνάμωση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιουμένων στη σχετική αγορά[376] δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη συμμετρία μεταξύ τους, καθώς η απόκλιση κυμαίνεται μεταξύ [5-15] ποσοστιαίων μονάδων (απόσταση περίπου από τον δεύτερο) και [15-25] ποσοστιαίων μονάδων περίπου (απόσταση από τον τέταρτο ανταγωνιστή). Το συνδυαστικό μερίδιο των δύο προπορευόμενων ανταγωνιστών υπολείπεται του 50% (ανέρχεται σε ποσοστό [40-50]%) επί του συνόλου της αγοράς και σε καμία περίπτωση δεν επαρκεί για να προσδώσει σε αυτή χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται ικανός αριθμός ανταγωνιστών διαφορετικής δυναμικότητας ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση της ζήτησης στην αγορά.

Εν κατακλείδι, δεν καταδεικνύεται συντονισμός μεταξύ των μεγαλύτερων τραπεζών σε έκαστη των ως άνω αγορών, ούτε πιθανολογείται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση και την αποχώρηση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από τις εξεταζόμενες αγορές θα αυξάνονταν οι πιθανότητες συντονισμού μεταξύ των εναπομεινάντων ανταγωνιστών[377]. Από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών των ως άνω αγορών και δεδομένης της ύπαρξης ενός ικανού αριθμού ανταγωνιστών δεν μπορεί να εξαχθεί τυχόν δημιουργία οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων.

Εκ του συνόλου των ως άνω διαπιστώσεων συνάγεται ότι η συγκέντρωση δεν θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.6. Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ

Ζ.6.1. Σχετικές Αγορές

Οι υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής λειτουργούν προς υποστήριξη ιδιωτών, επιχειρήσεων και κυβερνήσεων, για την εξεύρεση κεφαλαίων μέσω αναδοχής ή διαμεσολάβησης για την έκδοση μετοχών ή / και ομολόγων / ομολογιών, ενώ αφορούν

[376] Η διαπίστωση ασυμμετρίας των μεριδίων είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος περί ανυπαρξίας πιθανών συντονισμένων αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M.4823 YARA/PRAXAIR/ JV παρ. 44, όπου λαμβανομένης υπόψη της διαρκούς ασυμμετρίας των μεριδίων αγοράς των μερών, θεωρήθηκε απίθανο η δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης να οδηγήσει σε αντιανταγωνιστικό συντονισμό μεταξύ των.

[377] Βλ. και απόφαση COMP/M.4844- FORTIS/ ABN AMRO, παρ. 162.

και σε θέματα συγχωνεύσεων-εξαγορών. Περιλαμβάνουν, επίσης, υποστηρικτικές υπηρεσίες (ancillary services) σε συναλλαγές σε διάφορα εργαλεία της χρηματαγοράς / κεφαλαιαγοράς. Λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές αποφάσεις της ΕΑ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[378], η αγορά της επενδυτικής τραπεζικής μπορεί να διακριθεί περαιτέρω στις υπο-αγορές:

α) Παροχής συμβουλών για την πραγματοποίηση εξαγορών και συγχωνεύσεων (M&A advice),

β) Παροχής συμβουλών για την αρχική δημόσια προσφορά μετοχών στο κοινό (Initial Public Offering advice),

γ) Παροχής συμβουλών έκδοσης μετοχών και ομολογιών σε εισηγμένες στο ΧΑΑ εταιρίες,

δ) Υπηρεσιών αναδοχής έκδοσης μετοχών και ομολογιών για τις εισηγμένες και προς εισαγωγή στο χρηματιστήριο αξιών εταιρίες (arranging new issues of stocks and bonds).

Στη σχετική αγορά δραστηριοποιούνται και οι δύο συμμετέχουσες επιχειρήσεις ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ μέσω εσωτερικών διευθύνσεών τους.

Όσον αφορά στη γεωγραφική αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει ότι τα περισσότερα τμήματα της είναι ενδεχομένως διεθνή, αλλά έχουν εξεταστεί και υπό εθνικό πρίσμα[379]. Για τις ανάγκες της παρούσας, δεν απαιτείται δεσμευτική οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγορά για τις υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής, δεδομένου ότι, ακόμα και υπό το στενότερο ορισμό (ελληνική επικράτεια, στην οποία θα επικεντρωθεί η παρούσα ανάλυση[380]), δεν δημιουργούνται αμφιβολίες ως προς την επίπτωση της συγκέντρωσης στη λειτουργία του ανταγωνισμού.

Ζ.6.2. Ανταγωνιστικές Συνθήκες

Στην αγορά δραστηριοποιούνται εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (άμεσα ή μέσω θυγατρικών τους) αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, όπως, μεταξύ άλλων, η KPMG, η Deloitte και η Grant Thornton. Η δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων αυτών δημιουργεί συνθήκες αυξημένου ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά. Ειδικότερα, από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά την έρευνα της Γ.Δ.Α. στην αγορά επενδυτικής τραπεζικής και στις υπο-αγορές αυτής, δραστηριοποιείται πληθώρα επιχειρήσεων διαφορετικής νομικής μορφής χωρίς περιορισμούς ως προς την έδρα τους.

---

[378] Βλ. Απόφαση ΕΑ 534/VI/2012 ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.3894- Unicredito/HVB, παρ. 33, M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 66 και IV/M.597 Swiss Bank Corporation/S.G. Warburg, παρ. 8.

[379] Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS (παρ. 78), M.4843-RBS/ABN AMRO ASSETS (παρ. 23) και M.3894-UNICREDITO/HVB (παρ. 42).

[380] Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την επενδυτική τραπεζική είναι η ελληνική επικράτεια.

Για παράδειγμα, δραστηριοποιούνται τόσο εγχώρια όσο και αλλοδαπά πιστωτικά ιδρύματα, ΑΕΠΕΥ, καθώς και μεγάλες ή και μικρότερες επιχειρήσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών (επίσης εγχώριες και αλλοδαπές), αλλά και διεθνείς επενδυτικοί και χρηματοπιστωτικοί οίκοι όπως οι Goldman Sachs, JP Morgan, Nomura, Keefe-Bruyette & Woods[381].

Ενόψει των ανωτέρω, το (πραγματικό) μερίδιο αγοράς των μερών εκτιμάται ως σημαντικά χαμηλότερο από αυτό που παρατίθεται στους ακόλουθους πίνακες.

Τέλος, σημειώνεται ότι η αγορά παροχής υπηρεσιών επενδυτικής τραπεζικής έχει επηρεασθεί αρνητικά σε σημαντικό βαθμό λόγω των προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας και συνεπακόλουθα έχουν επηρεαστεί και οι υπηρεσίες συμβούλου και αναδόχου για όλο το φάσμα των χρηματοοικονομικών προϊόντων στο χώρο της κεφαλαιαγοράς, ενώ και η συμμετοχή σε έργα ιδιωτικοποιήσεων και αποκρατικοποιήσεων, εξαγορών και συγχωνεύσεων, αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου κ.λπ. έχει περιορισθεί.

Ζ.6.3. Δραστηριοποίηση των μερών στην αγορά

Στην υπό-αγορά των Εξαγορών και Συγχωνεύσεων η ΕΜΠΟΡΙΚΗ παρείχε συμβουλές για M&As το 2009 στην […], στο […] για την […] του ομίλου της […], καθώς και στην […] για την πώληση των […]. Το 2010 παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες και πάλι στην […] για την […] του […] καθώς και υπηρεσίες για την τριπλή συγχώνευση της […] με τα […] και τα […]. Το 2011 παρείχε τις σχετικές υπηρεσίες στα […] για τη συμμετοχή ξένου επενδυτή στο μετοχικό τους κεφάλαιο, ενώ τέλος κατά το α΄ εξάμηνο του 2012 παρείχε συμβουλές στο […] για την […] του […] και της […][382].

Από τα συλλεχθέντα από την Υπηρεσία στοιχεία αναφορικά με τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου εισηγμένων εταιριών, η ALPHA BANK παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων, για την ΑΜΚ της […], της […] κατά το 2009, 2010 και 2011, της […] και της […] το 2010, και τέλος της […], της […], της […] και της […] το 2009[383]. Αντίστοιχα η ΕΜΠΟΡΙΚΗ (μέσω του τομέα Αναδοχών και Κεφαλαιαγοράς) παρείχε

[381] Γενικά, οι εταιρείες οι οποίες παρέχουν ή δύνανται να παρέχουν τις ανωτέρω επενδυτικές υπηρεσίες είναι οι Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ), τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματιστηριακοί σύμβουλοι (βλ. ν. 3606/2007 και 3601/2007). Παράλληλα, βάσει των ίδιων νόμων, επιτρέπεται και η δραστηριοποίηση αλλοδαπών εταιριών με ή χωρίς εγκατάσταση (βλ. άρθρα 12-14 ν. 3601/2007 και 31-32 ν. 3606/2007). Επιπλέον, στην εναλλακτική (μη οργανωμένη) αγορά του Χρηματιστηρίου (όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2(11) του ν. 3606/2007), σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κανονισμού Λειτουργίας της, δύνανται να δραστηριοποιηθούν και ελεγκτικές εταιρίες και εταιρίες συμβούλων (βλ. και www.athex.gr/ena/ και http://www.ase.gr/content/gr/announcements/Files/EN%20A%20Κανονες%206η%20τροποποίηση%20 2012%20%2024112011clean%20_2.pdf). Για όσες συμβουλευτικές υπηρεσίες δεν αναφέρονται ρητά στον ν. 3606/2007 και 3601/2007 (πχ. συμβουλές για συγχωνεύσεις – όχι κατόπιν δημόσιας πρότασης, ή αποτιμήσεις μη εισηγμένων εταιριών) δεν απαιτείται κάποια άδεια από αρμόδια ελληνική αρχή.

[382] Η Alpha Bank δεν παρείχε αναλυτικά στοιχεία.

[383] Βλ. http://www.alpha.gr/page/default.asp?id=5224

συμβουλευτικές υπηρεσίες για την Α.Μ.Κ. της […] το 2009 και 2010, αλλά και για την ίδια την ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ενώ κατά το 2011 για το […] και τα […]. Κατά το 2009 τόσο η ALPHA BANK όσο και η ΕΜΠΟΡΙΚΗ συμμετείχαν στην αρχική δημόσια προσφορά μετοχών της MIG Real Estate, η οποία ήταν η μοναδική που έλαβε χώρα κατά την τελευταία τριετία. Από τα στοιχεία που συνέλεξε η Γ.Δ.Α., στον τομέα της αναδοχής γενικότερα οι ελληνικές τράπεζες είχαν ελάχιστη συμμετοχή κατά την υπό εξέταση περίοδο [384].

Καμία εκ των ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες για αρχική δημόσια προσφορά μετοχών. Στον τομέα της αναδοχής έκδοσης μετοχών για εισηγμένες εταιρίες αλλά για αρχική δημόσια προσφορά μετοχών τα στοιχεία είναι εξαιρετικά περιορισμένα λόγω της ευρύτερης μακροοικονομικής κατάστασης.

Ζ.6.4. Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις αγορές επενδυτικής τραπεζικής

Ζ.6.4.1. Μερίδια αγοράς – Δείκτες HHI

Όπως εκτιμά και η γνωστοποιούσα, η απεικόνιση της ευρύτερης αγοράς και των υπο-αγορών είναι εξαιρετικά δυσχερής[385]. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ανάληψη των σχετικών υπηρεσιών καλύπτεται από όρους εμπιστευτικότητας και έλλειψη διαφάνειας, ειδικά όσον αφορά την παροχή τους προς μη εισηγμένες εταιρίες. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες έρευνες ή μελέτες για την αγορά, ούτε σαφής προσδιορισμός των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων και των αποδεκτών των υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση, από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά τράπεζες, προκύπτουν τα εξής[386]:

[384] Ενδεικτικά αναφέρονται οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου: της Εθνικής Τράπεζας το 2009 με αναδόχους τις Credit Suisse, Goldman Sachs, JP Morgan, Morgan Stanley, Citigroup και UBS, της Alapis το 2009 με αναδόχους τις ABN AMRO, BNP Paribas, Deutsche Bank AG, Jefferies και Merill Lynch, της Alpha Bank το 2009 με αναδόχους τις JP Morgan, Merill Lynch, Morgan Stanley, Deutsche Bank AG, Citigroup, Nomura και UBS, της Εθνικής Τράπεζας το 2010 με αναδόχους τις Credit Suisse, Deutsche Bank AG, Goldman Sachs, Morgan Stanley, Barclays, Citigroup, HSBC, Keefe-Bruyette & Woods, Mediobanca, UBS αλλά και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, της Τράπεζας Πειραιώς το 2011 με αναδόχους τις Barclays, Credit Suisse, Goldman Sachs, Morgan Stanley, Keefe-Bruyette & Woods, Mediobanca, ING, Macquarie και MPS Capital, της Αγροτικής Τράπεζας το 2011 με αναδόχους τις Eurobank, Alpha Bank, ΕΤΕ, Πειραιώς και Marfin.

[385] Ενδεικτικά: Σχετικά με την αγορά παροχής συμβουλών για την πραγματοποίηση εξαγορών και συγχωνεύσεων, τα διαθέσιμα δημόσια στοιχεία είναι εξαιρετικά περιορισμένα με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η συνολική αποτύπωση της συγκεκριμένης υποαγοράς. Για τις εισηγμένες επιχειρήσεις στο ΧΑ, στα σχετικά δελτία που είναι υποχρεωμένες να εκδίδουν για την πραγματοποίηση συγχωνεύσεων, συχνά δεν αναγράφονται οι σύμβουλοι έκδοσης. Το πρόβλημα επιτείνεται στις μη εισηγμένες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν είναι καν υποχρεωμένες να εκδίδουν τα αντίστοιχα δελτία. Επίσης, δεν υπάρχουν δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με προμήθειες για συμβουλές επί εξαγορών και συγχωνεύσεων, οι οποίες εν τέλει δεν πραγματοποιήθηκαν. Τα ως άνω ισχύουν εν πολλοίς και για τις λοιπές υπο-αγορές.

[386] Λόγω της περιορισμένης προσβάσιμης πληροφορίας η ALPHA BANK δεν προσκομίζει μερίδια για την υπο-αγορά παροχής συμβουλών για την πραγματοποίηση εξαγορών και συγχωνεύσεων - M&A advice -. Συνεπώς, οποιαδήποτε εκτίμηση τόσο του όγκου της συγκεκριμένης αγοράς όσο και των μεριδίων των ανταγωνιστών είναι ιδιαιτέρως επισφαλής. Στην υπό-αγορά παροχής συμβουλών έκδοσης μετοχών η γνωστοποιούσα προσκομίζει στοιχεία που διαμορφώνουν μερίδιο αγοράς για το

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	**2009**		**2010**		**2011**		**Α' εξάμηνο 2012**	
	Προμήθειες	**Μερ. Αγ.**	**Προμήθειες**	**Μερ. Αγ.**	**Προμήθειες**	**Μερ. Αγ.**	**Προμήθειες**	**Μερ. Αγ.**
EUROBANK - ERGASIAS	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[35-45]%	[…]	[25-35]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[15-25]%
CYPRUS POPULAR BANK	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
HSBC	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	2,35%	[…]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%	[…]	[5-15]%	[…]	2,44%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[0-5]%	[…]	[45-55]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ	[…]		[…]		[…]		[…]	
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ - ΔΕΙΚΤΗΣ HHI			
ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (2011)		**ΔΕΙΚΤΗΣ HHI (1H2012)**	
Προ της συγκέντρωσης	[2000-2200]	Προ της συγκέντρωσης	[1800-2000]

2011, για την ΕΜΠΟΡΙΚΗ […]% και για την ALPHA BANK […]%, συνεπώς συνολικό αθροιστικό μερίδιο […]%. Για την υπό-αγορά παροχής συμβουλών ή/και αναδοχής για την αρχική δημόσια προσφορά μετοχών κατά το έτος 2009, πραγματοποιήθηκε μία αρχική δημόσια προσφορά μετοχών ύψους €10 εκατ. και αφορούσε στην εταιρία MIG REAL ESTATE Α.Ε.Ε.Α.Π. Πέραν της ανωτέρω συναλλαγής δεν πραγματοποιήθηκε άλλη αρχική δημόσια προσφορά μετοχών για την περίοδο 2010-2011 και το α΄ εξάμηνο 2012. Συνεπεία αυτού, μερίδια αγοράς μπορούν να υπολογιστούν μόνο με βάση την αναδοχή της συγκεκριμένης συναλλαγής. Η ALPHA BANK συμμετείχε στο σχήμα των αναδόχων για την έκδοση αυτή με ποσοστό συμμετοχής […]% ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ με […]%.

Μετά τη συγκέντρωση	[2200-2400]	Μετά τη συγκέντρωση	[2000-2200]
Μεταβολή (Δ)	[100-150]	**Μεταβολή (Δ)**	[50-100]

Στην ανωτέρω απεικόνιση της αγοράς επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνονται οι προμήθειες από συμβουλές για πραγματοποίηση Συγχωνεύσεων και Εξαγορών (M&A Advice), συμβουλές για αρχική δημόσια προσφορά μετοχών (IPO advice), συμβουλές για αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και εκδόσεις ομολογιών εισηγμένων εταιριών, υπηρεσίες αναδοχής για έκδοση μετοχών και ομολογιών (εισηγμένων και προς εισαγωγή στο χρηματιστήριο εταιριών) καθώς και προμήθειες από λοιπές συμπληρωματικές υπηρεσίες οι οποίες συνίστανται κατά κύριο λόγο σε αποτιμήσεις εταιριών, επιχειρηματικά σχέδια, συμβουλές έκδοσης μετοχών/μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών.

Επισημαίνεται ότι το πραγματικό μερίδιο αγοράς των ανωτέρω επιχειρήσεων είναι χαμηλότερο από αυτό που παρατίθεται στον πίνακα, δεδομένου ότι στο σύνολο αγοράς έχουν περιληφθεί μόνο οι προμήθειες των τραπεζικών ιδρυμάτων και όχι των λοιπών εταιριών που δραστηριοποιούνται στην αγορά.

Όσον αφορά τις υπο-αγορές επενδυτικής τραπεζικής, τα μερίδια των συμμετεχουσών κατά το 2011 είχαν ως εξής:

ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΑΓΟΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ - 2011			
ΑΓΟΡΑ	**ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ**	**ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**	**ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)**
Συμβουλές για Συγχωνεύσεις και Εξαγορές	[5-15]%	[5-15]%	[5-15]%
Συμβουλές για Αρχική Δημόσια Προσφορά Μετοχών	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Συμβουλές έκδοσης μετοχών και ομολογιών εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών	[15-25]%	[0-5]%	[25-35]%
Αναδοχή έκδοσης μετοχών και ομολογιών	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%

Ζ.6.4.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων

α) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στο σύνολο της αγοράς της επενδυτικής τραπεζικής, όπως ορίστηκε ανωτέρω για τους σκοπούς της παρούσης, την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η τράπεζα Eurobank (με μερίδιο ύψους [25-35]% - στοιχεία α΄ εξαμήνου του 2012), οι δε συμμετέχουσες κατατάσσονται στην τέταρτη και έβδομη θέση (ALPHA BANK και ΕΜΠΟΡΙΚΗ αντίστοιχα). Την πρώτη θέση διατηρεί η τράπεζα Eurobank και σε συνέχεια της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών ανέρχεται περίπου σε [15-25]% και τις κατατάσσει στην τέταρτη θέση μετά από την Τράπεζα Πειραιώς μερίδιο [15-25]% και την Εθνική Τράπεζα με ποσοστό [15-25]%. Χαρακτηριστικό είναι, επιπλέον, ότι η μεταβολή (Δ) του δείκτη HHI, ο οποίος είναι κατώτερος των 2.000 μονάδων, κείται εντός του ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων[387] ([100-150] μονάδες με βάση τα στοιχεία του 2011 και [50-100] με βάση τα στοιχεία του γ' τριμήνου 2012). Επίσης, επισημαίνεται ότι οι επιπτώσεις στην εν λόγω αγορά λόγω της συγκέντρωσης είναι αμελητέες, καθώς το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε επίπεδα κάτω του [0-5]%.

Η εξέταση των χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς, η οποία έχει πληγεί σημαντικά από τη χρηματοπιστωτική κρίση, δεν εγείρει αμφιβολίες ως προς το συμβατό της με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού. Η ευρύτερα ορισθείσα αγορά της επενδυτικής τραπεζικής χαρακτηρίζεται από την απουσία σημαντικών εμποδίων εισόδου, γεγονός που αποδεικνύεται από την ενεργό δράση αλλοδαπών οίκων επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπών μη τραπεζικών οργανισμών, όπως για παράδειγμα θυγατρικών πολυεθνικών ελεγκτικών εταιρειών. Τα τυχόν νομικά εμπόδια δεν είναι τόσο σημαντικά ούτως ώστε να περιορίζουν την πρόσβαση στην αγορά μεγάλων αλλοδαπών και διεθνών επενδυτικών και χρηματοπιστωτικών οίκων. Δεδομένης της πολυφωνίας που επικρατεί στην αγορά λόγω της δραστηριοποίησης επιχειρήσεων διαφορετικού σκοπού (πιστωτικά ιδρύματα, συμβουλευτικές εταιρείες, ελεγκτικές επιχειρήσεις) και λαμβανομένου υπόψη του ότι το επενδυτικό κοινό δεν διαφαίνεται να δεσμεύεται συμβατικά με ορισμένη επιχείρηση, η απεμπλοκή του από την οποία θα προκαλούσε σημαντική δαπάνη, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση (ατομικής) δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των (υπο-)αγορών αυτών. Σε κάθε περίπτωση και με στενότερο ορισμό της σχετικής αγοράς στις πιθανές υποδιακρίσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω, επί τη βάσει υπολογισμού των περιορισμένα διαθέσιμων στοιχείων, το μερίδιο που θα αποκτήσει η ενιαία οντότητα δεν μεταβάλλει το ως άνω συμπέρασμα για την μη διαπίστωση οριζοντίων μη συντονισμένων αποτελεσμάτων.

β) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στο σύνολο της αγοράς της επενδυτικής τραπεζικής οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδια (CR4) ανερχόμενα σε ποσοστό ύψους [80-90]% (Τράπεζα Eurobank [25-35]%, Τράπεζα Πειραιώς [15-25]%,

---

[387] Βλ. ανωτ. Ανακοίνωση της Ε.Ε. (2004 C 31/03) παρ. 20.

Εθνική Τράπεζα [15-25]% και ενιαία οντότητα [15-25]%). Προϋπόθεση της θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι μεταξύ άλλων ότι η αγορά πρέπει να παρουσιάζει επαρκή βαθμό συγκέντρωσης. Εν γένει όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης (λ.χ. με τη χρήση του δείκτη HHI ή άλλων αριθμοδεικτών), τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων[388]. Εν προκειμένω στις ως άνω υπό εξέταση σχετικές αγορές διαπιστώθηκε με τη χρήση του δείκτη HHI ότι τα επίπεδα συγκέντρωσης κυμαίνονται εντός των ασφαλών ορίων, ενώ η αγορά απαρτίζεται από διάφορους ανταγωνιστές ποικίλης δυναμικότητας, γεγονός που καθιστά δυσχερέστερο τον πιθανό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Θα πρέπει να επισημανθεί, με βάση και την Ευρωπαϊκή νομολογία, ότι η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δύσκολο να διατηρηθεί μακροχρόνια[389]. Επιπλέον, σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά[390] *λόγω* της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς οι τέσσερις πρώτες επιχειρήσεις εξακολουθούν να κατέχουν τις τέσσερις πρώτες θέσεις, παρά την επαύξηση του μεριδίου της ALPHA BANK σε έκαστη αγορά μετά τη συγκέντρωση κατά το συγκεκριμένο ποσοστό (το αντίστοιχο μερίδιο της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε επίπεδα κάτω του [0-5]%). Το γεγονός αυτό δεν συνηγορεί στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μετά τη συγκέντρωση. Συμπερασματικά, υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης, δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι αυτή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης: Η αύξηση που προκύπτει εκ της παρούσας πράξης, δεν πρόκειται, αφ' εαυτής, να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενδυνάμωση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιουμένων στη σχετική αγορά[391] παρουσιάζουν σχετική συμμετρία μεταξύ τους με βάση τα στοιχεία του α΄ εξαμήνου 2012, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τα ιστορικά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών υπήρχαν έντονες αυξομειωτικές τάσεις, που δεν προσιδιάζουν σε συνθήκες συμμετρίας. Σε κάθε

---

388 Απόφαση Ευρ. Επιτροπής Μ.3333- *Sony/BMG (2)* παρ. 92.

389 Βλ. ανωτέρω. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση Μ.1016- *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103 και 113.

390 Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση IV/M.202 *Thorn EMI/Virgin Music,* παρ. 40, όπου παρόλο που διαπιστώθηκε η κατοχή ποσοστού 70-95% στις σχετικές αγορές από πέντε επιχειρήσεις, δεν θεωρήθηκε ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση από μόνη της επαύξησε το συνολικά κατεχόμενο ποσοστό σε τέτοιο βαθμό που να θεμελιώνεται η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

391 Η διαπίστωση ασυμμετρίας των μεριδίων είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος περί ανυπαρξίας πιθανών συντονισμένων αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση της Ευρ. Επιτροπής Μ.4823-YARA/PRAXAIR/ JV παρ.44, όπου λαμβανομένης υπόψη της διαρκούς ασυμμετρίας των μεριδίων αγοράς των μερών, θεωρήθηκε απίθανο η δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης να οδηγήσει σε αντιανταγωνιστικό συντονισμό μεταξύ των.

περίπτωση δεν επαρκούν τα μερίδια αγοράς ως έχουν διαμορφωθεί με τις κρατούσες συνθήκες για να προσδώσουν στην αγορά γνωρίσματα ολιγοπωλίου, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, στην αγορά της επενδυτικής τραπεζικής δραστηριοποιείται πληθώρα επιχειρήσεων διαφορετικής δυναμικότητας ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση της ζήτησης στην αγορά.

Εν κατακλείδι, δεν καταδεικνύεται συντονισμός μεταξύ των μεγαλύτερων τραπεζών σε έκαστη των ως άνω αγορών, ούτε πιθανολογείται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση και την αποχώρηση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ από τις εξεταζόμενες αγορές θα αυξάνονταν οι πιθανότητες συντονισμού μεταξύ των εναπομεινάντων ανταγωνιστών[392]. Από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών των ως άνω αγορών και δεδομένης της ύπαρξης ενός ικανού αριθμού ανταγωνιστών δεν μπορεί να εξαχθεί τυχόν δημιουργία οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων.

Εκ του συνόλου των ως άνω διαπιστώσεων συνάγεται ότι η συγκέντρωση δεν θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Ζ.7. ΜΗ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΓΟΡΕΣ

Στις αγορές που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν επιτυγχάνουν, κατόπιν της πραγματοποίησης της υπό κρίση πράξης, μερίδιο αγοράς τέτοιο ώστε αυτές να είναι πιθανό να επηρεαστούν από τη γνωστοποιούμενη πράξη[393]. Αναλυτικότερα:

Ζ.7.1. Χρηματιστηριακές υπηρεσίες

Ζ.7.1.1. Σχετικές αγορές

Η αγορά χρηματιστηριακών υπηρεσιών αφορά σε υπηρεσίες συναφείς με τις χρηματοοικονομικές αγορές και τα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως υπηρεσίες εμπορίας αξιογράφων, ομολόγων και παραγώγων (trading in securities, bonds and derivatives), καθώς και υπηρεσίες εμπορίας ξένου συναλλάγματος (foreign exchange trading) και εργαλείων χρηματαγοράς (money market instruments). Οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται σε θεσμικούς επενδυτές, εταιρικούς (επαγγελματίες) πελάτες και ιδιώτες πελάτες[394], που είτε δεν έχουν απευθείας πρόσβαση στις αγορές είτε εκτιμούν ότι η παρουσία των εταιριών που τις παρέχουν, ως διαμεσολαβητών, θα βοηθήσει στην

[392] Βλ. και απόφαση COMP/M.4844- FORTIS/ ABN AMRO, παρ. 162.
[393] Βλ. απόφαση ΕΑ 523/VI/2011, Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011.
[394] Για τις έννοιες αυτές και το ύψος προστασίας που παρέχεται σε κάθε κατηγορία πελάτη βλ. ν. 3606/2007.

καλύτερη ολοκλήρωση της συναλλαγής[395]. Η αγορά διέπεται κυρίως από το ν. 3606/2007[396], ο οποίος ρυθμίζει τις ποιοτικές και ποσοτικές προϋποθέσεις άσκησης των χρηματιστηριακών υπηρεσιών, καθώς και από το ειδικότερο κανονιστικό πλαίσιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αξιών και παραγώγων[397].

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να συνιστούν διακριτές αγορές, εντός της ευρύτερης αγοράς χρηματιστηριακών υπηρεσιών, η εμπορία αξιογράφων, ομολόγων και παραγώγων[398]. Δεδομένου ότι αφενός το σύνολο της αγοράς εμπορίας αξιογράφων και ομολόγων μετράται σε αξία συναλλαγών και αφετέρου το σύνολο της αγοράς παραγώγων μετράται σε αγορά συμβολαίων (και συνεπώς δεν είναι δυνατή η άθροιση των στοιχείων), η συνολική απεικόνιση της ισχύος των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στην εν λόγω αγορά θα πραγματοποιηθεί στα εξής επίπεδα:

α) της εμπορίας αξιογράφων,

β) της εμπορίας ομολόγων και

γ) της εμπορίας παραγώγων.

Η ALPHA BANK στο έντυπο γνωστοποίησης επισημαίνει ότι κατά την ορθότερη άποψη η αγορά χρηματιστηριακών υπηρεσιών αποτελεί μία, ενιαία αγορά, οι δε επιμέρους κατηγορίες, ήτοι το κάθε επιμέρους επενδυτικό προϊόν ή υπηρεσία, δεν αποτελούν επιμέρους διακριτές αγορές[399].

---

[395] Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012, παρ. 442 και 326/V/2007, σελ. 9, καθώς και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.6168, παρ. 15, Μ.4844, παρ. 64 και Μ.3894 -UNICREDITO/ HVB, παρ. 30-32.

[396] Με το νόμο αυτόν («*Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις»)* ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Οδηγία MIFID).

[397] Ως προς την ελληνική αγορά, βλ. Κανονισμό Χρηματιστηρίου Αθηνών και τις εκάστοτε αποφάσεις που εκδίδονται σε εφαρμογή του.

[398] Βλ. αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 65 -66, και M.5384–BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 66 επ. Στην πρώτη απόφαση μάλιστα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να συνιστούν διακριτές αγορές, εντός της ευρύτερης αγοράς χρηματιστηριακών υπηρεσιών, η εμπορία αξιογράφων, ομολόγων και παραγώγων (trading in securities, bonds and derivatives), η εμπορία ξένου συναλλάγματος (foreign exchange trading) και τα εργαλεία χρηματαγοράς (money market instruments). Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE, παρ. 87, 326/V/2007- Π&Κ ΑΕΠΕΥ/ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, σελ. 5, 67/II/1999 ΆΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ/ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, σελ. 3, 89/ II/1999 CONSOLIDATED EUROFINANCE HOLDINGS S.A./ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε.

[399] Η ALPHA BANK παραπέμπει στην απόφαση της ΕΑ υπ' αριθμ. 326/V/2007, σελ. 9 και την απόφαση της ΕΕ Μ.6168, παρ. 15 και Μ.4844, παρ. 64. Επίσης, σε ό,τι αφορά την υπο-αγορά παραγώγων**,** η ALPHA BANK θεωρεί ότι σύμφωνα με το Χρηματιστήριο Αθηνών δεν είναι μία συγκεντρωμένη αγορά. Αντίθετα, αποτελείται από πολλές υποκατηγορίες αγορών οι οποίες λόγο των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που τις προσδιορίζει δεν είναι δυνατόν να αθροιστούν και να υπολογιστούν ως μία ενιαία.

Όσον αφορά στη γεωγραφική αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει ότι η σχετική αγορά μπορεί να είναι εγχώρια ή διεθνής. Επειδή όμως συχνά οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται μέσω εθνικών υποκαταστημάτων ή άλλων εθνικής εμβέλειας δικτύων, η αγορά είναι κατά βάση εθνική, παρά το γεγονός ότι θα μπορούσε να υποστηριχθεί και ευρύτερος ορισμός, καθώς οι εγχώριες Α.Ε.Π.Ε.Υ. δύνανται να και εν τοις πράγμασι δραστηριοποιούνται σε αλλοδαπές κεφαλαιαγορές, άρα παρέχουν τη δυνατότητα σε Έλληνες και αλλοδαπούς πελάτες τους να επενδύσουν διά αυτών στο εξωτερικό. Αντίστοιχα, αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας και εποπτεύονται από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. μπορούν να δραστηριοποιηθούν είτε απευθείας είτε μέσω υποκαταστημάτων στην Ελλάδα. Τέλος, η ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων επικοινωνίας διευκολύνει περαιτέρω την απευθείας πρόσβαση Ελλήνων επενδυτών σε επενδυτικές υπηρεσίες στο εξωτερικό. Για τις ανάγκες της παρούσας η ALPHA BANK θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά περιορίζεται στα όρια της ελληνικής επικράτειας, παρά το γεγονός ότι θα μπορούσε να υποστηριχθεί και ευρύτερος καθορισμός. Με βάση τα ανωτέρω, η σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται ως εθνικής εμβέλειας, δηλαδή καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Ζ.7.1.2. Ανταγωνιστικές Συνθήκες

Η παροχή των χρηματιστηριακών υπηρεσιών πραγματοποιείται στην Ελλάδα από:

- Ανώνυμες Εταιρίες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.),
- Πιστωτικά ιδρύματα,
- Ανώνυμες Εταιρίες Επενδυτικής Διαμεσολάβησης (Α.Ε.Ε.Δ.) πρώην Ε.Λ.Δ.Ε[400],
- Ανώνυμες Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Α.Ε.Δ.Α.Κ.), κατά τις διακρίσεις που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και την άδεια λειτουργίας τους[401] και
- Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.) που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας και εποπτεύονται από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε.

Εκ των ανωτέρω, οι βασικοί φορείς παροχής χρηματιστηριακών υπηρεσιών στην Ελλάδα είναι οι αδειοδοτημένες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Α.Ε.Π.Ε.Υ. που δύνανται να παράσχουν πλήρες φάσμα επενδυτικών και παρεπόμενων χρηματιστηριακών υπηρεσιών, ανάλογα με το μετοχικό κεφάλαιο που διαθέτουν[402]. Παράλληλα, σημαντικοί παράγοντες

[400] Εταιρίες Λήψης και Διαβίβασης Εντολών.

[401] Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3606/2007, «1. Με εξαίρεση τις ΕΠΕΥ που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας και εποπτεύονται από την αρμόδια αρχή άλλου κράτους − μέλους, η καθ' οιονδήποτε τρόπο κατ' επάγγελμα παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και άσκηση επενδυτικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα επιτρέπεται μόνο στις ΑΕΠΕΥ και στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις ΑΕΕΔ και στις ΑΕΔΑΚ, κατά τις διακρίσεις που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και την άδεια λειτουργίας τους. […]».

[402] Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3606/2007, «*1. Το μετοχικό κεφάλαιο Α.Ε.Π.Ε.Υ. ανέρχεται τουλάχιστον σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. 2. Το μετοχικό κεφάλαιο Α.Ε.Π.Ε.Υ. η οποία*

της αγοράς είναι και οι Α.Ε.Ε.Δ. οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 2 του ν. 3606/2007[403], παρέχουν μέρος από τις ανωτέρω επενδυτικές υπηρεσίες αλλά δεν επιτρέπεται να κατέχουν κεφάλαια και χρηματοπιστωτικά μέσα πελατών τους.

Η σχετική αγορά χρηματιστηριακών συναλλαγών χαρακτηρίζεται από διαφάνεια ως προς τους όρους παροχής των υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά τους ιδίως λόγω του βαθμού κανονιστικής ρύθμισης που αφήνει ελάχιστα περιθώρια διαφοροποίησης κατά την παροχή των υπηρεσιών. Διαφανής είναι και η τιμολογιακή πολιτική των χρηματιστηριακών εταιριών καθώς οι περισσότερες τη δημοσιοποιούν μέσω διαδικτύου[404]. Ωστόσο, βάσει του όγκου των εργασιών του εκάστοτε αγοραστή πελάτη η τιμολόγηση δύναται να διαφοροποιείται. Στο πλαίσιο, δε, της διαπραγμάτευσης ο αγοραστής πελάτης έρχεται σε επαφή και με άλλους προμηθευτές και μεταφέροντας τους όρους τιμολόγησης και παροχής υπηρεσιών προσπαθεί να τους βελτιώσει[405]. Οι διεθνείς θεσμικοί επενδυτές και επενδυτικές τράπεζες διαθέτουν αντισταθμιστική ισχύ λόγω του μεγέθους των εργασιών που διενεργούν. Αποτέλεσμα της αντισταθμιστικής αυτής ισχύος που αυξάνεται λόγω του μηδαμινού κόστους μεταστροφής, είναι η υποχώρηση των προμηθειών των χρηματιστηριακών εταιριών[406].

Στη σχετική αγορά των εν γένει χρηματιστηριακών υπηρεσιών δραστηριοποιείται η ALPHA BANK (μέσω της θυγατρικής της ALPHA Finance ΑΕΠΕΥ) και η ΕΜΠΟΡΙΚΗ (απευθείας μέσω εξειδικευμένης εσωτερικής Διεύθυνσης)[407].

Ζ.7.1.2. Εμπορία Αξιογράφων και Ομολόγων: Συνθήκες και επιπτώσεις της συγκέντρωσης

προβαίνει σε διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, σε αναδοχή χρηματοπιστωτικών μέσων ή τοποθέτηση χρηματοπιστωτικών μέσων με δέσμευση ανάληψης, ή σε λειτουργία Π.Μ.Δ. ανέρχεται τουλάχιστον σε τρία εκατομμύρια (3.000.000) ευρώ. 3. Το μετοχικό κεφάλαιο Α.Ε.Π.Ε.Υ. η οποία παρέχει μόνο την επενδυτική υπηρεσία της λήψης και διαβίβασης εντολών, παροχής συμβουλών ή διαχείρισης χαρτοφυλακίου, χωρίς να κατέχει σε κάθε περίπτωση κεφάλαια ή χρηματοπιστωτικά μέσα πελατών, ανέρχεται σε τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ».

403 Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο *«2. Οι ΑΕΕΔ επιτρέπεται να παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες που συνίστανται αποκλειστικά στη λήψη και διαβίβαση εντολών επί κινητών αξιών και μεριδίων που εκδίδονται από οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων και στην παροχή επενδυτικών συμβουλών που αφορούν κινητές αξίες και μερίδια που εκδίδονται από οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων. Οι ΑΕΕΔ δεν επιτρέπεται να κατέχουν κεφάλαια και χρηματοπιστωτικά μέσα πελατών τους».*

404 Βλ. απαντητική επιστολή […].

405 Βλ. απαντητική επιστολή […].

406 Βλ. απαντητική επιστολή […].

407 Βλ. γνωστοποίηση. Επιπλέον, επισημαίνεται από την ALPHA BANK ότι η Alpha Finance ΑΕΠΕΥ δεν δραστηριοποιείται στην αγορά της εμπορίας ομολόγων καθεαυτή αλλά διαμεσολαβεί για την αγοραπωλησία εταιρικών ομολόγων εισηγμένων στο ΧΑ για την εξυπηρέτηση των αναγκών της εταιρικής πελατείας της. Η Alpha Finance ΑΕΠΕΥ επίσης έχει τη δυνατότητα να διαμεσολαβεί μόνο για την αγορά εταιρικών ομολόγων εισηγμένων σε διεθνή χρηματιστήρια και δεν διαμεσολαβεί για την αγορά ομολόγων εκτός αυτών. Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δραστηριοποιείται με πολύ χαμηλό μερίδιο, ως διαμεσολαβητής στην αγοραπωλησία εταιρικών ομολόγων εισηγμένων στο ΧΑ, εξυπηρετώντας τις ανάγκες της πελατείας της.

Στις επιμέρους αγορές χρηματιστηριακών συναλλαγών σε μετοχές δραστηριοποιούνται περί τις 80 εταιρίες -στη συντριπτική τους πλειοψηφία χρηματιστηριακών και επενδυτικών υπηρεσιών-, ενώ μόνο πέντε πιστωτικά ιδρύματα δραστηριοποιούνται απευθείας χωρίς κάποια θυγατρική τους. Στην επιμέρους σχετική αγορά χρηματιστηριακών συναλλαγών σε ομόλογα δραστηριοποιούνται σημαντικά χαμηλότερος αριθμός εταιριών (περί τις 50), στη συντριπτική τους πλειοψηφία χρηματιστηριακών και επενδυτικών υπηρεσιών.

Όσον αφορά στις συναλλαγές σε μετοχές και ομόλογα, τα μερίδια των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων υπολογίζονται κυρίως με βάση το ποσοστό συμμετοχής εκάστης επιχείρησης που πραγματοποιεί συναλλαγές στο Χρηματιστήριο Αθηνών στη συνολική αξία των εν λόγω συναλλαγών, ενώ η σχετική κατάταξη δημοσιοποιείται μηνιαία. Η αθροιστική αξία των συναλλαγών μετοχών και ομολόγων για τις χρήσεις 2009, 2010, 2011 και το α΄ εξάμηνο του 2012, καθώς και τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των ανταγωνιστών τους στη συγκεκριμένη επιμέρους αγορά[408] παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα 8. Στους δύο κάτωθι πίνακες παρατίθεται συνοπτικά τα μερίδια των συμμετεχουσών και των βασικότερων ανταγωνιστών τους στις εν λόγω αγορές για τα έτη 2011 και 2012:

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (ΣΕ ΕΥΡΩ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ				
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξία συναλλαγών	**Μερ. Αγ.**	**Αξία συναλλαγών**	**Μερ. Αγ.**
EUROBANK ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	5.787.152.400,22	13,99%	2.894.809.026,01	16,58%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	5.685.178.580,53	13,74%	2.006.428.898,63	11,49%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	5.176.715.348,67	12,51%	2.110.034.439,80	12,08%
EUROXX Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ.	2.596.077.374,43	6,28%	1.153.777.710,96	6,61%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ./ ΑΤΕ ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	2.822.588.788,35	6,82%	783.283.372,66	6,07%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	2.044.324.330,25	4,94%	801.442.644,95	4,59%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	480.340.735,70	1,16%	131.562.898,19	0,75%
ΛΟΙΠΕΣ	17.258.004.610,96	41,72%	7.581.732.581,30	41,83%
ΣΥΝΟΛΟ	**41.370.041.423,41**	**100%**	**17.463.071.572,50**	**100%**

[408] Στοιχεία τα οποία δημοσιοποιούνται μηνιαία στην ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών και αφορούν τόσο στη συνολική αγορά όσο και στο σύνολο των εταιριών που δραστηριοποιούνται σε αυτή.

ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ (μετά)	**2.524.665.065,95**	**6,10%**	**933.005.543,14**	**5,34%**

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ (ΣΕ ΕΥΡΩ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ				
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξία συν/γών	**Μερ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μερ. Αγ.**
THE CYPRUS INVEST, & SEC. CORP. LTD (CISCO)	8.377.710,96	27,09%	6.273.653,12	41,85%
ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	7.993.074,47	25,84%	2.763.617,07	18,43%
MARFIN - CLR (FINANCIAL SERVICES LTD)	4.322.966,36	13,98%	1.481.893,74	9,89%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ./ΑΤΕ ΑΕΠΕΥ	283,894,05	0,92%	957.001,61	6,38%
MEGA EQUITY SEC. & FINANCIAL SERVICES LTD	2.555.818,50	8,26%	559.852,07	3,73%
SHARELINK SEC. & FINANCIAL SERVICES LTD	1.282.825,62	4,15%	174.164,40	1,16%
ALPHA FINANCE ΑΕΠΕΥ	1.069.449,05	3,46%	279.151,46	1,86%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε,	185.054,25	0,60%	31.345,57	0,21%
ΛΟΙΠΕΣ	6.113.218,34	19,77%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	**30.929.508,30**	**100,00%**	**14.991.216,76**	**100,0%**
ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ (μετά)	**1.254.503,30**	**4,06%**	**310.497,03**	**2,07%**

ΣΤ.7.1.3. Εμπορία Παραγώγων: Συνθήκες και επιπτώσεις της συγκέντρωσης

Στην αγορά των παραγώγων δραστηριοποιούνται περίπου 40 εταιρίες, στη συντριπτική τους πλειοψηφία χρηματιστηριακών και επενδυτικών υπηρεσιών. Ο συνολικός αριθμός συμβολαίων για τις πέντε βασικότερες κατηγορίες παραγώγων που αφορά στις περιόδους 2011 και α΄ εξάμηνο του 2012, καθώς και εξ αυτών υπολογιζόμενα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα 9. Στους δύο κάτωθι πίνακες παρατίθεται συνοπτικά τα μερίδια των συμμετεχουσών και των βασικότερων ανταγωνιστών τους στις εν λόγω αγορές για τα έτη 2011 και 2012:

ΠΑΡΑΓΩΓΑ – ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ				
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αρ. Συμβολαίων	**Μερ. Αγ.**	**Αρ. Συμβολαίων**	**Μερ. Αγ.**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	4.186.562	21,86%	4.067.137	20,10%

ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	3.168.456	16,54%	3.387.208	16,74%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	2.182.375	11,39%	2.758.688	13,63%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ. - PIRAEUS SECURITIES S.A.	3.028.814	15,81%	1.519.414	7,51%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	740.183	3,86%	832.044	4,11%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	123.335	0,64%	162.424	0,80%
HSBC ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	373.916	1,95%	548.401	2,71%
ΛΟΙΠΕΣ	5.474.624	28,58%	6.960.340	34,40%
ΣΥΝΟΛΟ	**19.154.930**	**100%**	**20.235.656**	**100,00%**
ALPHA BANK-ΕΜΠΟΡΙΚΗ (μετά)	**863.518**	**6,10%**	**994.468**	**4,91%**

Ζ.7.1.4. Συμπέρασμα

Ενόψει των προαναφερθέντων, και δεδομένου ότι ο Όμιλος της ALPHA BANK (μαζί με την ΕΜΠΟΡΙΚΗ), μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης θα κατέχει μερίδιο αγοράς:

- 5,34 % στην αγορά αξιογράφων
- 2,07% στην αγορά ομολόγων και
- 4,91% στην αγορά παραγώγων,

οι εν λόγω αγορές, αλλά και η ευρύτερη αυτών, αυτή των χρηματιστηριακών υπηρεσιών, συνιστούν αγορές μη επηρεαζόμενες από την υπό κρίση συγκέντρωση και συνεπώς παρέλκει η περαιτέρω διερεύνηση τους.

Ζ.7.2. Οι αγορές της παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης

Ζ.7.2.1. Σχετικές αγορές

α) Παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με πάγια πρακτική της Ε.Α. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[409], η ευρύτερη αγορά της παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών διακρίνεται περαιτέρω στις επιμέρους υπο-αγορές:

(α) πρωτασφαλίσεων ζωής, που περιλαμβάνει ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις, ασφάλειες ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις και διαχείριση ομαδικών συνταξιοδοτικών ταμείων.

---

[409] Βλ. ενδεικτικά Απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012 – ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK ERGASIAS AE, παρ. 84 και 448/V/2008 - Aspis Holdings/Proton AE.

(β) γενικών πρωτασφαλίσεων κατά των κινδύνων ζημιών· η εν λόγω αγορά δύναται να διακριθεί σε επιμέρους αγορές, ανάλογα με τους κινδύνους που ασφαλίζονται, όπως πυρός, αυτοκινήτων, μεταφορών, πλοίων, αστικής ευθύνης κ.λπ. και

(γ) αντασφαλίσεων[410], η οποία επίσης μπορεί να διακριθεί περαιτέρω, ανάλογα με τους κινδύνους που αντασφαλίζονται.

Η ALPHA BANK αναφέρει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει χρειαστεί να αποφασίσει δεσμευτικά αν οι ανωτέρω τρεις ομάδες αποτελούν υποκατηγορίες ή χωριστές αγορές υπηρεσιών, αφήνοντας το σχετικό ζήτημα ανοικτό. Σύμφωνα με την ίδια, έχει επίσης κριθεί ότι από πλευράς προσφοράς οι συνθήκες διαμόρφωσης των υπηρεσιών/ προϊόντων είναι παρόμοιες, η δε πλειοψηφία των μεγάλων ασφαλιστικών εταιρειών παρέχουν συνήθως το μεγαλύτερο μέρος των ασφαλιστέων κινδύνων[411].

Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται από τις συμμετέχουσες μόνο η ALPHA BANK μέσω της θυγατρικής της εταιρείας AlphaLife Α.Ε.Α.Ζ και μόνο στις πρωτασφαλίσεις ζωής, ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν δραστηριοποιείται με θυγατρική της ασφαλιστική εταιρία σε κανένα τομέα της ασφαλιστικής αγοράς, παρά μόνο στην καθέτως επηρεαζόμενη αγορά της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης (βλ. επόμενη ενότητα).

Σε παλαιότερες αποφάσεις της ΕΑ[412], οι οποίες αφορούν στην ασφαλιστική αγορά, δεν πραγματοποιείται, κατά κανόνα, διάκριση σε επιμέρους σχετικές αγορές ανά ειδικότερο κλάδο ασφάλισης (ζωής, ζημιάς και αντασφάλισης)[413]. Συναφώς, στις περιπτώσεις πρόσφατων συγκεντρώσεων μεταξύ τραπεζικών ιδρυμάτων, η αξιολόγηση της κάθε πιθανής υποδιάκρισης των αγορών της πρωτασφάλισης κατά κινδύνων ζωής, της πρωτασφάλισης κατά κινδύνων ζημιών καθώς και της αντασφάλισης δεν είχε κριθεί απαραίτητη[414]. Ομοίως, στην υπό εξέταση συγκέντρωση, δεδομένου και ότι δεν υπάρχει οριζόντια αλληλεπικάλυψη, δεν κρίνεται αναγκαίος ο αντίστοιχος διαχωρισμός. Ομοίως, δεν κρίνεται αναγκαίος ο διαχωρισμός της σχετικής αγοράς στις επιμέρους αγορές ασφαλίσεων σε ιδιώτες και επιχειρήσεις[415].

Συνεπώς, για τις ανάγκες εξέτασης της παρούσας, δεν απαιτείται ακριβής ορισμός των σχετικών αγορών υπηρεσιών, δεδομένου ότι ακόμα και υπό τη στενότερη οριοθέτησή

[410] Η αντασφάλιση αποτελεί το μηχανισμό μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η διατήρηση του επιπέδου κινδύνου που αναλαμβάνει η κάθε ασφαλιστική εταιρεία, λόγω των ασφαλιστικών καλύψεων, στα επιθυμητά επίπεδα. Οι αντασφαλιστές αναλαμβάνουν μέρος του ασφαλιζόμενου κινδύνου έναντι αντασφαλίστρου, ενώ συμμετέχουν στις αποζημιώσεις και στα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

[411] Η ALPHA BANK παραπέμπει στην απόφαση ΕΕ M.4844, παρ. 71.

[412] Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 26/1996, 85/1997, 7/ΙΙ/1998, 133/ΙΙ/2000, 179/ΙΙΙ/2001, 380/V/2008 και 417/V/2008.

[413] Για παράδειγμα, η αγορά γενικών πρωτασφαλίσεων δύναται να διακριθεί σε επιμέρους αγορές, ανάλογα με τους κινδύνους που ασφαλίζονται, όπως πυρός, αυτοκινήτων, μεταφορών, πλοίων, αστικής ευθύνης κ.λπ.

[414] Βλ. αποφάσεις ΕΑ 534 /VI/2012 Alpha-Eurobank και 549/VII/2012 Πειραιώς-Αγροτική.

[415] Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής IV/M.1307- Marsh & McLennan/ Sedgwick, παρ. 8-19.

τους, δεν πιθανολογείται ότι η υπό κρίση πράξη θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε αυτές.

Όσον αφορά στη σχετική γεωγραφική αγορά, αυτή ορίζεται ως εθνικής εμβέλειας, όπως έχει κριθεί σε παλιότερες αποφάσεις της ΕΕ και της ΕΑ. Σημειώνεται ότι, ειδικότερα για την ευρύτερη αγορά των αντασφαλίσεων, δεν αποκλείεται η αγορά να είναι ευρύτερης εμβελείας, εντούτοις η ακριβής οριοθέτηση παρέλκει εν προκειμένω, δεδομένου ότι ακόμα και υπό τη στενότερη θεώρηση, η υπό κρίση πράξη δεν πιθανολογείται ότι θα δημιουργήσει δυσχέρειες στη λειτουργία του ανταγωνισμού.

β) Αγορά παροχής υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης

Σύμφωνα με το ΠΔ 190/2006, το οποίο ρυθμίζει το πλαίσιο για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση στην Ελλάδα, «*ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση νοείται κάθε δραστηριότητα είτε παρουσίασης, πρότασης, παροχής προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύναψη συμβάσεων ασφάλισης ή σύναψης αυτών ή παροχής συνδρομής κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση επελεύσεως του ασφαλιστικού κινδύνου*»[416]. Σύμφωνα με το ν. 1569/1985[417] στην ελληνική έννομη τάξη διακρίνονται τέσσερις βασικές κατηγορίες διαμεσολαβητών:

α) Ασφαλιστικός Σύμβουλος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο μελετά την αγορά, παρουσιάζει και προτείνει λύσεις ασφαλιστικής κάλυψης των αναγκών των πελατών με ασφαλιστικές συμβάσεις, για λογαριασμό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή ασφαλιστικών πρακτόρων ή μεσιτών ή συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων, για την πρόσκτηση εργασιών. Η σχέση που συνδέει τον ασφαλιστικό σύμβουλο με τους ως άνω είναι σύμβαση έργου. Ο ασφαλιστικός σύμβουλος δεν έχει δικαίωμα υπογραφής ασφαλιστηρίων ούτε εκπροσώπησης ασφαλιστικής επιχείρησης ή ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη.

β) Συντονιστής ασφαλιστικών συμβούλων είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο, για λογαριασμό μιας ασφαλιστικής επιχείρησης ζωής ή και μιας μόνο ασφαλιστικής επιχείρησης ασφαλίσεων κατά ζημιών, διαμεσολαβεί, έναντι προμήθειας, στη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων, διαμέσου ομάδας ασφαλιστικών συμβούλων, τους οποίους επιλέγει, εκπαιδεύει και εποπτεύει.

γ) Πράκτορας είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει ως αποκλειστικό έργο την ανάληψη με σύμβαση, έναντι προμήθειας, ασφαλιστικών εργασιών, στο όνομα και για λογαριασμό μίας ή περισσοτέρων ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ο ασφαλιστικός πράκτορας παρουσιάζει, προτείνει, προπαρασκευάζει, προσυπογράφει ή συνάπτει ο ίδιος ή διαμέσου άλλων διαμεσολαβούντων, για λογαριασμό μίας ή περισσοτέρων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ασφαλιστικές συμβάσεις. Επίσης, παρέχει στον

[416] Άρθρο 2, παρ. 3.
[417] ΦΕΚ Α΄ 183.

ασφαλισμένο κάθε αναγκαία συνδρομή κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής σύμβασης και ιδιαίτερα μετά την επέλευση ασφαλιστικής περίπτωσης.

δ) Μεσίτης Ασφαλίσεων είναι το πρόσωπο, το οποίο έχει ως αποκλειστικό έργο, κατ΄ εντολή του ασφαλιζομένου, χωρίς να δεσμεύεται ως προς την επιλογή της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης, έναντι προμήθειας που καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να φέρει σε επαφή ασφαλιζομένους ή αντασφαλισμένους και ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύναψη ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών συμβάσεων, να λαμβάνει την αποδοχή από την ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση και την έγκριση του ασφαλιζομένου ή αντασφαλιζομένου και να βοηθά κατά τη διαχείριση και την εκτέλεσή τους, ιδίως σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου.

ε) Ως ειδική κατηγορία ασφαλιστικού διαμεσολαβητή καθιερώνεται, με το ΠΔ 190/20061, εκείνη του «συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή», ο οποίος ορίζεται ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης εξ ονόματος και για λογαριασμό ασφαλιστικής επιχείρησης ή περισσότερων της μιας ασφαλιστικών επιχειρήσεων, εφόσον τα σχετικά ασφαλιστικά προϊόντα δεν είναι ανταγωνιστικά μεταξύ τους. Ο συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής δεν εισπράττει τα ασφάλιστρα ή τα ποσά που προορίζονται για τον πελάτη, δεδομένου ότι ο συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής ενεργεί υπό την πλήρη ευθύνη της μιας ή περισσοτέρων ασφαλιστικών επιχειρήσεων για τις οποίες διαμεσολαβεί.

Πέραν των ανωτέρω, σύμφωνα με την ΕΑΕΕ, ως συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής «θεωρείται και κάθε πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης συμπληρωματικά προς την κύρια επαγγελματική δραστηριότητά του, όπως για παράδειγμα οι τραπεζικοί οργανισμοί (Bancassurance)». Όπως σημειώνεται περαιτέρω, η ισχύουσα νομοθεσία προβλέπει υποχρέωση πιστοποίησης του υπεύθυνου για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση προσώπου αλλά και πιστοποίηση των υπαλλήλων της τράπεζας που συμμετέχει άμεσα στην ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Παρά την ανωτέρω διάκριση, η σχετική αγορά της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης θεωρείται ενιαία και δεν διαχωρίζεται περαιτέρω σε επιμέρους αγορές μεσιτείας, πρακτόρευσης κ.λπ., ενόψει του γεγονότος ότι, από πλευράς ζήτησης, ο τελικός καταναλωτής/ιδιώτης, για την προμήθεια υπηρεσιών ασφάλισης μπορεί να απευθυνθεί τόσο σε πράκτορες, όσο και σε μεσίτες, αλλά και απευθείας σε ασφαλιστικές εταιρείες[418]. Σημειώνεται ότι το δυναμικό των πωλήσεων και δίκτυο καταστημάτων των ίδιων των ασφαλιστικών εταιριών μέσω του οποίου πωλούν απευθείας τα ασφαλιστικά προϊόντα στους τελικούς καταναλωτές, δεν εμπίπτει στην αγορά της διαμεσολάβησης, καθώς

[418] Βλ. αποφάσεις ΕΑ 449/V/2009 Post Insurance Brokerage/Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Α.Τ.Ε. και Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε,. 534 /VI/2012 Alpha-Eurobank και 549/VII/2012 Πειραιώς-Αγροτική.

αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εργασιών μίας ασφαλιστικής επιχείρησης[419]. Σύμφωνα με την ALPHA BANK, οι ενδιάμεσοι (πράκτορες, μεσίτες κ.λπ.) φορείς του κλάδου συνήθως διαθέτουν ευρεία γκάμα ή/ και το σύνολο των ασφαλιστικών προϊόντων[420].

Κατόπιν σχετικού ερωτήματος της ΓΔΑ, η ALPHA BANK αναφέρει ότι δραστηριοποιείται, άμεσα και έμμεσα[421], ως συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής στην προώθηση ασφαλιστικών προγραμμάτων. Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δραστηριοποιείται στην αγορά παροχής υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, με άμεσους συνεργάτες τις θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Ομίλου της CASA (την Credit Agricole Life ΑΕΕΖ και την Credit Agricole Insurance ΑΕΓΑ) καθώς και την Groupama Phoenix[422].

γ) Γεωγραφικές αγορές

Η ΕΑ, σε σειρά αποφάσεών της[423], έχει κρίνει ότι η σχετική γεωγραφική αγορά αφορά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, ως αποτέλεσμα των εθνικών δικτύων διανομής, των εδραιωμένων δομών της αγοράς, των διαφόρων φύσεων οικονομικών εμποδίων και των διαφορετικών κανονιστικών συστημάτων[424]. Αντίστοιχη οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς κρίνεται ορθή και στο πλαίσιο της εξέτασης της παρούσας υπόθεσης[425].

---

[419] Βλ. και άρθρο 2, παρ. 3 ΠΔ 190/2006: «*Οι δραστηριότητες αυτές δεν θεωρούνται ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όταν ασκούνται από ασφαλιστική επιχείρηση ή από υπάλληλο ασφαλιστικής επιχείρησης, ο οποίος συνδέεται με σχέση εργασίας με αυτήν και ο οποίος ενεργεί υπό την ευθύνη της επιχείρησης αυτής*». Βλ. και Αποφάσεις Μ/4844-Fortis/ABN AMRO παρ. 73, και Μ.4284 -AXA/WINTERTHUR.

[420] Η ALPHA BANK παραπέμπει στην απόφαση ΕΕ Μ.4701-Generali/ PPF Insurance Brokers, παρ. 24.

[421] Στην αγορά δραστηριοποιείται τόσο η ίδια η τράπεζα όσο και η θυγατρική της «Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις».

[422] Βάσει της Σύμβασης, τα δύο μέρη (ALPHA BANK και CASA) θα συζητήσουν καλόπιστα το ενδεχόμενο να διατηρήσουν, μετά την Ολοκλήρωση της Μεταβίβασης, τις υφιστάμενες συμβάσεις διανομής με την ΕΜΠΟΡΙΚΗ.

[423] Βλ. τις υπ' αριθμ. 26/1996, 85/1997, 7/ΙΙ/1998, 133/ΙΙ/2000, 179/ΙΙΙ/2001, 380/V/2008, 417/V/2008, 449/V/2009 και 534/VI/2012, 549/VII/2012 αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

[424] Αντίστοιχα επιχειρήματα χρησιμοποιεί και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να ορίσει τις εν λόγω αγορές ως εγχώριες (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Μ.759- SUN ALLIANCE/ROYAL INSURANCE και Μ.2343-TORO ASSICURAZIONI /LLOYD ITALICO).

[425] Η γνωστοποιούσα θεωρεί ότι ως προς τη γεωγραφική αγορά των ασφαλιστικών υπηρεσιών (στον τομέα της ασφάλισης ζωής και τον τομέα λοιπών κινδύνων εκτός ζωής) ορθότερο είναι να θεωρηθεί ότι αυτή είναι εθνικής εμβέλειας, ήτοι ότι εκτείνεται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας αν και υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες ασφαλιστέων κινδύνων τον τομέα λοιπών κινδύνων εκτός ζωής, ιδίως αυτές που απευθύνονται σε μεγάλους πελάτες, όπου η γεωγραφική αγορά φαίνεται να είναι ευρύτερη της εθνικής. Αντίστοιχα ευρύτερη της εθνικής πρέπει να θεωρηθεί η αγορά αντασφαλίσεων, καθώς οι αντασφαλίσεις μεταξύ των ασφαλιστικών εταιριών γίνονται με ξένες ασφαλιστικές εταιρίες, κυρίως για τον υπερεθνικό επιμερισμό του ασφαλιστικού κινδύνου.

Ζ.7.2.2. Παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών: Συνθήκες και επιπτώσεις της συγκέντρωσης

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας και της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης της Τράπεζας της Ελλάδος, το 2009 δραστηριοποιούνταν στην ελληνική ασφαλιστική αγορά 77 ασφαλιστικές εταιρίες εκ των οποίων οι 19 ήταν υποκαταστήματα ξένων ασφαλιστικών και οι 3 συνεταιρισμοί. Κατά το 2010, ο συνολικός αριθμός ασφαλιστικών εταιριών μειώθηκε στις 74, με 18 υποκαταστήματα ξένων ασφαλιστικών και 5 συνεταιρισμούς, ενώ κατά τα 2011 υπήρξε περαιτέρω μείωση στις 61 ασφαλιστικές εταιρίες εκ των οποίων οι 19 ξένες και μόνο ένας συνεταιρισμός. Τα μερίδια αγοράς της θυγατρικής της ALPHA BANK, AlphaLife Α.Ε.Α.Ζ, κατά τα τελευταία έτη στο σύνολο της ασφαλιστικής αγοράς αλλά και στην επιμέρους αγορά ασφαλειών ζωής στην οποία δραστηριοποιείται, είχαν ως εξής[426]:

Μερίδια αγοράς AlphaLife Α.Ε.Α.Ζ.				
ΑΓΟΡΕΣ	**2009**	**2010**	**2011**	**α’ εξ/νο 2012**
Ασφάλιση Ζωής	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Σύνολο Ασφαλειών	[0-5]%	[0-5]%[427]	[0-5]	[0-5]%[428]

Ζ.7.2.2. Παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης

Στην αγορά υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης δραστηριοποιείται πολύ σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α., το 2009 δραστηριοποιούνταν 18.915 φυσικά και νομικά πρόσωπα στην ελληνική επικράτεια και συγκεκριμένα:

- 13.954 ασφαλιστικοί σύμβουλοι,
- 1.143 συντονιστές ασφαλιστικών συμβούλων,
- 3.170 πράκτορες ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων,
- 616 μεσίτες ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων,
- 32 συνδεδεμένοι πράκτορες[429].

[426] Βλ. και Παράρτημα 7.

[427] Βλ. ειδική ετήσια έκδοση «Στατιστικά Στοιχεία 2011» του περιοδικού «Ιδιωτική Ασφάλιση», σελ. 10.

[428] Χωρίς να ληφθεί υπόψη το σύνολο της αγοράς αντασφάλισης καθώς για το α’ εξάμηνο του 2012 δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, κατά συνέπεια δεν δύναται να εξαχθεί με ακρίβεια το μερίδιο της AlphaLife για το σύνολο της ασφαλιστικής αγοράς. Ωστόσο, από τα διαθέσιμα στοιχεία από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας για τις αγορές ασφάλισης ζωής και κατά ζημιάς και δεδομένου ότι η Alpha Life δεν δραστηριοποιείται στην αγορά αντασφάλισης το μερίδιο της εκτιμάται σημαντικά χαμηλότερο.

[429] Βλ. Απόφαση ΕΑ 449/V/2009 - Post Insurance Brokerage/Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Α.Τ.Ε. και Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε.

Ως εκ τούτου, είναι ιδιαίτερα δυσχερής η παρακολούθηση της αγοράς και ο υπολογισμός των σχετικών μεριδίων. Παρατaύτα, η εν λόγω αγορά δεν είναι (οριζοντίως) επηρεαζόμενη από την υπό κρίση πράξη, δεδομένου ότι υπολογίζεται ότι κατά το έτος 2011, το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών επιχειρήσεων δεν ξεπερνούσε το 10%. Συγκεκριμένα:

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ – Κύκλοι Εργασιών σε € και Μερίδια Αγοράς						
	2009		**2010**		**2011**	
ΕΤΑΙΡΙΑ	**Κυκ.εργ.**	**Μερ.αγ.**	**Κυκ.εργ.**	**Μερ.αγ.**	**Κυκ.εργ.**	**Μερ.αγ.**
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (πριν)	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
Alpha Bank AE	[…]		[…]		[…]	
Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις	[…]		[…]		[…]	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
από Credit Agricole Life	[…]		[…]		[…]	
από Credit Agricole Insurance	[…]		[…]		[…]	
από Groupama	[…]		[…]		[…]	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[430]	[…]		[…]		[…]	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[…]	[5-10]%	[…]	[5-10]%	[…]	[5-10]%

Η εξαγωγή των ανωτέρω μεριδίων αγοράς πραγματοποιήθηκε μετά από επεξεργασία στοιχείων που περιλαμβάνονται στις ειδικές ετήσιες εκδόσεις *«Στατιστικά Στοιχεία»* του περιοδικού *«Ιδιωτική Ασφάλιση»*, το οποίο λαμβάνει υπόψη τις 150 περίπου μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κλάδου[431]. Σε περίπτωση συμπερίληψης όλων των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων τα (πραγματικά) μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών θα είναι χαμηλότερα από αυτά που εκτίθενται στο ανωτέρω πίνακα.

---

[430] Συγκεκριμένα, λαμβάνει υπόψη 147 εταιρίες το 2009 και 2010 και 141 εταιρίες το 2011. Βλ. http://www.privateinsurance.gr/payments/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=39:statistics-2010&catid=2:special-editions). Σημειώνεται ότι στο σύνολο αγοράς που παρουσιάζεται στην ετήσια έκδοση προστέθηκε ο κύκλος εργασιών της «[…]» (ο οποίος είχε παρασχεθεί στην Υπηρεσία στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης «Τράπεζα Πειραιώς – Γενική Τράπεζα» καθώς επίσης και οι κύκλοι εργασίων από την άμεσης δραστηριοποίησης των μερών «Alpha Bank» και «Εμπορική Τράπεζα» στη σχετική αγορά, δεδομένου ότι αυτοί δε περιλαμβάνοναι στα «Στατιστικά Στοιχεία».

[431] Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα Ετήσια Στατιστικά Στοιχεία του περιοδικού «Ιδιωτική Ασφάλιση», συμπεριλαμβανομένων των κύκλων εργασιών από την ασφαλιστική διαμεσολάβηση των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση τραπεζών. (http://www.privateinsurance.gr/payments/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=39:statistics-2010&catid=2:special-editions).

Z.7.2.3. Κάθετες επιπτώσεις

Εν προκειμένω και δεδομένων των μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών, οι αγορές παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών και παροχής υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης δεν είναι καθέτως επηρεαζόμενες από την υπό κρίση πράξη. Συνεπώς, εκτιμάται ότι η υπό κρίση πράξη δεν συνεπάγεται επιβλαβείς στη λειτουργία του ανταγωνισμού κάθετες επιπτώσεις στις αγορές αυτές.

Z.7.3. Η αγορά των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων

Z.7.3.1. Σχετικές Αγορές

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στον τομέα διαχείρισης και εκμετάλλευσης ακινήτων αφορούν σε ενέργειες για την αγορά ή πώληση, μίσθωση ή εκμίσθωση, ανάπτυξη ακινήτων, καθώς και για την εκτίμηση και παροχή συμβουλών και διαχείρισης. Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται σύμβουλοι ακινήτων, εκτιμητές, μεσίτες, διαχειριστές και φυσικά πρόσωπα/εταιρίες ανάπτυξης ακινήτων, ενώ το Δημόσιο και η Εκκλησία είναι οι μεγαλύτεροι θεσμικοί επενδυτές (ιδιοκτήτες ακινήτων) στην ελληνική επικράτεια.

Η αγορά των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων μπορεί ενδεχομένως να διακριθεί περαιτέρω, ωστόσο, δεδομένης της ευρύτατης διασποράς των ανταγωνιστών και των πολύ χαμηλών μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών, η περαιτέρω κατάτμησή της παρέλκει, ενόψει του γεγονότος ότι, ακόμη και με το στενότερο ορισμό των αγορών, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να επιφέρει αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα[432]. Λόγω δε της φύσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και του σχετικού εθνικού νομοθετικού πλαισίου, η γεωγραφική αγορά οριοθετείται ως εθνικής εμβέλειας[433].

Η ALPHA BANK δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη αγορά μέσω της θυγατρικής της ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε., ενώ η ΕΜΠΟΡΙΚΗ αρχικά δραστηριοποιείτο στη σχετική αγορά μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ Α.Ε., ωστόσο, από 1.1.2011, η δραστηριότητα αυτή πραγματοποιείται από σχετική Διεύθυνση της τράπεζας.

---

[432] Βλ. αποφάσεις ΕΑ 220/ΙΙΙ/2002, 222/ΙΙΙ/2002 και 534/VI/2012, στις οποίες κρίθηκε επίσης ότι παρέλκει η εξέταση της αγοράς Real Estate, λόγω μικρού μεριδίου αγοράς και λόγω ύπαρξης ικανού αριθμού εταιριών. Επίσης, στην απόφαση Μ.1975 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη συγκέντρωση DEUTSCHE BANK / EUROBANK / LAMDA DEVELOPMENT / JV, όπου αναφέρεται ότι ο ακριβής προϊοντικός και γεωγραφικός προσδιορισμός της αγοράς παρέλκει, αφού ακόμη και με τον στενότερο ορισμό της αγοράς δεν δημιουργείται σημαντικό αντι-ανταγωνιστικό αποτέλεσμα.

[433] Η γνωστοποιούσα δεν αναφέρει την εκτίμηση της για τον ορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς στις κτηματομεσιτικές δραστηριότητες.

Ζ.7.3.2. Συνθήκες Ανταγωνισμού και επιπτώσεις της συγκέντρωσης

Λόγω του κατακερματισμού της αγοράς, δεν υπάρχουν διαθέσιμα επαρκή στατιστικά στοιχεία σχετικά με το μέγεθος αυτής και τα μερίδια των δραστηριοποιούμενων φυσικών προσώπων/επιχειρήσεων. Τα στοιχεία περί έκδοσης νέων οικοδομικών αδειών που δημοσιεύει η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία ανά μήνα και ανά έτος δεν αναφέρονται στα συνολικά ακίνητα τα οποία διαχειρίζονται σε μία δεδομένη χρονική στιγμή οι κτηματομεσιτικές επιχειρήσεις παρά μόνο στα νέα ακίνητα στην αγορά στο σχετικό χρονικό διάστημα.

Κατά την ALPHA BANK, δεν μπορούν να γίνουν εκτιμήσεις για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στον τομέα διαχείρισης και εκμετάλλευσης ακινήτων που αφορούν σε ενέργειες για την αγορά ή πώληση ακινήτων, τη μίσθωση ή εκμίσθωση ακινήτων, την ανάπτυξη και εκτίμηση και παροχή συμβουλών-διαχείρισης για επαγγελματικά και μη ακίνητα[434], δεδομένου ότι η διασπορά της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά real estate είναι πολύ μεγάλη. Η γνωστοποιούσα επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για το ακριβές μέγεθος και την αξία της αγοράς[435].

Με βάση στοιχεία σχετικών ερευνών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής[436] και της Τράπεζας της Ελλάδος επί του συνόλου της αγοράς καθώς και την εκτίμηση των συμμετεχουσών στη συγχώνευση επιχειρήσεων, όπως αυτή παρατίθεται στη γνωστοποίηση, προκύπτουν τα ακόλουθα: Την τελευταία δεκαετία εισέρχονταν στην αγορά ακινήτων (σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή) περίπου 15.000.000 τ.μ. νέων κτιρίων κατά μέσο όρο κατ' έτος. Η πολύ υψηλή οικοδομική δραστηριότητα κατά τα έτη 2002 και 2003 (21.718,5 χιλ. τ.μ. και 22.091,3 χιλ. τ.μ. νέων κτιρίων, αντίστοιχα) ακολούθησε φθίνουσα πορεία, καταλήγοντας το 2009 σε 13.610,6 χιλ. τ.μ., το 2010 σε 10.437,6 χιλ. τ.μ. και το 2011 σε 4.464,07 χιλ. τ.μ. νέων κτιρίων, ενώ για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2012 παρατηρείται περαιτέρω μείωση με τη συνολική νέα οικοδομική δραστηριότητας να ανέρχεται μόλις σε 3.375,4 χιλ.τ.μ. επιφάνειας.

Η συμμετοχή της ALPHA BANK στην αγορά με την ιδιότητα του πωλητή συνίσταται στην διάθεση […] προς πώληση ακινήτων συνολικής επιφανείας […] τ.μ., ήτοι περίπου [0-5]% των συνολικών προς διάθεση ακινήτων, σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ και του Οικονομικού Παν/μίου Αθηνών για τα αδιάθετα σήμερα ακίνητα είτε είναι προς πώληση είτε προς εκμίσθωση και ανεξαρτήτως είδος ακινήτου (προσωπικής ή επαγγελματικής χρήσης)[437]. Τα επενδυτικά ακίνητα ιδιοκτησίας του Ομίλου που εκμισθώνονται σε

---

[434] Η ALPHA BANK δεν διευκρινίζει εάν οι υπηρεσίες αυτές θα μπορούσαν να αποτελούν ξεχωριστές υπό-αγορές της κύριας σχετικής αγοράς.

[435] Η ALPHA BANK αναφέρει ότι για παράδειγμα τα περί έκδοσης νέων οικοδομικών αδειών που δημοσιεύει η Ελλ. Στατιστική Υπηρεσία ανά μήνα και ανά έτος δεν αναφέρονται στα συνολικά ακίνητα που διαχειρίζονται σε μία δεδομένη χρονική στιγμή οι κτηματομεσιτικές επιχειρήσεις (www.statistics.gr στο σύνδεσμο «*Στατιστικά Θέματα > Οικοδόμηση-Κατασκευές> Οικοδόμηση>Οικοδομική Δραστηριότητα*»).

[436] www.statistics.gr.

[437] Στην Ενδιάμεση Έκθεση της ΤτΕ *«Νομισματική Πολιτική» της ΤτΕ – Νοέμβριος 2012, Κεφάλαιο ΙΙΙ, Ενότητα 1.2 «Εξελίξεις και Προοπτικές της Αγοράς Ακινήτων»,* εκτιμάται ότι υπάρχουν 180.000

τρίτους ανέρχονται σε […] ήτοι ποσοστό [0-5]%[438] με βάση τα εν λόγω στοιχεία Αντίστοιχα η συμμετοχή της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ στην αγορά με την ιδιότητα του πωλητή, συνίσταται στη διάθεση […] προς πώληση ακινήτων[439], ήτοι περίπου [0-5]% των συνολικών προς διάθεση ακινήτων.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι παρότι τα σχετικά στοιχεία είναι ελλιπή, καταδεικνύουν ωστόσο ότι οι υπό συγχώνευση επιχειρήσεις, μέσω των θυγατρικών τους εταιριών, κατέχουν αμελητέα μερίδια στη σχετική αγορά, τα οποία αναμένεται να διατηρηθούν και μετά την ολοκλήρωση της υπό εξέταση συγχώνευσης. Κατά συνέπεια, κρίνεται ότι παρέλκει η περαιτέρω διερεύνηση της εν λόγω σχετικής επιμέρους αγοράς[440].

Η.1. Συμπέρασμα

Ενόψει των ανωτέρω, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού σε καμία εκ των ανωτέρω εξεταζόμενων επηρεαζόμενων αγορών και υπο-αγορών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Ολομέλεια ομόφωνα εγκρίνει κατ' άρθρο 8 παρ. 3 ν. 3959/2011, την κατ' άρθρο 6 παρ. 1 επ. ν. 3959/2011 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που προκύπτει από την απόκτηση από την ανώνυμη τραπεζική εταιρία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» του αποκλειστικού ελέγχου της ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την **24η Δεκεμβρίου 2012**.

αδιάθετα ακίνητα. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών τα προσδιορίζει σε 200.000 – 220.000.

[438] Τα ποσοστά αυτά προέρχονται από την επιχειρούμενη διαίρεση του 180.000 αδιάθετα ακίνητα (που αναφέρει το ΤΕΕ) με το 611 και το 60. Θα μπορούσε να είναι και 0,38% συνολικά αφού δεν υπάρχει διάκριση των προς πώληση και προς εκμίσθωση ακινήτων.

[439] Πιο αναλυτικά αφορά σε 510 αγρούς και οικόπεδα συνολικής έκτασης 3.777.987 τ.μ. και 1.038 ακίνητα με κτίσματα συνολικής επιφάνειας 280.390 τ.μ. Από το συνολικό χαρτοφυλάκιο ακινήτων προς πώληση, 66 ακίνητα είναι εκμισθωμένα σε τρίτους, ήτοι ποσοστό 0,03%. Τα ποσοστά αυτά προέρχονται από την επιχειρούμενη διαίρεση των 180.000 αδιάθετων ακινήτων με το 1.548 και το 66.

[440] Βλ. και απόφαση ΕΑ 543/V/2012, ALPHA/EUROBANK.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Επιχειρήσεις Ομίλου ALPHA BANK

α/α	Εταιρία	Αντικείμενο	Χώρα	Ποσοστό Μ.Κ.
1	[…]	[…]	[…]	[…]
2	[…]	[…]	[…]	[…]
3	[…]	[…]	[…]	[…]
4	[…]	[…]	[…]	[…]
5	[…]	[…]	[…]	[…]
6	[…]	[…]	[…]	[…]
7	[…]	[…]	[…]	[…]
8	[…]	[…]	[…]	[…]
9	[…]	[…]	[…]	[…]
10	[…]	[…]	[…]	[…]
11	[…]	[…]	[…]	[…]
12	[…]	[…]	[…]	[…]
13	[…]	[…]	[…]	[…]
14	[…]	[…]	[…]	[…]
15	[…]	[…]	[…]	[…]
16	[…]	[…]	[…]	[…]
17	[…]	[…]	[…]	[…]
18	[…]	[…]	[…]	[…]
19	[…]	[…]	[…]	[…]
20	[…]	[…]	[…]	[…]
21	[…]	[…]	[…]	[…]
22	[…]	[…]	[…]	[…]
23	[…]	[…]	[…]	[…]
24	[…]	[…]	[…]	[…]

25	[…]	[…]	[…]	[…]
26	[…]	[…]	[…]	[…]
27	[…]	[…]	[…]	[…]
28	[…]	[…]	[…]	[…]
29	[…]	[…]	[…]	[…]
30	[…]	[…]	[…]	[…]
31	[…]	[…]	[…]	[…]
32	[…]	[…]	[…]	[…]
33	[…]	[…]	[…]	[…]
34	[…]	[…]	[…]	[…]
35	[…]	[…]	[…]	[…]
36	[…]	[…]	[…]	[…]
37	[…]	[…]	[…]	[…]
38	[…]	[…]	[…]	[…]
39	[…]	[…]	[…]	[…]
40	[…]	[…]	[…]	[…]
41	[…]	[…]	[…]	[…]
42	[…]	[…]	[…]	[…]
43	[…]	[…]	[…]	[…]
44	[…]	[…]	[…]	[…]
45	[…]	[…]	[…]	[…]
46	[…]	[…]	[…]	[…]
47	[…]	[…]	[…]	[…]
48	[…]	[…]	[…]	[…]
49	[…]	[…]	[…]	[…]
50	[…]	[…]	[…]	[…]
51	[…]	[…]	[…]	[…]
52	[…]	[…]	[…]	[…]

53	[…]	[…]	[…]	[…]
54	[…]	[…]	[…]	[…]
55	[…]	[…]	[…]	[…]
56	[…]	[…]	[…]	[…]
57	[…]	[…]	[…]	[…]
58	[…]	[…]	[…]	[…]
59	[…]	[…]	[…]	[…]
60	[…]	[…]	[…]	[…]
61	[…]	[…]	[…]	[…]
62	[…]	[…]	[…]	[…]
63	[…]	[…]	[…]	[…]
64	[…]	[…]	[…]	[…]
65	[…]	[…]	[…]	[…]
66	[…]	[…]	[…]	[…]
67	[…]	[…]	[…]	[…]
68	[…]	[…]	[…]	[…]
69	[…]	[…]	[…]	[…]
70	[…]	[…]	[…]	[…]
71	[…]	[…]	[…]	[…]
72	[…]	[…]	[…]	[…]
73	[…]	[…]	[…]	[…]
74	[…]	[…]	[…]	[…]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Εταιρίες που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από την Εμπορική Τράπεζα (31.7.2012) και που μεταβιβάζονται στην Alpha Bank

Εταιρία	Αντικείμενο	Χώρα	Ποσοστό Συμμετοχής
[…] [441]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]
[…][442]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]
[…]	[…]	[…]	[…]

[441] Η θυγατρική εταιρία της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ «[…]» έχει, κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, καταστεί ανενεργή από τις 31.1.2011.
[442] Η […], κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, δεν έχει πλέον ενεργή δραστηριότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα

ΣΕ / ΑΠΟ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ/ ΓΕΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ALPHA BANK	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	ΤΑΧ . ΤΑΜ.	MILLENIUM	ATTICA BANK	CYPRUS POPULAR	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ ΑΓΡΟΤΙΚΗ/ ΓΕΝΙΚΗ		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	[…]		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
ALPHA BANK				[…]	[…]			[…]			
ΕΘΝΙΚΗ	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
EUROBANK	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]		[…]	[…]	[…]
ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]	[…]	[…]
MILLENIUM	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]	[…]
ATTICA BANK	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]
CYPRUS POPULAR	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Συμφωνίες μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων

	ALPHA BANK	ΕΜΠΟΡΙΚΗ
ΕΘΝΙΚΗ	[…]	[…]
Τ.Τ.	[…]	[…]
ΠΕΙΡΑΙΩΣ/ΑΤΕ/ ΓΕΝΙΚΗ	[…]	[…]
EUROBANK	[…]	[…]
ΚΥΠΡΟΥ	[…]	[…]
ATTICA BANK	[…]	[…]
HSBC BANK	[…]	[…]
CITIBANK	[…]	[…]
MILLENNIUM	[…]	[…]
PROBANK	[…]	[…]
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[…]	[…]
PROTON	[…]	[…]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Χρηματοδότηση Μικρών-Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων

Χρηματοδότηση Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων (κ.ε. <50 εκ €)										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009**[443]		**2010**		**2011**		**Α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[…]	***[25-35]%***
Τράπεζα Πειραιώς		[…]	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%		
Αγροτική Τράπεζα		[…]	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%		
Γενική Τράπεζα		[…]	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
EUROBANK - ERGASIAS	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
CYPRUS POPULAR BANK	[…]	[5-15]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ[444]	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
PROBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
HSBC	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
CITIBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[445]	[…]		**72.565,91**		**70.277,99**		**66.259,54**		**64.093,98**	

[443] Για το 2009 η […], η […] και η […] δεν προχωρούσαν στη σχετική κατηγοριοποίηση.
[444] Η […] δήλωσε τα ποσά σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ακολουθεί, δηλαδή με κριτήριο τα 30 εκ.
[445] Όπως προκύπτει από τις δηλώσεις των συμμετεχουσών και των ανταγωνιστών τους.

ΛΟΙΠΕΣ (ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ)[446]			[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΜΕ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ			[…]		[…]		[…]		[…]	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[…]	**[25-35]%**	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[15-25]%**

Χρηματοδότηση Μεγάλων Επιχειρήσεων (κ.ε. > 50 εκ €)										
ΤΡΑΠΕΖΑ	**2009[447]**		**2010**		**2011**		**α' εξάμηνο 2012**		**γ' τρίμηνο 2012**	
	Υπόλοιπα	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**	**Υπόλοιπα**	**Μερ.Αγ.**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%	[…]	[15-25]%
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[15-25]%**	[…]	**[5-15]%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	**[5-15]%**	[…]	**[5-15]%**	[…]	**[5-15]%**	[…]	**[5-15]%**	[…]	**[5-15]%**
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ									[…]	[5-15]%
Τράπεζα Πειραιώς			[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%		
Αγροτική Τράπεζα			[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
Γενική Τράπεζα			[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%		
CYPRUS POPULAR BANK	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ[448]	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ATTICA BANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
HSBC	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
MILLENNIUM	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%

[446] Οι λοιπές Τράπεζες στην χρηματοδότηση μικρών-μεσαίων επιχειρήσεων προκύπτουν από επιμερισμό σταθμισμένων βάσει ποσοστιαίας συμμετοχής των σχετικών υποσυνόλων στο σύνολο χρηματοδότησης (βλ. σχετικό πίνακα), όπως αυτό προκύπτει από το Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της ΤτΕ για τα αντίστοιχα έτη.
[447] Για το 2009 η […], η […] και η […] δεν προχωρούσαν στη σχετική κατηγοριοποίηση.
[448] Η […] δήλωσε τα ποσά σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ακολουθεί, δηλαδή με κριτήριο τα 30 εκ.

PROBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
CITIBANK	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ[449]	[…]		[…]		[…]		[…]		[…]	
ΛΟΙΠΕΣ (ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ)[450]			[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%	[…]	[5-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΜΕ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ			[…]		[…]		[…]		[…]	
ΌΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά)	[…]	**[35-45]%**	[…]	**[25-35]%**	[…]	**[25-35]%**	[…]	**[25-35]%**	[…]	**[15-25]%**

[449] Όπως προκύπτει από τις δηλώσεις των συμμετεχουσών και των ανταγωνιστών τους.

[450] Οι λοιπές Τράπεζες στην χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων προκύπτουν από επιμερισμό σταθμισμένων βάσει ποσοστιαίας συμμετοχής των σχετικών υποσυνόλων στο σύνολο χρηματοδότησης (βλ. σχετικό πίνακα), όπως αυτό προκύπτει από το Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της ΤτΕ για τα αντίστοιχα έτη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ 30.09.2012

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ALPHA BANK	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	TT	ATTICA	HSBC	CITIBANK	MILLENNIUM	PROBANK	CYPRUS POPULAR	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	ΝΕΑ PROTON	ΣΥΝΟΛΟ	ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ALPHA
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΕΥΒΟΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΦΩΚΙΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΧΑΪΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΗΛΕΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ALPHA BANK	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	ΤΤ	ATTICA	HSBC	CITIBANK	MILLENNIUM	PROBANK	CYPRUS POPULAR	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	ΝΕΑ PROTON	ΣΥΝΟΛΟ	ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ALPHA
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΕΦΑΛ/ΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΑΡΤΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΛΑΡΙΣΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΔΡΑΜΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΗΜΑΘΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΑΒΑΛΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΙΛΚΙΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΟΖΑΝΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΠΕΛΛΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΠΙΕΡΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΣΕΡΡΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ALPHA BANK	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	ΤΤ	ATTICA	HSBC	CITIBANK	MILLENNIUM	PROBANK	CYPRUS POPULAR	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	ΝΕΑ PROTON	ΣΥΝΟΛΟ	ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ALPHA
ΕΒΡΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΞΑΝΘΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΡΟΔΟΠΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΔΩΔ/ΣΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΛΕΣΒΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΣΑΜΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΧΙΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΧΑΝΙΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΣΥΝΟΛΟ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%

ATM 30.09.2012

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΑΛΦΑ	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	ΤΤ	ATTICA	HSBC	CITIBANK	MILLENNIUM	PROBANK	CYPRUS POPULAR	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	ΝΕΑ PROTON	ΣΥΝΟΛΟ	ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ALPHA BANK
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΕΥΒΟΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΦΩΚΙΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΑΧΑΪΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΗΛΕΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΚΕΦΑΛ/ΝΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΑΡΤΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΑΛΦΑ	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	TT	ATTICA	HSBC	CITIBANK	MILLENNIUM	PROBANK	CYPRUS POPULAR	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	ΝΕΑ PROTON	ΣΥΝΟΛΟ	ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ALPHA BANK
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΛΑΡΙΣΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΔΡΑΜΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΗΜΑΘΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΑΒΑΛΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΙΛΚΙΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΚΟΖΑΝΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΠΕΛΛΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΠΙΕΡΙΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΣΕΡΡΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΕΒΡΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΞΑΝΘΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΡΟΔΟΠΗΣ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[5-15]%
ΔΩΔ/ΣΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΛΕΣΒΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΑΛΦΑ	EUROBANK	ΚΥΠΡΟΥ	ΤΤ	ATTICA	HSBC	CITIBANK	MILLENNIUM	PROBANK	CYPRUS POPULAR	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	NEA PROTON	ΣΥΝΟΛΟ	ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ALPHA BANK
ΣΑΜΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[25-35]%
ΧΙΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΧΑΝΙΩΝ	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[15-25]%
ΣΥΝΟΛΟ	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[15-25]%**

Παράρτημα 7

Μερίδια αγοράς στην ευρύτερη αγορά διαχείρισης και ανάπτυξης Αμοιβαίων Κεφαλαίων

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - *Ύψος Ενεργητικού Μεριδίων στη λήξη της περιόδου και μερίδια αγιράς*

ΤΡΑΠΕΖΑ	2009		2010		2011		α' εξάμηνο 2012	
	Ενεργητικό Μεριδίων	Μερ.Αγ.	Ενεργητικό Μεριδίων	Μερ.Αγ.	Ενεργητικό Μεριδίων	Μερ.Αγ.	Ενεργητικό Μεριδίων	Μερ.Αγ.
EUROBANK Asset Mgmt ΑΕΔΑΚ	2.676.716.644,17	27,85%	1.931.731.269,98	26,84%	1.433.712.220,67	30,29%	1.766.037.216,59	36,78%
ΕΘΝΙΚΗ Asset Management ΑΕΔΑΚ	1.901.147.526,57	19,78%	1.384.671.096,81	19,24%	912.204.391,06	19,27%	879.973.115,06	18,33%
ALPHA Asset Management ΑΕΔΑΚ	1.738.093.873,10	18,08%	1.326.504.415,00	18,43%	815.053.392,41	17,22%	728.234.099,57	15,17%
Τ.Τ ΕΛΤΑ ΑΕΔΑΚ	122.731.191,48	1,28%	267.741.785,09	3,72%	261.725.885,72	5,53%	252.905.667,25	5,27%
Όμιλος ΠΕΙΡΑΙΩΣ							*218.065.509,52*	*4,54%*
ΑΤΕ ΑΕΔΑΚ	*243.990.323,28*	*2,54%*	*198.511.961,88*	*2,76%*	*138.074.616,14*	*2,92%*		
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Asset Mgmt ΑΕΔΑΚ	*177.585.863,56*	*1,85%*	*103.795.079,06*	*1,44%*	*79.830.829,42*	*1,69%*		
MetLife Alico ΑΕΔΑΚ	337.432.779,48	3,51%	287.354.302,22	3,99%	216.159.823,43	4,57%	170.154.493,94	3,54%
MARFIN GLOBAL Asset Mgmt ΑΕΔΑΚ	626.691.535,32	6,52%	235.171.969,34	3,27%	161.118.659,85	3,40%	141.288.011,37	2,94%
PROBANK ΑΕΔΑΚ	27.200.333,31	0,28%	244.631.379,62	3,40%	93.526.310,51	1,98%	127.033.774,36	2,65%
Alpha Trust ΑΕΔΑΚ	200.289.657,90	2,08%	150.560.852,55	2,09%	107.461.867,31	2,27%	98.539.148,42	2,05%
HSBC (ΕΛΛΑΣ) ΑΕΔΑΚ	515.051.518,00	5,36%	328.170.622,31	4,56%	124.598.470,71	2,63%	89.873.393,31	1,87%
Amundi ΕΛΛΑΣ ΑΕΔΑΚ	327.365.982,66	3,41%	201.953.265,49	2,81%	93.178.197,20	1,97%	72.657.595,27	1,51%
ATTICA Wealth Management ΑΕΔΑΚ	85.518.144,55	0,89%	65.845.333,85	0,92%	52.370.508,19	1,11%	51.222.335,46	1,07%

Allianz ΑΕΔΑΚ	134.606.607,56	1,40%	102.392.152,70	1,42%	59.590.072,23	1,26%	50.226.663,66	1,05%
ING Α.Ε.Δ.Α.Κ.	130.606.931,30	1,36%	97.537.951,60	1,36%	56.172.041,21	1,19%	47.374.142,44	0,99%
MILLENIUM ΑΕΔΑΚ	115.356.755,01	1,20%	83.437.263,98	1,16%	43.633.859,91	0,92%	36.269.969,34	0,76%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Asset Mgmt ΑΕΔΑΚ	51.550.712,58	0,54%	44.550.397,16	0,62%	35.863.367,26	0,76%	35.492.090,65	0,74%
ΚΥΠΡΟΥ Asset Mgmt ΑΕΔΑΚ	87.433.682,80	0,91%	59.210.203,07	0,82%	27.998.349,80	0,59%	23.874.831,63	0,50%
INTERNATIONAL Α.Ε.Δ.Α.Κ.	45.053.228,68	0,47%	30.991.092,18	0,43%	17.490.072,22	0,37%	12.629.325,87	0,26%
PROTON ΑΕΔΑΚ	14.699.930,38	0,15%	10.053.276,52	0,14%	3.678.131,39	0,08%	0	0,00%
T FUNDS Α.Ε.Δ.Α.Κ.	53.646.602,45	0,56%	41.376.891,54	0,57%	0	0,00%	0	0,00%
Σύνολο Αγοράς	**9.612.769.824,14**	**100%**	**7.196.192.561,95**	**100%**	**4.733.441.066,64**	**100%**	**4.801.851.383,71**	**100%**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8

Μεγέθη και μερίδια στις αγορές χρηματιστηριακών υπηρεσιών

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΕΤΑΙΡΙΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξία συν/γών	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**
EUROBANK ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	15.217.767.098,03	14,96%	9.732.433.030,17	13,86%	5.787.152.400,22	13,99%	2.894.809.026,01	16,58%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	14.875.464.823,59	14,63%	9.253.920.900,91	13,18%	5.685.178.580,53	13,74%	2.006.428.898,63	11,49%
ΕΘΝΙΚΗ Π&Κ ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ / ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	12.733.918.478,85	12,52%	8.621.514.016,02	12,27%	5.176.715.348,67	12,51%	2.110.034.439,80	12,08%
EUROXX Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ.	5.400.404.207,08	5,31%	3.711.342.846,54	5,28%	2.596.077.374,43	6,28%	1.153.777.710,96	6,61%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	7.304.596.881,48	7,18%	4.448.673.248,95	6,33%	2.463.087.988,75	5,95%	928.786.977,78	5,32%
ALPHA FINANCE ΑΕΠΕΥ	**7.890.221.839,76**	**7,76%**	**4.530.055.276,06**	**6,45%**	**2.044.324.330,25**	**4,94%**	**801.442.644,95**	**4,59%**
CITIGROUP GLOBAL MARKET LTD	16.488.562,18	0,02%	1.285.290.902,21	1,83%	1.740.230.829,63	4,21%	328.483.231,38	1,88%
CHEUVREUX S.A. / CREDIT AGRICOLE CHEUVREUX S.A.	3.366.631.387,31	3,31%	2.988.566.452,21	4,25%	1.400.009.756,47	3,38%	450.614.084,18	2,58%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ./ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	3.421.056.957,19	3,36%	2.539.738.016,03	3,62%	1.264.121.933,63	3,06%	692.356.083,02	3,96%
UBS LIMITED	2.766.677.154,47	2,72%	2.302.215.707,99	3,28%	1.069.926.283,11	2,59%	362.062.437,91	2,07%
ΚΑΠΠΑ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1.321.182.009,04	1,30%	1.171.053.029,43	1,67%	775.039.932,89	1,87%	245.397.846,16	1,41%
CREDIT SUISSE SECURITIES (EUROPE) LIMITED	0,00	0,00%	319.718.371,36	0,46%	626.290.104,83	1,51%	202.799.301,84	1,16%
SOLIDUS SECURITIES ΑΧΕΠΕΥ	1.183.859.756,32	1,16%	798.163.684,74	1,14%	605.311.778,43	1,46%	380.672.613,61	2,18%
BETA ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕ	1.161.977.825,41	1,14%	1.148.002.386,84	1,63%	558.200.714,88	1,35%	326.620.281,24	1,87%
PROTON / ΝΕΑ PROTON ΑΕ	1.153.021.961,96	1,13%	906.072.554,43	1,29%	536.972.485,07	1,30%	103.543.042,72	0,59%
MERRILL LYNCH / BANK OF AMERICA	1.988.969.341,81	1,96%	1.632.718.494,85	2,32%	510.028.551,98	1,23%	87.361.610,56	0,50%
MARFIN - CLR (FINANCIAL SERVICES LTD)	982.329.848,76	0,97%	783.078.404,76	1,11%	488.658.606,33	1,18%	196.535.341,06	1,13%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	**930.871.192,84**	**0,92%**	**605.953.754,98**	**0,86%**	**480.340.735,70**	**1,16%**	**131.562.898,19**	**0,75%**

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΕΤΑΙΡΙΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξία συν/γών	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**
AXIA VENTURES GROUP LTD	1.382.628.776,27	1,36%	1.158.026.236,21	1,65%	440.852.028,23	1,07%	264.345.945,97	1,51%
ΑΤΕ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ / ΑΓΡ. ΤΡΑΠΕΖΑ	969.246.507,93	0,95%	510.591.200,46	0,73%	359.500.789,60	0,87%	177.883.198,80	1,02%
ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΧΕΠΕΥ	716.417.277,45	0,70%	458.420.418,49	0,65%	355.057.334,72	0,86%	296.448.058,28	1,70%
SOCIETE GENERALE S.A.	81.921.761,04	0,08%	384.367.283,20	0,55%	345.480.636,59	0,84%	72.411.355,99	0,41%
MERIT Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.	592.412.396,11	0,58%	404.327.952,96	0,58%	336.292.625,69	0,81%	211.857.076,47	1,21%
ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	881.998.082,43	0,87%	532.875.722,60	0,76%	317.501.128,34	0,77%	216.303.414,38	1,24%
GUARDIAN TRUST ΑΧΕΠΕΥ	593.530.401,64	0,58%	637.849.485,78	0,91%	280.795.754,00	0,68%	104.511.601,88	0,60%
FORTIUS FINANCE ΑΧΕΠΕΥ	549.414.560,16	0,54%	648.745.899,92	0,92%	272.867.818,39	0,66%	98.768.382,80	0,57%
Α. ΣΑΡΡΗΣ Χ.Α.Ε.	303.631.176,07	0,30%	312.759.939,47	0,45%	265.316.083,51	0,64%	241.793.387,96	1,38%
ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.	635.901.243,71	0,63%	402.439.097,60	0,57%	243.952.900,75	0,59%	126.258.876,84	0,72%
THE CYPRUS INVESTMENT & SEC. CORP. LTD (CISCO)	446.459.178,05	0,44%	400.104.819,45	0,57%	239.308.589,05	0,58%	176.565.492,30	1,01%
MEGA EQUITY SEC. & FINANCIAL SERVICES LTD	935.081.989,78	0,92%	471.143.048,04	0,67%	233.266.642,93	0,56%	106.030.885,36	0,61%
ΜΕΓΑΤΡΑΣΤ - ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ	803.835.015,93	0,79%	447.443.465,05	0,64%	199.909.865,07	0,48%	102.767.920,38	0,59%
PRELIUM ΑΕΠΕΥ	414.132.007,81	0,41%	255.790.047,35	0,36%	193.397.731,06	0,47%	95.381.090,43	0,55%
ATLANTIC SECURITIES LTD	454.085.560,37	0,45%	274.967.123,79	0,39%	183.540.388,45	0,44%	73.541.629,80	0,42%
ORANGE PARTNERS ΑΕΠΕΥ	376.847.733,58	0,37%	260.305.212,74	0,37%	168.501.731,59	0,41%	84.148.484,56	0,48%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ) ΛΤΔ	183.065.210,74	0,18%	180.260.535,71	0,26%	167.763.547,48	0,41%	52.141.730,59	0,30%
DEUTSCHE BANK S.A.	435.731.832,09	0,43%	911.039.221,02	1,30%	158.834.150,10	0,38%	33.138.044,80	0,19%
EUROCORP ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.	1.111.721.223,89	1,09%	175.001.807,14	0,25%	157.160.488,10	0,38%	120.992.289,94	0,69%
ΑΤΛΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.	421.693.385,45	0,41%	291.328.777,43	0,41%	156.338.537,17	0,38%	85.762.868,84	0,49%
ΑΣΠΙΣ Α.Ε. / T-BANK/ TT HELENIC POST BANK	489.886.080,07	0,48%	245.341.555,49	0,35%	151.667.076,64	0,37%	91.690.873,68	0,53%
Λ. ΔΕΠΟΛΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε	268.330.211,63	0,26%	218.048.626,49	0,31%	136.128.144,37	0,33%	101.841.529,70	0,58%
NUNTIUS ΕΛ.ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕ	258.498.468,54	0,25%	160.082.733,34	0,23%	134.865.440,83	0,33%	43.581.452,46	0,25%

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΕΤΑΙΡΙΑ	2009		2010		2011		3ο τρίμηνο 2012	
	Αξία συν/γών	Μ. Αγ.	Αξία συν/γών	Μ. Αγ.	Αξία συν/γών	Μ. Αγ.	Αξία συν/γών	Μ. Αγ.
ΚΥΚΛΟΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	236.018.854,92	0,23%	178.148.305,73	0,25%	130.785.269,48	0,32%	97.346.050,84	0,56%
ΔΡΑΞ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	284.494.308,17	0,28%	219.594.247,74	0,31%	121.658.304,98	0,29%	81.502.269,71	0,47%
EUROTRUST ΧΡΗΜ/ΚΗ	398.436.282,12	0,39%	224.632.884,14	0,32%	120.821.406,99	0,29%	67.611.905,77	0,39%
ARGUS STOCKBROKERS LTD	108.349.206,67	0,11%	82.673.454,76	0,12%	118.792.839,82	0,29%	74.193.062,07	0,42%
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΧΡΗΜ/ΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	293.371.328,57	0,29%	174.224.836,08	0,25%	112.250.976,74	0,27%	43.557.726,83	0,25%
ΑΧΟΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	406.621.394,70	0,40%	224.616.764,88	0,32%	111.662.096,89	0,27%	54.096.887,82	0,31%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Χ.Ε.	217.214.147,14	0,21%	143.683.681,00	0,20%	109.664.659,70	0,27%	48.095.265,27	0,28%
GLOBAL CAPITAL SECURITIES AND FINANCIAL SERVICES LTD	79.988.244,52	0,08%	71.995.776,16	0,10%	94.283.244,23	0,23%	16.241.386,79	0,09%
CAPITAL Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.	125.599.470,40	0,12%	191.747.083,41	0,27%	92.837.227,51	0,22%	19.684.503,96	0,11%
Ν. ΚΟΜΝΗΝΟΣ Α.Χ.Ε.	195.131.415,40	0,19%	127.890.008,10	0,18%	90.827.419,51	0,22%	42.233.338,52	0,24%
Ζ.Γ. ΠΟΡΤΑΛΑΚΗΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	349.212.919,30	0,34%	167.815.897,76	0,24%	82.584.184,81	0,20%	40.493.864,08	0,23%
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε.	220.710.717,66	0,22%	150.045.998,66	0,21%	80.054.662,69	0,19%	47.274.678,17	0,27%
Γ.Α. ΠΕΡΒΑΝΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ	231.911.015,13	0,23%	136.656.206,36	0,19%	78.404.857,88	0,19%	61.023.098,62	0,35%
ΚΑΡΑΜΑΝΩΦ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ. Α.Ε.	155.481.507,67	0,15%	90.483.620,48	0,13%	71.818.355,77	0,17%	38.260.253,29	0,22%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ	343.325.716,78	0,34%	244.405.773,96	0,35%	69.781.485,57	0,17%	0,00	0,00%
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε	177.773.898,45	0,17%	122.085.664,65	0,17%	69.731.209,44	0,17%	40.536.472,49	0,23%
SHARELINK SEC. & FINANCIAL SERVICES LTD	179.857.686,68	0,18%	145.499.684,04	0,21%	68.000.731,44	0,16%	24.270.107,38	0,14%
Ν. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ Α.Χ.Ε.	117.568.957,07	0,12%	58.166.754,23	0,08%	45.765.581,47	0,11%	38.731.308,02	0,22%
ΜΙΔΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε	95.361.835,32	0,09%	62.944.431,58	0,09%	40.938.847,12	0,10%	24.257.738,78	0,14%
INDEX Α.Χ.Ε.	159.463.290,39	0,16%	86.983.355,56	0,12%	40.596.291,52	0,10%	18.849.081,76	0,11%
Ν. ΣΑΡΡΟΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.	495.088.695,01	0,49%	239.423.730,45	0,34%	39.475.269,72	0,10%	0,00	0,00%
CFS ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	178.536.596,07	0,18%	95.595.981,87	0,14%	38.578.951,58	0,09%	25.550.194,46	0,15%
ΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Χ.Ε.	64.965.453,12	0,06%	42.778.641,85	0,06%	32.746.026,08	0,08%	22.447.201,87	0,13%
Ι. ΧΡ. ΜΑΥΡΙΚΗΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	98.767.366,23	0,10%	47.879.815,15	0,07%	32.268.822,58	0,08%	26.043.137,07	0,15%

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΕΤΑΙΡΙΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξία συν/γών	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξία συν/γών**	**Μ. Αγ.**
ΣΤ.ΕΜ. ΛΑΥΡΕΝΤΑΚΗΣ Α.Χ.Ε.	99.572.305,37	0,10%	48.492.651,15	0,07%	31.852.414,85	0,08%	15.772.936,72	0,09%
ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ ΑΧΕΠΕΥ	73.014.642,20	0,07%	39.064.776,47	0,06%	28.901.337,28	0,07%	15.558.131,78	0,09%
MAGNA TRUST ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	59.140.410,25	0,06%	26.035.879,24	0,04%	25.209.195,33	0,06%	47.941.632,81	0,27%
PROCHOICE ΧΡΗΜ/ΚΗ ΛΤΔ	0,00	0,00%	1.014.137,73	0,00%	23.176.135,25	0,06%	19.209.329,22	0,11%
ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΧΕΠΕΥ	74.886.749,90	0,07%	80.601.469,13	0,11%	18.443.521,86	0,04%	6.639.103,45	0,04%
Θ.Σ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ Α.Χ.Ε.	29.654.635,85	0,03%	34.329.344,26	0,05%	16.279.961,36	0,04%	9.381.867,50	0,05%
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ	14.048.497,93	0,01%	16.560.235,90	0,02%	14.463.052,07	0,03%	11.760.089,59	0,07%
Δ. ΑΘ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ	25.507.391,78	0,03%	17.568.825,80	0,03%	6.168.672,01	0,01%	3.054.885,65	0,02%
ΠΑΝ. ΒΛ. ΤΖΕΜΟΣ Α.Χ.Ε.	34.499.647,43	0,03%	20.638.505,41	0,03%	5.251.241,42	0,01%	0,00	0,00%
ARTION ΑΧΕΠΕΥ	131.742.439,16	0,13%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
PRAXIS INT/NAL ΑΧΕ.Π.Ε.Υ.	744.969.746,53	0,73%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΑΛΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	8.085.494,96	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΠΕΝΤΕΔΕΚΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	172.421.118,71	0,17%	104.271.252,66	0,15%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	**101.702.702.794,38**	**100%**	**70.238.320.964,56**	**100%**	**41.370.041.423,41**	**100%**	**17.463.071.572,50**	**100%**
ΑΛΦΑ-ΕΜΠΟΡΙΚΗ (μετά)							**933.005.543,14**	**5,34%**

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΕΤΑΙΡΙΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξ. συν/γών	**Μ. Αγ.**	**Αξ. συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξ. συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξ. συν/γών**	**Μ. Αγ.**
CISCO	7.678.764,87	20,20%	4.757.251,39	15,21%	8.377.710,96	27,09%	6.273.653,12	41,85%
ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	11.814.525,55	31,08%	10.109.725,56	32,31%	7.993.074,47	25,84%	2.763.617,07	18,43%
MARFIN - CLR (FINANCIAL SERVICES LTD)	4.425.390,07	11,64%	1.862.762,64	5,95%	4.322.966,36	13,98%	1.481.893,74	9,89%
MEGA EQUITY LTD	1.181.391,42	3,11%	2.151.756,37	6,88%	2.555.818,50	8,26%	559.852,07	3,73%

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ	2009		2010		2011		3o τρίμηνο 2012	
	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.
SHARELINK SEC. & FIN. SERVICES LTD	1.229.132,21	3,23%	1.220.722,79	3,90%	1.282.825,62	4,15%	174.164,40	1,16%
ALPHA FINANCE ΑΕΠΕΥ	**415.958,49**	**1,09%**	**1.258.903,80**	**4,02%**	**1.069.449,05**	**3,46%**	**279.151,46**	**1,86%**
ARGUS STOCKBROKERS LTD	837.563,71	2,20%	1.403.962,25	4,49%	856.926,76	2,77%	303.566,69	2,02%
ATLANTIC SECURITIES LIMITED	816.761,87	2,15%	874.956,19	2,80%	719.047,61	2,32%	292.272,60	1,95%
PROCHOICE ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΛΤΔ	0,00	0,00%	8.935,64	0,03%	649.143,23	2,10%	385.590,37	2,57%
ΒΕΤΑ ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	0,00	0,00%	110.035,22	0,35%	572.170,77	1,85%	97.338,62	0,65%
EUROBANK ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	1.963.229,29	5,16%	3.871.880,04	12,38%	530.231,59	1,71%	718.660,50	4,79%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ) ΛΤΔ	1.209.446,85	3,18%	975.450,90	3,12%	364.647,62	1,18%	118.198,47	0,79%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1.504.438,66	3,96%	127.051,23	0,41%	283.894,05	0,92%	19.801,61	0,13%
PROTON / ΝΕΑ PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ	416.854,84	1,10%	402.583,62	1,29%	241.126,91	0,78%	1.012,50	0,01%
ΕΘΝΙΚΗ Π&Κ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ. / ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	212.111,60	0,56%	305.459,95	0,98%	189.683,10	0,61%	40.215,87	0,27%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	**199.430,24**	**0,52%**	**4.960,00**	**0,02%**	**185.054,25**	**0,60%**	**31.345,57**	**0,21%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	111.004,92	0,29%	1.016.266,60	3,25%	179.707,09	0,58%	54.166,60	0,36%
EUROCORP ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	14.326,18	0,04%	0,00	0,00%	122.773,44	0,40%	0,00	0,00%
SOLIDUS SECURITIES ΑΧΕΠΕΥ	98.476,25	0,26%	12.009,01	0,04%	116.898,84	0,38%	183.133,57	1,22%
GLOBAL CAPITAL SECURITIES AND FINANCIAL SERVICES LTD	0,00	0,00%	0,00	0,00%	95.877,03	0,31%	0,00	0,00%
AXON ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	93.679,09	0,30%	0,00	0,00%
FORTIUS FINANCE ΑΧΕΠΕΥ	17.440,00	0,05%	0,00	0,00%	48.611,23	0,16%	0,00	0,00%
ΚΑΡΑΜΑΝΩΦ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ. Α.Ε.	4.844,55	0,01%	0,00	0,00%	23.474,37	0,08%	2.455,98	0,02%
ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΧΕΠΕΥ	9.700,01	0,03%	2.259,32	0,01%	14.250,00	0,05%	0,00	0,00%
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ	0,00	0,00%	46.118,78	0,15%	13.754,75	0,04%	0,00	0,00%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	10.080,00	0,03%	7.212,50	0,02%	0,00	0,00%
EUROXX Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ.	2.914.528,04	7,67%	114.060,72	0,36%	6.870,82	0,02%	8.283,00	0,06%
CFS ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	1.440,15	0,00%	6.633,00	0,02%	3.336,00	0,02%
ΣΤ.ΕΜ. ΛΑΥΡΕΝΤΑΚΗΣ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.920,00	0,01%	0,00	0,00%

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ	2009		2010		2011		3ο τρίμηνο 2012	
	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.	Αξ. συν/γών	Μ. Αγ.
Ν. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.575,49	0,01%	1.731,00	0,01%
ΜΙΔΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε	0,00	0,00%	74.711,08	0,24%	980,00	0,00%	0,00	0,00%
ΜΕΓΑΤΡΑΣΤ - ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ	38.946,68	0,10%	0,00	0,00%	844,80	0,00%	0,00	0,00%
ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.	69.552,13	0,18%	132.698,36	0,42%	675,00	0,00%	179.865,65	1,20%
ARTION ΑΧΕΠΕΥ	276.986,20	0,73%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
AXIA VENTURES GROUP LTD	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
CAPITAL Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
CREDIT AGRICOLE CHEUVREUX	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
CITIGROUP GLOBAL MARKET LTD	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
CREDIT SUISSE SECURITIES LIMITED	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
DEUTSCHE BANK S.A.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
EUROTRUST ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
GUARDIAN TRUST Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ	7.360,00	0,02%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.282,88	0,01%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ./ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	174.366,92	0,56%	0,00	0,00%	14.751,75	0,10%
INDEX Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
MAGNA TRUST ΧΡΗΜ/ΚΗ ΑΕΠΕΥ	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
MERIT Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.	109.506,90	0,29%	26.671,55	0,09%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
MERRILL LYNCH / BANK OF AMERICA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
NUNTIUS ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε	8.925,00	0,02%	30.943,00	0,10%	0,00	0,00%	19.540,00	0,13%
ORANGE PARTNERS Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	47.740,74	0,15%	0,00	0,00%	4.745,00	0,03%
PRAXIS INT/NAL ΑΧΕ.Π.Ε.Υ.	363.730,27	0,96%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
PRELIUM ΑΕΠΕΥ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
SOCIETE GENERALE S.A.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΑΣΠΙΣ / T-BANK/ TT HELENIC POST BANK	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
UBS LIMITED	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ (σε ευρώ) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ								
ΕΤΑΙΡΙΑ	**2009**		**2010**		**2011**		**3ο τρίμηνο 2012**	
	Αξ. συν/γών	**Μ. Αγ.**	**Αξ. συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξ. συν/γών**	**Μ. Αγ.**	**Αξ. συν/γών**	**Μ. Αγ.**
Α. ΣΑΡΡΗΣ Χ.Α.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	937.200,00	6,25%
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε	4.360,00	0,01%	14.737,60	0,05%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΑΛΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΑΤΛΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Γ.Α. ΠΕΡΒΑΝΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ	28.435,00	0,07%	4.000,00	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Δ. ΑΘ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ	9.030,01	0,02%	14.150,00	0,05%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΔΡΑΞ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΧΕΠΕΥ	2.994,00	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΕΛΛΗΝ/ΚΑΝΙΚΗ ΧΡΗΜ/ΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	8.691,20	0,02%	8.808,15	0,03%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Ζ.Γ. ΠΟΡΤΑΛΑΚΗΣ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ ΑΧΕΠΕΥ	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Θ.Σ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Ι. ΧΡ. ΜΑΥΡΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΚΑΠΠΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΚΥΚΛΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	40.390,67	0,27%
ΛΕΩΝ ΔΕΠΟΛΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε	9.422,10	0,02%	49.130,40	0,16%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Ν. ΚΟΜΝΗΝΟΣ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Ν. ΣΑΡΡΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.	3.826,57	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΠΑΝ. ΒΛ. ΤΖΕΜΟΣ Α.Χ.Ε.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΠΕΝΤΕΔΕΚΑΣ ΧΡΗΜ/ΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0,00	0,00%	43.488,12	0,14%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε.	0,00	0,00%	16.930,21	0,05%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	**38.017.085,68**	**100%**	**31.287.008,30**	**100%**	**30.929.508,30**	**100%**	**14.991.216,76**	**100%**
ΑΛΦΑ-ΕΜΠΟΡΙΚΗ							**310.497,03**	**2,07%**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9

Κυριότερες κατηγορίες συμβολαίων παραγώγων - 2011 και 2012

ΣΜΕ FTSE/ATHEX-20-FUTURESFTSE/ATHEX-20	Ιαν. 2011	Φεβ. 2011	Μαρ.2011	Απρ.2011	Μα.2011	Ιουν.2011	Ιουλ.2011	Αυγ.2011	Σεπτ.2011	Οκτ.2011	Νοε.2011	Δεκ.2011	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	107.879	117.556	117.009	92.149	123.128	171.086	113.172	105.937	190.189	134.235	98.091	64.459	1.434.890	28,90%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	84.372	92.961	169.781	66.475	116.815	177.808	65.213	68.507	160.495	104.946	57.744	102.676	1.267.793	25,53%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	38.254	45.418	73.973	24.166	35.190	86.311	18.541	22.999	63.071	11.613	20.655	28.303	468.494	9,44%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	14.600	20.930	21.019	13.856	14.175	25.061	12.863	17.310	15.911	3.646	9.709	7.232	176.312	3,55%
SOCIETE GENERALE S.A.	1.062	3.810	5.885	855	1.843	8.539	691	974	5.555	5.677	1.024	4.552	40.467	0,81%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	18.333	24.954	23.532	17.670	25.514	28.713	19.077	16.474	25.119	16.926	10.719	6.466	233.497	4,70%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**18.581**	**17.808**	**29.421**	**18.324**	**12.621**	**33.502**	**18.625**	**15.959**	**27.101**	**11.908**	**8.410**	**11.599**	**223.859**	**4,51%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**326**	**714**	**507**	**310**	**330**	**481**	**534**	**1.222**	**1.084**	**1.077**	**637**	**399**	**7.621**	**0,15%**
ΛΟΙΠΕΣ	88.421	96.863	106.413	74.515	99.296	136.107	90.918	111.722	110.231	75.194	69.551	53.262	1.112.493	22,40%
ΣΥΝΟΛΟ	**371.828**	**421.014**	**547.540**	**308.320**	**428.912**	**667.608**	**339.634**	**361.104**	**598.756**	**365.222**	**276.540**	**278.948**	**4.965.426**	**100%**
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**18.907**	**18.522**	**29.928**	**18.634**	**12.951**	**33.983**	**19.159**	**17.181**	**28.185**	**12.985**	**9.047**	**11.998**	**231.480**	**4,66%**

(*) Διεύθυνση Χρηματιστηριακών Εργασιών

Σ.Μ.Ε FTSE/ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	Ιαν. 2011	Φεβ. 2011	Μαρ 2011	Απρ.2011	Μα.2011	Ιουν.2011	Ιουλ.2011	Αυγ.2011	Σεπτ.2011	Οκτ.2011	Νοε.2011	Δεκ.2011	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	4	9	8	27	25	9	38	33	11	0	0	0	164	3,90%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	41	44	43	146	319	335	400	178	37	312	166	66	2.087	49,69%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0	20	30	20	220	284	310	140	20	0	0	0	1.044	24,86%

SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
ΛΟΙΠΕΣ	43	19	11	105	78	54	12	9	6	318	184	66	905	21,55%
ΣΥΝΟΛΟ	**88**	**92**	**92**	**298**	**642**	**682**	**760**	**360**	**74**	**630**	**350**	**132**	**4.200**	**100%**
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ FTSE/ATHEX-20	**Ιαν. 2011**	**Φεβ. 2011**	**Μαρ.2011**	**Απρ.2011**	**Μα.2011**	**Ιουν.2011**	**Ιουλ.2011**	**Αυγ.2011**	**Σεπτ.2011**	**Οκτ.2011**	**Νοε.2011**	**Δεκ.2011**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	26.502	26.833	26.225	19.393	16.555	19.290	19.670	7.548	13.301	34.790	9.284	4.885	224.276	34,15%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	17.828	22.835	24.229	16.558	14.575	16.692	14.930	6.249	8.966	10.411	7.638	4.322	165.233	25,16%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	5.270	10.660	4.301	6.419	3.566	4.548	2.853	2.453	4.126	2.468	1.560	1.610	49.834	7,59%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1.012	1.396	1.659	6.353	4.080	5.385	4.803	2.634	1.269	1.307	528	263	30.689	4,67%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	7.934	7.700	6.550	8.450	6.569	5.892	8.585	4.743	5.379	7.863	4.840	6.758	81.263	12,37%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**17**	**19**	**52**	**434**	**109**	**26**	**24**	**5**	**3.408**	**6.233**	**1.702**	**120**	**12.149**	**1,85%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**507**	**99**	**64**	**143**	**143**	**99**	**175**	**98**	**63**	**12**	**23**	**7**	**1.433**	**0,22%**
ΛΟΙΠΕΣ	13.384	15.042	11.064	9.398	10.649	7.028	6.906	6.062	4.544	3.220	2.927	1.681	91.905	13,99%
ΣΥΝΟΛΟ	**72.454**	**84.584**	**74.144**	**67.148**	**56.246**	**58.960**	**57.946**	**29.792**	**41.056**	**66.304**	**28.502**	**19.646**	**656.782**	**100%**
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**524**	**118**	**116**	**577**	**252**	**125**	**199**	**103**	**3.471**	**6.245**	**1.725**	**127**	**13.582**	**2,07%**

ΣΜΕ ΣΕ ΜΕΤΟΧΕΣ - STOCK FUTURES	Ιαν. 2011	Φεβ. 2011	Μαρ.2011	Απρ.2011	Μα.2011	Ιουν.2011	Ιουλ.2011	Αυγ.2011	Σεπτ.2011	Οκτ.2011	Νοε.2011	Δεκ.2011	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	162.433	209.935	209.935	117.993	167.283	278.947	184.410	216.541	322.998	30.333	314.703	263.187	2.478.698	18,47%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	88.249	165.695	165.695	63.168	81.855	206.455	111.182	129.740	209.440	197	250.708	252.531	1.724.915	12,85%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	77.041	104.018	104.018	55.493	68.474	216.528	98.064	169.591	234.941	113	262.197	265.821	1.656.299	12,34%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	7.273	7.448	7.448	2.503	6.779	22.909	22.610	13.629	28.535	170	17.041	19.278	155.623	1,16%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	105	115	1.538	2	510	1	0	0	2.271	0,02%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	145.896	290.166	290.166	46.176	113.193	395.023	218.930	119.802	697.322	1.297	161.774	222.040	2.701.785	20,13%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**20.066**	**35.179**	**35.179**	**26.636**	**27.259**	**61.190**	**52.068**	**48.433**	**79.477**	**0**	**47.819**	**70.374**	**503.680**	**3,75%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**4.126**	**5.892**	**5.892**	**4.993**	**8.284**	**14.356**	**12.368**	**16.915**	**18.837**	**0**	**14.909**	**9.138**	**115.710**	**0,86%**
ΛΟΙΠΕΣ	265.376	444.667	444.667	190.450	236.650	469.689	351.954	397.355	406.892	249	447.897	428.481	4.084.327	30,43%
ΣΥΝΟΛΟ	**770.460**	**1.263.000**	**1.263.000**	**507.412**	**709.882**	**1.665.212**	**1.053.124**	**1.112.008**	**1.998.952**	**32.360**	**1.517.048**	**1.530.850**	**13.423.308**	**100%**
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**24.192**	**41.071**	**41.071**	**31.629**	**35.543**	**75.546**	**64.436**	**65.348**	**98.314**	**0**	**62.728**	**79.512**	**619.390**	**4,61%**

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΜΕΤΟΧΕΣ -STOCK OPTIONS	Ιαν. 2011	Φεβ. 2011	Μαρ.2011	Απρ.2011	Μα.2011	Ιουν.2011	Ιουλ.2011	Αυγ.2011	Σεπτ.2011	Οκτ.2011	Νοε.2011	Δεκ.2011	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	4.956	2.688	2.923	5.013	6.481	2.285	1.139	3.466	3.210	3.210	388	12.775	48.534	46,13%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	295	1.348	530	274	2.640	1.133	172	497	572	572	215	180	8.428	8,01%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	332	3.224	431	466	1.567	608	146	331	223	223	18	179	7.748	7,36%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	400	300	700	235	4.907	825	1.134	292	395	395	475	190	10.248	9,74%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ.-ΓΕΝΙΚΗ)	412	77	1.749	309	252	1.750	341	1.054	2.396	2.396	627	906	12.269	11,66%

ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**0**	**0**	**100**	**0**	**0**	**100**	**0**	**0**	**100**	**100**	**0**	**95**	**495**	**0,47%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4**	**0,00%**
ΛΟΙΠΕΣ	1.463	1.279	1.607	971	1.415	2.355	416	2.166	2.202	2.202	63	1.349	17.488	16,62%
ΣΥΝΟΛΟ	**7.858**	**8.916**	**8.040**	**7.268**	**17.262**	**9.056**	**3.348**	**7.810**	**9.098**	**9.098**	**1.786**	**15.674**	**105.214**	**100%**
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**0**	**0**	**100**	**0**	**0**	**100**	**0**	**4**	**100**	**100**	**0**	**95**	**499**	**0,47%**

ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΑΝΑ ΕΤΑΙΡΙΑ	**Ιαν. 2011**	**Φεβ. 2011**	**Μαρ.2011**	**Απρ.2011**	**Μα.2011**	**Ιουν.2011**	**Ιουλ.2011**	**Αυγ.2011**	**Σεπτ.2011**	**Οκτ.2011**	**Νοε.2011**	**Δεκ.2011**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	301.774	357.021	356.100	234.575	313.472	471.617	318.429	333.525	529.709	202.568	422.466	345.306	4.186.562	21,86%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	190.785	282.883	360.278	146.621	216.204	402.423	191.897	205.171	379.510	116.438	316.471	359.775	3.168.456	16,54%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	120.897	163.320	182.723	86.544	108.797	307.995	119.604	195.374	302.361	14.417	284.430	295.913	2.182.375	11,39%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	23.285	30.094	30.856	22.967	30.161	54.464	41.720	34.005	46.130	5.518	27.753	26.963	373.916	1,95%
SOCIETE GENERALE S.A.	1.062	3.810	5.885	855	1.843	8.539	691	974	5.555	5.677	1.024	4.552	40.467	0,21%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	172.575	322.897	321.997	72.605	145.528	431.378	246.933	142.073	730.216	28.482	177.960	236.170	3.028.814	15,81%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**38.664**	**53.006**	**64.752**	**45.394**	**39.989**	**94.818**	**70.717**	**64.397**	**110.086**	**18.241**	**57.931**	**82.188**	**740.183**	**3,86%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**4.452**	**6.606**	**6.399**	**5.303**	**8.614**	**14.837**	**12.902**	**18.141**	**19.921**	**1.077**	**15.546**	**9.537**	**123.335**	**0,64%**
ΛΟΙΠΕΣ	**369.194**	**557.969**	**563.826**	**275.582**	**348.336**	**615.447**	**451.919**	**517.414**	**524.448**	**81.196**	**520.645**	**484.846**	**5.310.822**	27,73%
ΣΥΝΟΛΟ	**1.222.688**	**1.777.606**	**1.892.816**	**890.446**	**1.212.944**	**2.401.518**	**1.454.812**	**1.511.074**	**2.647.936**	**473.614**	**1.824.226**	**1.845.250**	**19.154.930**	**100%**
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**43.116**	**59.612**	**71.151**	**50.697**	**48.603**	**109.655**	**83.619**	**82.538**	**130.007**	**19.318**	**73.477**	**91.725**	**863.518**	**4,51%**

Κυριότερες κατηγορίες συμβολαίων παραγώγων - 2012

ΣΜΕ FTSE/ATHEX-20-FUTURESFTSE/ATHEX-20	**Ιαν. 2012**	**Φεβ. 2012**	**Μαρ. 2012**	**Απρ.2012**	**Μα.2012**	**Ιουν.2012**	**Ιουλ.2012**	**Αυγ.2012**	**Σεπτ.2012**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	105.929	124.660	94.946	30.736	63.063	96.372	24.916	21.022	50.598	**612.242**	27,62%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	69.691	78.051	102.092	26.672	42.014	80.297	21.559	17.292	93.778	**531.446**	23,97%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	21.589	31.878	36.950	10.696	17.959	27.929	10.609	4.587	39.371	**201.568**	9,09%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	19.431	20.067	13.867	3.561	16.026	33.261	10.998	6.848	41.085	**165.144**	7,45%
SOCIETE GENERALE S.A.	5.921	6.305	7.702	1.366	2.926	2.574	853	485	3.749	**31.881**	1,44%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	14.586	25.582	21.119	4.444	7.891	13.163	7.062	3.621	21.199	**97.468**	4,40%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**12.682**	**11.078**	**10.469**	**3.672**	**7.989**	**11.871**	**1.340**	**419**	**6.293**	**65.813**	**2,97%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**169**	**173**	**154**	**40**	**98**	**165**	**25**	**50**	**151**	**1.025**	**0,05%**
ΛΟΙΠΕΣ	58.718	91.146	71.421	26.181	51.726	61.214	34.212	25.112	69.518	**510.447**	23,02%
ΣΥΝΟΛΟ	**308.716**	**388.940**	**358.720**	**107.368**	**209.692**	**326.846**	**111.574**	**79.436**	**325.742**	**2.217.034**	100,00%
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	12.851	11.251	10.623	3.712	8.087	12.036	1.365	469	6.444	66.838	**3,01%**

(*) Διεύθυνση Χρηματιστηριακών Εργασιών

Σ.Μ.Ε FTSE/ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	**Ιαν. 2012**	**Φεβ. 2012**	**Μαρ. 2012**	**Απρ.2012**	**Μα.2012**	**Ιουν.2012**	**Ιουλ.2012**	**Αυγ.2012**	**Σεπτ.2012**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	0	1	0	0	0	7	0	0	0	**8**	3,17%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	20	3	20	1	5	14	0	3	60	**126**	50,00%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	20	0	20	0	0	0	0	0	12	**52**	20,63%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0,00%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0,00%

ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0,00%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
ΛΟΙΠΕΣ	0	2	0	1	5	7	0	3	48	66	26,19%
ΣΥΝΟΛΟ	**40**	**6**	**40**	**2**	**10**	**28**	**0**	**6**	**120**	**252**	100,00%
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0,00%**

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ FTSE/ATHEX-20	**Ιαν. 2012**	**Φεβ. 2012**	**Μαρ. 2012**	**Απρ.2012**	**Μα.2012**	**Ιουν.2012**	**Ιουλ.2012**	**Αυγ.2012**	**Σεπτ.2012**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	16.373	16.748	10.327	6.017	14.555	11.737	2.948	4.689	9.371	**92.765**	28,99%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	16.777	16.612	8.424	5.270	8.220	14.117	4.404	5.535	12.378	**91.737**	28,67%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	2.014	4.105	2.065	748	2.275	2.961	1.075	282	2.064	**17.589**	5,50%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	2.838	1.562	554	379	2.117	2.369	1.950	906	1.115	**13.790**	4,31%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0,00%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	7.518	8.444	5.058	2.197	9.602	6.656	1.960	3.517	9.272	**54.224**	16,95%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**750**	**1.164**	**4.047**	**1.168**	**2.260**	**2.898**	**1.574**	**610**	**1.658**	**16.129**	**5,04%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**21**	**38**	**23**	**60**	**48**	**40**	**8**	**6**	**30**	**274**	**0,09%**
ΛΟΙΠΕΣ	3.959	3.741	3.712	2.413	4.501	5.268	2.709	2.289	4.884	**33.476**	10,46%
ΣΥΝΟΛΟ	**50.250**	**52.414**	**34.210**	**18.252**	**43.578**	**46.046**	**16.628**	**17.834**	**40.772**	**319.984**	100,00%
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	771	1.202	4.070	1.228	2.308	2.938	1.582	616	1.688	16.403	**5,13%**

ΣΜΕ ΣΕ ΜΕΤΟΧΕΣ - STOCK FUTURES	**Ιαν. 2012**	**Φεβ. 2012**	**Μαρ. 2012**	**Απρ.2012**	**Μα.2012**	**Ιουν.2012**	**Ιουλ.2012**	**Αυγ.2012**	**Σεπτ.2012**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**%**
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	368.271	568.297	585.789	242.011	318.644	565.066	210.317	152.460	312.139	**3.322.994**	18,83%

ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	277.936	350.267	468.853	167.151	249.392	429.248	183.963	141.177	494.290	**2.762.277**	15,66%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	259.878	277.790	429.945	146.991	277.274	454.327	96.544	112.343	481.441	**2.536.533**	14,38%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	18.852	19.276	111.126	44.616	21.241	55.013	37.667	18.461	40.480	**366.732**	2,08%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0,00%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	90.464	140.262	481.206	68.581	115.272	297.810	104.222	68.200	308.897	**1.366.017**	7,74%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**78.422**	**109.332**	**89.128**	**29.982**	**50.743**	**175.198**	**51.024**	**30.088**	**135.945**	**749.862**	**4,25%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**15.960**	**22.853**	**20.809**	**16.883**	**18.746**	**20.067**	**12.697**	**12.172**	**20.928**	**161.115**	**0,91%**
ΛΟΙΠΕΣ	580.493	942.005	821.246	422.259	579.048	861.161	478.932	372.863	1.011.902	**6.378.806**	36,15%
ΣΥΝΟΛΟ	**1.690.276**	**2.430.082**	**3.008.102**	**1.138.474**	**1.630.360**	**2.857.890**	**1.175.366**	**907.764**	**2.806.022**	**17.644.336**	100,00%
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	94.382	132.185	109.937	46.865	69.489	195.265	63.721	42.260	156.873	910.977	**5,16%**

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΜΕΤΟΧΕΣ -STOCK OPTIONS	Ιαν. 2012	Φεβ. 2012	Μαρ. 2012	Απρ.2012	Μα.2012	Ιουν.2012	Ιουλ.2012	Αυγ.2012	Σεπτ.2012	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	3.370	2.712	14.023	866	3.230	7.054	900	250	6.723	**39.128**	72,39%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	21	260	103	5	10	608	110	200	305	**1.622**	3,00%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	995	202	604	217	342	405	75	0	106	**2.946**	5,45%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	775	700	360	0	0	0	0	330	570	**2.735**	5,06%
SOCIETE GENERALE S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0,00%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	305	208	634	10	65	425	58	0	305	**1.705**	3,15%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**0**	**0**	**90**	**0**	**10**	**70**	**0**	**0**	**70**	**240**	**0,44%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5**	**10**	**0,02%**

ΛΟΙΠΕΣ	259	128	1.598	278	877	1.172	175	280	592	**5.664**	10,48%
ΣΥΝΟΛΟ	**5.730**	**4.210**	**17.412**	**1.376**	**4.534**	**9.734**	**1.318**	**1.060**	**8.676**	**54.050**	100,00%
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	5	0	90	0	10	70	0	0	75	250	**0,46%**

ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΑΝΑ ΕΤΑΙΡΙΑ	Ιαν. 2012	Φεβ. 2012	Μαρ. 2012	Απρ.2012	Μα.2012	Ιουν.2012	Ιουλ.2012	Αυγ.2012	Σεπτ.2012	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	493.943	712.418	705.085	279.630	399.492	680.236	239.081	178.421	378.831	**4.067.137**	20,10%
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	364.445	445.193	579.492	199.099	299.641	524.284	210.036	164.207	600.811	**3.387.208**	16,74%
EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ	284.496	313.975	469.584	158.652	297.850	485.622	108.303	117.212	522.994	**2.758.688**	13,63%
HSBC-ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	41.896	41.605	125.907	48.556	39.384	90.643	50.615	26.545	83.250	**548.401**	2,71%
SOCIETE GENERALE S.A.	5.921	6.305	7.702	1.366	2.926	2.574	853	485	3.749	**31.881**	0,16%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΤΕ-ΓΕΝΙΚΗ)	112.873	174.496	508.017	75.232	132.830	318.054	113.302	113.302	113.302	**1.519.414**	7,51%
ΑΛΦΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	**91.854**	**121.574**	**103.734**	**34.822**	**61.002**	**190.037**	**53.938**	**31.117**	**143.966**	**832.044**	**4,11%**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. .(*)	**195**	**211**	**177**	**100**	**146**	**205**	**33**	**56**	**186**	**162.424**	**0,80%**
ΛΟΙΠΕΣ	659.389	1.059.875	918.786	468.015	654.903	948.889	528.725	374.755	1.334.243	6.928.459	34,24%
ΣΥΝΟΛΟ	**2.055.012**	**2.875.652**	**3.418.484**	**1.265.472**	**1.888.174**	**3.240.544**	**1.304.886**	**1.006.100**	**3.181.332**	**20.235.656**	100,00%
ALPHA BANK ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	**92.049**	**121.785**	**103.911**	**34.922**	**61.148**	**190.242**	**53.971**	**31.173**	**144.152**	**994.468**	**4,91%**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10

Ασφαλιστική αγορά – Παραγωγή ασφαλίστρων

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΖΩΗΣ								
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**2009**		**2010**		**2011**		**Α' Εξάμηνο 2012**	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	**Μερίδιο Αγοράς**	**Παραγωγή Ασφαλίστρων**	**Μερίδιο Αγοράς**	**Παραγωγή Ασφαλίστρων**	**Μερίδιο Αγοράς**	**Παραγωγή Ασφαλίστρων**	**Μερίδιο Αγοράς**
ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	566.162.116,93	23,37%	523.604.209,66	22,61%	399.566.388,04	18,42%	[…]	[15-25] %
AMERICAN LIFE INSURANCE COMPANY	297.583.732,74	12,28%	307.433.126,81	13,27%	313.726.434,64	14,46%	[…]	[5-15]%
ING ΕΑΑΕΖ	225.866.620,73	9,32%	284.362.723,55	12,28%	298.054.465,36	13,74%	[…]	[15-25] %
ERB EUROLIFE ΑΕΑΖ	263.595.039,04	10,88%	266.264.571,61	11,50%	251.578.816,43	11,60%	[…]	[5-15]%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ ΑΕ	286.161.014,07	11,81%	264.223.294,40	11,41%	231.129.241,10	10,66%	[…]	[5-15]%
Credit Agricole Α.Α.Ε. Ζωής		0,00%		0,00%	170.914.966,01	7,88%	[…]	[5-15]%
ALLIANZ ΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.	118.689.497,24	4,90%	111.600.780,85	4,82%	103.589.398,37	4,78%	[…]	[0-5]%
ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	108.946.194,83	4,50%	87.450.584,82	3,78%	90.782.095,58	4,19%	[…]	[0-5]%
GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε	63.557.592,72	2,62%	63.610.190,12	2,75%	68.168.161,12	3,14%	[…]	[0-5]%
GENERALI HELLAS Α.Α.Ε.	2.289,07	0,00%	57.595.471,54	2,49%	61.540.913,44	2,84%	[…]	[0-5]%
ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	64.677.028,35	2,67%	70.832.899,47	3,06%	57.183.642,82	2,64%	[…]	[0-5]%
International Life Α.Ε.Α.Ζ	30.089.934,24	1,24%	39.261.744,43	1,70%	35.593.824,47	1,64%	[…]	[0-5]%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	26.633.499,70	1,10%	35.313.614,15	1,52%	33.827.073,92	1,56%	[…]	[0-5]%
ALPHALIFE	**0**	**0,00%**	**20.760.193,88**	**0,90%**	**13.968.000**	**0,64%**	[…]	[0-5]%
ΚΥΠΡΟΥ ΖΩΗΣ	8.797.654,47	0,36%	9.150.823,73	0,40%	13.013.343,41	0,60%	[…]	[0-5]%
MARFIN ΖΩΗΣ ΑΑΕ	42.469.817,84	1,75%	14.161.801,78	0,61%	12.657.715,58	0,58%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	3.314.675,53	0,14%	4.287.146,24	0,19%	3.720.384,28	0,17%	[…]	[0-5]%
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΕΓΑ	3.590.653,89	0,15%	3.408.913,75	0,15%	3.122.127,29	0,14%	[…]	[0-5]%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΕΕΓΑ	1.006.466,84	0,04%	1.816.256,02	0,08%	2.052.199,62	0,09%	[…]	[0-5]%

VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ/ ERGO	1.319.800,29	0,05%	1.385.937,82	0,06%	1.847.988,40	0,09%	[…]	[0-5]%
SOGECAP SA	1.090.615,04	0,05%	1.726.077,54	0,07%	1.422.622,93	0,07%	[…]	[0-5]%
ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.	1.035.990,60	0,04%	129.519,12	0,01%	172.814,16	0,01%	[…]	[0-5]%
ΙΜΠΕΡΙΟ ΛΑΪΦ Α.Ε.Α.Ε.ΖΩΗΣ	52.622,57	0,00%	47.313,84	0,00%	51.313,31	0,00%	[…]	[0-5]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ ΑΑΕ	124.890.990,81	5,16%	145.774.756,63	6,29%		0,00%		[0-5]%
ΛΟΙΠΕΣ	183.040.133,49	7,56%	1.699.477,49	0,07%	1.458.247	0,07%		[0-5]%
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	**2.422.573.981,03**	**100%**	**2.315.901.429,25**	**100%**	**2.169.142.177,44**	**100%**	[…]	**100%**

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΑΣ								
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	2009		2010		2011		Α’ Εξάμηνο 2012	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς
ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	480.023.980,14	17,07%	553.140.956,90	18,35%	431.540.208,42	15,31%	[…]	[5-15]%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε. Ε. Α.Ζ. Α.Ε	207.060.768,47	7,36%	211.166.507,23	7,01%	228.352.463,35	8,10%	[…]	[5-15]%
ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	168.850.967,19	6,00%	189.165.965,53	6,28%	156.730.262,77	5,56%	[…]	[5-15]%
ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ ΑΑΑΕ	140.866.513,32	5,01%	142.534.845,96	4,73%	148.494.022,67	5,27%	[…]	[5-15]%
VICTORIA Α.Α.Ε.Ζ	97.540.097,62	3,47%	142.400.091,03	4,72%	146.866.648,50	5,21%	[…]	[5-15]%
ALLIANZ ΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.	98.563.510,04	3,51%	120.230.079,28	3,99%	126.499.566,05	4,49%	[…]	[0-5]%
NATIONAL UNION FIRE INS.Co OF PITTS.	73.899.955,42	2,63%	115.195.980,94	3,82%	123.363.530,06	4,38%	[…]	[0-5]%
GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε	122.839.416,83	4,37%	132.001.491,25	4,38%	122.906.992,50	4,36%	[…]	[0-5]%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΕΕΓΑ	110.901.661,38	3,94%	125.758.685,54	4,17%	119.723.466,65	4,25%	[…]	[0-5]%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	91.281.890,14	3,25%	95.826.391,69	3,18%	118.958.567,47	4,22%	[…]	[0-5]%
ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	111.393.119,04	3,96%	110.662.943,83	3,67%	107.790.569,55	3,82%	[…]	[0-5]%
GENERALI HELLAS Α.Α.Ε.	88.761.362,46	3,16%	94.630.749,83	3,14%	88.622.484,61	3,14%	[…]	[0-5]%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε	91.139.469,88	3,24%	98.671.719,41	3,27%	87.293.206,72	3,10%	[…]	[0-5]%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΑΣ								
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	2009		2010		2011		Α' Εξάμηνο 2012	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς
INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α	68.255.768,67	2,43%	79.136.527,92	2,63%	68.237.677,19	2,42%	[…]	[0-5]%
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΕΓΑ	54.134.576,64	1,93%	64.609.211,97	2,14%	65.388.018,89	2,32%	[…]	[0-5]%
ΑΙΓΑΙΟΝ Α.Α.Ε.	53.627.580,08	1,91%	71.133.523,54	2,36%	54.724.865,88	1,94%	[…]	[0-5]%
ERB EUROLIFE ΑΕΓΑ	54.335.303,53	1,93%	63.841.011,46	2,12%	54.370.625,07	1,93%	[…]	[0-5]%
INTERLIFE ΑΑΕΓΑ	49.069.513,08	1,75%	50.657.595,75	1,68%	45.198.342,94	1,60%	[…]	[0-5]%
NP INSURANCE - ΝΕΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝ Α.Ε.Α.Ε.	33.190.611,60	1,18%	38.930.298,09	1,29%	44.984.945,96	1,60%	[…]	[0-5]%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	39.000.451,89	1,39%	42.901.417,74	1,42%	40.696.093,08	1,44%	[…]	[0-5]%
EVIMA GROUP AAE	-	0,00%	23.969.921,23	0,80%	38.751.712,23	1,38%	[…]	[0-5]%
INTERASCO Α.Ε.Γ.Α.	11.289.187,98	0,40%	13.556.422,88	0,45%	21.682.553,78	0,77%	[…]	[0-5]%
ΔΥΝΑΜΙΣ Α.Ε.Γ.Α.	15.353.970,47	0,55%	17.403.045,42	0,58%	18.296.757,37	0,65%	[…]	[0-5]%
Euler Hermes Emporiki Α.Α.Ε.Π.	11.359.687,22	0,40%	12.057.478,41	0,40%	18.199.588,51	0,65%	[…]	[0-5]%
ΠΕΡΣΟΝΑΛ ΙΝΣΟΥΡΑΝΣ ΑΕΓΑ	18.811.392,34	0,67%	19.227.235,74	0,64%	17.836.776,23	0,63%	[…]	[0-5]%
DEMCO INSURANCE LTD	6.696.193,50	0,24%	15.025.167,29	0,50%	17.571.192,36	0,62%	[…]	[0-5]%
HDI - GERLING IND. VERSICHERUNG A.G.	16.674.030,63	0,59%	17.798.280,08	0,59%	14.701.273,65	0,52%	[…]	[0-5]%
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΣΦ. ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	10.884.863,41	0,39%	12.587.262,99	0,42%	13.582.248,15	0,48%	[…]	[0-5]%
AGA International SA	-	0,00%	-	0,00%	12.420.968,17	0,44%	[…]	[0-5]%
ATRADIUS CREDIT INSURANCE NV	7.892.686,93	0,28%	8.688.274,52	0,29%	11.443.508,88	0,41%	[…]	[0-5]%
ΑΕΓΑ ΑΣΦΑΛ.Γ.ΣΙΔΕΡΗΣ	10.281.871,25	0,37%	10.062.250,78	0,33%	9.802.379,84	0,35%	[…]	[0-5]%
D.A.S. - HELLAS AE	8.475.356,28	0,30%	9.377.931,11	0,31%	9.062.255,51	0,32%	[…]	[0-5]%
ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.	7.457.796,12	0,27%	6.669.460,94	0,22%	7.931.624,29	0,28%	[…]	[0-5]%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΑΣ								
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	2009		2010		2011		Α' Εξάμηνο 2012	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς
ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.	11.858.441,52	0,42%	6.768.241,24	0,22%	7.033.392,14	0,25%	[…]	[0-5]%
CREDIT AGRICOLE INSURANCE ΑΕΓΑ	-	0,00%	4.539.462,20	0,15%	6.412.450,34	0,23%	[…]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝ.Π.Ε.	-	0,00%	5.273.247,22	0,17%	5.609.681,25	0,20%	[…]	[0-5]%
ΛΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕ	1.773.368,84	0,06%	3.284.682,83	0,11%	5.065.865,51	0,18%	[…]	[0-5]%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Α.Ε.Γ.Α. ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	5.326.538,68	0,19%	5.223.316,56	0,17%	4.633.437,58	0,16%	[…]	[0-5]%
MAPFRE ASISTENCIA AE	3.696.900,88	0,13%	4.165.974,17	0,14%	4.352.341,69	0,15%	[…]	[0-5]%
INCHCAPE ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ζ.	3.447.030,40	0,12%	3.738.221,39	0,12%	4.330.799,93	0,15%	[…]	[0-5]%
LA VIE A.E.A.E.Y.	3.994.215,62	0,14%	5.160.188,61	0,17%	3.830.914,71	0,14%	[…]	[0-5]%
ARAG ALLGEMEINE RECHTSSCHUTZ VERSICHERUNGS AG	2.882.983,67	0,10%	3.587.260,68	0,12%	3.677.928,04	0,13%	[…]	[0-5]%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ Α.Ε.Γ.Α.	-	0,00%	3.377.474,95	0,11%	2.452.996,90	0,09%	[…]	[0-5]%
EUROP ASSISTANCE	2.064.380,74	0,07%	2.778.951,94	0,09%	2.269.993,03	0,08%	[…]	[0-5]%
INTER PARTNER ASSISTANCE	1.607.343,08	0,06%	1.585.815,91	0,05%	1.245.348,46	0,04%	[…]	[0-5]%
ROYAL AND SUN ALLIANCE INS.PLC	553.363,29	0,02%	471.825,60	0,02%	710.818,63	0,03%	[…]	[0-5]%
Financial Insurance Company Ltd	51.504,35	0,00%	230.621,30	0,01%	466.738,39	0,02%	[…]	[0-5]%
MALAYAN INSURANCE Co INC	190.648,40	0,01%	148.125,50	0,00%	142.150,09	0,01%	[…]	[0-5]%
TOKIO MARINE EUROPE INS.LIMITED	15.743,64	0,00%	11.884,48	0,00%	12.650,49	0,00%	[…]	[0-5]%
COMMERCIAL VALUE A.A.E	99.684.068,22	3,55%	-	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
DIREKTA ΑΑΕΓΑ	92.712,82	0,00%	133.017,27	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	2009		2010		2011		Α’ Εξάμηνο 2012	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς
EUROSTAR E.A.E.A.Z	32.238.539,98	1,15%	35.640.890,04	1,18%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
IMP	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
ING ΕΑΕΓΑ	13.488.634,36	0,48%	-	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
International Life A.E.A.Z	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
MITSUI SUMITOMO INSURANCE Co. LTD	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
MONDIAL ASSISTANCE EUROPE N.V.	-	0,00%	14.559.276,48	0,48%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ & ΥΓΕΙΑΣ Α.Α.Ε.Ζ.	25.099,71	0,00%	34.256,81	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΑΕ ΑΕ ΓΑ	2.587.090,31	0,09%	-	0,00%	-	0,00%	[…]	[0-5]%
ΛΟΙΠΕΣ	266.390.544,89	9,47%	204.523.437,05	6,79%	173.856.326,54	6,17%	[…]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	**2.811.882.706,95**		**3.014.254.898,51**		**2.818.129.231,02**		[…]	

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ /ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ						
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	2009		2010		2011	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς	Παραγωγή Ασφαλίστρων	Μερίδιο Αγοράς
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΟΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	27.575.159,81	25,40%	24.542.242,17	26,10%	24.347.112,09	25,77%
ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	14.257.000,87	13,13%	12.773.132,09	13,58%	14.352.885,93	15,19%
INTER PARTNER ASSISTANCE	10.953.452,18	10,09%	8.298.198,22	8,82%	9.569.043,32	10,13%
Financial Insurance Company Ltd	10.590.848,65	9,75%	7.290.252,04	7,75%	5.536.037,00	5,86%
AGA International SA	0,00	0,00%	0	0,00%	4.877.235,89	5,16%
ERB EUROLIFE ΑΕΓΑ	6.179.277,00	5,69%	4.911.871,00	5,22%	4.369.027,65	4,62%
MAPFRE ASISTENCIA AE	7.090.912,27	6,53%	7.464.401,90	7,94%	4.269.921,79	4,52%
NATIONAL UNION FIRE INS.Co OF PITTS.	3.371.269,05	3,10%	3.115.893,41	3,31%	3.686.856,55	3,90%
EUROP ASSISTANCE	1.459.492,64	1,34%	1.401.893,41	1,49%	3.669.871,64	3,88%
ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	2.009.354,81	1,85%	3.882.194,21	4,13%	3.618.050,31	3,83%
HDI - GERLING INDUSTRIE VERSICHERUNG	3.472.952,77	3,20%	3.758.426,39	4,00%	3.265.101,97	3,46%
GENERALI LIFE A.E.A.Z.	0	0,00%	2.795.666,76	2,97%	2.502.555,99	2,65%
ERB EUROLIFE ΑΕΑΖ	847.015,01	0,78%	1.487.898,89	1,58%	1.326.933,42	1,40%
AMERICAN LIFE INSURANCE COMPANY	570.256,86	0,53%	1.380.511,15	1,47%	1.048.524,71	1,11%
ARAG AG	1.569.383,75	1,45%	627.863,98	0,67%	596.522,17	0,63%
ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	763.749,40	0,70%	739.813,20	0,79%	311.751,92	0,33%
ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.	291.810,48	0,27%	200.691,08	0,21%	283.051,98	0,30%
GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε	534.440,65	0,49%	196.460,52	0,21%	153.574,78	0,16%
D.A.S. - HELLAS AE	12.557,52	0,01%	14.803,11	0,02%	145.093,19	0,15%
ΑΙΓΑΙΟΝ Α.Α.Ε.	1.228.826,33	1,13%	225.026,41	0,24%	112.570,00	0,12%
INTERLIFE ΑΑΕΓΑ	57.198,95	0,05%	138.176,78	0,15%	96.829,20	0,10%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ - ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ /ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ						
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**2009**		**2010**		**2011**	
	Παραγωγή Ασφαλίστρων	**Μερίδιο Αγοράς**	**Παραγωγή Ασφαλίστρων**	**Μερίδιο Αγοράς**	**Παραγωγή Ασφαλίστρων**	**Μερίδιο Αγοράς**
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΕ. ΑΖ. ΑΕ	106.953,06	0,10%	113.965,88	0,12%	87.308,82	0,09%
ΛΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕ	162.147,10	0,15%	289.059,86	0,31%	55.922,15	0,06%
ΔΥΝΑΜΙΣ Α.Ε.Γ.Α.	92.983,83	0,09%	39.930,77	0,04%	49.619,04	0,05%
ALLIANZ ΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.	131.255,62	0,12%	15.873,94	0,02%	44.724,51	0,05%
DEMCO INSURANCE LTD	53.911,07	0,05%	67.782,51	0,07%	39.131,83	0,04%
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΕΓΑ	3.607.199,75	3,32%	757.971,67	0,81%	37.811,34	0,04%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	8.302,25	0,01%	15.762,16	0,02%	18.426,94	0,02%
MALAYAN INSURANCE Co	39.080,19	0,04%	19.684,72	0,02%	13.691,55	0,01%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΖΩΗΣ ΑΕ	6.400,00	0,01%	6.400,00	0,01%	6.400,00	0,01%
INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α	18.498,77	0,02%	0	0,00%	3.622,16	0,00%
ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ ΑΑΑΕ	82.556,67	0,08%	3.339,07	0,00%	2.601,12	0,00%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΕΕΓΑ	1.321,92	0,00%	0	0,00%	2.180,69	0,00%
ΛΟΙΠΕΣ	11.432.281,94	10,53%	7.923.817,32	8,43%	5.981.454,23	6,33%
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	**108.577.851,17**		**94.048.951,80**		**94.481.445,88**	

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Ιουλίου 2013

Ο Πρόεδρος
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €
Β΄	300 €	80 €	30 €
Γ΄	50 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-
Δ΄	110 €	30 €	-

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α΄	225 €
Β΄	320 €
Γ΄	65 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Δ΄	160 €
Α.Α.Π.	160 €
Ε.Β.Ι.	65 €
Α.Ε.Δ.	10 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Δ.Δ.Σ.	225 €
Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ ΤΑ.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: τηλ.: 210 8220885.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: http://www.et.gr - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004